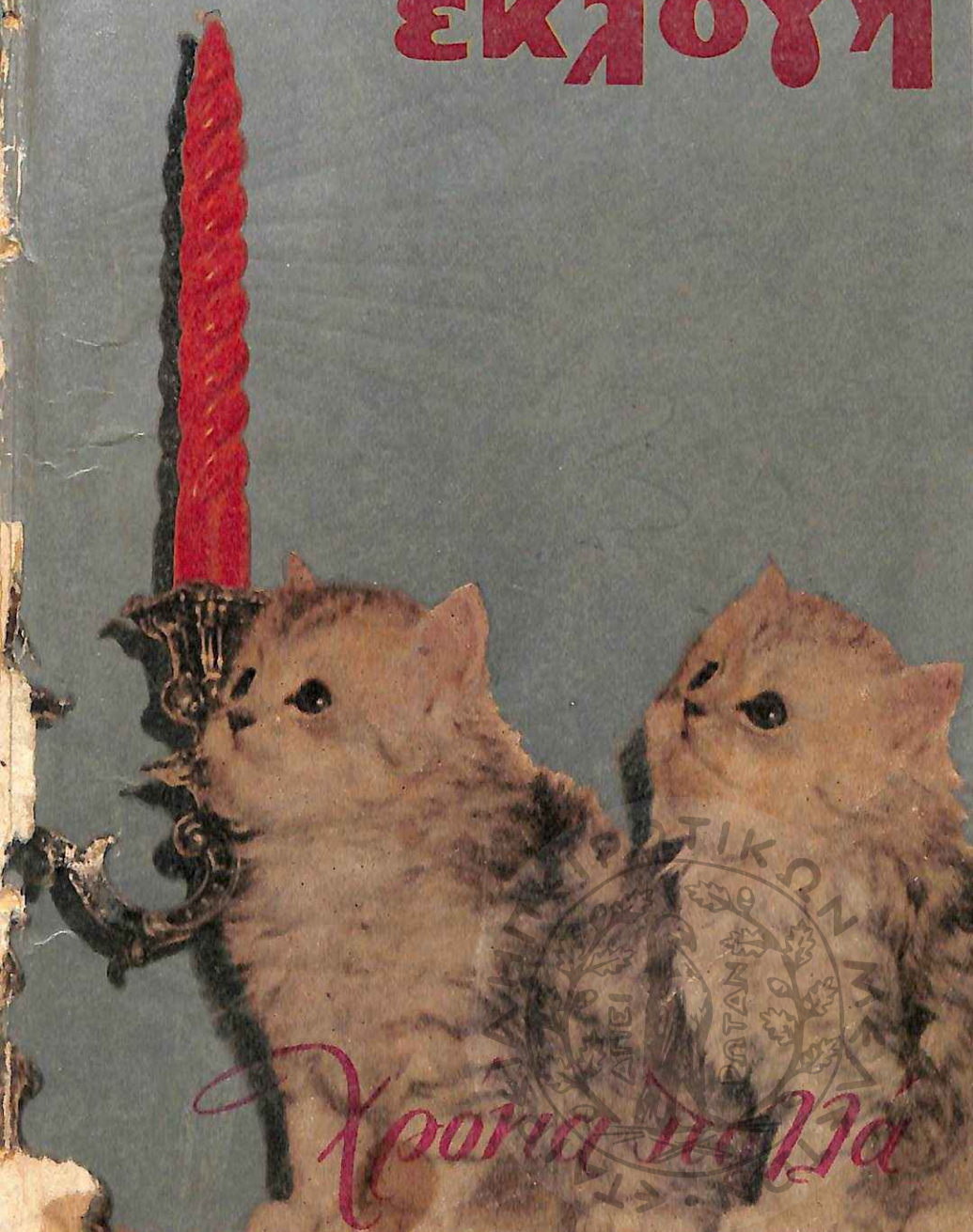

87
195

ΕΚΛΟΓΗ

Τὸ Ρόδο τῶν Χριστουγέννων. — Ἡ Χρυσὴ στέψις. — Τὰ βουνὰ
τῆς Σελήνης. — Τὸ ἄστρο τῆς Βηθλεέμ. — Τὰ σχέδια τοῦ Στάλιν.

**ή
AIR FRANCE**
*Σας εύχεται
Εύτυχισμένο
Τό
ΝΕΟΝ ΕΤΟΣ*

Από τυπογραφικό λάθος στην αγγελία του Λόρου της ΕΚΛΟΓΗΣ λέγεται ότι τα τεύχη του 1952 πωλούνται προς Δραχ. 12.000. Πρόκειται για τα τεύχη του 1951.

ΕΚΛΟΓΗ

ΤΟΜΟΣ Θ'

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

ΤΕΥΧΟΣ 87

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Το δίδαγμα της 'Αγάπης	A. Bryant	29
Εύχαι της Πρωτοχρονιάς	«Πανδώρα»	32
Κοβάλτιο	G. Mann	37
Ερόϊκα	W. Persich	42
Τα βουνά της Σελήνης	W. Q. Kennedy	48
Η στέφης μίας Βασίλισσας	R. Musel & B. Stapleton	56
Ο χορός	M. Lloyd	73
Το Άστρο της Βηθλεέμ	Ch. Tazewell	77
Το Όνειρο της Αθανασίας	J. Rostand	84
Η μέθοδος της Λαίδης	Saki	88
Το σχέδιο της Ρωσίας	Ίωσηφ Στάλιν (Ευλογγραφίες)	93
Έφτα ροδίτικα τραγουδιά	Z. Γκλαβάνη)	109
«Όσα παίρνει ο άνεμος»	R. Ruark	105
Η ιστορία του Έσκιμώου Κόμοσ	R. Flaerty	112
Βραδινά	Μαρίνα	125

«Κουίζ» 105. «Τι ακριβώς έννοείτε» 41. «Μωσαϊκό» 54.

Ανθολογία ξένων διηγημάτων: «Το ρόδο των Χριστουγέννων», της SELMA LAGERLÖF.

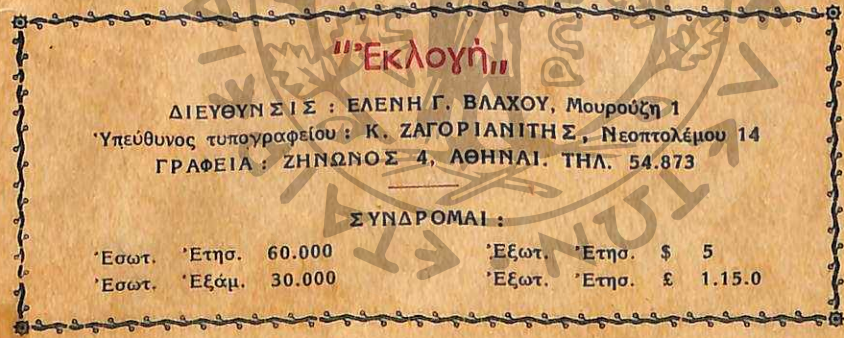
Απαγορεύεται η αναδημοσίευσις άρθρων και εικόνων της «Εκλογής» χωρίς την άδεια των συγγραφέων και των εκδοτών.

«Εκλογή»

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: ΕΛΕΝΗ Γ. ΒΛΑΧΟΥ, Μουρούζη 1
Υπεύθυνος τυπογραφείου: Κ. ΖΑΓΟΡΙΑΝΙΤΗΣ, Νεοπολέμου 14
ΓΡΑΦΕΙΑ: ΖΗΝΩΝΟΣ 4, ΑΘΗΝΑΙ. ΤΗΛ. 54.873

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:

Έσωτ.	Έτησ.	60.000	Έξωτ.	Έτησ.	\$ 5
Έσωτ.	Έξάμ.	30.000	Έξωτ.	Έτησ.	£ 1.15.0

ΛΑΧΕΙΟΝ ΣΥΝΤΑΚΤΟΝ

ὁ ΚΟΥΜΠΑΡΑΣ 1952

ΠΟΙΟΣ ΘΑ ΕΙΝΑΙ Ο ΤΥΧΕΡΟΣ ;

θα τὸν ἀναδείξη ἡ κληρωτὶς τὴν

31ην ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Ἀγοράσατε ἐγκαίρως τὸ Λαχεῖον σας
διὰ νὰ μπορῆτε νὰ εἰσθε ὁ τυχερὸς

ΣΠΙΤΙΑ ΜΕΤΡΗΤΑ
ΚΑΙ
Ὁ ΚΟΥΜΠΑΡΑΣ!!!

PROCYCLO

Αριθ. Έγκρ. Υπουργ. Προνοίας-Υγιεινής 105654/51

ΠΡΟΪΟΝ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥ

METROPOLITAN LAB. INC.

Σύνθεσις: **MET-ESTRIN** 20.00 i. u.
PROGESTERON 10 mg.

ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ: Πρωτοπαθής και δευτεροπαθής άμηνόρροια, όλιγο-μηνόρροιά, άρρυθμος κύκλος, μητρορραγία, λειτουργικά αιμορραγία της μήτρας, καθ'έξιν και συνήθης άποβολή.

ΔΟΣΕΙΣ: 1) 1 - κ.ε. ήμερησίως και επί πέντε συνεχείς ήμέρας πρὸ τοῦ κύκλου τῆς περιόδου ἢ ἀναλόγως τῆς περιόδου ἢ ἀναλόγως τῆς περιπτώσεως, ρυθμιζομένης τῆς δόσεως ὑπὸ τοῦ θεράποντος ἱατροῦ.

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ: Τὸ PROCYCLO ἔχει παρασκευασθῇ συμφώνως πρὸς τὰ τελευταία πορίσματα τῆς γυναικολογικῆς ἐνδοκρινολογίας κατὰ ZONDECK

ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ-ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ

ΝΙΚ. Α. ΣΤΡΙΓΓΛΗΣ

ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ Ἀρ. 71α — ΤΗΛ. 33.497 — ΑΘΗΝΑΙ

Διζήμιοις ἐγκριμένη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργ. Προνοίας - Ὑγιεινῆς

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
ΒΟΥΛΗΣ 6
24605

*Οι ικανοποιήσεις
είναι ζωηραφισμένη στο θρόνωτό του !..*

ΔΙΟΤΙ ΕΠΡΟΜΗΘΕΥΘΗ ΟΛΑ ΤΟΥ

ΤΑ ΑΝΔΡΙΚΑ ΕΙΔΗ

ΔΙΑ ΤΑΣ ΕΟΡΤΑΣ ΣΕ
χαμηλές τιμές.

ΑΝΔΡΙΚΟΙ ΝΕΥΤΕΡΙΣΜΟΙ

Γι. Γουτάκης
ΣΤΑΔΙΟΥ 49

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ:

1. Λευκή τήβεννος την οποία φορούσαν οι συγκλητικοί Ρωμαίοι, ύπατοι κ.λ.π. — Μοιάζουν με πέρκες (προφ. μαζί).
2. Τό χρειάζεται το φθηνό ρολόγι (δημ.).
3. Προτάσσεται στα Ιταλικά συνήθως στις ονομασίες ιαματικών πηγών. — Τό βέτο... του Γκρομύκο.
4. Μία των δέκα φυλών των Θουρίων. — Βιβλικόν όνομα που θυμίζει υφάσματα.
5. Τριακόσια σάραντα. — Περιοχή της Πελοποννήσου (γεν.). — Κοντά στο ΤΕ ΑΜΟ θα πη σ' αγαπώ...
6. Σχετλιαστικό επιφώνημα. — Δηλώνουν στα αντίγραφα θέσι σφραγίδος. — Συνδεσμός συμπλεκτικός της αρχαίας.
7. Σ' αυτά καταλήγουν πολλά σκουπίδια του δρόμου. — Θα τον βρήτε στους λογοτεχνικούς κύκλους και στα ρεστωράν (ξεν.).
8. Έτσι αρχίζει ο καυγάς... — Έτσι λένε στην Κρήτη το ίχνος, σημείον (ιδίωμ.).
9. Περίζητος και επικίνδυνος προς βρώσιν (γεν.). — Πρόθεσις πρό φωνήεντος ψιλουμένου.
10. Τάξις θηλαστικών που στερούνται κοπτήρων (γεν. πληθ.). — Όραία άνηθ.
11. Αθηναϊκή πλατεία (αίτ.). — Μουσικός φθόγγος.
12. Αρχαίον ελληνικόν όνομα. — Παράλιος πόλις της Παλαιστίνης (γεν.).

ΚΑΘΕΤΩΣ:

1. Στρατιωτικό σώμα στη Ρώμη. — Κατηργήθησαν επί Μ. Κωνσταντίνου.
2. Διάσημος για το πνεύμα και την καλλονή της Γαλλίς (1777 - 1849). — Ό αρχαίος ελληνικός θεός των σκαμμάτων και χλευασμών (δοτ.).
3. Αυτό χρειάζεται εξαγνισμό. — Οι Ιάπωνες τον λατρεύουν (αιτιατική).

4. Η έβδομή εις έκτασιν νήσος των Κυκλάδων (γεν.). — Τα λουτρά των εύρίσκονται στην έπαρχία Τροιζηνίας (γεν.).
5. Σπουδαία αρχαία πόλις της Ν. Δ. Καππαδοκίας, κτισθείσα κατά τινα παράδοσιν υπό της Σεμιράμιδος. — Μητηρ του Μελικέρτου (δοτ.).
6. Συνοδεύει συχνά άραβικά τοπωνύμια. — Διεθνής συνασπισμός του 1ου παγκοσμίου πολέμου.
7. Είναι ή μετ' Υφήλιος Άρμι Κουουζέλα (γεν.). — Ούγγρική πόλις και ομώνυμος οίος.
8. Σύνολον ώρισμένου αριθμού προσώπων ή πραγμάτων. — Ό καρπός της μουριάς, όπως τον λένε σε πολλά μέρη της Κρήτης (ιδίωμ.).
9. Η αρχαϊκωτάτη μορφή του «πάντοτε». — Η αρχή της τιμιότητος.
10. Η πατρίς του Άριστοτέλους (γεν.).
11. Δύο μικρά γράμματα, μία μεγάλη πόλις (ήχητ.). — Δύο αλφαριθμητικώς διά συμφώνων χωριζόμενα φωνήεντα. — Μίγμα χρησιμεύον διά συγκολλήσεις ήλεκτρικών άγωγών.
12. Σχετική με την πολιτική έξαχρείωσι (γεν.).

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												

- νύμια. — Διεθνής συνασπισμός του 1ου παγκοσμίου πολέμου.
7. Είναι ή μετ' Υφήλιος Άρμι Κουουζέλα (γεν.). — Ούγγρική πόλις και ομώνυμος οίος.
8. Σύνολον ώρισμένου αριθμού προσώπων ή πραγμάτων. — Ό καρπός της μουριάς, όπως τον λένε σε πολλά μέρη της Κρήτης (ιδίωμ.).
9. Η αρχαϊκωτάτη μορφή του «πάντοτε». — Η αρχή της τιμιότητος.
10. Η πατρίς του Άριστοτέλους (γεν.).
11. Δύο μικρά γράμματα, μία μεγάλη πόλις (ήχητ.). — Δύο αλφαριθμητικώς διά συμφώνων χωριζόμενα φωνήεντα. — Μίγμα χρησιμεύον διά συγκολλήσεις ήλεκτρικών άγωγών.
12. Σχετική με την πολιτική έξαχρείωσι (γεν.).

I. X.

(Λύσις στη σελίδα 134)

“ΜΙΝΩΣ”

Επιθυμητό πάντα
ένα πιάτο από τό
ΚΑΘΑΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΡΥΖΙ

ΒΕΟ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΣΕ ΚΟΥΤΙΑ ΤΩΝ 100 ΔΡΑΜΙΩΝ, 1/2 ΟΚΑΣ ΚΑΙ 1 ΟΚΑΣ

Ἐφαρμόζομεν εἰδικὸν σύστημα
κατεργασίας τοῦ καπνοῦ καὶ
προσφέρομεν εἰς τὴν κατανάλω-
σιν τὰ πλέον ἀβλαβῆ σιγαρέττα,
τὰ σιγαρέττα

"ΣΑΝΤΕ"

ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ

Ἐὰν καπνίζετε πολὺ, ἔὰν κου-
ράζεσθε διανοητικῶς, καὶ ἔὰν
αἰσθάνεσθε τὰς δυσარέστους
ἐνοχλήσεις τοῦ καπνίσματος,
δοκιμάσατε τὰ σιγαρέττα ΣΑΝΤΕ

ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

«ΣΑΝΤΕ»

ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ 11 ΑΘΗΝΑΙ

ΙΠΠΟΔΡΟΜΟΣ ΦΑΛΗΡΟΥ

**ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΑΙ
ΚΑΘΕ ΣΑΒΒΑΤΟΝ
ΚΑΙ ΚΥΡΙΑΚΗΝ**

Σημείωσις: Τὸ πλῆρες πρόγραμμα ἱπποδρομιῶν
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ εὑρίσκεται εἰς τὴν οἰκείαν στήλην.
Βλέπε σελὶς 18.

Κυρίες
και Φεβρουάριες
βάς υπενθυμίζω...

...Γιά να είστε ωραίες δεν πρέπει να λείπη
από τα χείλη σας το Νέον ROUGE ΧΕΙΛΕΩΝ
MICHEL, στο θέατρο, στο χορό, σε κάθε κο-
σμική συγκέντρωση, στην έξοχή, στο βουνό,
στη θάλασσα.

Η εξαιρετική ποιότητος και οι 6 νέοι και
ωραίοι χρωματισμοί του ρούζ χειλέων MICHEL
δίδουν εις τα χείλη χάριν, νεότητα και ωμορφιά.

Πωλείται Παντού

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ **Ε. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ** ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 42

Εκυκλοφόρησε εις Β' έκδοσιν το βιβλίο

«Χαίρε, ὦ Χαίρε Ἐλευθεριά»

του κ. ΦΩΚ. ΚΩΝΣΤΑ

Είναι ένα βιβλίο γεμάτο ἔθνικὸ παλμὸ πὺ πρέπει νὰ διαβασθῇ
ἀπὸ μικροὺς καὶ μεγάλους.

Πωλεῖται σὲ ὅλα τὰ βιβλιοπωλεῖα καὶ στὰ κεντρικὰ περίπτερα
πρὸς δρχ. 5.000.

4ΛΜΑ

Αὐτὸ εἶναι τὸ
θεριφνιμὸ βαμδουάν'

DOP

DOP
DOP

DOP

ΠΟΥ: κάνει ωραία μαλλιά σάν μετάξι.

Δίνει ζωὴ στὰ πιὸ ἀτροφικὰ καὶ ἀρρωστημένα μαλλιά χάρις
στὰ θαυμάσια ὑλικά πὺ περιέχει, μεταξύ τῶν ὁποίων καὶ τὰ
συστατικά τοῦ αὐγού.

Καθαρίζει τὰ μαλλιά σὲ ἓνα λεπτό καὶ ἐξαφανίζει τὴν
πυτρίδα στὸ πρῶτο λούσιμό.

ΓΕΝ. ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ "LOREAL", ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ 42 τηλ. 23-234

Τὸν καινούργιο χρόνο εὐτυχισμένοι

ΑΦΟΥ ΤΟ ΘΕΛΕΤΕ...

... παρατείνουμε τὸν διαγωνισμό μας «Καλλιτεία στὴν Οἰκοκυ-
ρική», περιμένοντας καὶ τὴν δική σας συμμετοχή. — Τὸ ἀργό-
τερον μέχρι τὶς 15 Ἰανουαρίου 1953.

καὶ... ντυμένοι μὲ Μαλλιά Σακαλάκ

Κολοκοτρώνη 63, ΑΘΗΝΑΙ, ΤΗΛ. 27.492.

ΑΘΗΝΑΪΚΑ

ΘΕΑΤΡΟ

ΕΘΝΙΚΟ

Αγ. Κωνσταντίνου
Τηλ. 53.242

Συνεχίζει
το έργο

(Θίασος Βέμπο)

Συνεχίζει
το έργο

ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ιπποκράτους 7
Τηλ. 23.723

"Χειμωνιάτικο Παραμύθι"

του Σαΐστηρ

Παίζουν: Γιώργος Γληνός, Χριστ. Νέ-
ζερ, Χ. Εύθυμιος, Β. Διαμαντόπουλος, Μ.
Καλογιάννης, Τ. Γαλανός, Α. Φιλίππιδης,
Σταματίου, Α. Βλαχόπουλος, Μιράντα Μυ-
ράτ, Β. Μεταξά, Α. Ήσας, Μ. Οικονομί-
δου, Λούλα Ίωαννίδου, Άντιγ. Βαλάκου.
Σκηνοθεσία: Αλέξη Σολομού. Κοστούμια:
Βασιλείου. Σκηνογραφία: Β. Ράμα. Χορο-
γραφία: Κυρίας Τατιάνας Βαρούτη.

"Συναγερμός στη Βέμπο"

Επιθεώρησης των Τραϊφόρου,
Γ. Γιαννοπούλου, Βασιλειάδη

Σκηνικά: Γ. Άνεμογιάννη. Μουσική: Ρα-
πίτη. Παίζουν: Σοφία Βέμπο, Μαρίκα
Νέζερ, Γεωργία Βασιλειάδου, Πόπη Αλ-
βα, Μαίρη Βασιλάκη, Μακρή, Γαβριηλί-
δης, Δαμασιώτης και τα άλλα στελέχη
του θιάσου.

ΚΥΒΕΛΗΣ

Πλατ. Συντάγματος
Τηλ. 34.491

Συνεχίζει
το έργο

Συνεχίζει
το έργο

ΠΑΠΑ-ΙΩΑΝΝΟΥ

Πατησίων 28
Τηλ. 55.262

"Ξενοδοχείον η Εύτυχία"

Κωμωδία
του Σωβαζόν

Παίζουν: Έλλη Λαμπέτη, Γιώργος Παπ-
πᾶς, Δημ. Χόρν, Άθανασία Μουστάκα, Λυ-
κούργος Καλλέργης, Μαίρη Λαζοπούλου, Γ.
Μιχαλόπουλος. Μετάφρασις και σκηνοθεσία:
Σταύρου Πλωρίτη. Σκηνικά: Γιάννη Τσα-
ρούχη.

"Η ζωή μας έχει κέφια"

των Άσημακοπούλου, Σπυροπούλου και
Παπαδούκα

Μουσική: Γ. Μουζάκη

Παίζουν: Μπελνίτα, Ρένα Ντόρ, Β.
Λειβαδίτης, Β. Αύλωνίτης, Θηδᾶς, Σπε-
ράντζα Βρανά, ό δαρύτονος Θάνος, το χο-
ρευτικό ζεύγος Άλμπανέζ-Έλιζα Κανό-
νι και το μπαλέτο Κόντι γκέρλες.

ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ

Πανεπιστημίου 48
Τηλ. 21.492

α' και 6'
10ήμερο

Έντος
του μηνός

ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ

Πειραιώς
Τηλ. 41.351

"Διά παρασχεθείσας δηρησίας"

του Σώμερσετ Μωμ

Μετάφρασις: Δέσπω Διαμαντίδου
Παίζουν: Ντ. Ηλιόπουλος, Άννα Συ-
νοδινού, Δέσπω Διαμαντίδου, Τζόλυ Γαρ-
μπή, Βύρων Πάλλης κσ' τα άλλα στελέχη
του θιάσου.

"Οι σύζυγοι της Λεοντίνης"

του Άλφρεντ Καπώ

Μετάφρασις: Α. Κουκούλα. Σκηνοθεσία:
Μουζενίδη. Παίζουν: Κατερίνα, Μίλκας, Μο-
ρίδης, Α. Κωνσταντάρας, Οικονομίδης,
Άννα Κυριακού, Μ. Κατράκης, Βραδυγι-
ανόπουλος, Σταυρολέρης.

ΜΟΥΣΟΥΡΗ

Πλατ. Καρύτση
Τηλ. 27.248

Συνεχίζει
το έργο

"Ο Άρχισιδηρουργός"

του Ζώρς Όνι

Κατά θεατρικήν διασκευήν Κ. Μουσούρη
—Ι. Καμπανέλλη. Παίζουν: Κ. Μουσού-
ρης, Έλενη Χατζηαργύρη. Σκηνοθεσία:
Κ. Μουσούρη. Σκηνογραφία: Δημ. Κεν-
τάκα.

"Η Φάννη και το ύπηρε- τικό της πρόβλημα"

α' και 6' 10ήμερο
Κωμωδία

του Τζέρομ Τζέρομ

Παίζουν: Έλ. Χατζηαργύρη, Κ. Μου-
σούρης, Άλ. Παΐζη, Α. Παϊτατζή, Άθ.
Μιχαηλίδου, Έλ. Στραγαλά, Κ. Ρέππα,
Α. Παπαδάκη, Α. Μπράτσου, Ν. Τζόγιας.

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ

Πλατ. Κολοκοτρώνη
Τηλ. 21.559

α' και 6'
10ήμερο

"Αυξάνεσθε και πληθύνεσθε"

Κωμωδία του Ρουσσαιν

Μετάφρασις: Δημ. Γιαννουκάκη

Παίζουν: Βασ. Λογοθετίδης, Ίλντα Λι-
δικού, Μ. Στεφανίδου, Κ. Αμπροπούλου,
Α. Ρούσσου, Μ. Μωραϊτοπούλου, Ν. Κα-
ψής, Ε. Πρωτόπαπας, Μ. Παπαδάκης,
Στ. Στρατηγός, Γ. Καρέτας.

ΚΟΥΚΛΟΘΕΑΤΡΟ

Το κουκλοθέατρο «Ο Μπαρμπά Μπαού-
σης» δίδει παραστάσεις κάθε Κυριακή 11
π.μ. και 4 μ.μ. στην αίθουσα της Χ.Α.Ν.
(Έλ. Βενιζέλου 12).

ΜΟΥΣΙΚΗ

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ (Κέντρο Πληροφοριών)
(Έλ. Βενιζέλου 9 γ').

Θά παιχθούν έργα Έλλήνων και Άμε-
ρικανών συνθετών:

5 Ιανουαρίου 7 μ.μ.: Μίμης Θεοδωρά-
κης: Τρίο και Σεξτέτο. Λεονάρντ Μπερν-
στάιν: Τα χρόνια της αγωνίας.

12 Ιανουαρίου 7 μ.μ.: Αιμίλιος Ριά-

Χειμώνας

του 1853:

Για να διατηρήση

τα τρόφιμα,

ή πρόγιαγιά μας

τα αποθήκευε

στο ύπόγειο κελάρι.

Χειμώνας

του 1953:

Για να διατηρήσουμε

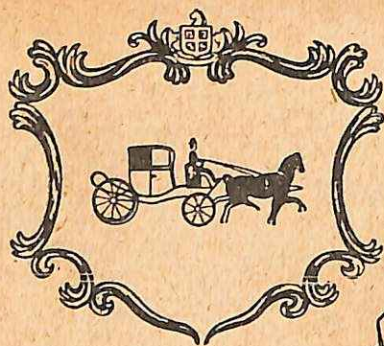
τα τρόφιμα,

αγοράζουμε

ηλεκτρικό ψυγείο της

Ιλια

Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ

Τὸ σῆμα
τῶν ἐκλεκτῶν
ἀδιαβρόχων

V. Lerchios

≡ ΦΙΛΕΛΛΗΝΩΝ 7 - ΑΘΗΝΑΙ ≡

δης: Τραγούδια Ντέλλο Τζόου: Κομμάτι
γιά πιάνο καὶ ὀρχήστρα.

19 'Ιανουαρίου 7 μ.μ.: Λεωνίδας Ζώ-
ρας: Κονσέρτινο γιά βιολί, τραγούδια.
Ρόυ Χάρρις: Κονσέρτο γιά δύο πιάνο καὶ
ὀρχήστρα.

26 'Ιανουαρίου 7 μ.μ.: Μάνος Χατζη-
δάκης: 'Η 'Αχιβάδα, τραγούδια. Τζὼν
Κάρλο Μενόττι: Κονσέρτο γιά πιάνο καὶ
ὀρχήστρα σὲ σὸλ μείζον.

ΒΡΕΤΑΝΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

9 'Ιανουαρίου: Συναυλία μουσικῆς δω-
ματίου με ἔργα "Ελγκαρ καὶ Μπάξ ἀπὸ
κουαρτέττο ἐγχόρδων με διευθυντὴ τὸν κ.
Βύρωνα Κολάση.

ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ

11 'Ιανουαρίου 7 μ.μ.: Ρεσιτάλ τρα-
γουδιῶ τῆς κυρίας Σοβατζίδου καὶ τοῦ κ.
Κρίνου.

17 'Ιανουαρίου 7 μ.μ.: Ρεσιτάλ τρα-
γουδιῶ τῆς κ. Χαριτίνης Δημακοπούλου.

27 'Ιανουαρίου 8.30 μ.μ.: Ρεσιτάλ
τραγουδιῶ τοῦ κ. 'Ελευθ. Τερζή.

31 'Ιανουαρίου 7 μ.μ.: Ρεσιτάλ τρα-
γουδιῶ τοῦ κ. 'Αντ. Καλαϊτζάκη.

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

ΑΘΗΝΑΙΟΝ

Τὸ πρόγραμμα τῶν τακτικῶν μαθημάτων
τοῦ μορφωτικοῦ συλλόγου «'Αθηναίων» γιά
τὴν περίοδο 1952—1953 καθωρίσθηκε ὡς
ἑξῆς:

ΔΕΥΤΕΡΑ 6½—7½ μ.μ.: Σοφία Γεδεών:
Ψυχολογία. 7½—8½ μ.μ. Γιάννης Γιαν-
νόπουλος: Πυρηνικὴ 'Ενέργεια.

ΤΡΙΤΗ 6½—7½ μ.μ. 'Αλ. Διαμαντόπου-
λος: 'Αθηναϊκὴ 'Ιστορία. 7½—8½ μ.μ.
Σ. Παπασπυρίδης—Καρούζου: Σταθμοὶ
τῆς 'Αττικῆς 'Αγγειογραφίας.

ΤΕΤΑΡΤΗ 6½—7½ μ.μ. Μ. Χατζηδάκης:
'Η Βυζαντινὴ Κωνσταντινούπολις. 7½—
8½ μ.μ. Μ. Καλλιγὰς: Νεοελληνικὴ Τέ-
χνη.

ΠΕΜΠΤΗ 6½—7½ μ.μ. 'Ολγα Κακριδῆ:
'Ο 'Όμηρος. 7½—8½ μ.μ. Γ. Παπαϊω-
άννου: Μπετόβεν.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 6½—7½ μ.μ. Δ. Λουκάτος:
Τὸ Παραμῦθι. 7½—8½ μ.μ. Ι. Μ. Πα-
ναγιωτόπουλος: Κ. Π. Καβάφης.

ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ

3 'Ιανουαρίου 7.30 μ.μ.: Διάλεξις τοῦ
κ. Γ. Μαϊμούκα με θέμα: «'Η ἀποκατά-
στασις τῆς δημοσίας καὶ ἰδιωτικῆς πίστε-
ως, βασικὸς παράγων ἐξυγιάνσεως τοῦ τό-
που».

16 'Ιανουαρίου: Διάλεξις τοῦ Μεταψυ-
χικοῦ Συνδέσμου 'Αθηνῶν.

19 'Ιανουαρίου 7 μ.μ.: 'Ομιλία τῆς κ.
Ζητρίδου με θέμα: «'Ο Σουρῆς καὶ ἡ πα-
λιὰ 'Αθήνα».

27 'Ιανουαρίου 7.30 μ.μ.: Διάλεξις
τοῦ ἐνδοκρινολόγου κ. Γερ. Λοβέρδου.

9, 23 'Ιανουαρίου: Σειρὰ διαλέξεων τοῦ
Τεχνικοῦ 'Επιμελητηρίου.

ΒΡΕΤΑΝΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

13 'Ιανουαρίου: Διάλεξις ἑλληνιστῶ τοῦ
παιδιάτρου κ. Σ.Α. Δοξιάδη με θέμα: «'Η

Θερμαίνεται τὸ σπίτι σας

τὸν χειμῶνα;

τότε μόνο

δύο τρόποι ὑπάρχουν

γιά νὰ διατηρήσετε

τὰ τρόφιμά σας:

ἢ νὰ τὰ θάλετε

σ' ἓνα φανάρι

ποὺ θὰ τὸ κρεμάσετε

στὸ βορεινὸ μπαλκόνι...

ἢ νὰ ἀγοράσετε ἓνα

ἠλεκτρικὸ ψυγεῖο τῆς

Isola

Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ

ἐπίδρασις τῆς Βρετανικῆς Ὑπηρεσίας Ἐθνικῆς Ὑγείας στὸν γιαντὸ καὶ στὸν ἀσθενῆ.

16 Ἰανουαρίου: «Ἀγγλικὴ ποίησις: σὲ ἀπαγγελίες καὶ τραγούδια», ρεσιτὰλ ἀπὸ δίσκου.

20 Ἰανουαρίου: Διάλεξις τοῦ κ. Μπροῦκς Ρίτσαρντς, τῆς Βρετανικῆς πρεσβείας, με θέμα: «Τὰ γιὰτ καὶ οἱ φίλοι τους: Μία μελέτη τῆς ἀγγλικῆς ναυτικῆς καὶ κοινωνικῆς ἱστορίας».

23 Ἰανουαρίου: Διάλεξις τοῦ κ. Ε. Ρ. Λούντ με θέμα: «Ἡ ἐξέλιξις τῶν Βασικῶν Ἀγγλικῶν».

27 Ἰανουαρίου: Διάλεξις τοῦ κ. Μπῶλλ με θέμα: «Μία εἰκόνα με λόγια τῆς «Μαύρης Χώρας», τῆς Ἀγγλίας».

30 Ἰανουαρίου: Ἀνάγνωσι τοῦ Θεατρικοῦ ἔργου τοῦ Ἀλντους Χάλεϋ «Τὸ χαμόγελο τῆς Τζακόντας».

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΖΑΠΠΕΙΟ

10 Δεκεμβρίου — 25 Ἰανουαρίου: Συνεχίζεται ἡ ἐκθεσις τῶν ἔργων τῆς καλλιτεχνικῆς ὁμάδος «Ἀρμός».

ΑΙΘΟΥΣΑ ΖΑΧΑΡΙΟΥ

2—31 Ἰανουαρίου: Ἐκθεσις ἀγγειοπλαστικῆς, ἔργων ἑλληνικῆς λαϊκῆς τέχνης,

1—31 Ἰανουαρίου: Ἐκθεσις ἀγγειο-

2—31 Ἰανουαρίου: Ἐκθεσις τῶν ἔργων τοῦ Ὀλλανδοῦ ζωγράφου κ. Τζακ Νύσσεκ Μίντεν.

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

20 Δεκεμβρίου—20 Ἰανουαρίου: Εἰς τὸ φουαγιὲ τοῦ Δημοτικοῦ Θεάτρου ἄνοιξε στὶς 20 Δεκεμβρίου ἡ ἐκθεσις ζωγραφικῆς τῆς κυρίας Δώρας Μπούκη.

ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ

24 Ἰανουαρίου—7 Φεβρουαρίου: Ἐκθεσις τῶν ἔργων τοῦ κ. Μαθιοπούλου.

16 Ἰανουαρίου—1 Φεβρουαρίου: Ἐκθεσις ἔργων ζωγραφικῆς τοῦ κ. Γ. Μούγιου.

ΞΕΝΟΔ. «ΚΕΝΤΡΙΚΟ»

1—31 Ἰανουαρίου: Ἐκθεσις ἔργων τοῦ κ. Κώστα Πλακωτάρη.

ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ

2 Ἰανουαρίου: Ἀνοίγει ἡ ἐκθεσις τῶν ἔργων τοῦ ζωγράφου Γιαννακοῦ.

2 Ἰανουαρίου: Ἡ ἐκθεσις ἔργων τῆς κ. Εὐγενείας Τσακίρη.

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

(Πλατ. Δημ. Θεάτρου Πειραιῶς)

15 Δεκεμβρίου—15 Ἰανουαρίου: Στὰ μέσα τοῦ Δεκεμβρίου ἄνοιξε καὶ συνεχίζεται ἡ ἐκθεσις τῶν ἔργων τῆς ὁμάδος τῶν Πειραιωτῶν ζωγράφων.

ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΩΝ

Ἡ Ἑνωσις Συντακτῶν καὶ ἡ Ὑπηρεσία Πληροφοριῶν τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν ὠργανώσαν μίαν σειρά μαθημάτων με θέμα: «Ἡ Δημοσιογραφία καὶ οἱ σύγχρονες ἐξελίξεις τῆς».

Τὰ μαθήματα θὰ διαρκέσουν ἀπὸ 2 Ἰανουαρίου ἕως 25 Μαρτίου 1953 καὶ θὰ γίνωνται τὸ ἀπόγευμα 5—7. Ἡ αἴθουσα θὰ ὀρισθῇ ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ ἐκείνων οἱ ὅποιοι θὰ ἐγγραφοῦν. Ὅπως εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ γνωρίζωμε, εἰς τὸ τέλος τῶν μαθημάτων θὰ δοθοῦν ἐξετάσεις καὶ βαθμοί, πιθανῶς καὶ ὑποτροφίες σὲ ἐκείνους τοὺς θὰ ἀριστεύσουν.

Μαθήματα Ἰανουαρίου:

2 Ἰανουαρίου:

α) Ὁ ρόλος τοῦ τύπου στὰ κοινά.

6) Ἡ σημασία καὶ οἱ εὐθύνες τοῦ δημοσιογράφου.

5 Ἰανουαρίου:

α) Τί εἶναι οἱ εἰδήσεις.

6) Συγκέντρωση εἰδήσεων — ὄργανοις εἰδησιογραφίας.

6 Ἰανουαρίου:

α) Ἀρχὴ καὶ σύνθεσις τῶν εἰδήσεων — Τύποι εἰσαγωγικῶν παραγράφων.

6) Ὄρα πρακτικῆς ἐφαρμογῆς.

7 Ἰανουαρίου:

α) Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τῆς διατυπώσεως τῶν εἰδήσεων — περιεκτικὴ καὶ σύντομος ἀφήγησις.

6) Πρακτικὴ ἐφαρμογὴ.

8 Ἰανουαρίου:

α) Ἐξεύρεσις εἰδήσεων — Σημασία τῆς ἀκριβοῦς διατυπώσεως τῆς προελεύσεως.

6) Πρακτικὴ ἐφαρμογὴ.

9 Ἰανουαρίου:

α) Συνέντευξις πρὸς παροχὴν πληροφοριῶν — Πῶς διεξάγεται — Τρόπος διατυπώσεως.

6) Πρακτικὴ ἐφαρμογὴ — Οἱ ἀσκούμενοι θὰ ἔχουν μίαν συνέντευξιν μαζί μου ἐπὶ ἐνὸς τομέως τῆς ἀμερικανικῆς ζωῆς καὶ κατόπιν θὰ τὴν διατυπώσουν γραπτῶς.

12 Ἰανουαρίου:

α) Συνέντευξις ἐπὶ προσωπικῶν ἀντιλήψεων — Προετοιμασία — Φροντίς γιὰ τὴν ἀποφυγὴ λαθῶν καὶ γιὰ τὴν ἀκριβὴ διατύπωσι.

6) Πρακτικὴ ἐφαρμογὴ.

13 Ἰανουαρίου:

α) Περιγραφή Συγκεντρώσεων: Οἱ ἀσκούμενοι θὰ περιγράψουν μίαν συγκέντρωσι ἢ ἓνα λόγο γιὰ τὴν ἐφημερίδα τους καὶ τὴν ἐπομένη θὰ δώσουν τὴν περιγραφή πρὸς κρίσιν.

6) Περιγραφή ὁμιλιῶν.

14 Ἰανουαρίου:

α) Χειρισμὸς εἰδήσεων, θανάτων ἢ ἀσθενειῶν.

6) Πρακτικὴ ἐφαρμογὴ.

15 Ἰανουαρίου:

α) Ρεπορτάζ γιὰ ἀτυχήματα καὶ καὶ καταστροφάς.

6) Πρακτικὴ ἐφαρμογὴ.

16 Ἰανουαρίου:

α) Ρεπορτάζ ἀθλητικῶν εἰδήσεων.

6) Πρακτικὴ ἐφαρμογὴ.

17 Ἰανουαρίου:

α) Ἀρθρα εἰδικοῦ ἐνδιαφέροντος στὴν εἰδησιογραφία.

6) Πρακτικὴ ἐφαρμογὴ.

20 Ἰανουαρίου:

α) Ὁ δημοσιογράφος καὶ ἡ αὐθεντικότης τῶν εἰδήσεων — Ἡ εὐθύνη τοῦ ἐναντι τῆς κυβερνήσεως καὶ τῶν ἀναγνώστων του.

6) Ἡ συγκέντρωση τῶν εἰδήσεων τῆς τοπικῆς διοικήσεως — Γνώσις τῶν θεμάτων γιὰ νὰ ἐπιτυγχάνεται ἡ ὑποβολὴ εὐστοχῶν ἐρωτήσεων.

21 Ἰανουαρίου:

α) Ἡ συγκέντρωση εἰδήσεων σχετικῶν με τὴν κεντρικὴν κρατικὴν διοίκησιν.

6) Πρακτικὴ ἐφαρμογὴ.

22 Ἰανουαρίου:

α) Οἱ εἰδήσεις ἐπὶ τῶν δημοσιονομικῶν.

6) Πρακτικὴ ἐφαρμογὴ.

23 Ἰανουαρίου:

α) Οἱ ἀστυνομικῆς εἰδήσεις καὶ οἱ εἰδήσεις τῶν δικαστηρίων.

6) Πρακτικὴ ἐφαρμογὴ.

26 Ἰανουαρίου:

α) Πολιτικά καὶ ἐκλογικά νέα — Μέσα ἐπικοινωνίας — Ἐχεμύθεια — Σημασία τῆς ἀποκτείνουσας φήμης ἀξιοπιστοῦ δημοσιογράφου. Ὁ υποχρεώσεως τοῦ δημοσιογράφου ἐναντι τῶν ἀναγνώστων του.

27 Ἰανουαρίου:

α) Τύποι τῶν πολιτικῶν εἰδησεολογικῶν ἄρθρων — Ἀμερόληπτη ἐνημέρωσις καὶ ἀπόδοσις.

6) Πρακτικὴ ἐφαρμογὴ — Τρόπος διατυπώσεως τοῦ πολιτικοῦ εἰδησεολογικοῦ ἄρθρου.

28 Ἰανουαρίου:

α) Τὸ κοινωνικὸ ἄρθρο — Εἰδήσεις περὶ κοινωνικῶν μέτρων, ἐκπαιδεύσεως καὶ θρησκείας.

6) Πρακτικὴ ἐφαρμογὴ.

29 Ἰανουαρίου:

α) Εἰδήσεις διαμηχανίας καὶ ἐπιχειρήσεων.

6) Πρακτικὴ ἐφαρμογὴ.

30 Ἰανουαρίου:

α) Ἑργατικῆς εἰδήσεις.

6) Πρακτικὴ ἐφαρμογὴ.

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙΣ

ΑΓΓΛΟΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

31 Ἰανουαρίου: Χορὸς γιὰ τὰ μέλη.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ

Οἱ δημόσιες ὑπηρεσίες θὰ δέχονται τὸ κοινὸ κάθε Δευτέρα — Τετάρτη — Παρασκευή ἀπὸ 12—1.30 μ.μ.

Ὁ μυθιστοριογράφος ἔρχει τὸ ρομάντο τὸ

Καθένας
χρειάζεται μιὰ
Remington
ΣΟΛΟΜΟΣ
Κοράν 5
ΤΗΛ. 33.210 - 22.687

ΑΘΛΗΤΙΚΑ

ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΕΣ

Ο Όμιλος Χιονοδρόμων Φλωρίνης οργανώνει κατά τη νέα χιονοδρομική περίοδο τους εξής αγώνες:

Κυριακή 22 Ιανουαρίου:
Δ' Τοπικό Πρωτάθλημα Φλωρίνης.
Θα τελεσθούν τὰ αγωνίσματα έλε θέρας και τεχνικής καταβάσεως για κατηγορίες ανδρών και εφήβων.

ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ

Το άθλητικό πρόγραμμα του Ιανουαρίου περιορίζεται στους ποδοσφαιρικούς αγώνες, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και οι διεθνείς της Ισχυράς Γιουγκοσλαβικής ομάδος Παρτιζάν. Η σειρά των αγώνων του μηνός είναι η εξής:

4 Ιανουαρίου: Όλυμπιακός—ΑΕΚ (τελευταίος αγών του κυπέλλου Χριστουγέννων).

6 Ιανουαρίου: Παρτιζάν—ΑΕΚ.

11 Ιανουαρίου: Παρτιζάν—Παναθηναϊκός.

14 Ιανουαρίου: Παρτιζάν—Όλυμπιακός.

18 Ιανουαρίου: Τρεις αγώνες για το πρωτάθλημα Αθηνών.

25 Ιανουαρίου: Τελικός αγών για το κύπελλο «Όχι» μεταξύ των μικτών ομάδων Αθηνών και Πειραιώς.

Όλοι οι αναφερόμενοι αγώνες, πλην των δύο εκ των τριών του τοπικού πρωταθλή-

ματος, θα διεξαχθούν στο γήπεδο του Παναθηναϊκού.

ΙΠΠΟΔΡΟΜΟΣ

ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ

Ιπποδρομιακά ημέραι Ιανουαρίου 1953
ΠΕΜΠΤΗ 1 Ιανουαρίου: (Έπαθλον Νέου Έτους, 40 έκ.τ., αραβικοί ίπποι Α' κλάσεως).

ΚΥΡΙΑΚΗ 4 Ιανουαρίου.
ΤΡΙΤΗ 6 Ιανουαρίου: (Έπαθλον Πρωταθλήματος, 80 έκ.τ., καθαρόαιμοι ίπποι).

ΚΥΡΙΑΚΗ 11 Ιανουαρίου.

ΤΕΤΑΡΤΗ 14 Ιανουαρίου.

ΚΥΡΙΑΚΗ 18 Ιανουαρίου.

ΤΕΤΑΡΤΗ 21 Ιανουαρίου.

ΚΥΡΙΑΚΗ 25 Ιανουαρίου.

ΤΕΤΑΡΤΗ 28 Ιανουαρίου.

ΤΙΜΕΣ ΕΙΣΟΔΟΥ ΤΟΥ ΙΠΠΟΔΡΟΜΟΥ

Α' θέσις:	22.000	(ανδρών)
	16.500	(γυναικών)
Β' θέσις:	11.000	(ανδρών)
	5.500	(γυναικών)
Αθλητικό Περίπτερο (μόνον μέλη):	25.000	(ανδρών)
	20.000	(γυναικών)

ΜΟΥΣΕΙΑ

ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ: Άνοικτον από 9 π.μ. έως τη δύση του ήλιου. Είσοδος δρχ. 3.000 (Κυριακή και Πέμπτη είσοδος ελευθέρα). Το Μουσείον της Ακροπόλεως άνοικτον 9 π.μ.—2 μ.μ.

έκλογη

Το έξωφυλλό μας

Αποτέλεσμα πολών προσπάθειών, προσπαθειών που έγιναν όλες στην Ελλάδα, είναι αυτό το έξωφυλλό μας. Όλα είναι ελληνικά. Και τα γατάκια—ράτσας περσικής, κατηγορίας «συλλας»—έχουν γεννηθεί και ζουν στην Αθήνα, και στην Αθήνα, σε ηλικία δύο μηνών, τὰ έφωτογράφησε, ύστερα από πο λυώρους κόπους και κυνηγητά, ο Έλλην φωτογράφος κ. Δ. Χαρισιάδης.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΝ (Τσούτσα και Μπουμπουλίνες—τηλ. 663.395): Καθημερινές 9 π.μ.—2 μ.μ. Δευτέρα κλειστό. Είσοδος δρχ. 3.000 (Πέμπτη και Κυριακή είσοδος ελευθέρα).

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΝ (Πειραιώς—Φιλελλήνων 38): Άνοικτον 9 π.μ.—2 μ.μ. Είσοδος ελευθέρα.

ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΝ (Βασ. Σοφίας 22, τηλέφ. 71.027): Καθημερινές (πλην Σαββάτου) 10 π.μ.—1 μ.μ. Κυριακές και εορτές 9 π.μ.—1 μ.μ. Είσοδος δρχ. 3.000 (Πέμπτη και Κυριακή είσοδος ελευθέρα).

ΓΕΩΛΟΓΙΚΟΝ ΚΑΙ ΠΑΛΑΙΟΝΤΟΛΟΓΙΚΟΝ (Ροϋζβελτ 38): Άνοικτον τὰς προμεσημβρινάς ώρας. Είσοδος ελευθέρα.

ΜΠΕΝΑΚΗ (Κουμπάρη 1, τηλ. 611.617): Καθημερινές (πλην Τρίτης) 9½ π.μ.—1½ μ.μ. Είσοδος δρχ. 3.000 (Δευτέρα είσοδος ελευθέρα).

ΕΘΝΟΛΟΓΙΚΟΝ (Προσωρινός στο Οίκημα της Στέγης των ανδρών Γυναικών, Αμαλίας 38): Καλλιτεχνικά και ιστορικά κειμήλια του 1821.

ΚΟΣΜΗΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ (Μοναστηράκι): Καθημερινές 9 π.μ.—1 μ.μ. Είσοδος ελευθέρα.

ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟΝ (έντος του κτιρίου της Ακαδημίας Αθηνών): Άνοικτον τὰς προμεσημβρινάς ώρας. Είσοδος ελευθέρα.

ΖΩΟΛΟΓΙΚΟΝ (Ροϋζβελτ 43, έντος του πανεπιστημιακού κτιρίου): Άνοικτον Δευτέρα, Τετάρτη και Σάββατον 9 π.μ.—12 μεσ. Είσοδος ελευθέρα.

ΕΦΗΜΕΡΕΥΟΝΤΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ

ΔΕΥΤΕΡΑ: Γενικό Κρατικό, Αμπελόκηποι, τηλ. 662.396. Αγία Ελένη, Σούτσου, τράμ 7, Στάσις Στέγη Πατρίδος, τηλ. 662.481.

ΤΡΙΤΗ: Δημοτικό Νοσοκομείο, τηλ. 612.406.

ΤΕΤΑΡΤΗ: Έρυθρός Σταυρός, τηλ. 662.332. Αρεταίειον, Βασ. Σοφίας, τηλέφ. 71.611.

ΠΕΜΠΤΗ: Ν. Ιωνίας, γέφυρα Σαφραμπόλεως, τηλ. 89.111.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ: Ευαγγελισμός, τηλεφώνων 71.361.

ΣΑΒΒΑΤΟΝ: Λαϊκόν, Γουδί, τηλεφώνων 662.634.

ΤΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

Οι ώρες εργασίας για τὰ έμπορικά καταστήματα:

Άπό 16ης Οκτωβρίου έως 31ης Μαρτίου: 8.30—1 μ.μ. και 3.30—7 μ.μ.

Το Σάββατον και τις παραμονές των εορτών, κατά τις οποίες τὰ καταστήματα παραμένουν κλειστά, το έσπερινό κλείσιμο παρατείνεται επί ημίσειαν ώραν. Εξαιρετικώς την τελευταία Κυριακή του έτους τὰ καταστήματα θα είναι άνοικτά.

Οι ώρες μεσημβρινής και νικτερινής ησυχίας κατά τη χειμερινή περίοδο είναι από 2 μ.μ.—4 μ.μ. και από 10 μ.μ.—8 π.μ.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ						
Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ						
Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	

ΜΑΡΤΙΟΣ						
Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

ΑΠΡΙΛΙΟΣ						
Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

ΜΑΪΟΣ						
Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

ΙΟΥΝΙΟΣ						
Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

1953

ΙΟΥΛΙΟΣ						
Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ						
Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ						
Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ						
Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ						
Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ						
Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Ο ΧΡΟΝΟΣ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΕ

— 1952 —

Στις σελίδες αυτές, πολύ σύντομα, παρελαύνουν τα κυριώ-
τερα γεγονότα της πολιτικής ζωής του χρόνου που πέρασε.

Σκίτσα του κ. Φωκ. Δημητριάδη.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

1951

20. "Υστερα από πολυήμερες συζητή-
σεις και ψηφοφορίες η Έλλάς έκ-
κλέγεται ημιμόνιμο μέλος στο
Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνω-

μένων Έθνών.
25. Η Λιδύη ανακηρύσσεται ανεξάρ-
τητο κράτος με την συγκατάθεσι
των ξένων ενδιαφερομένων χωρών.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

1. Αρχίζει να ισχύει στην Ελλάδα
το νέο Σύνταγμα που ψηφίσθηκε
από τη Βουλή με άποχή της τότε
«Έχει ο καιρός γυρίσματα...»

μείζονος αντιπολιτεύσεως του Έλ-
ληνικού Συναγερμού.

— Αγγέλλεται ο θάνατος του Ρώ-
σου πολιτικού Λιτβίνωφ που διε-
τέλεσε επί μακρόν υπουργός των
Έξωτερικών της Σοβ. Ένώσεως.
19. Παύονται οι κομμουνιστικές έφη-
μερίδες «Δημοκρατική» και «Φρου-
ροί Ειρήνης».
23. Η κυβέρνηση Πλαστήρα υπογρά-
φει διάταγμα άμνηστεύσεως των
αξιωματικών που είχαν κατηγορη-
θή για συμμετοχή στην όργανω-
σι Ι.Δ.Ε.Α.
26. "Υστερα από τις συγκρούσεις με-
ταξύ βρετανικού και αιγυπτιακού
στρατού στην Ίσραηλία γίνονται
στο Κάιρο σοβαρές ταραχές με
έμπρησμούς και δόαιες έκδηλώσεις
έναντίον των Άγγλων.
29. Ο αντιπρόεδρος της κυβερνήσεως
και υπουργός των Έξωτερικών κ.
Σοφ. Βενιζέλος επισκέπτεται επί-
σημως την Τουρκία.

Μετά την Περσία, η Αίγυπτος

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

6. Θάνατος του Βασιλέως της 'Αγγλίας Γεωργίου ΣΤ'. Στόν θρόνο ανέρχεται η 'Ελισάβετ.
15. 'Αρχίζει η δίκη της μεγάλης σπείρας κομμουνιστών Μπελογιάννη, Καλούμενου, Μπάτση κ. ά.
16. 'Επιδίδεται στην 'Ελλάδα η επίσημη πρόσκλησις για την συμμετοχή της στο Βορειοατλαντικό Σύμφωνο.
17. 'Η Δυτική Γερμανία παρακάθεται

για πρώτη φορά ύστερα από τον πόλεμο ως ισότιμον κράτος σε διάσκεψι των υπουργών των 'Εξωτερικών της Δύσεως.

22. 'Η Δυτική Γερμανία γίνεται οριστικός δεκτής στην όργανωσι της άμυνας της Δύσεως.
27. Θάνατος του στρατηγού και άλλοτε δικτάτορος Θεοδώρου Παγκάλου.

ΜΑΡΤΙΟΣ

1. 'Εκδίδεται η απόφασις του στρατοδικείου που καταδικάζει σε θάνατο τους κομμουνιστάς Μπελογιάννη, Καλούμενο, Λαζαρίδη, 'Ελλη 'Ιωαννίδη κ. ά.
- Οί σημαίες της 'Ελλάδος και της Τουρκίας υψώνονται στο αρχηγείο του 'Αιζενχάουερ στο Παρίσι.
5. Φθάνει στάς 'Αθήνας ο αρχηγός των δυνάμεων του Ν.Α.Τ.Ο. στρατηγός 'Αιζενχάουερ.
7. 'Η κυβέρνησι αναστέλλει την εκτέλεσι των καταδικασθέντων εις θάνατον κομμουνιστών (6λ. 1 Μαρτίου).
10. 'Ο πρωθυπουργός στρατηγός Ν. Πλαστήρας παθαίνει σοβαρή προσβολή έγκεφαλικής θρομβώσεως.
11. 'Ο αντιπρόεδρος της κυβερνήσεως Σοφ. Βενιζέλος αναλαμβάνει τὰ καθήκοντα του πρωθυπουργού κατόπιν της άσθενείας του στρατηγού Ν. Πλαστήρα.
14. Φθάνει στάς 'Αθήνας προερχόμενος από την Τουρκία ο αρχηγός της νοτίας πτέρυγος του Ν.Α.Τ.Ο., ναύαρχος Κάρνευ.
- 'Η Γιουγκοσλαβία παραδίδει 85 ακόμη από τὰ παιδιά του παιδομαζώματος.
21. Λήγει στη Βουλή πολυήμερη διαμάχη με ψηφοφορία 132 φήφους υπέρ της κυβερνήσεως και 114 κατά.

24. 'Αγγέλλεται η απόφασις του στρατηγού 'Αιζενχάουερ να δεχθή την υποψηφιότητα του προέδρου των 'Ηνωμ. Πολιτειών.

28. Κατόπιν προσβλητικών εκδηλώσεων του υπουργού της 'Εθνικής 'Αμύνης ναύαρχου Σακελλαρίου έναντι του στρατάρχου Παπάγου άποχωρεί από την Βουλή ο 'Ελληνικός Συναγερμός.

30. Γίνεται στο Γουδι η εκτέλεσις των καταδικασθέντων εις θάνατον Μπελογιάννη, Μπάτση, Καλούμενου και 'Αργυριάδη.
- 'Η Γιουγκοσλαβία επιστρέφει 175 ακόμη παιδιά του παιδομαζώματος με τη δήλωσι ότι είναι και τὰ τελευταία.

Το έλληνοτουρκικό «'Ατομικό» όπλο

'Ο ΕΛΛΗΝ και ο ΤΟΥΡΚΟΣ : 'Εχομε να σας προσφέρω ένα νέο, άγνωστο όπλο. Πάρτε μας μαζί σας.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

1. Κυκλοφορούν χαρτονομίσματα των 50.000 δραχμών.
- 'Ενώ η αντιπολίτευσις ('Ελληνι-

κός Συναγερμός) εξακολουθεί να απέχη, η Βουλή ψηφίζει κατ' άρχην τὰ μέτρα ειρηνεύσεως.

6. 'Η Νταϊζη Μαυράκη εκλέγεται «Σπάρ 'Ελλάς 1952».
8. Θάνατος της δημοσιογράφου και κριτικού Σοφίας Σπανούδη.
11. 'Ο στρατηγός 'Αιζενχάουερ παραιτείται της αρχηγίας των δυνάμεων του Ν.Α.Τ.Ο. προκειμένου να πολιτευθή.
16. Κατόπιν ικανοποιητικής δηλώσεως του πρωθυπουργού Ν. Πλαστήρα επανέρχεται στη Βουλή ο απέχων 'Ελληνικός Συναγερμός.
- 'Ανακαλύπτεται εύρυστή κομμουνιστική συμμορία στην πολεμική

'Αεροπορία και γίνονται ευρείας εκτάσεως συλλήψεις.

18. 'Αρχίζει να ισχύη ο νόμος περί «ειρηνεύσεως».
20. Θάνατος του 'Αγγλου πολιτικού σερ Στάφορντ Κρίπς.
26. Φθάνουν στην 'Αθήνα ο πρωθυπουργός της Τουρκίας Μεντερές και ο υπουργός των 'Εξωτερικών Κιοπρουλού.
28. 'Ο στρατηγός Ρίτζουγαϊύ ονομάζεται αντικαταστάτης του 'Αιζενχάουερ στην αρχηγία του Ν.Α.Τ.Ο.

ΜΑΪΟΣ

2. 'Αρχίζει περιοδεία του στρατάρχου Παπάγου στην Β. 'Ελλάδα.
3. 'Αναχωρούν ο Τούρκος πρωθυπουργός και οί άλλοι Τούρκοι επίσημοι που είχαν έλθει στάς 'Αθήνας την 26ην 'Απριλίου.
5. Φθάνει στάς 'Αθήνας ο αρχηγός της νοτίας πτέρυγος του 'Ατλαντικού Συμφώνου ναύαρχος Κάρνευ.
7. Φθάνει στάς 'Αθήνας ο υπαρχηγός του Ν.Α.Τ.Ο. στρατάρχης Μονγκόμερυ.
8. Συλλαλητήριο στην 'Ομόνοια για την ένωσι της Κύπρου.
13. 'Ανακαλύπτεται νέα κομμουνιστική συνωμοσία στο ναυτικό και

στην αεροπορία.

14. Μακρά συζήτησι διεξάγεται στη Βουλή για το κυπριακό.
17. 'Ο αντιπρόεδρος της κυβερνήσεως Σοφ. Βενιζέλος αναχωρεί για επίσημη επίσκεψι στο Λίβανο και στην Συρία.
26. Δημοτικές εκλογές στην 'Ιταλία αποδεικνύουν σημαντική ελάττωσι του αριθμού των κομμουνιστών.
27. 'Υπογράφεται στο Παρίσι χωριστή συνθήκη ειρήνης των Συμμάχων με τη Δυτική Γερμανία.
28. Σοβαρές κομμουνιστικές ταραχές στη Γαλλία προκαλούν επέμβασι των άρχων.

«Κι' άκαρτέρει, κι' άκαρτέρει...»

ΙΟΥΝΙΟΣ

2. Δημοσιεύεται το διάταγμα λήξεως της Α' Συνόδου της Βουλής.
4. Φθάνει στάς 'Αθήνας ο αρχηγός της αεροπορίας του Ν.Α.Τ.Ο. πτεράρχος Σώντερς.
- Θάνατος της Εύας Σικελιανού.
6. Φθάνει στάς 'Αθήνας ο εθνάρχης Κύπρου Μακάριος για να ενισχύση τον άγώνα υπέρ της ενώσεως.
8. Οί Βασιλείς αναχωρούν για επίσημη επίσκεψι στην Τουρκία.

14. 'Αγγέλλεται ότι οί 'Ηνωμ. Πολιτείες κατεσκεύασαν το πρώτο ατομικό υποδρύχιο.

16. 'Η κατάρριψις σουηδικού αεροπλάνου από σοβιετικά δημιουργεί διεθνή έντασιν.
- 'Η διοίκισις της αμερικανικής αεροπορίας αναγνωρίζει ότι οί Ιπτάμενοι δίσκοι είναι πραγματικές.
- 'Επιστρέφουν από την επίσκεψι

- τους στην Τουρκία οι Βασιλείς.
20. Ο στρατάρχης Παπάγος αρχίζει περιοδεία στη Δυτική Μακεδονία.
23. Περισσότερα από 500 συμμαχικά αεροπλάνα επιφέρουν μεγάλες καταστροφές σε εργοστάσια της Β. Κορέας.
 — Αρχίζουν στο Λονδίνο συνομιλίες 'Αγγλίας, Γαλλίας, 'Αμερικής με κύριο θέμα το γερμανικό.

ΙΟΥΛΙΟΣ

- 1.** Καθιερώνεται σε όλη την 'Ελλάδα η θερινή ώρα.
3. 'Ελληνική κοινοβουλευτική αντιπροσωπεία επισκέπτεται επίσης μες το Βελιγράδι.
4. Στάς 'Αθήνας και άλλες πόλεις γίνεται «βωδή διαμαρτυρία» με κλείσιμο καταστημάτων και διακοπή της κυκλοφορίας επί 4 ώρες για το ζήτημα της Κύπρου.
5. Ο Μητροπολίτης Κύπρου Μακάριος γίνεται δεκτός από τον Βασιλέα και ζητεί την ενίσχυσή του για τον ένοπλο αγώνα.
9. Ο Τίτο τονίζει στην ελληνική κοινοβουλευτική αντιπροσωπεία την ανάγκη στενής συνεργασίας 'Ελλάδος και Γιουγκοσλαβίας.
11. Ο 'Αϊζενχάουερ εκλέγεται υποψήφιος των ρεπουμπλικάνων για τις προεδρικές εκλογές.
12. Στη Ρουμανία γίνεται εύρεση εκκαθάρσις, θύμα της οποίας γίνεται και η άλλοτε πανίσχυρος Άννα Πάουκερ.
 — Στην Κορέα 650 συμμαχικά ύπερφορτία επιχειρούν τον σφοδρότερο βομβαρδισμό που έσημειώθηκε από την αρχή του πολέμου.
17. Φθάνει στας 'Αθήνας ο αρχηγός της νοτίας πτέρυγος του Ν.Α.Τ. Ο. ναύαρχος Κάρνεϊ.
19. Αρχίζει στο 'Ελσίνκι η 15η 'Ολυμπιάς.
 — Φθάνει στο Φάληρο ο αρχηγός του βρετανικού στόλου της Μεσογείου λόρδος Μασοντμπάττεν επί κεφαλής μοίρας.

«Την γην παίξας, την γην χάσας...»

- 21.** Φθάνει στας 'Αθήνας ο αρχηγός του Ν.Α.Τ.Ο. στρατηγός Ρίτζγουαϊ.
 — Οι οπαδοί του Μωσαντέκ εξαναγκάζουν σε παραίτησι την περσική κυβέρνηση του Γκακάμ έλ Σουλτανέχ.
23. Στρατιωτική επανάστασις στο Κάιρο εναντίον του Φαρούκ με αρχηγό τον στρατηγό Νεγκίμπ πασά. Ο Φαρούκ δέχεται τους όρους των επαναστατών που περιορίζουν την ανάμειξή του στη διοίκηση της χώρας.
 — Ο Μωσαντέκ αναλαμβάνει πάλι την πρωθυπουργία στην Περσία και γίνεται απόλυτος ρυθμιστής της καταστάσεως.
26. Ο Βασιλεύς της Αιγύπτου Φαρούκ αναγκάζεται να παραιτηθή υπέρ του βρέφους διαδόχου Φουάτ.
 — Ο 'Αντλάι Στήβενσον εκλέγεται υποψήφιος του δημοκρατικού κόμματος των 'Ηνωμένων Πολιτειών.
27. Αγγέλλεται ο θάνατος της Εύας Περόν, συζύγου του προέδρου της 'Αργεντινής.
28. Σοβαρό μεθωριακό ελληνοβουλγαρικό επεισόδιο στη νησίδα Γ' του 'Εβρου.
29. Ο στρατάρχης Παπάγος ως αρχηγός της αντιπολιτεύσεως ζητεί έκτακτη σύγκλησι της Βουλής για την εξέτασι του οικονομικού ζητήματος.
 — Οι έμποροι, επαγγελματίες και βιοτέχνες κλείνουν τα καταστήματά των διαμαρτυρόμενοι εναντίον της οικονομικής πολιτικής.

— Γίνεται στας 'Αθήνας επίδειξις των 'Αμερικανών αεροπόρων «πυροπολητών του αέρος».
24. Η ελληνική κυβέρνηση αναγνωρίζει τον τίτλο του Φαρούκ ως «Βασιλέως του Σουδάν».
25. Γίνεται στην 'Ολυμπία η «αφή της ολυμπιακής φλογός» που θα μεταφερθή στο 'Ελσίνκι για τους 'Ολυμπιακούς αγώνες.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

- 4.** Η κυβέρνηση αποδέχεται το αίτημα του στρατάρχου Παπάγου (βλ. 29 'Ιουλίου) και όρίζει την έκτακτη συνεδρίασι της Βουλής για την 18 Αυγούστου.
5. Στη νησίδα Γ' του 'Εβρου έμφανίζονται βουλγαρικές δυνάμεις. Κατόπιν τούτου η ελληνική κυβέρνηση τάσσει προθεσμία μέχρι της 9ης πρωϊνής της επομένης για να αποσυρθούν.
7. Το Γενικό 'Επιτελείο Στρατού ανακοινώνει ότι οι Βούλγαροι απεσύρθησαν από τη νησίδα Γ' (Παρά τη διαβεβαίωσι αυτή και παρά τον σφοδρό κανονιοβολισμό τους από το ελληνικό πυροβολικό, οι Βούλγαροι παρέμειναν στη νησίδα μέχρι της 12ης του μηνός).
11. 'Επιστρέφει από τη Γαλλία, όπου είχε μεταβή για λόγους θεραπείας ο πρωθυπουργός στρατηγός Πλαστήρας.
12. Αγγέλλονται οι γάμοι του 'Αγγλου υπουργού των 'Εξωτερικών 'Αντονι 'Ηντεν με την άνεψιά του πρωθυπουργού μίς Κλάρισσαν Τσώρτσιλ.
 — Ο Βασιλεύς της 'Ιορδανίας Ταλάλ κηρύσσεται έκπτωτος. Στον θρόνο ανέρχεται ο διάδοχος Χουσεϊν, ηλικίας 18 ετών.

- Αγγέλλεται η προσχώρησις στην Ε.Π.Ε.Κ. των κομμουνιστών δουλευτών Κύρκου και Καραμαούνα.
13. Βούλγαροι πυροβολούν εναντίον ελληνικής περιπόλου παρά το Μπέλες. 'Εξαφανίζονται δύο 'Ελληνες όπλίτες.
17. Φθάνει στας 'Αθήνας ο 'Αμερικανός ύπουργός των Στρατιωτικών Φράνκ Παϊήκ.
18. Αρχίζει η έκτακτη συνεδρίασι της Βουλής που είχε ζητήσει ο αρχηγός της αντιπολιτεύσεως στρατάρχης Παπάγος.
21. Φθάνει στας 'Αθήνας γιουγκοσλαβική αντιπροσωπεία με επί κεφαλής τον αντιπρόεδρο της 'Εθνοσυνελεύσεως κ. Πιγιάντε.
22. Η κυβέρνηση Πλαστήρα — Βενιζέλου παίρνει ψήφο έμπιστοσύνης με 127 ψήφους έναντι 118 και με 13 άποχές.
26. Το αγγλικό βουλευτικό «Καμπέρρα» εκτελεί διπλή πτήσι υπέρω του 'Ατλαντικού σε διάστημα 7 ωρών 43'.
29. Οι γυναικείες οργανώσεις της 'Ελλάδος διαμαρτυρούνται εναντίον των προθέσεων της κυβερνήσεως να μη τους επιτρέψη να ψηφίσουν στις προσεχείς εκλογές.
30. Γίνεται στο Ναύσταθμο έκρηξις με 14 νεκρούς και 36 τραυματίες.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

- 1.** Αρχίζει να ισχύη το νέο ένοικιοστάσιο με διπλασιασμένα τα ένοίκια.
2. Φθάνει στας 'Αθήνας ο αρχηγός της νοτιοανατολικής πτέρυγος του Ν.Α.Τ.Ο. στρατηγός Ουάϊμαν.
3. Οι 'Αγγλοι εργατικοί αποδοκιμάζουν κατά το συνέδριό του Μάργκαϊτ τον άριστο Μπέβαν και τάσσονται υπέρ του επανεξοπλισμού της 'Αγγλίας.
 — Θάνατος του 'Ιταλού πολιτικού Κάρλο Σφόρτσα.
7. Αρχίζει η 17 Διεθνής 'Εκθεσις της Θεσσαλονίκης.
9. Ο στρατηγός Νεγκίμπ απομακρύνει τον Αιγύπτιο πρωθυπουργό 'Αλυ Μάχερ και αναλαμβάνει ο ίδιος την πρωθυπουργία.
12. Η Βουλή ψηφίζει κατ' αρχήν το

- νομοσχέδιο περί καθιέρωσης του πλειοψηφικού εκλογικού συστήματος με «στενωχείαν» περιφέρειαν, με ψήφους 132:121.
13. Φθάνει στας 'Αθήνας ο Βρετανός υπαρχηγός του Ν. Α. Τ. Ο. στρατάρχης Μοντγκόμερυ.
16. Γιουγκοσλαβική στρατιωτική αποστολή επισκέπτεται την 'Ελλάδα για να συζητήσει σχετικά την ελληνογιουγκοσλαβική συνεργασία σε όλους τους τομείς.
17. Το αεροδικείο εκδίδει την απόφασί του για τους δολιοφθορείς της αεροπορίας. Δύο καταδικάζονται σε θάνατο, δύο σε ισόβια, ένας σε είκοσαετή δεσμά και άλλοι σε μικρότερες ποινές.
18. Ο 'Αγγλος ύπουργός των 'Εξω-

τερικών Ἦντεν ἐπισκέπτεται ἐπισημῶς τὸ Βελιγράδι.

22. Φθάνει στὰς Ἀθήνας ὁ Ἀμερικανὸς ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας Φίνλεττερ.

— Θάνατος τοῦ δημοσιογράφου καὶ λογοτέχνου Τίμου Μωραϊτίνη.

25. Γνωστοποιεῖται ἀπόφασις τοῦ Βασιλέως νὰ ἐκκαθαρίσῃ τὴν πο-

λιτικὴν κατάστασιν μὲ διάλυσι τῆς Βουλῆς.

- Ἡ Βουλὴ διὰ ψήφων 127 ἔναντι 106 καταργεῖ τὸ δικαίωμα ψήφου τῶν στρατιωτικῶν.

27. Ἡ Βουλὴ ἀναστέλλει τὴν παροχὴ τοῦ δικαιώματος ψήφου τὸ ὁποῖο εἶχε παραχωρηθῇ στὶς γυναῖκες.

29. Ἀναχωρεῖ γιὰ τὴν Αὐστρία ἡ Βασίλισσα Φρειδερίκη.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

2. Φθάνουν στὴν Θεσσαλονίκη ἄλλα 70 ἀπὸ τὰ Ἑλληνόπουλα τοῦ παιδομαζώματος ποὺ ἔδωσε ἡ Γιουγκοσλαβία.

— Στὸ Μοντεμπέλλο τῆς Αὐστρίας γίνεται μὲ ἐπιτυχία ἡ πρώτη ἀγγλικὴ δοκιμὴ ἐκρήξεως ἀτομικῆς δόμβας.

3. Ψηφίζεται ἀπὸ τὴ Βουλὴ ὁ ἐκλογικὸς νόμος τῆς «στενο-ευρείας» μὲ πλειοψηφικὸ σύστημα.

7. Φθάνει στὰς Ἀθήνας ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ἀρχηγείου τοῦ Ν.Α.Τ.Ο. στὴ Σμύρνη στρατηγὸς Οὐάϊμαν.

— Ἀποφασίζεται ἡ διάλυσις τῆς Βουλῆς τὴν 10ην Νοεμβρίου καὶ ἡ προκήρυξις ἐκλογῶν γιὰ τὴν 16.

8. Φθάνει στὰς Ἀθήνας ὁ ἀνακαλύψας τὴν πενικιλίνην σερ Ἀλεξάντερ Φλέμινγκ.

— Ἀναβάλλονται ἐπ' ἀόριστον οἱ διαπραγματεύσεις ἀνακωχῆς στὴν Κορέα.

11. Κατόπιν παραίτησως τῆς κυβερνήσεως Πλαστήρα — Βενιζέλου

καὶ προκηρύξεως ἐκλογῶν γιὰ τὴν 16ην Νοεμβρίου σχηματίζεται ὑπηρεσιακὴ κυβέρνησις ὑπὸ τὸν ἐισαγγελέα τοῦ Ἀρείου Πάγου κ. Κιουσόπουλον.

— Φθάνει στὰς Ἀθήνας ὁ Ἀμερικανὸς ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν Ντάν Κίμπαλ.

12. Ἀρχίζουν στὰς Ἀθήνας οἱ ἐργασίες τοῦ 5ου Διεθνoῦς Ἰατρικοῦ Συνεδρίου.

14. Ἀρχίζει στὴ Ν. Ὑόρκη ἡ 7η συνέλευσις τῶν Ἡνωμ. Ἐθνῶν.

16. Ἀναχωρεῖ γιὰ τὴν Γερμανία, ὅπου βρίσκεται καὶ ἡ Βασίλισσα, ὁ Βασιλεὺς Παῦλος.

— Ἀγγέλλεται ἡ διακοπὴ τῶν σχέσεων τῆς Περσίας μὲ τὴν

Μεγ. Βρετανία.

19. Εἴκοσι τρία ἐπιφανῆ στελέχη τῶν Φιλελευθέρων προσχωροῦν στὸν Ἑλληνικὸ Συναγεμν.

22. Ἀρχίζουν στὰς Ἀθήνας οἱ ἐργασίες τοῦ διεθνoῦς ξενοδοχειακοῦ συνεδρίου.

31. Καταργεῖται ἀπὸ τοῦ μεσονυκτίου ἡ ἰσχύουσα ἀπὸ 1ης Ἰουλίου θερινὴ ὥρα.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

4. Προεδρικὲς ἐκλογές στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες. Νικητὴς τῶν ἐκλογῶν ὁ στρατηγὸς Ἀϊζενχάουερ.

5. Ὁ στρατάρχης Παπάγος ἀρχίζει τὴν προεκλογικὴν του περιοδείαν.

11. Φθάνουν στὰς Ἀθήνας τὰ ἀνώτατα στελέχη τοῦ Ν.Α.Τ.Ο. ναύαρ-

χοι Λεμονιέ, Ράιτ, Κάρνεϋ, Κασσίντι καὶ ἄλλοι.

— Ἡ Δούκισσα τοῦ Κέντ Πριγκίπισσα Μαρίνα τῆς Ἑλλάδος ἐπισκέπτεται τὰς Ἀθήνας.

16. Διεξάγονται σὲ ὅλην τὴν Ἑλλάδα βουλευτικὲς ἐκλογές, ποὺ φέρ-

νουν στὴν ἀρχὴ τὸν Ἑλληνικὸ Συναγεμν. Σύμφωνα μὲ τὰ τελικὰ ἀποτελέσματα ποὺ ἐδημοσιεύθηκαν ἀργότερα ἐψήφισαν 1.593.994 καὶ ἔλαβαν: Ὁ Ἑλληνικὸς Συναγεμνός 783.129 (49,5%), ἡ κοινοπραξία ΕΠΕΚ — Φιλελευθέρων 586.237 (36,9%) καὶ οἱ κομμουνιστὰι (Ε.Δ.Α.) 179.651 (10,5%).

17. Ὁ Βασιλεὺς ἀναθέτει στὸν στρατάρχην Παπάγον τὸν σχηματισμὸ τῆς νέας κυβερνήσεως, ἡ ὁποία καὶ ὀρκίζεται τὴν 19η Νοεμβρίου.

19. Φθάνει στὰς Ἀθήνας ὁ Ἀμερικανὸς ὑπουργὸς τοῦ Ἐμπορίου Τ. Σώγιερ καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῆς περιοχῆς νοτιοανατολικῆς Εὐρώπης τοῦ Ν.Α.Τ.Ο. στρατηγὸς Οὐάϊμαν.

22. Ἀναχωρεῖ ἑλληνικὴ στρατιωτικὴ

ἀποστολὴ στὴ Γιουγκοσλαβία γιὰ τὴν διεξαγωγὴ συνομιλιῶν.

25. Συλλαμβάνεται ὁ ἀρχηγὸς τοῦ παρανόμου ὀργανισμοῦ τοῦ Κ. Κ. στὴν Ἑλλάδα Ν. Πλουμπιδης, ὁ ὁποῖος κατεζητεῖτο πολλὰ χρόνια.

27. Φθάνει στὰς Ἀθήνας γιὰ ἐπίσημὴ ἐπίσκεψιν ὁ πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας τῆς Τουρκίας Τζεζάλ Μπαγιάρ.

28. Τελειώνει στὴν Πράγα ἡ δίκη πρῶν ἡγετικῶν στελεχῶν τοῦ Κ. Κ. Πολωνίας (Σλάνσκι, Κλεμέντις καὶ ἄλλων ἐννέα) ποὺ καταδικάζονται σὲ θάνατο.

— Σὲ ἐπίσημη τελετῇ ὁ Τούρκος πρόεδρος Τζεζάλ Μπαγιάρ ἀνακηρύσσεται ἐπίτιμος δημότης Ἀθηνῶν.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

Ἡ Ἄννα Πάουκερ
στὴ Μόσχα...

3. Ἐκτελοῦνται στὴν Πράγα οἱ καταδικασθέντες εἰς τὸν δι' ἀγχόνης θάνατον 11 κομμουνιστὰι, ἡγετικά στελέχη τοῦ Κ. Κ. τῆς Πολωνίας ποὺ κατεδικάσθησαν τὴν 27ην Νοεμβρίου.

5. Μεγάλῃ ἀσκήσει ἀντιαεροπορικῆς ἀμύνης γίνεται στὴν Ἀθήνα.

— Ἀγγέλλεται ὅτι ὁ στρατηγὸς Ἀϊζενχάουερ, πρὶν νὰ ἀναλάβῃ τὰ καθήκοντα τοῦ Προέδρου, ἐπεσκέψῃ τὸ μέγαπο τῆς Κορέας καὶ ἐ-

μελέτησε τὴν πολεμικὴν κατάστασιν.

10. Μεγάλαις ἐκτάσεις τῆς Ἀνατολ. Θράκης καλύπτονται ἀπὸ τὰ ὕδατα τοῦ ἐκχειλίσαντος ποταμοῦ Ἑβρου.

14. Ἀρχίζουν οἱ ἐργασίες τῆς συνόδου τῆς νέας Βουλῆς ποὺ προήλθε ἀπὸ τὶς ἐκλογές τῆς 16ης Νοεμβρίου.

— Ἀρχίζει στὸ Παρίσι τετραήμερος διάσκεψις τῶν κρατῶν - μελῶν τοῦ Ἀτλαντικοῦ Συμφώνου.

ΤΟ ΔΩΡΟ ΤΗΣ «ΕΚΛΟΓΗΣ»

Γιὰ ὅσους θέλουν νὰ συμπληρώσουν τὴ σειρά τους

ΤΑ ΤΕΥΧΗ ΤΟΥ 1952 ΜΕ 12.000 ΔΡΧ.

Ὅσοι μένουν στὴν ἐπαρχία νὰ ὑπολογίζουσι τὰ ταχυδρομικά, δηλ. 600 δρχ. κατὰ τεῦχος.

ΜΟΝΟΝ ΜΕΧΡΙ 15 Ἰανουαρίου 1953.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Μέσα στη νύχτα, και στα χιόνια,
—νύχτα και γύρω μας, κ' ἐντός μας—
πολὺ παλιά ἦτανε τὰ χρόνια
πού, σὰν πουλάκι μέσ' στὰ κλώνια,
γεννήθηκε ὁ μικρὸς Χριστὸς μας.

Μιά φάτινη σιρῶμα τοῦ ἔχει σιρῶσει
σιὸ λίγο της ξερὸ χοριάρι.
Καὶ μέσ' στη φτώχεια του, τὴν τόση,
τὸ Ἄστρο ἦρθε μόνο νὰ προδώσῃ
τὴ θεϊκιά του οὐράνια χάρη.

Τὸ εἶδαν τ' Ἀστέρι ὅσοι ἀγρυπνοῦσαν!
Κ' οἱ Ἀγγέλοι με ἀργατειῶς καὶ σιάνες
δοξολογίες ἀχολογοῦσαν
ἐνῶ τῶν οὐρανῶν χτυποῦσαν
οἱ ἀμέτρητες χρυσὲς καμπάνες!

Ἀναγαλλιάζουν λές, κ' οἱ τάφοι.
Λάμπουν ἀσκήμια τὰ πελάγη.
Καί, κατὰ πὺν ἡ Γραφή τὸ γράφει,
σήμερον, λιθάνι καὶ χρυσάφι,
δῶρα τοῦ φέρουν οἱ τρεῖς Μάγοι.

Κ' ἔτσι μιὰ νύχτα τοῦ χειμῶνα,
γυμνὸ στη λύσσα τῶν βοριάδων,
ὁ κόσμος, πέφτιονας σὺν γόνι,
τὸν προσκυνάει, χωρὶς κορώνα,
τὸ Βασιλεῖα τῶν βασιλιάδων...

Ἀπὸ τὰ καλύτερα δημοσιεύματα ὅλου τοῦ κόσμου

Ἡ μεγαλύτερη γιορτὴ τοῦ χρόνου

ΤΟ ΔΙΔΑΓΜΑ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

Τοῦ

ARTHUR BRANT

Εφθασαν πάλι τὰ Χριστούγεννα. Σὲ χιλιάδες σπιτία σ' ὅλο τὸν κόσμο, συγγενεῖς καὶ φίλοι θὰ καθήσουν ὅλοι μαζί γύρω ἀπὸ τὸ ἴδιο τραπέζι, θὰ φᾶνε καὶ θὰ χαροῦν. Καὶ ἡ καμπύλη τῆς ἀνθρώπινης καλωσύνης θὰ σημειώσῃ μιὰ ἐλαφρά, προσωρινή, ἀλλὰ αἰσθητὴ ἀνοδο.

Τὶ σημαίνουν ὅλα αὐτά; Για τοὺς λίγους τὰ Χριστούγεννα εἶναι μιὰ θρησκευτικὴ γιορτὴ. Για τοὺς πολλοὺς εἶναι μιὰ γιορτὴ ἀπλή, μιὰ ἀργία πού τὴν τηροῦν γιατί ἔτσι συνήθισαν οἱ πατέρες τους, γιατί ἡ πρώτη γιορτὴ πού θυμοῦνται εἶναι πάντα τὰ Χριστούγεννα.

Ὁ «Χριστιανικὸς μύθος!» ἔτσι μιλάνε οἱ «ἔξυπνοι» γιὰ τὴ θάσι τῆς χριστιανικῆς πίστεως. Πρὶν ὅμως ἀπορρίψουμε τὸν «μύθο» πρέπει νὰ θυμηθοῦμε ὠρισμένα ἱστορικὰ γεγονότα.

Τὸ πρῶτο ἀπ' ὅλα εἶναι πὼς

κάποτε, μιὰ μέρα, στὸ παρελθόν, στὴ φάτινη ἐνὸς φτωχοῦ πανδοχείου τῆς Ἰουδαίας γεννήθηκε ἓνα παιδί, πού ὠνομάστηκε Ἰησοῦς. Δὲν ἦταν οὔτε πρίγκιπας, οὔτε πολιτικός, οὔτε πολεμιστής. Δὲν ἀνῆκε σὲ καμμιά κυτακτικὴ φυλὴ. Δὲν ἔγραψε κανένα βιβλίο, δὲν ὕψωσε κανένα καλλιτεχνικὸ μνημεῖο. Ἐξῆσε λίγα χρόνια στὴ γῆ, σὲ μιὰ φτωχή, ἀσήμαντη κατεχόμενη ἐπαρχία. Οἱ καλλιεργούμενοι καὶ μορφωμένοι ἄνθρωποι τῆς ἐποχῆς του τὸν θεωροῦσαν ἄνθρωπο χωρὶς καμμιά σημασία.

Οἱ θεολογικὲς ἐρμηνεῖες πού δίνουν οἱ ἐκκλησίαι καὶ οἱ θεολόγοι στὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ διαφέρανε ἀπὸ ἐποχὴ σὲ ἐποχὴ καὶ διαφέρουν ὡς σήμερον. Γιὰ ἓνα πρᾶγμα ὅμως δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρχῃ ἀμφιβολία: Ὅτι αὐτοὶ πού γνώρισαν καλύτερα τὸν Χριστὸ στὸ διὰστημα τῆς ζωῆς του

καί κυρίως μετὰ τὸν τρομερὸ καὶ μαρτυρικὸ Του θάνατο ἐπείσθη-
καν ὅτι ἦταν καὶ ἤξερε πῶς ἦ-
ταν περισσότερο ἀπὸ ἑνὸς ἀπλὸς
ἄνθρωπος. Πίστευε ὅτι ἦταν Υἱ-
ὸς τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπέτυχε, παρὰ
κάθε ἀντίδρασι, γελοιοποίησι καὶ
καταδίδωι, νὰ μεταδώσῃ τὴν πε-
ποίθησι αὐτῇ καὶ στοὺς ἄλλους.

Οἱ πράξεις τοῦ Ἰησοῦ ἔκαναν
τοὺς ἀνθρώπους νὰ τὸν λατρέ-
ψουν. Γιατὶ αὐτὸ ποὺ ἔκανε
δημιουργοῦσε σὲ ὅσους ἦταν
μάρτυρες στὶς πράξεις του —καὶ
σὲ ὅσους ἄκουαν γι' αὐτές— τὴν
πίστι σ' αὐτὸ ποὺ ἦταν. Καὶ
ὄχι μόνο προσπάθησαν νὰ με-
ταβάλλουν τὴ ζωὴ τους —νὰ ζή-
σουν, ἔστω καὶ χωρὶς νὰ τὸ κα-
τορθώσουν, ὅπως ζοῦσε Αὐτός—
ἀλλὰ καὶ πολλὰς φορὲς διάλεξαν
ἐπίτηδες νὰ πεθάνουν, ὅπως εἶχε
πεθάνει Αὐτός. Τοῦτο δὲν εἶναι
μῦθος. Εἶναι ἱστορία.

Ὁ ὑπέροχος "Ἄνθρωπος, ποὺ
ὅσοι λεγόμεστε Χριστιανοὶ πι-
στεύουμε ὅτι ἦταν περισσότερο
ἀπὸ ἄνθρωπος, εἶχε μιὰ ἀρετὴ,
ποὺ ἀπὸ τὴν πείρα μας ξέρουμε
ὅτι θρίσκειται ἐντελῶς ἔξω ἀπὸ
τὶς ἱκανότητες τοῦ ἀνθρώπου.
Εἶχε τὸ χάρισμα τῆς ἀγάπης, ποὺ
τὸν βοηθοῦσε νὰ βλέπῃ καὶ νὰ
μεταχειρίζεται τὴν προσωπικότη-
τα κάθε ἀνθρώπου, τὶς λαχτάρες
καὶ τοὺς πόνους του σὰν νὰ ἦταν
δικοί Του. Δὲν ἀγαποῦσε, ὅπως
δὲν ἀγαποῦν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι,
κάποια φορὰ ἀκόμη καὶ οἱ χει-
ρότεροι καὶ οἱ πιὸ ἐγωῖσταί.

☆

Ἡ ἠθικὴ τελείωσι δὲν συμβιβά-
ζεται μετὰ τὴν ἀνθρωπινὴ φύσι.

Γιατὶ ἂν ὑπῆρχε ἕνας τέλειος
ἄνθρωπος στὸν δικὸ μας κόσμο,
θὰ πέθαινε ἀπὸ φρίκη καὶ οἱ

κτο γιὰ τὰ τρομερὰ πράγματα
ποὺ συμβαίνουν γύρω μας κάθε
λεπτό. Ὅσο τρυφεροὶ καὶ στορ-
γικοὶ καὶ ἂν εἶναι οἱ ἄνθρωποι,
ὅσο καὶ ἂν θλίβονται καὶ ἂν
συγκινούνται ἀπὸ τὸν πόνο καὶ
τὶς τραγωδίες ποὺ ἀφοροῦν τὸν ἑ-
αυτὸ τους καὶ συμβαίνουν στὸ ἄ-
μεσο περιβάλλον τους, ἄντρες καὶ
γυναῖκες κλείνουν ἀπὸ ἔνστικτο
τὴν καρδιά τους στὶς ἄλλες τρα-
γωδίες ποὺ εἶναι τὸ ἴδιο μεγά-
λες ὅσο καὶ οἱ δικές τους, ἀλλὰ
δὲν τοὺς ἀνγίζουν. Ἕνας ἄνθρω-
πος δὲν θὰ ἔκλεινε τὴν καρδιά
του γιὰ νὰ αὐτοπροστατευθῇ. Θὰ
πονοῦσε μαζί μὲ τοὺς ἄλλους καὶ
θὰ τοὺς πρόσφερε τὸν ἑαυτὸ του
ἀδιάκοπα γιὰ νὰ τοὺς βοηθήσῃ
καὶ νὰ τοὺς ἀνακουφίσῃ.

Ὁλόκληρο τὸ νόημα τῶν Χρι-
στουγέννων, τὸ θαῦμα τῆς γεν-
νήσεως τοῦ Χριστοῦ —καὶ τοῦ θα-
νάτου του— εἶναι ὅτι γιὰ μιὰ φο-
ρὰ, γιὰ μιὰ καὶ μόνη στὴν ἱστο-
ρία τοῦ ἀνθρώπου, παρουσιάστη-
κε ἕνα τέτοιο πλάσμα στὴ γῆ.
Ἀγάπησε τοὺς συνανθρώπους
Του τόσο, ὥστε ἀφιέρωσε ὁλό-
κληρὴ τὴ ζωὴ Του στὴν ἀνακού-
φισι καὶ τὴν ἐξυπηρέτησι ὅλων
ἐκείνων ποὺ εἶχαν τὴν ἀνάγκη
του.

☆

Μᾶς ἄφησε δυὸ ἐντολές: Νὰ
ἀγαποῦμε τὸ Θεὸ (ποὺ μᾶς ἀπο-
κάλυψε τὴ φύσι Του ἀπὸ τὴν δι-
κὴ Του φύσι) μὲ ὅλη μας τὴν ψυ-
χὴ καὶ νὰ ἀγαποῦμε τὸν πλησίον
μας σὰν τὸν ἑαυτὸ μας. Ὅσο
μακρυνὰ καὶ ἂν θρῖσκομαστε ἀπὸ
τὴν πραγματοποιήσι καὶ τῶν δυὸ
αὐτῶν ἐντολῶν, ὅλοι μας, χάρις
στὸ Χριστό, μπορούμε καὶ πλη-
σιάζουμε πρὸς αὐτὲς τὴ μέρα τῶν
Χριστουγέννων.

—Ὁ Τζὼν θὰ ἐνθουσιαστῇ... μαζεύει σπαγγάκια!

Ένας πατέρας μαζί με τὸ αγοράκι του ταξίδευαν στὸ λεωφορεῖο.
Ὁ μικρὸς κρατοῦσε στὴν ἀγκαλιά του δυὸ γατάκια. Σὲ μιὰ στιγμή γυ-
ρίζει στὸν πατέρα του καὶ τὸν ρωτᾷ:
— Μπαμπά, αγοράκια εἶναι ἢ κοριτσάκια;
— Ἀγοράκια, ἀπαντᾷ ὁ πατέρας.
— Γιατί; ξαναρωτᾷ ὁ μικρὸς.
"Ὅλο τὸ λεωφορεῖο περίμενε ἀγωνιώδως τὴν ἀπάντησι.
— Χμ! λέει ὁ μπαμπάς. Δὲν τὰ βλέπεις, βρὲ ἀνόητο, ποὺ ἔχουν καὶ τὰ δυὸ
μουστάκια;

Tatler

☆

Δύο παραγωγοὶ κινηματογραφικῶν ταινιῶν τοῦ Χόλλυγουντ ἀποφάσισαν
νὰ γυρίσουν μιὰ πολεμικὴ ταινία, στὴν ὁποία θὰ ἑπαιρναν μέρος 9.000
πρόσωπα —5.000 ἀπὸ τὴ μιὰ παράταξι καὶ 4.000 ἀπὸ τὴν ἄλλη.
— Κολοσσός, βρὲ παιδί μου, λέει ὁ ἕνας. 2.000 ἄνθρωποι — καὶ ὅταν
τελειώσῃ τὸ μπάμ - μπούμ, ὅλοι αὐτοὶ πρέπει νὰ πληρωθοῦν. Τὶ θὰ γίνῃ;
— Ἐ! καὶ μένει, τοῦ ἀπαντᾷ ὁ ἄλλος. Στὴν τελευταία μάχη, ἀληθινὲς
σφαῖρες...

Tatler

«Αἱ εὐχαὶ τῆς πρωτοχρονιάς»

Ἀπὸ τὸ περιοδικὸ «Πανδώρα» τοῦ 1870

Στὶς 10 τοῦ μηνὸς Μαΐου τοῦ 1870 σιὴ Μεγάλῃ Αἴθουσα τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἡ ὁποία ἦταν κατὰμεση ἀπὸ κόμο, ἔγινε ὁ Βουτυριανὸς ποιητικὸς Διαγωνισμός. Κατὰ τὴν διαγωνισμὸ αὐτό, δύο ποιήματα κρίθηκαν ἄξια χρηματικοῦ βραβεΐου, «Ὁ Ἀντίβας ἐν Γόργοις» τοῦ κ. Βερσῆ καὶ «Τὸ φρόνημα τῶν πρώτων Χριστιανῶν» τοῦ γυμνασιάρχου Ι. Ἀγωνιάδου.

Τρία ἀκόμη ἔργα πῆραν ἔπαινο. Ἐνὰ ἀπ' αὐτὰ εἶναι καὶ «Αἱ εὐχαὶ τῆς Πρωτοχρονιάς τοῦ 1870», τοῦ ἐν Ναυπλίῳ καθηγητοῦ Κ. Φαισά. Τὸ ποίημα αὐτό, γραμμένον μὲ πολλὴ χάρι καὶ φαντασία, δὲν ἐβραβεύθηκε, γιατί δὲν ἐκπληροῦσε ἓνα σημαντικὸ ὄρο τοῦ ἀδελοθέτου: Δὲν ἦταν γραμμένον σιὴν καθαρεύουσα. Τὸ πρᾶγμα δὲν φαίνεται καθόλου παράξενο, διὰν σκεφθῇ κανεὶς πὼς σιὴν ἐπιτροπὴ συμμετεῖχε καὶ ὁ περιφημὸς ὑπέρμαχος τῆς καθαρευούσης καθηγητὴς Γεώργιος Μιστριώτης.

Ὡστόσο, αὐτὸ ποὺ τότε τὸ ἀδίκησε, τὸ ἀποζημιώνει σήμερον, γιατί ἡ γλῶσσα του, ἀπλὴ καὶ εὐχάριστη, διαβάσεται πολὺ ἄνετα.

Ἀπὸ τὸ ποίημα αὐτό, ποὺ διατηρεῖ καὶ ὅλη τὴν τὴν ἐπικαιρότητα, δημοσιεύουμε μερικὰ ἀποσπάσματα καὶ εὐχόμεστε καὶ μεῖς καὶ ἐλπίζουμε ὁ καινούργιος χρόνος νὰ θεραπεύσῃ τὰ κακὰ γιὰ τὰ ὁποῖα παραπονεῖται ὁ ποιητής.

Σὰν τὸ νερὸν ὁ χρόνος ἀγαπητοί, περνάει
Ἐὰν ποταμὸς ποὺ τρέχει, καὶ πίσω δὲν γυρνάει
Τὸ φετινὸν γεννάει τὸ περασμένον ἔτος
Τοῦ χρόνου θὰ θερίσεις δὲ, τ' ἐσπεῖρες ἐφέτος.
Σὰς εὐχομαι κορίτσια, καλὰ νὰ πανδρευθῇτε
Φαγάδες καὶ μπεκρίδες, νὰ ξεκοιλιωθῇτε
Κρασί νὰ γίνῃ ὁ πόντος, καὶ τὰ καράβια κούπαις
Καὶ οἱ λαγοὶ ψημένοι νὰ θγαίνουν ἀπ' ταῖς τρούπαις
Φιλήδονοι, τὰ πλοῦτη σὰς εὐχομαι τοῦ Κροίσσου
Φιλάρεσκοι κυράδες, τὰ κάλλη τοῦ Ναρκίσσου.
Σοῦ εὐχομαι, Ἑλλάδα, νὰ γίνῃς Παναγία

Καὶ νὰ σοῦ κουβαλοῦνε μὲ ξεσυνερίσια,
Μὲ χέρια σταυρωμένα τὸν δρόμον σου νὰ τρέχῃς
Καὶ τίποτε νὰ κάμῃς ἀνάγκην νὰ μὴν ἔχῃς.
Ἄλλὰ τί νὰ σὰς κάμω; Τὰ πράγματα λὲν ἄλλα
Πὼς δὲν ἔμπορὶ νὰ τρώγῃ κανεὶς μὲ τὴν κουτάλα,
Ἄν δὲν προετοιμάσῃ,
Ὁ κόσμος νὰ χαλάσῃ.

Θὰ εὐχηθῶ ὅτ' ἔθνος νὰ ἔλθῃ ὅτ' ἀ σωστά του,
Νὰ οἰκονομῇ τὸν χρόνον καὶ τὰ κεφάλαιά του,
Νὰ μένῃ στὰ ἀρχαῖα Ὀμηρικὰ τοῦ ἦθη
Καὶ τοῦ Χριστοῦ ἡ αὔρα νὰ τοῦ πληροῖ τὰ στήθη.
Ἄν ζήσῃ, νὰ αὐξήσῃ, νὰ ζήσῃ δοξασμένον
Κυβέρνησιν νὰ ἔχῃ ὅπου νὰ τὸ πονάῃ,
Μὲ δύναμιν καὶ πίστιν ἐμπρὸς πὼς θένα πάῃ
Ἄντὶ νὰ τοῦ αὐξάνῃ τὰ χρέη νὰ τοῦ σβήσῃ
Καὶ τὸ κακὸν νὰ θέλῃ νὰ τοῦ περιορίσῃ.
Γιατὶ ὅπως τὸ σκοῦτί τοῦ ὁ πένης, ὅταν τρυπήσῃ,
Νὰ τὸ μπαλῶσῃ πρέπει, τὴν τρύπα εὐθὺς νὰ κλείσῃ
Διότ' ἂν ἀμελήσῃ κ' ἐμβάλωμα δὲν βάλῃ,
Ἡ τρύπα τότε ἀνοίγει καὶ γίνεται μεγάλη

☆

Τὸ παρελθόν τοῦ νὰ'χῃ φανὸν νὰ τοῦ φωτίσῃ,
Εἰς τ' ἀνοικτὰ νὰ πλέῃ, σταῖς ξέραις μὴ καθίσῃ
Νὰ μάθῃ ὅτι ἔθνος, ποῦ σέβεται τὸν νόμον,
Ἄνδρεῖον καὶ ἐμπνέει ὅσους παρανόμους τρόμον,
Τὸ κυβερνοῦσιν ἄνδρες ὅπου τοῦ ὁμοιάζουν,
Τὸ πᾶν τὸν ἴσον δρόμον, καὶ ἂν ἔβγῃ, τὸ ἐμβάσουν
Καὶ ὅτι πάλιν ἔθνος, ποῦ μοιάζει γέρον ὄνον,
Καὶ εἶναι μαθημένον νὰ ὑποφέρῃ μόνον,
Κοπέλια εἰς τὴν ράχην τοῦ ὄνου θὰ καθίσουν,
Καὶ ὅτ' ἐν δουλειᾷ, τὸ ἔξυλο τὸν ὄνον θὰ φοβήσων.
Θὰ πῆς ἀφ' οὗ φοβήσῃ, πεζοὶ κ' αὐτοὶ θὰ πῆσιν,
Μὲ τὸ σακὶ στὸν ὄμον, ὅτ' ὄνον δρόμον θ' ἀποσταίνουν,
Θεὸν ἀνάστενάσουν καὶ μὲ μεγάλον πόνον
Θὰ ἐνθυμούνται τότε τὸν δυστυχὴ τὸν ὄνον.
Ἄλλὰ πρὸς τί; Ὁ ὄνος, ὁ κακομοιριασμένος,
Ἐψόφησε, τῆς πείνας, ὅτ' ἔξυλο, κοντριασμένος.
Γρουσουζὴς εἶν' ἐκεῖνος ποῦ τὸ κοινὸν ἀρπάζει
Καὶ ἄνθρωποι, καὶ θεῖον αὐτὸν καταδικάζει
Καρπούς συνάξουν ὅλοι σ' αὐτὸ τὸ περιβόλι
Στοὺς ἴσκιους τοῦ κοιμῶνται, σ' αὐτὸ θὰ ξεδιψάσουν.
Θὰ ὁσφρανθοῦν τὰ ἄνθη, θὰ φάγουν νὰ χορτάσουν.
Ἄν τάξις βασιλεὺς, καὶ ἦναι ἡσυχία,
Ἄπ' ὅπου καὶ ἂν περάσῃς θὰ ἔβρεις ξενοδοχεῖα,
Καὶ σὺ καὶ τ' ἄλογό σου νὰ φᾶς, νὰ ἑμποστάσῃς,
Νὰ κοιμηθῇς, τὸν δρόμον πίσω ἀλαφρὸς νὰ πιάσῃς.
Ἄλλ' ἂν τὸν ξενοδόχον γυμνώσῃς καὶ τ' ἀφήσῃ,
Ἐὰν θὰ ξαναπεράσῃς, ποῖος θὰ σέ βοηθήσῃ;
Στὴ λάκκα, πεινασμένους, ὑγρὸς, θὰ ξευκτίσεις
Οἱ λύκοι θὰ σέ φάνε· ὅτ' ὄνον θὰ φοβήσῃς.
Ἄν ρίψῃς τὸ γεφύρι, τὸν δρόμον ἂν χαλάσῃς,
Καὶ σὺ ὁ ἴδιος τότε πὸ ποῦ θεὸν περάσεις;

Ἄν εἰς τὸ περιβόλι δὲν ἔμπαινε νὰ συνάξῃς,
Καρπούς ὡς νοικοκύρης, ἀλλὰ νὰ διαρπάξῃς,
Ὡς κλέπτης καὶ νὰ φύγῃς· τὰ δένδρα ξεκλαδίζῃς,
Καὶ τοῦ χαλᾶς ταῖς φράκταις, τοῦ τοίχους τοῦ κρημνίζῃς,
Ἀφ' οὗ τὸ περιβόλι αὐτὸ καταρρημάξῃς
Καὶ σὺ κ' οἱ ἄλλοι πλέον καρπούς ποιοῦς θὰ συνάξῃς;

☆

Ἄλλ' ἡ ψυχὴ τοῦ τόπου ποῖα εἶναι; ποῖος κινάει
Τὴν μηχανὴν ἐτούτην καὶ ἴσα πάντα πάει;
Ἡ ἀμοιβαία πίστις καὶ ἡ δικαιοσύνη,
Ὁ ἔρως τῆς πατρίδος, ἡ χριστιανοσύνη,
ποῦ ὅσαις σουπιαῖς δὲν στέκει καὶ εἰς τὰ παραμύθια,
Ἄλλὰ εἰς τὴν σωστάδα ἐπάνω ὅσῃν ἀλήθεια·
Εἰς πράξεις φιλανθρώπων, εἰς ἔργα μετανοίας
Ἀληθινῆς καὶ ὄχι ἀπλῆς ὑποκρισίας.

☆

Πῶς ἡ νομοθεσία ἐτούτη δὲν μᾶς ἰμοιάζει,
Καλήτεροί μου εἶπαν· μονάχη τῆς φωνάζει.
Προϋποθέτει ἔθνος πολὺ προωδευμένον·
Ποῖος ἔμαθε νὰ κλέπτουν χωρὶς νὰ τιμωροῦνται,
Ν' ἀρπάζουν νὰ φονεύουν στερνὰ νὰ ἀθωοῦνται;
Ποῖος νὰ καλπονοθεύουν καὶ νὰ οὐδετερόνουν,
Τὴν θέλησιν τοῦ ἔθνους, σκληρὰ νὰ τὸ σκοτόνουν.
Ἀνεύθυνοι; Τὸν οἶκον κἀνέας νὰ νοικιάζῃ,
Ἐπὶ καλῇ τῇ πίστει, καὶ ὁ νοικιαστής νὰ ἔδωξῃ
Στερνὰ τὸν οἰκοκύρη ἀντὶ τοῦ ἐνοικίου,
Μ' ἀπόφασιν τελείαν αὐτοῦ τοῦ ἐφετείου;
Ἄν κάμῃς καλοσύνην, νὰ θρίσκῃς τὸν μετρά σου;
Ἄν δίνῃς νὰ μὴ πέρνῃς, νὰ χάνῃς τὸν παρὰ σου;
Καὶ ἂν θέλῃς νὰ τὸν πάρῃς νὰ σπάῃς τὸ μυαλό σου
Καὶ τέλος νὰ ζαρώνῃς νὰ κἀνῃς τὸ σταυρό σου;
Τὸν ἴσκιο σου νὰ τρέμῃς, εἰς τοὺς κρημνοὺς σὰν γίδα,
Νὰ φεύγῃς, μήπως πέσῃς ὅτου νόμου τὴν παγίδα;
Νὰ θέλῃς δικηγόρον παντοῦ νὰ σὲ φυλάῃ,
Σὰν σκύλον νὰ τὸν τρέφῃς ὁ λύκος μὴ σὲ φάῃ;
Καὶ ἂν στραβοτιμονίσῃ, ὁ ἴδιος δὲν προσέξῃς,
Σ' ἀναποδογυρίζει, ποτὲ δὲν θὰ ξεμπλέξῃς.
Ποῖος τὴν στρεψοδικίαν καὶ ποῖος τὴν ψευδορκίαν;
Αὐτὰ δὲν δείχνουν ὅλα κακὴν νομοθεσίαν;

☆

Σοὺ εὐχομαι, Ἑλλάδα, νὰ ζήσῃς, νὰ ὑπάρξῃς,
Δι' ἐμβριθοὺς σοφίας, ὡς ἡ ποτὲ νὰ ἄρξῃς.
Τὴν μάνα σου ἡμέραν καὶ νύκτα νὰ θυμάσαι,
Τί ἦτο, πῶς ἐχάθῃ, καὶ ἐκεῖ ὅπου κοιμᾶσαι.
Ἀλλὰ νὰ μὴ συχνάζῃς εἰς τὰ νεκροταφεῖα,
Νὰ κλαίῃς μέρα νύκτα· τί εἰν ὑποκρισία.
Ἀπέθαν' ὁ γουῆς μου. Ἀπαύστως θὰ τὸν κλαίω;
Καλό του κατευόδιο· ἄς ἔξῃ· τί τοῦ πταίω;
Θενὰ τὸν μνημονεύσω δυὸ τρεῖς φοραῖς τὸν χρόνον.

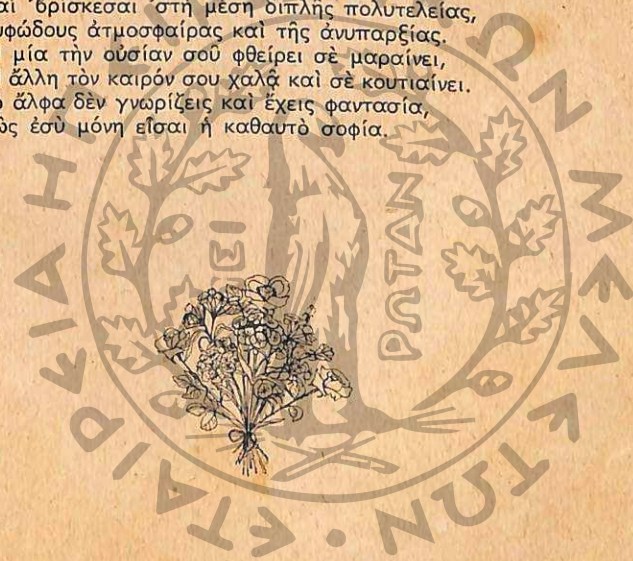
Ἄλλ' ἔχω καὶ ἄλλα χρέη· αὐτὸν δὲν ἔχω μόνον.
Θ' ἀφήσω τὰ παιδιὰ μου; ἂν ἔχω τρεῖς παράδες
Σπερνὰ θὰ τοὺς μοιράσω, σαράντα ὅσους παπιάδες;
Νὰ μ' ἐπαινέσουν τάχα· καὶ ἐμὲ νὰ βοηθήσουν.
Οἱ πατρικοί μου φίλοι. Μ' ἀρκεῖ νὰ μὴ με γδύσουν.
Ἄλλὰ κακὴ μου ἡμέρα, ἀνίσως περιμένω
Τοὺς φίλους, τό'να χέρι μετ' ἄλλο σταυρωμένο.
Ἀπ' τὴν μηλιά ἂν δὲν πέσῃ τὸ μῆλον δὲν φυτρώνει
Φυτάδι, τῆς μητρὸς του ὁ ἴσκιος τὸ σκοτόνει·
Καὶ πρέπει ν' ἀποθάνῃ ἡ μήτηρ γιὰ νὰ ζήσῃ·
Μὲ τοὺς χυμοὺς τῆς μάνας τὸ νέον θὰ αὐξήσῃ.

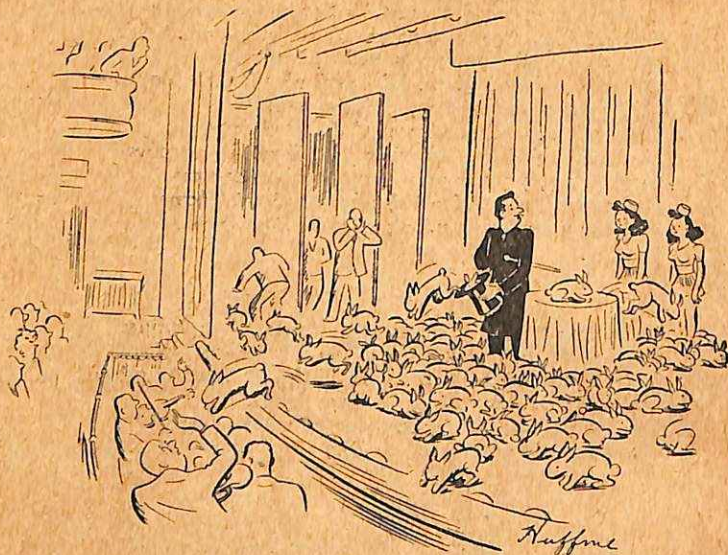
☆

Πλὴν τῶν νεκρῶν τὸ ἔχει τῶν ζώντων εἶναι κτήμα·
Καὶ σὺ π' αὐτὰ νὰ πάρῃς δὲν εἶν κἀνένα κρίμα.
Τοὺς ὄρους ποῦ δὲν ἔχεις νὰ ἔρῃς εἰς τὴν Ἀρχαίαν·
Ἄλλ' ὄχι καὶ νὰ τρέχῃς με περικεφαλαίαν
Σχεδὸν γυμνὸς ὅσους δρόμους με τὸ πουκαμισάκι
Καὶ βρεκεκὲκ ἀπαύστως νὰ λές, ὡς οἱ μπακάκοι.

☆

Παιδί μου, ἡ ἀνυπαρξία ἀμάρτημα μεγάλο
Πολιτικοῦ θανάτου, ὅπου δὲν εἶναι ἄλλο.
Ἐτοῦτο σὲ παιδεύει καὶ δὲν θὰ προχωρήσεις,
Ἄν δὲν τὸ καταλάβῃς καὶ ἀμέσως δὲν τ' ἀφήσῃς.
Παιδί μου, εἶσαι νέας, σ' ἀρέσουν τὰ παιγνίδια·
Εἶν φυσικὸν ἡ νέας νὰ θέλῃ τὰ στολίδια.
Ἄλλ' εἶσαι δίχως μάνα, πεντάρφανη, μικροῦλα,
Μ' ἀθλίους ἐπιτρόπους, ἀνήμερη, πτωχοῦλα.
Καὶ ὅτι βρίσκεσαι ὅσῃ μέση διπλῆς πολυτελείας,
Τυφώδους ἀτμοσφαίρας καὶ τῆς ἀνυπαρξίας.
Ἡ μία τὴν οὐσίαν σου φθείρει σὲ μαρναίνει,
Ἡ ἄλλη τὸν καιρὸν σου χαλᾷ καὶ σὲ κουτιάει.
Τὸ ἄλφα δὲν γινώριζεις καὶ ἔχεις φαντασία,
Πῶς ἐσὺ μόνη εἶσαι ἡ καθαυτὴ σοφία.

—Είλικρινά, τώρα αρχίζω να τρομάζω κι' εγώ.

Ένας ψυχίατρος είχε απελπιστή με τον άρρωστό του, που έννοούσε να περπατά με το δάχτυλο στο αυτί, επιμένοντας ότι είχε μέσα μια μύγα. Αφού δοκίμασε όλες τις μεθόδους, ο ψυχίατρος αποφάσισε να καταφύγει στην άπατη. Έβαλε τον άρρωστο στο χειρουργείο. τον νάρκωσε και του έκανε δήθεν μια έγχειρησι για να του αφαιρέσει τη μύγα. Σε λίγες ημέρες ο άρρωστος έφευγε από το νοσοκομείο τελείως θεραπευμένος. Ωστόσο, ύστερα από καμιά εβδομάδα ο ψυχίατρος συνάντησε στο δρόμο τον άρρωστό του, με το δάχτυλο πάλι στο αυτί.

— Γιατί το κάνεις αυτό; τον ρώτησε ο γιατρός. Δεν σου είπα ότι την έβγαλα τη μύγα;

— Το ξέρω, γιατρέ μου, απάντησε ο τρελλός, αλλά ποιός σου είπε ότι έχω όρεξι να μου μπη καμιά άλλη;

Tatler

ΚΟΒΑΛΤΙΟ

Η ΣΤΑΧΤΟΠΟΥΤΑ ΤΩΝ ΜΕΤΑΛΛΩΝ

Του

GEORGE MANN

Το κοβάλτιο περιδιαβάσει στη βιομηχανική σκηνή σαν ένα γνωστό στοιχείο εδώ και διακόσια χρόνια και σαν άγνωστο συστατικό για ώρισμένες μεθόδους της άγγειοπλαστικής εδώ και 4.000 χρόνια. Την τελευταία είκοσαετία χρησιμοποιήθηκε σε ένα-δύο βιομηχανικές εργασίες. Τώρα η Σταχτοπούτα αυτή των μετάλλων αποκτά δική της ύποτασι.

Το 1941 χρειαζόμασταν λιγότερο από μια σταγόνα κοβάλτιο το χρόνο. Σήμερα θέλουμε περίπου δύο εκατομμύρια λίβρες. Το κοβάλτιο είναι το πρώτο μέταλλο για το οποίο επεβλήθη στην Αμερική κρατικός έλεγχος. Τώρα μόνο με άδεια της κυβέρνησεως μπορεί να προμηθευθώ κανείς κοβάλτιο. Και όχι μόνο αυτό αλλά η Αμερικανική Κυβέρνηση αρχισε να ξοδεύει εκατομμύρια δολάρια σε ένα σχέδιο επιταχύνσεως της παραγωγής του κοβαλτίου, από το Αϊντάχο ως το Γαλλικό Μαρόκο. Σκοπός του σχεδίου αυτού είναι να εξασφαλιστή στις Ένωμένες Πολιτείες 13 εκατομμύρια λίβρες κοβάλτιο το χρόνο. Η σημασία του μετάλλου αυ-

τού είναι τόσο μεγάλη, ώστε η παραγωγή του αποτελεί ζωτικό παράγοντα για τις Ένωμένες Πολιτείες.

Το κοβάλτιο είναι περιζήτητο για τη χρησιμότητά του στη μεταλλουργία, στη βιομηχανία, στη θεραπεία του καρκίνου και στη διατροφή. Τέλος, είναι ο άγνωστος Χ στο ζήτημα της βόμβας υδρογόνου.

Αν το εξετάσουμε πρόχειρα, το κοβάλτιο δεν παρουσιάζει τίποτα το συναρπαστικό. Είναι ένα σκληρό αργυρόλευκο μέταλλο με ιδιότητες παρόμοιες με του νικελίου. Είναι βαρύτερο και στερεώτερο από το σίδηρο και δεν μαυρίζει τουλάχιστον εύκολα. Πρόσφατοι ύπολογισμοί τοποθετούν το κοβάλτιο πολύ χαμηλά στον κατάλογο των μεταλλευμάτων. Το 0,00001% των μεταλλευμάτων της γης. Στη φύση το κοβάλτιο αναμιγνύεται πολύ εύκολα, ίσως ευκολότερα από ό,τι χρειάζεται. Βρίσκεται μέσα στο χαλκό, στον άργυρο, στο σίδηρο, στο νικέλιο, στο μόλυβδο, στον ψευδάργυρο και στο αρσενικό σε ποσότητα, ώστε ο διαχωρισμός του να δημιουργή δύσκολα προβλήματα.

Όπως λένε, το κοβάλτιο πήρε το όνομά του από τα μυθικά «κόμ-πολντς», τα πονηρά δαιμόνια των ἐγκάτων της γῆς που ἐνωχλοῦσαν τούς μεταλλωρύχους.

Στην ἀγγειοπλαστική το κοβάλτιο εἶναι πολύτιμο γιατί δίνει γαλάζια χρώματα. Στην ὑαλοურγία χρησιμεύει ὡς ἀποχρωματιστής.

Τὸ κοβάλτιο στὴ βιομηχανία

Η σύγχρονη βιομηχανία γνωρίζει ἀπὸ ἀρκετὰ νωρὶς τὸ κοβάλτιο σὰν χρωστική οὐσία καὶ σὰν στεγνωτικό στὰ χρώματα καὶ στὰ θερμικά. Σὰν συνδετικό συντελεῖ στὴ συγκόλλησι τῆς λευκῆς ἐπενδύσεως τῶν ψυγείων καὶ τῶν θερμοαστῶν ἐπάνω στὴ μεταλλινὴ ἐπιφάνεια. Ἀκόμη, εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ στοιχεῖα τῆς «συμπαθητικῆς μελάνης» ποὺ χρησιμοποιεῖται γιὰ τοὺς μυστικούς κώδικες.

Ὅλα αὐτὰ ὅμως εἶναι μᾶλλον ἀσήμαντα. Ἰσως οἱ μεγαλύτερες ποσότητες κοβαλτίου χρησιμοποιοῦνται στὰ μίγματα μετὰ τὰ ὁποῖα κατασκευάζονται ἐργαλεῖα κοπῆς ποὺ ἐξ αἰτίας τῆς ταχύτητος μετὰ τὴν ὁποία λειτουργοῦν, πρέπει νὰ ἀντέχουν στὴ θερμότητα καὶ στὴ φθορά. Τὸ 1943 τὸ στελλίτιο —ἓνα μίγμα κοβαλτίου, χρωμίου καὶ βολφραμίου— χρησιμοποιήθηκε σὲ τέτοια ἐργαλεῖα καὶ ἐκάλυψε σχεδὸν τὰ δύο πέμπτα τῆς συνολικῆς καταναλώσεως κοβαλτίου στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες. Τὸ στελλίτιο παραμένει σκληρότερο ἀπὸ τὸ ἀτσάλι ἀκόμη καὶ ὅταν κοκκινίσῃ στὴ φωτιά.

Ὅταν αὐξάνει ἡ πολεμικὴ παραγωγή, αὐξάνεται ἡ κατανάλωσις κοβαλτίου στὰ μηχανήματα ποὺ φτιάχνουν τάνκς, κανόνια ἢ μηχανεὶς ἀεροπλάνων. Τίποτα δὲν ἀντικαθιστᾷ τὸ κοβάλτιο στὰ ἐρ-

γαλεῖα κοπῆς μεγάλης ταχύτητος.

Μετὰ τὴ σκληρότητά του τὸ κοβάλτιο ἀποκτᾷ καὶ ἄλλη σημασία γιὰ τὴ βιομηχανία. Ὁρισμένα χρώματα ποὺ χρησιμοποιοῦνται στὴ διέλκυνσι ἐν ψυχρῷ μεταλλίνων ράβδων καὶ συρμάτων περιέχουν κοβάλτιο. Οἱ λεπίδες τῶν ἀεροπρωθυμένων περιέχουν μίγματα κοβαλτίου ποὺ θερμαίνονται πολὺ, κοκκινίζουν καὶ ὅμως ἐξακολουθοῦν νὰ κάνουν τὴ δουλειά τους. Τὸ κοβάλτιο σκληρύνει τὴν ἐσωτερικὴ ἐπένδυσι τῆς κάννης τῶν πυροβόλων καὶ μίγμα κοβαλτίου καὶ χαλκοῦ δίνει ἀντοχὴ στοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἐλίκων τῶν ἀεροπλάνων.

Ἐκτὸς ἀπ' αὐτό, τὸ κοβάλτιο εἶναι ἀπαραίτητο στὴν κατασκευὴ ὀρισμένων διαρκῶν μαγνητῶν. Οἱ μαγνήτες αὗτοι εἶναι ἡ βάση τῶν μεγαφῶνων τηλεοράσεως καὶ ραδιοφῶνων καὶ πολλοὶ σημαντικοὶ γιὰ τίς γεννήτριες τῶν ἀρμάτων μάχης καὶ τῶν ἀεροπλάνων.

Ἀκόμη τὸ ραντάρ, στὸ κοβάλτιο καταφεύγει γιὰ νὰ ἀποκτήσῃ τοὺς διαρκεῖς μαγνήτες του. Ὅσο περισσότερο κοβάλτιο ὑπάρχει στο μίγμα, τόσο ἀκριβότερος καὶ καλύτερος εἶναι ὁ μαγνήτης. Κι' αὐτὸ γιὰ τὸ μίγμα κοβαλτίου μπορεῖ νὰ ἀποθηκευτῇ γιὰ περισσότερο καιρὸ μεγαλύτερη μαγνητικὴ δύναμι.

Τὸ πιὸ γνωστὸ ἀπὸ τὰ μίγματα διαρκῶν μαγνητῶν εἶναι τὸ Ἀλνίκο 5 ποὺ γίνεται ἀπὸ ἀλουμίνιο, νικέλιο καὶ κοβάλτιο. Ἡ ἔταιρεία Τζένεραλ Ἑλέκτρικ κατασκεύασε τελευταῖα ἓνα μαγνήτη ἀπὸ μίγμα πλατίνης καὶ κοβαλτίου καὶ ὑποστηρίζει ὅτι ἡ δύναμι ἑλξεῶς του εἶναι 24 φορές μεγαλύτερη ἀπὸ τοῦ Ἀλνίκο 5. Τὸ νέο αὐτὸ μίγμα ἔχει καὶ τὸ πλεονέ-

κτημα ὅτι εἶναι εὐκόλο στὴν κατασκευὴ καὶ στὴν κοπῇ.

Μετὰ τὴν ἐπέκτασι τῆς παραγωγῆς τηλεοπτικῶν συσκευῶν αὐξήθηκε καὶ ἡ ζήτησις κοβαλτίου γιὰ μαγνήτες. Συγχρόνως κοβάλτιο ζητεῖται καὶ γιὰ τὰ καινούργια ἄρματα μάχης, τὰ καινούργια ἀεροπλάνα καὶ αὐτὰ θέβαια κερδίζουν τὴ μάχη.

Τὸ κοβάλτιο στὴν ἱατρικὴ

Στὴν ἱατρικὴ τὸ κοβάλτιο παίζει γιὰ τὴν ὥρα μικρὸ ρόλο, ἀλλὰ μετὰ τὸν καιρὸ ἀσφαλῶς θὰ ἀποκτήσῃ μεγάλη σπουδαιότητα. Ἡ ἱατρικὴ τοῦ ἱστορίου ἀρχίζει μετὰ τὸ συνηθισμένο κοβάλτιο 59. Ὅταν θάζουμε τὸ στοιχεῖο αὐτὸ μέσα σὲ μιὰ ἀτομικὴ στήλη ὁ βομβαρδισμὸς του μετὰ οὐδετέρων τὸ μεταβάλλει σὲ ραδιενεργὸ κοβάλτιο 60, τὸ ὁποῖο χρησιμοποιεῖται σὲ πολλὰς περιπτώσεις.

Τὸ κοβάλτιο ἐκπέμπει ἀκτίνες Γάμα, δηλαδὴ ἰσχυρὲς ἀκτίνες Χ. Μιὰ ἀπειροελάχιστη ποσότητα κοβαλτίου —ποὺ τὸ ἀρχικὸ του κόστος εἶναι ἀσήμαντο— ἀποδίδει ἔσθῃ ἐνέργεια ἀκτίνων Χ μετὰ μιὰ συσκευὴ ἀκτίνων Χ ἐνὸς ἑκατομμυρίων βόλτ. Ἐπειδὴ τὸ ραδιοκοβάλτιο ἔχει ζωὴ 5,3 ἐτῶν μπορεῖ νὰ εἶναι χρήσιμο ὡς ἀνιχνευτὴς ἀτόμων σὲ βασικὰ χημικὰ ἔρευνες. Οἱ ἀκτίνες Χ ποὺ ἐκπέμπει τὸ κοβάλτιο περνοῦν καὶ μέσα ἀπὸ βαρεῖες μεταλλινὲς μίτρες καὶ φανερώνουν καὶ τὸ λεπτότερο κρυφὸ ράγισμα.

☆

Ὅλα αὐτὰ ὅμως ὅσο χρήσιμα καὶ ἂν εἶναι δὲν ἔχουν ἀξία μπροστὰ στὶς τελευταῖες ἔρευνες ποὺ ἔδειξαν ὅτι τὸ ραδιοκοβάλτιο θὰ μπορῇ ἴσως νὰ ἀντικαταστήσῃ

πλήρως τὸ ράδιο στὴ θεραπεία τοῦ καρκίνου. Οἱ ἀτομικὲς στήλες τοῦ Ὄουκ Ριτζ στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες καὶ τοῦ Τσίγκ Ρίβερ στὸν Καναδὰ παράγουν ραδιοκοβάλτιο γιὰ τὴν καταπολέμησι τοῦ καρκίνου. Ἡ «σταχτοπούτα» τῶν μετάλλων παρουσιάζει καὶ ἓνα πλεονέκτημα σὲ σχέση μετὰ τὸ ράδιο: τὸ ραδιοκοβάλτιο παράγει μόνο τὸ ἓνα δέκατο ἀπὸ τὴν ἐπικίνδυνη καὶ ἀνεπιθύμητη ἀκτινοβολία Βήτα. Ἐπειτα, ἡ ἀκτινοβολία Γάμα τοῦ ραδιοκοβαλτίου εἶναι πολὺ πιὸ σταθερὴ καὶ πιὸ συνεχὴς ἀπὸ τοῦ ραδίου.

Εἶναι ἴσως δύσκολο νὰ ὑπολογίσουμε τὸ κόστος τοῦ κοβαλτίου ἀλλὰ ξέρουμε ὅτι τὸ ράδιο συνήθως πουλιέται 26.000 δολλάρια τὸ γραμμᾶριο καὶ τὸ ραδιοκοβάλτιο στοιχίζει τουλάχιστο τὸ ἓνα χιλιοστὸ τοῦ ποσοῦ αὐτοῦ.

Τὸ ραδιοκοβάλτιο εἶναι πολὺ πιὸ εὐχρηστο ἀπὸ τὸ ράδιο. Δὲν χρειάζεται δαπανηρὲς χρυσὲς ἢ πλατινένιες βελόνες, ἀλλὰ μπορεῖ νὰ χρησιμοποιηθῇ μέσα σὲ κουτιὰ ἀπὸ ἀνοξείδωτο χάλυβα, ἀλουμίνιο ἀκόμη καὶ νάυλον. Οἱ βελόνες ἀπὸ ραδιοκοβάλτιο μποροῦν νὰ χρησιμοποιηθοῦν γιὰ μέρη τοῦ σώματος στὰ ὁποῖα δὲν φτάνει τὸ ράδιο, καὶ μποροῦν νὰ γυρίσουν καὶ νὰ στρίψουν καὶ νὰ ἐκπέμψουν τὴ μεγαλύτερη δυνατὴ ἀκτινοβολία σὲ μιὰ ὀρισμένη περιοχὴ. Τέλος ἂν μιὰ βελὸν ἀπὸ ράδιο σπάσῃ, τὸ ράδιο μπορεῖ νὰ καθηλωθῇ μονίμως σὲ ἱστούς τοῦ σώματος ἢ σὲ ὅσα καὶ νὰ προκαλέσῃ ἀνεπανόρθωτες ζημιές. Τὸ ραδιοκοβάλτιο δὲν μένει στοὺς ἱστούς τοῦ σώματος καὶ γι' αὐτὸ εἶναι λιγώτερο ἐπικίνδυνο.

Οἱ ἱατρικὲς ἐκθέσεις σχετικὰ μετὰ τὴν χρησιμοποίησι τοῦ ραδιοκοβαλτίου ἐναντίον τοῦ καρκίνου ἡ-

ταν πολὺ εὐνοϊκὲς γιὰ περιπτώσεις καρκίνου τοῦ λάρυγγος. Οἱ πειραματικὲς θελόντες εἶχαν γίνεαι ἀπὸ 45% κοβάλτιο καὶ 55% νικέλιο, μὲ πάχος 1)25 τῆς ἴντσας καὶ μήκος 1)3 τῆς ἴντσας.

Ἀκόμη καὶ ὅταν δὲν εἶναι ραδιενεργό, τὸ κοβάλτιο εἶναι χρησιμὸ στὴν ἱατρική. Ἐλάχιστα ἱχνη κοβαλτίου εἶναι ἀπαραίτητα γιὰ τὴν καλὴ ὑγεία ζώων καὶ φυτῶν. Στὰ ζῶα τὸ κοβάλτιο, μαζὶ μὲ τὸ σίδηρο καὶ τὸ χαλκὸ, συντελεῖ στὴν παρεμπόδιση τῆς ἀναιμίας. Γενικὰ γιὰ νὰ ἔχουν τὰ ζῶα καλὴ ὑγεία, πρέπει νὰ ὑπάρχη στὸ ἔδαφος κοβάλτιο 12-15 μέρη στὸ ἓνα ἑκατομμύριο καὶ 2 μέρη στὸ ἓνα ἑκατομμύριο γιὰ τὰ φυτὰ. Ὅταν τὸ ἔδαφος δὲν εἶναι πλήρες σὲ συστατικά, προστίθεται κοβάλτιο στὰ λιπάσματα καὶ στὶς ζωοτροφές.

Ὅλα αὐτὰ καταλήγουν στὸ ἴδιο σημεῖο: ἡ παραγωγή τοῦ κοβαλτίου ἐπιταχύνεται. Παρ' ὅλο πὺ οἱ ἀριθμοὶ δὲν εἶναι ἀπολύτως ἀκριβεῖς φαίνεται ὅτι τὸ 1949 καταναλώθηκαν στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες περίπου 5 ἑκατομμύρια λίβρες κοβαλτίου ἀπὸ τὴν παγκόσμιον παραγωγή τῶν 13 ἑκατομμυρίων λίβρων. Τὸ 1950 ἡ κατανάλωσις ἀνέβηκε στὰ 10 ἑκατομμύρια λίβρες καὶ φέτος ὑπολογίζεται ὅτι θὰ φθάσῃ στὰ 13.

Ἀπὸ ποῦ ἔρχεται τὸ κοβάλτιο ;

Τὰ καλύτερα κοιτάσματα θρίσκονται στὸ Βελγικὸ Κογκό καὶ στὰ ὄρυχεῖα τοῦ θγαίνει τὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς παγκόσμιας παραγωγῆς. Οἱ Ἡνωμένες Πολιτεῖες θγαίζουν περίπου 500.000 λίβρες κοβάλτιο τὸ χρόνο, κυρίως ὡς ὑποπροϊόν.

Τὰ ὄρυχεῖα τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν εἶναι συνήθως φτωχά. Στὴν Πενσυλβανία θγαίνει τὸ μεγαλύτερο μέρος τοῦ Ἀμερικανικοῦ κοβαλτίου ὡς ὑποπροϊόν τῶν ὄρυχείων μαγνητικοῦ σιδήρου. Στὸ Μισσούρι τὰ ὄρυχεῖα μολύβδου καὶ ψευδαργύρου παράγουν μετὰλλευμα ἀπὸ τὸ ὁποῖο μπορεῖ νὰ ἐξαχθῇ κοβάλτιο. Στὸν Καναδὰ τὰ ὄρυχεῖα τοῦ Ὀντάριο δίνουν ὅσο κοβάλτιο μποροῦν ἀπὸ τὰ κοιτάσματα ἀργύρου καὶ ἀρσενικοῦ. Τὶς μεγαλύτερες ἐλπίδες τῆς ἡ Ἀμερικῆς μπορεῖ νὰ τις στηρίξη στὸ Ἀϊντάχο, ὅπου τὸ κοβάλτιο θρίσκειτο ἀναμειγμένο μὲ χαλκὸ.

Ἐλπίζεται ὅτι μέσα στὴν προσεχῇ τετραετία τὰ ὄρυχεῖα τοῦ Ἀϊντάχο θὰ δίνουν τέσσερα ἑκατομμύρια λίβρες κοβάλτιο τὸ χρόνο. Οἱ Ἡνωμένες Πολιτεῖες βοηθοῦν ἐπίσης τὰ γαλλικὰ ὄρυχεῖα τοῦ Μαρόκου πὺ θὰ ἀποδώσουν ἴσως ἓνα ἑκατομμύριο λίβρες κοβάλτιο τὸ χρόνο. Τὸ μεγαλύτερο μέρος κοβαλτίου πὺ παράγει ἡ Βόρειος Ροδεσία ἀπορροφᾶται ἀπὸ τὴ Μεγάλῃ Βρεταννία. Τελευταία διαπιστώθηκε ὅτι δώδεκα περίπου πολιτεῖες τῆς Ἀμερικῆς ἔχουν κοβάλτιο καὶ πὺς πλούσιες πηγές παραγωγῆς κοβαλτίου ὑπάρχουν στὴ Βραζιλία καὶ στὴ Φινλανδία.

Τὰ τελευταῖα χρόνια ἡ τιμὴ τοῦ κοβαλτίου πέρασε τὰ δύο δολλὰρια κατὰ λίβρα. Ἐνας λόγος εἶναι οἱ δαπάνες πὺ χρειάζονται γιὰ νὰ ἐξαχθῇ τὸ κοβάλτιο ἀπὸ τὰ μεταλλεύματα μέσα στὰ ὁποῖα περιέχεται. Γιὰ νὰ ἐξαχθῇ τὸ κοβάλτιο ἀπὸ τὸ χαλκὸ, τὸν ἀργυρὸ, τὸ ἀρσενικὸ, τὸ μόλυβδο, τὸν ψευδαργύρο καὶ τὸ νικέλιο, ἀπαιτοῦνται πολυσύνθετες ἐγκαταστάσεις.

Ἀγνωστος Χ στὴ θόμβᾳ ὕδρογόνου

Πίσω ἀπὸ τὸ μεγάλο πρόβλημα τῆς ἐπεκτάσεως τῆς παραγωγῆς τοῦ κοβαλτίου ὑπάρχει ἕνας μεγάλος ἄγνωστος Χ πὺ ἀφορᾷ τὴ θόμβᾳ ὕδρογόνου. Μέσα σὲ ὅλες τὶς γνώμες καὶ τὶς θεωρίες πὺ κυκλοφόρησαν γιὰ τὸ τρομερὸ αὐτὸ ὄπλο, ὑπάρχει ἕνα κοινὸ σημεῖο: ὅτι τὸ κοβάλτιο μπορεῖ νὰ χρησιμεύσῃ σὰν «ἐπενδύτης» τῆς θόμβας, περικλείοντας ραδιενεργὴ σκόνῃ. Ὁ πυρῆνας τῆς θόμβας γίνεται ἀπὸ βαρὺ ὕδρογόνο καὶ παράγει οὐδετερόνια πὺ μποροῦν νὰ μετρηθοῦν σὲ τόνους. Τὰ οὐδετερόνια αὐτὰ ἀκτινοβολοῦν ἓνα στοιχεῖο πὺ παράγει θανατηφόρο ἀτομικὴ σκόνῃ. Τὸ πὺ κατάλληλο στοιχεῖο γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτὸ εἶναι τὸ κο-

βάλτιο, ὅστερα ἔρχεται ὁ ψευδαργυρὸς. Τὸ κοβάλτιο προτιμᾶται γιὰ τὴ δύναμι τῆς ἀκτινοβολίας τοῦ. Ἡ δύναμι αὐτὴ διαρκεῖ ἀρκετὰ, ὅχι ὅμως περισσότερο ἀπὸ τριάντα χρόνια. Πάντως —τουλάχιστον στὴ θεωρία— ὑπάρχει ἀρκετὸ κοβάλτιο γιὰ νὰ καταστρέψῃ τὸν κόσμον. Γιὰ ἓνα τέτοιο τρομερὸ ὄπλο θὰ χρειαζόταν κάπου 10.000 τόννοι κοβάλτιο, ποσότης δηλαδὴ πὺ περνᾷ τὴ σημερινὴ ἔτησις παραγωγή ἀλλὰ πὺ μὲ λίγη προσπάθεια μπορεῖ νὰ ἐξευρεθῇ.

Πότε καὶ πὺς θὰ γίνῃ ἡ θόμβᾳ τοῦ ὕδρογόνου κανεὶς δὲν ξέρει. Ὡστόσο, τὸ κοβάλτιο ἔχει μεγάλη σημασία γιὰ τὴν κατασκευὴ τῆς καὶ θαυμάζει κανεὶς πόσο καλά σταδιοδρόμησε ἡ σταχτοπούτα αὐτὴ τῶν μετάλλων.

Τὶ ἀκριβῶς ἐννοεῖτε ὅταν λέτε:

Γιὰ κάθε μιὰ ἀπὸ τὶς παρακάτω λέξεις διαλέξτε ἀνάμεσα στοὺς 3 ὁρισμοὺς ἐκεῖνον πὺ νομίζετε ὅτι ἀποδίδει τὴν ἀκριβῆ σημασία τῆς.

1) ΑΠΟΓΕΙΟΝ. — Α: Πὺ προέρχεται ἀπὸ τὴ γῆ. Β: Πολὺ μακριὰ ἀπὸ τὴ γῆ. Γ: Μπάτης.

2) ΑΡΕΙΜΑΝΙΟΣ. — Α: Πολεμοχαρὴς. Β: Ἀξιοπρεπὴς. Γ: Σοβαρὸς.

3) ΒΑΡΔΟΣ. — Α: Τραγουδιστὴς. Β: Θωρακισμένος ἱππότης. Γ: Προβηγκιανός.

4) ΒΙΡΤΟΥΟΖΟΣ. — Α: Μαέστρος. Β: Δεξιότηης. Γ: Μακιακός.

5) ΕΔΕΜ. — Α: Γῆ τῆς ἐπαγγελίας. Β: Στρατιὰ ἀγγέλων. Γ: Παράδεισος.

6) ΕΛΔΟΡΑΔΟ. — Α: Γῆ τοῦ πλούτου. Β: Παράδεισος. Γ: Μυθολογικὸ πουλὶ.

7) ΕΡΑΤΕΙΝΟΣ. — Α: Πρωινός. Β: Γλυκός. Γ: Ἀγαπητός.

8) ΕΣΜΟΣ. — Α: Πλήθος. Β: Πεινασμένο κοπάδι. Γ: Διακόσμησης.

9) ΗΛΙΟΝ. — Α: Ὁ Εὐγόνος. Β: Ἀέριο τοῦ ἡλίου. Γ: Θερμὸς ἀέρας.

10) ΚΑΜΟΡΑ. — Α: Φάντασμα. Β: Μέγαιρα. Γ: Ἑγκληματικὴ ὁργάνωσις.

11) ΚΟΣΜΟΠΟΛΙΤΗΣ. — Α: Ἀνθρώπος χωρὶς ἰδιαιτέρη πατρίδα. Β: Κοινωνικὸς ἄνθρωπος. Γ: Δημοφιλής.

12) ΠΑΣΤΕΛ. — Α: Παστέλι. Β: Εἶδος ζωγραφικῆς. Γ: Κομφοτένημα ἀπὸ σμάλτο.

13) ΣΤΥΓΕΡΟΣ. — Α: Σκληρός. Β: Ἀπονος. Γ: Μισητός.

14) ΧΡΥΣΟΚΑΝΘΑΡΟΣ. — Α: Μὲ χρυσὰ ἀγκάθια. Β: Εἶδος ἐντόμου. Γ: Παραδείσιον πουλὶ.

„Ερόϊκα „

Τοῦ
WALTER PERSICH

Ἀπὸ τὴν ζωὴν τοῦ Μπετόβεν

Η μουσικὴ ἀντηχεῖ ξανά στὴ Βιέννη.

Τὶ θάταν ἡ παλιά πόλι τοῦ Δού-
ναβη χωρὶς τὸ θησαυρὸ τῶν ἡ-
χῶν; Ἡ χάρι τοῦ Μότσαρτ πάει
ἔσθῃσε! ἡ τόλμη τοῦ Γκλόκ πέ-
ρασε κι' αὐτὴ καὶ τοῦ Χάϋδν ἡ
γαλὴν ἔπαψε ν' ἀκούγεται. Οἱ
δάσκαλοι αὐτοὶ ἔχουν καταντή-
σει οἱ μεγαλοφυΐες ἑνὸς περήφα-
νου παρελθόντος. Νὰ ὅμως ποῦ ἔ-
να καινούργιο ὄνομα πλανιέται
σ' ὅλων τὰ χεῖλη. Ἕνας τολμη-
ρὸς τεχνίτης ποῦ δουλεῦει γιὰ τὸ
μέλλον, σκορπάει ἀπλόχερα τὸ
θησαυρὸ τῆς καρδιάς του στὴ Βι-
έννη — τί λέω; — στὸν κόσμον ὅλο.

Ὁ Λουδοβίκος φὸν Μπετόβεν.

Πολλὰ λέγονται γιὰ τὸ γερο-
δεμένο ἄνδρα μὲ τὸ ἄγριο πρό-
σωπο καὶ τὰ ἀστραφτερά μάτια,
τ' ἀνακατωμένα μαλλιά, τὴν ἀ-
κατάστατη γραβάτα καὶ τὸ θα-

ρὺ περπάτημα. Πολλοὶ τὸν θεω-
ροῦν πραγματικὸ θεὸ τῶν τόνων.
Ἄλλοι σιγοψιθυρίζουν πὼς ὑπο-
φέρει ἀπὸ μιὰ μυστηριώδη ἀρ-
ρώστεια. Ἀκούγεται ἀκόμα πὼς
αὐτὴ τοῦ πρόσβαλε τ' αὐτιά του
ποῦ τὸν κρατοῦν μακρυὰ ἀπὸ τὴ
μαγεία ποῦ ἀναβλύζει ἀπὸ μέσα
του.

Μὰ τί μπορεῖ νὰ ξέρη ὁ κό-
σμος; Τί μποροῦν νὰ ξέρουν στ'
ἀλήθεια οἱ ἄνθρωποι γιὰ τὸν
Μπετόβεν;

Ὁ πολὺς κόσμος δὲν τὸν γνω-
ρίζει. Ὅταν γυρίζει στοὺς δρό-
μους τῆς Βιέννης, προσπαθώντας
ν' ἀφουγκρασθῇ τὸν ἀέρα ποῦ
χαϊδεῦει τὸν Ἅγιον Στέφανο —
τὴ Μητρόπολι — τὸν ἀέρα ποῦ τοῦ
φέρει ὅλες τὶς ἀρμονίες τῆς Αἰ-
ωνιότητος, δὲν εἶναι παρὰ ἕνας
ἀπὸ τοὺς μύριους ξένους ποῦ κα-
τακλύζουν τὴ γεμάτη λάμψι,

πλοῦτο καὶ χαρὰ Αὐτοκρατορι-
κῆ Πόλι.

Συχνὰ μοιάζει σὰν νᾶναι ὁ
φτωχότερος ἄνθρωπος τοῦ κό-
σμου καὶ θρῖσκει μεγάλες δυσκο-
λίες στὰ ζητήματα τῆς καθημε-
ρινῆς ζωῆς. Συχνὰ οἱ τσέπες του
εἶναι ἄδειες, ἄλλοτε ὅμως τὰ
αὐτοκρατορικά τάλληρα καὶ τὰ
δουκάτα λαλοῦνε γιὰ καμμιὰ-
δυὸ μέρες τὸ χαρούμενο τραγού-
δι τους μέσα στὴ φόδρα τοῦ σακ-
κακιοῦ του, γιὰ νὰ ξαναβγοῦν
μέσα ἀπὸ μιὰ τρύπα στὴν τσέ-
πη του.

☆

Ὁ καλοντυμένος χρυσοχόος
χαμογελαίει μὲ τὸν παράξενο μι-
σόκουφο ἄνδρα, ποῦ μὲ θραχνή
φωνὴ τοῦ ἐκφράζει μιὰ ἐπιθυμία
του. Κρατάει στὰ χέρια τὸ κό-
σμημα, ποῦ ὁ ξένος εἶδε στὸ κα-
τάστημά του καὶ προσπαθεῖ νὰ
τοῦ ἐξηγήσῃ τί παριστάνει.

Μὰ ὁ πελάτης δὲν ἀκούει τί-
ποτα. Πιάνει τὸ στολίδι στὸ πλα-
τὺ του χέρι. Ἡ λάμψη τὸν μα-
γεύει: Παριστάνει ἕνα κοριτσά-
στικο κεφάλι, μὲ ἀρχαῖο ἑλληνι-
κὸ χτένισμα. Τὰ μάτια τοῦ παρά-
ξενου ἀνθρώπου ἀστράφτουν καὶ
δὲν ξεκολλᾶνε ἀπὸ τὸ κόσμημα.
Τὰ παχιά του χεῖλη, ποῦ φαίνον-
ται νὰ δίνουν μιὰ παράξενη ὑπε-
ρηφάνεια στὸ βασανισμένο ἀπὸ
τὴ στέρησι πρόσωπό του, σιγο-
λένε: Τζουλιέττα!

Ἕνα ἀλαφρὸ χαμόγελο δια-
γράφεται στὰ χεῖλη τοῦ κομποῦ
ἐμπόρου. Ὁ Μπετόβεν πὺ πολὺ
μυρίζειται τὸ κόσμημα παρὰ ποῦ
τὸ βλέπει. Ξαφνικὰ τὸ χώνει στὴν
τσέπη τοῦ σακκακιῦ του, πετάει
χωρὶς νὰ πῇ λέξι τὸ ποσὸ ποῦ
τοῦ ζητήθηκε στὸ τραπέζι καὶ
χάνεται.

Ὁ χρυσοχόος τὸν κυττάει ἀπὸ
τὴν πόρτα κουνώντας τὸ κεφά-

λι. Ὁ ξένος προσπαθεῖ ν' ἀνοίξῃ
δρόμον μὲ τοὺς πλατειοὺς του ὤ-
μους ἀνάμεσα στὸ πλῆθος. Ἡ ἔκ-
φρασί του ἔχει γαληνέψει.

Σὲ λίγο ὁ Μπετόβεν θρῖσκε-
ται ἔξω ἀπὸ τὸ μεγαλοπρεπὲς
μέγαρο τοῦ κυρίου Γκουϊτσαίρ-
ντι, συμβούλου τῆς Αὐλῆς.

Θὰ περιμένῃ! σκέφτεται εὐ-
τυχισμένος. Σήμερα εἶναι ἡ μέ-
ρα ποῦ θὰ μιλήσῃ στὸν Σύμβου-
λο τῆς Αὐλῆς, τὸ θεῖο τῆς Τζου-
λιέττας, καὶ θὰ πάρῃ τὴ συγκα-
τάθεσί του γιὰ τὸ γάμον ποῦ μὲ
τὴν ἀνεψιὰ του. Ὁ Λουδοβίκος
φὸν Μπετόβεν θὰ τολμήσῃ νὰ ἐ-
πωμισθῇ τὶς φροντίδες τοῦ γά-
μου μὲ μιὰ γυναίκα πλασμένη,
λές, ἀπὸ χέρι Ἑλληνικῆς Θεᾶς.
Οἱ τελευταῖες ἐβδομάδες τὸν δι-
δάξαν πὼς κάθε δυσκολία καὶ
κάθε ἐμπόδιο στὴ ζωὴ μποροῦν
νὰ ξεπερασθοῦν. Ἡ Τζουλιέττα
θὰ τὸν περιμένῃ στὸ παλάτι τοῦ
θείου της. Ἡ φλογερὴ καρδιά
τῆς δὲν περιμένει λιγότερο ἀπὸ
τὴ δική της τὴν ἐκπλήρωσι τοῦ
ὀνείρου τους!

Ἕνας ὑπὸ πρῆτης ἀνοίγει:

— Ἀνάγγειλέ με στὸν Κύριο
Αὐλικὸ Σύμβουλον, λέει ὁ ἐπι-
σκέπτης.

Ὁ Μπετόβεν πρέπει νὰ θάλλῃ
τὸ χέρι στὸ αὐτὶ γιὰ νὰ μπορέσῃ
νὰ καταλάβῃ τὰ παγερά λόγια,
ποῦ ὑπομονετικὰ τοῦ ἐπαναλαμ-
βάνει ὁ ὑπὸ πρῆτης:

— Ὁ Κύριος Αὐλικὸς Σύμβου-
λος ἔχει πᾶει στοῦ Κόμιτα Γκάλ-
λεμπεργκ!

Γκάλλεμπεργκ! Ἄ, ναι, ἦταν
ἕνας φτωχὸς εὐγενῆς, ποῦ πολι-
ορκόσσε ἐνοχλητικὰ τὴν Τζουλι-
έττα καὶ ποῦ πολὺ σπάνια ἐπι-
σκεπτόταν τὸ σπίτι τοῦ Αὐλικοῦ
Συμβούλου. Ὁ Μπετόβεν τὸν
γνώριζε αὐτὸν τὸν Γκάλλεμ-
περγκ.

Ἄς εἶναι, οἱ γνωστοὶ πάντα

[illegible]

EANA 2TH BIENN

[illegible][illegible][illegible]

OL EPTER TOR

[illegible]

ἔχουν κάτι νὰ κουβεντιάσουν ἀναμεταξύ τους, σκέφθηκε. Ἡ ἐπιμοτυπία μάλιστα τῶν εὐγενῶν συνδέει ἀκόμα ἀνθρώπους πού δὲν μποροῦν νὰ ὑποφέρουν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο.

— Τότε ἀνάγγειλέ με στὴν Κυρία Αὐλικὸῦ Συμβούλου.

— Ἡ Κυρία Αὐλικὸῦ Συμβούλου πῆγε μὲ τὸν σύζυγό της στοῦ Κόμιτος Γκάλλεμπεργκ, ἀναγγέλλει αὐστηρὰ ὁ λακές.

— Τὶ διάβολο στέκεσαι τόσο ἀποθλακωμένος σὰν κέρινη κούκλα — ἀνάγγειλέ με τότε στὴν κόμισσα Τζουλιέττα!

— Ἡ εὐγενεία της πῆγε καὶ αὐτὴ στοῦ ἀρραβωνιαστικοῦ της, κόμιτος Γκάλλεμπεργκ!

Καὶ ὁ ὑπὸ τῆς κλείνει κατὰ μούτρα στὸν Μπετόθεν τὴν πόρτα τοῦ μεγάρου.

Ὁ δάσκαλος στέκεται γιὰ μιὰ στιγμή ἀκίνητος καὶ νοιώθει ἀνατριχίλα μέσα στὴν ἡλιόλουστη μέρα.

Στοῦ ἀρραβωνιαστικοῦ της! Στοῦ κόμιτα. Γκάλλεμπεργκ! Ναι, ναι — ὁ Αὐλικὸς Σύμβουλος ἔκρινε πὺρ ταιριαστὸ γιὰ τὴ θέσι του νὰ δώσῃ τὴν ἀνεψιά του σ' ἕναν εὐγενῆ, ἔστω καὶ φτωχὸ, παρὰ σ' ἕνα «μουζικάντη» — παρὰ στὸν ἡγεμόνα τῆς γερμανικῆς μουσικῆς, στὴ μεγαλοφυΐα τῆς Βιέννης!...

Πῶς γύρισε ὕστερα ἀπ' αὐτὸ στο σπίτι του δὲν τὸ ξέρει πιά ὁ Μπετόθεν.

Γύρω του βασιλεύει ἡσυχία τάφου. Τοῦ φαίνεται σὰ νάπαψε νὰ ζῇ. Τρεῖς μέρες καὶ τρεῖς νύχτες κάθεται ἀκίνητος μπρὸς στο πιάνο του. Τὰ χέρια του δὲν βρίσκουν τὰ πλῆκτρα. Κρατοῦν σπασμωδικὰ τὸ θαυμαστὸ ἔργο τῶν χειρῶν ἑνὸς ὄνειροπαρμένου τεχνίτη, μύστη τῆς ὁμορφιάς. Ἡ θεικὴ αὐτὴ ὁμορφιά πού πλάστη-

κε ἀπ' τὰ χέρια ἑνὸς ἀνθρώπου, μιλάει σὰν ζωὴ καὶ σὰν ὄνειρο συνάμα στὰ μάτια του. Τὸ ὑπέροχο κοριταίστικο κεφάλι ζῇ μέσα στὸ χρυσὸ του πλαίσιο. Μιὰ ἐλαφριά μελαγχολία διαφαίνεται κάτω ἀπὸ τὸ χαμόγελο στὰ φιλντισένια χαρακτηριστικά.

Καὶ ὁ δάσκαλος περιμένει. Τί; Δὲν μπορεῖ νὰ σκεφθῇ. Ἡ καταθλιπτικὴ σιγὴ κάνει τὸν κόσμο ὀλοσκοτεινὸ. Τοῦτο μόνο ξέρει — πὼς ὀλόκληρος ὁ κόσμος του ἔγινε ἐρείπια μ' ἕνα χτύπημα. Εἶχε κουρασθῇ κι' εἶχε χάσει τὴν ἀγάπη του! Τώρα ἡ καρδιά του τὸν προστάζει νὰ μὴ περιμένῃ παρὰ τὸ θάνατο...

Τὴν τρίτη μέρα τὸ βλέμμα του, πού ὥς κείνη τὴ στιγμή δὲν ξεχώριζε τίποτα, πέφτει πάνω σὲς σελίδες ἑνὸς ἀνοιχτοῦ βιβλίου. Ἔχει μέσα λόγια τοῦ Ναπολέοντος. Μόνο μιὰ φράσι μπορεῖ νὰ συλλάβῃ τὸ θολωμένο ἀπὸ τὸ μαρτύριο τῆς μοναξιάς πνεῦμα του:

«Ἡ δύναμι εἶναι ἡ ἠθικὴ τῶν ἀνθρώπων πού ξεχωρίζουν ἀπὸ τοὺς ἄλλους — ἡ δύναμι εἶναι καὶ ἡ δική μου ἠθικὴ!»

Ἡ δύναμι εἶναι ἡ ἠθικὴ τῶν μεγάλων! Σ' αὐτὴν τὴ σκέψι ὁ Μπετόθεν νοιώθει νὰ συνέρχεται καὶ θλέπει τὰ νεκρὰ ὥς κείνη τὴ στιγμή χέρια του νὰ χαϊδεύουν τὰ πλῆκτρα σὰν νὰ πειθαρχοῦν σὲ κάποια προσταγή. Στ' αὐτιά του βουίζουν κι' ἀντιλαλοῦν ἄγριες μελωδίες. Οἱ παραφωνίες μάχονται τοὺς καθαρὸς φθόγγους. Τὸ χαμένο μοτίβο τῆς «Ἡρωϊκῆς Συμφωνίας» ἀναδύεται ξανά. Ὁ Μπετόθεν δὲν πρόσεξε πὼς τὸ κομμημα γλύστρησε ἀπὸ τὰ χέρια του, πού ἐξακολουθοῦν νὰ πειθαρχοῦν στὴν ἐξόρμησι τῶν τόνων, κι' ἔπεσε στο πάτωμα — εἶναι μεθυσμένος ἀπὸ μουσικὴ.

Μονάχα μὲ τὸ σούρουπο σηκώνεται — λυτρωμένος, ἀπελευθερωμένος. Χωρὶς κανένα πόνο. Τώρα πιά ἡ Συμφωνία θὰ συμπληρωθῇ. Ἡ σκέψι αὐτὴ διαπερνάει ὀρμητικὰ καὶ ζωογονεῖ τὸ πνεῦμα του.

Μόνο ἕνα μικρὸ φῶς ὑπάρχει μπρὸς στο παράθυρο. Ἡ μέρα καταποντίζεται σιγὰ-σιγὰ στο μῆδεν τῆς νύχτας.

Ὁ Μπετόθεν πλησιάζει πρὸς τὸ παράθυρο. Τὸ πόδι του σκοντάφτει πάνω σὲ κάτι σκληρό. Ἀλλὰ τὰ ἄρρωστα αὐτιά του δὲν ἀκοῦνε τὸ θόρυβο. Ἐξῶ ἀνάβουν τὰ φανάρια.

Ἡ Βιέννη λαμποκοπᾷ, ξαπλωμένη κάτω ἀπ' τὰ μάτια του. Οἱ χαρούμενες φωνές της πνίγουν τοὺς σκόρπιους τόνους τῆς «Ἡρωϊκῆς». Αὐτὴ τὴν ὥρα ὁ Μπετόθεν μισεῖ τὴν πόλι, πού ἦταν κάποτε τὸ καταφύγιό του, γιὰ νὰ γίνῃ σιγὰ-σιγὰ ἡ πατρίδα του. Κι' ὡστόσο λαχταράει νὰ τὴ σφίξῃ στὰ γερά του μπράτσα: «Βιέννη, Βιέννη!»

Ἀτολμα ἡ ὑπὸ τῆς χτυπάει τὴν πόρτα. Βάζει ἀμίλητη τὴ λάμπα πάνω στο τραπέζι κι' ὕστερα θγαίνει δειλὰ-δειλὰ. Οἱ ἐκρήξεις τῆς ὀργῆς τοῦ ἀφεντικοῦ εἶναι πολὺ συχνές. Φοβᾶται μήπως ξαναρχίσει νὰ ξεφωνίξῃ, ὅπως κάνει πάντα, ὅταν τὸν ἐνοχλεῖ τὴν ὥρα πού ἐργάζεται.

Τὶ εἶναι αὐτὸ τὸ χαρτί πάνω στο τραπέζι; Ἄ, ναι, ὁ Μπετόθεν θυμήθηκε. Ἦθελε νὰ προαναγγεῖλῃ τοὺς γάμους του στο ζωγράφο Μάκκο — μὰ πόσο ἀλλιώτικα πρέπει νὰ τελειώσῃ τώρα τὸ γράμμα.

Τὶ νὰ γράψῃ στο φίλο; Λόγια μίσους, λόγια ἥρεμης μοιρολατρείας; Νὰ τὰ θάλῃ μὲ τὴ μίρα ἢ νὰ διατρανώσῃ τὴν πίστι του στὴν τρομερὴ δύναμι τῆς ζωῆς;

Τὸ μάτι του πλανιέται μέσα στο δωμάτιο... Στὸ πάτωμα εἶναι σκορπισμένο χρυσάφι καὶ φιλντισι... Σκύβει: Τὸ κομμημα πού προωριζόταν γιὰ τὴ Τζουλιέττα! Κατεστραμμένο...

Ναι, τὸ πόδι του εἶχε πατήσῃ πάνω του, εἶχε χαλάσει τὴν ἴδια του τὴ θυσία, τὸ δῶρο πού τοῦ στοίχισε τὰ τελευταῖα του χρήματα. Τὸ εἶχε πατήσῃ καθὼς ἦταν αἰχμαλωτισμένος ἀπὸ τὴ μουσικὴ τῆς «Ἡρωϊκῆς Συμφωνίας».

Γεμάτος ἀποφασιστικότητά ὁ Μπετόθεν στρώνεται στο τραπέζι. Ἡ πέννα του μουτζουρώνει τὸ χαρτί. Τὸ μήνυμά του πρὸς τὸ ζωγράφο Μάκκο εἶναι αὐτό:

«Ἐσὺ ζωγράφιζε κι' ἐγὼ ἄς γράφω νότες» ἔτσι ἴσως νὰ ζήσουμε αἰώνια — ναι, αἰώνια!»

Κ αὶ ὅταν εἶδατε τὰ συρτάρια ἀνοιχτὰ καὶ τὰ πράγματα πεταμένα ἐδῶ κι' ἐκεῖ, δὲν σκεφτήκατε πὼς κάποιος λωποδύτης εἶχε μῆλὲς στο σπίτι, κυρία μου, εἶπε ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς ἀσφαλιστικῆς ἐταιρίας. Δὲν καλέσατε κανένα;

— Ὅχι, νόμισα ὅτι ὁ ἄνδρας μου ζητοῦσε τὰ κουμπιὰ τῶν μανικετιῶν του.

Constellation

πράσινες λειχήνες και τὸ τοπίο μέσα στὴν ἀδιάκοπη ὁμίχλη καὶ τὶς θροχὲς ἔχει κάτι τὸ ἐπιβλητικό καὶ τὸ ἀπόκοσμο. Τὰ δάση τῶν ρεικιῶν εἶναι ἀπὸ τὶς πιὸ δυσδιάβατες περιοχὲς τοῦ Ρουβενζόρι, γιατί ἡ γῆ εἶναι σκεπασμένη ἀπὸ πεσμένους κορμούς, θαμμένους μέσα σὲ ἕνα γλυστερό χαλὶ ἀπὸ θρύα. Συχνὰ εἶναι κανεῖς ὑποχρεωμένος νὰ περάσῃ μεγάλες ἀποστάσεις πατώντας ἐπάνω σ' αὐτὸ τὸ χαλὶ, πού τὸν κρατᾷ ἀρκετὰ ψηλότερα ἀπὸ τὸ στερεὸ ἔδαφος.

Γύρω στὰ 4.000 μ. τὰ ρεῖκια σιγά-σιγά σταματᾶνε, γιὰ νὰ ἀρχίσουν τὰ γιγαντιαία σηνέκια καὶ οἱ τεράστιες λοβελλίες τῆς ἐπόμενης ζώνης. Αὐτὰ τὰ ἀφάνταστα δέντρα πού φθάνουν σὲ ὕψος τὰ 5 ἢ τὰ 7 μέτρα, ἄλλοτε σχηματίζουν μεγάλα δάση καὶ ἄλλοτε φυτρώνουν πιὸ ἀραιὰ ἀνάμεσα σὲ πυκνοὺς θάμνους με ἀσημένια ἀμάραντα λουλούδια καὶ θρύα καὶ ὅλη αὐτὴ ἡ παράξενη θλάσσησι δημιουργεῖ τὴν αἴσθησι ἐνὸς «χαμένου κόσμου» στὰ ὕψη τοῦ Ρουβενζόρι. Στὰ ψηλὰ δάση, τὰ ζῶα, ἐκτὸς ἀπὸ τὶς λεοπαρδάλεις, τοὺς ὕρακες καὶ τὰ μικρὰ τρωκτικά, εἶναι σπάνια. Καὶ —πρᾶγμα παράδοξο— δὲν ὑπάρχουν δυνατοὶ ἀνέμοι. Κυριαρχεῖ μιὰ ἀτμόσφαιρα ἀπόλυτης, σχεδὸν νεκρικής, ἡρεμίας, πού ταιριάζει θαυμάσια μὲ τὴν παράξενη φύσι καὶ τὰ ἀλλόκοτα σχήματα τῶν δέντρων καὶ τῶν θάμνων.

Τὰ χρυσὰ θρύα

Πάνω ἀπὸ τὰ 4.500 μέτρα, τὰ σηνέκια καὶ οἱ λοβελλίες εἶναι πιὰ ὁρατά, λιγώτερο ἀκμαῖα καὶ σιγά-σιγά ἐξαφανίζονται. Ἡ ἐπόμενη ζώνη σκεπάζεται ἀπὸ γυμνά θράχια μὲ χρυσὰ καὶ κι-

τρινοκόκκινα θρύα, πού φθάνουν ὡς τὴ ζώνη τοῦ χιονιοῦ. Πάνω ἀπὸ τὰ 5.000 μέτρα ὑπάρχουν τὰ αἰώνια χιόνια καὶ οἱ πάγοι καὶ εἶναι φανερό πὺς οἱ παγετῶνες καὶ τὰ χιόνια θὰ κατέβαιναν ἄλλοτε πολὺ χαμηλότερα ἀπὸ ἐκεῖ πού βρίσκονται σήμερα. Φωτογραφίες τοῦ 1906 πού πήρε ὁ Δουξ τοῦ Ἀμπρούζι δείχνουν ὅτι στὰ τελευταῖα 46 χρόνια οἱ παγετῶνες ὑπεχώρησαν σημαντικά.

Ἡ συστηματικὴ γεωλογικὴ ἐρευνα τοῦ Ρουβενζόρι ἐμποδίζεται κυρίως ἀπὸ τὶς δυσκολίες πού συναντᾷ ἡ συντήρησι μιᾶς ἀποστολῆς γιὰ ἀρκετὸ διάστημα. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν πυκνὸτατη θλάσσησι καὶ τὸ μεγάλο ὕψος, τὸ ἔδαφος εἶναι ἀπότομο καὶ γεμάτο ἀνωμαλίες καὶ ὁ καιρὸς ἀπαίσιος, ἀδιάκοπες θροχὲς καὶ ὁμίχλες. Ἡ μετακίνησι γίνεται ἀργὰ καὶ μὲ κόπο καὶ ἀπὸ τὶς χαμηλὲς κοιλάδες καὶ πάνω τὸ βουνὸ εἶναι ἀκατοίκητο. Κάθε ἀποστολὴ πρέπει νὰ μεταφέρῃ μαζὶ τῆς τροφίμα, σκηνές καὶ ἐφόδια. Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ χρειάζονται πολλοὶ ἀχθοφόροι καὶ οἱ δυσκολίες καὶ τὰ ἔξοδα εἶναι σημαντικά.

Ἡ ἀποστολὴ

Ὡστόσο, παρ' ὅλα τὰ ἐμπόδια, σκεφθῆκαμε πὺς ἄξιζε νὰ γίνῃ μιὰ ἀπόπειρα γιὰ νὰ ἐξερευνηθῇ τὸ βουνὸ κάπως πλησιέστερα. Μαζὶ μὲ τὴν Γεωλογικὴ Ὑπηρεσία τῆς Οὐγκάντα υποβάλαμε τὴν πρότασι. Διάφορα ἐπιστημονικά σώματα καὶ ἰδρύματα τῆς Βρετανίας καὶ ἡ Κυβέρνησι τῆς Οὐγκάντα δέχθηκαν νὰ χρηματοδοτήσουν τὴν ἀποστολὴ. Τὸ κύριο σῶμα τῆς ἀποστολῆς σχηματίστηκε φέτος, ἀφοῦ ἔγινε πρῶτα μιὰ γεωλογικὴ ἀναγνώρισι, τὸ καλοκαίρι τοῦ 1951. Ἡ

ἀποστολὴ περιελάμβανε γεωλόγους, βοτανολόγους, εἰδικούς γιὰ τοὺς παγετῶνες, ἕναν ἐντομολόγο, ἕνα γεωφυσικό, ἕνα τοπογράφο καὶ ἕνα γεωγράφο, δηλαδή συνολικά 16 Εὐρωπαῖους πού ἀντιπροσώπευαν τὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Ἀήτης, τὸ Βρετανικὸ Μουσεῖο (Τμήμα Φυσικῆς Ἱστορίας), τὴν Γεωλογικὴ καὶ τὴν Δασικὴ Ὑπηρεσία τῆς Οὐγκάντα. Συγχρόνως ὁργανώθηκε μιὰ βελγικὴ ἀποστολὴ, πού θὰ ἐξερευνοῦσε τὸ βουνὸ ἀπὸ τὴν πλευρὰ τοῦ Βελγικοῦ Κογκό καὶ ἔγιναν διάφορες συνεννοήσεις γιὰ νὰ συντονιστοῦν ὅσο ἦταν δυνατό οἱ ἐργασίες τῶν δυὸ ἀποστολῶν.

Ἡ θάσι τῆς κατασκηνώσεως ἐγινε στὸ Ἰμπάντα, στὴν κάτω κοιλάδα τοῦ Μουμπουκού, ἀπὸ ὅπου εἶχε ξεκινήσει τὸ 1906 καὶ ἡ ἀποστολὴ τοῦ Δουκὸς τοῦ Ἀμπρούζι. Ἡ κοιλάδα Μουμπουκού ὀδηγεῖ στὴν ψηλὴ κεντρικὴ μᾶζα τοῦ βουνοῦ πού ἀποτελεῖται ἀπὸ ἔξι τεράστιους παγετῶνες: Τὸ ὅρος Στάνλεϋ, τὸ ψηλότερο, μὲ τὶς δυὸ κορυφές του, τὴν Μαργαρίτα (16.749 πόδια) καὶ τὴν Ἀλεξάνδρα (16.749 πόδια.), τὰ ὄρη Σπέκε, Μπάκερ, Ἐμίν, Γκέσσι καὶ Λουϊτζι ντὶ Σαβόια. Οἱ κορυφές Πόρταλ βρίσκονται πιὸ ἔξω, ἀνατολικώτερα ἀπὸ τὸν κεντρικὸ ὄγκο, καὶ δὲν εἶναι πάντα σκεπασμένες μὲ πάγους καὶ χιόνια.

Ἡ θάσι μας ἐξελίχθηκε γρήγορα σὲ ὁλόκληρη πολιτεία. Στὸ κέντρο τῆς θρισκόταν μιὰ ὠραία λέσχη, φτιαγμένη ἀπὸ μπαμποῦ, πού δὲν τῆς ἔλειπε ἡ πολυτέλεια ἐνὸς λουτροῦ μὲ ζεστὰ καὶ κρύα νερά. Γύρω ἀπὸ τὴ λέσχη κτίστηκαν ἄλλα σπιτάκια καὶ καλύβες γιὰ τοὺς ἀχθοφόρους καὶ ἕνας χώρος εἰδικὰ προσατευμένος ἀπὸ τὶς λεοπαρδάλεις διαρρυθμίστηκε γιὰ τὰ πρόβατα καὶ

τὶς κότες μας. Νὰ προμηθευθοῦμε φρέσκα τρόφιμα στὴν περιοχὴ πού θρισκόμασταν, ἦταν ἀδύνατο. Ἔτσι ἔπρεπε νὰ βασιστοῦμε μόνο στὸν ἑαυτὸ μας. Ὄταν κατὰ διαστήματα γυρίζαμε στὴ θάσι ἀπὸ τὶς περιοδεῖες μας γιὰ νὰ ξεκουραστοῦμε, εἶχαμε καλὸ καὶ ἀρκετὸ φαί.

Οἱ 200 ἀχθοφόροι πού μᾶς χρειάστηκαν γιὰ τὴν ἀποστολὴ τοῦ 1952 στρατολογήθηκαν ἐπὶ τόπου ἀπὸ τὴ φυλὴ Μπακόνγιο, πού ζῇ στὶς ὑπώρειες τοῦ Ρουβενζόρι. Αὐτοὶ οἱ θαυμάσιοι ὀρεσίβιοι ἀξίζουν πραγματικά πολλὰ, γιατί χωρὶς τὴ συνεργασία καὶ τὴ βοήθειά τους δὲν θὰ μπορούσαμε νὰ κάνουμε σχεδὸν τίποτε. Δὲν φοβοῦνται καθόλου τὸ βουνὸ καὶ εἶναι πρόθυμοι νὰ ἀνέβουν ὡς τὴ χιονισμένη ζώνη καὶ ἀκόμη ψηλότερα, ἀρκεῖ νὰ τοὺς δώσετε γερὰς ἀρβύλες. Στὸ δρόμο χτίζουν μικροὺς θωμούς γιὰ τὴ Θεὰ τοῦ Βουνοῦ, τὴν Κιτασάμπα, καὶ πρὶν ἀπὸ κάθε ἐξέκνιμα τῆς προσφέρουν ἕνα αἶγὸ ἢ μερικὰ φύλλα καπνοῦ. Ἀπὸ κεῖ καὶ ὕστερα δὲν φοβοῦνται καθόλου τὰ κακὰ πνεύματα πού ὑπάρχουν στὰ μεγάλα ὕψη.

Συστηματικὴ ἐξερεύνησις

Στοὺς σχετικὰ ξηρότερους μῆνες, τὸν Ἰούλιο, τὸν Αὐγουστο καὶ τὸν Σεπτέμβριο, ἐξερευνήσαμε συστηματικὰ τὸ Ρουβενζόρι. Οἱ πορεῖες ὁργανώνονταν προσεκτικά, ὥστε νὰ καλυφθῇ ὅσο τὸ δυνατό μεγαλύτερη ἔκτασι καὶ νὰ συγκεντρωθοῦν περισσότερες πληροφορίες. Τρία μέλη τῆς ἀποστολῆς μας ταξίδεψαν στὸ Κογκό γιὰ νὰ ἐνωθοῦν μὲ τὴ βελγικὴ ἀποστολὴ, πού δούλευε στὴ δυτικὴ πλευρά. Οἱ ὑπόλοιποι ἄρχισαν νὰ δουλεύουν στὴν ἀνατολικὴ πλευρά, εἰσχω-

ρώντας στίς κεντρικές κοιλάδες Μουμπουκού και Μπουγιουκού και προχωρώντας προς τὰ ἔξω, ξεκινώντας ὄλο και ἀπὸ πῶς ψηλές κατασκηνώσεις.

Τὸ πρῶτο ταξίδι κράτησε πάνω ἀπὸ τέσσερις ἐβδομάδες σὲ ὕψος 4.000 μέτρων και περισσότερο. Ὑστερα ἔγιναν μικρότερα ταξίδια πού ἐκάλυψαν ἄλλα σημεία τοῦ θουνού. Δυὸ γεωλόγοι μας, ὁ Τζόνσον και ὁ φὸν Νόρρινκ, ἔκαναν μιὰ ἐνδιαφέρουσα πορεία διασχίζοντας τὸ θουνὸ ἀπὸ τὰ ἀνατολικά πρὸς τὰ δυτικά. Παραλλήλως οἱ δυὸ εἰδικοί γιὰ τοὺς παγετῶνες, ὁ Μένζις και ὁ Μπέργκστρουμ, ἄρχισαν συστηματικὴ δουλειὰ τῆς εἰδικότητάς τους: Μελέτησαν λεπτομερῶς τοὺς παγετῶνες και τὶς χιονισμένες ἐκτάσεις και κατάρθωσαν κάτι ἀληθινὰ ἀκατόρθωτο, ἔζησαν δηλαδή ἐπὶ πέντε συνεχεῖς ἐβδομάδες σὲ ἓνα μικρὸ λυόμενο σπιτάκι ἀπὸ ἀλουμίνιο σὲ ὕψος 5.000 μέτρων πάνω στὸ ὄρος Στάνλεϋ.

Σημασία εἶχε ἀκόμη νὰ μάθουμε ἂν ὁ μεγάλος ὄγκος τοῦ Ρουβενζόρι, μὲ 70 μίλλια μήκος, 30 μίλλια πλάτος και 13.000 πόδια ὕψος, εἶναι ἓνας ὄγκος πού ὑψώνεται κατ' εὐθείαν ἀπὸ τὸν φλοιὸ τῆς γῆς ἢ στηρίζεται σὰν

παγόθουνο πού πλέει στὸ νερό. Τὴν πληροφορία αὕτη τὴν δίνει ὁ ὑπολογισμὸς τῆς βαρύτητος, ἂν μετρηθῇ σὲ διαφορετικὰ σημεία. Καὶ πραγματικά, ὁ γεωφυσικός μας Μπράουν ἔκανε μιὰ σχετικὴ μελέτῃ μὲ τὴ βοήθεια πάντων Μπακόνγιο. Γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτὸ χρησιμοποιήθηκε ἓνας εἰδικὸς μετρητὴς πού ζύγιζε 40 λίθρες και ὁ θερμοστατικός του ἐλεγχος γινόταν μὲ μιὰ μπαταρία αὐτοκινήτου 6 βόλτ, πού ἔπρεπε νὰ θρίζεται σὲ συνεχῇ σύνδεσι ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς μελέτης ὡς τὴν ἐπιστροφὴ στὸ σημεῖο τῆς ἀναχωρήσεως.

Εἶχαμε πέντε μπαταρίες πού μπόρουσαν νὰ κρατήσουν ὀκτὼ μέρες. Στὸ διάστημα αὐτὸ ἔπρεπε νὰ καλυφθῇ ἡ κοιλάδα Μουμπουκού ὡς τὴν κορυφὴ Φρέσφελντ στὰ 3.500 μέτρα και πίσω πάλι. Κι' αὐτὸ ἔγινε μὲ πολὺ μικρὸ περιθώριο χρόνου, γιατί χρειάζονταν τοῦλάχιστον τέσσερις μέρες γιὰ τὴν ἀνοδο και τρεῖς γιὰ τὴν κάθοδο και ἔμεινε μόνο μιὰ μέρα πού κι' αὕτῃ χάθηκε καθὼς ἡ ὁμάδα προσπαθοῦσε μάταια νὰ γεφυρώσῃ μὲ κορμούς δέντρων ἓνα πλημμυρισμένο ποταμό. Τὸν μετρητὴ βαρύτητος τὸν μετέφερε στὴν πλάτῃ τοῦ ἓνας ἀχθοφόρος, ἐνῶ ἓνα καλῶ-

διο τριῶν μέτρων τὸν συνέδεε μὲ μιὰ μπαταρία πού τὴν μετέφερε ἐπάνω στὸ κεφάλι τοῦ ἓνας ἄλλος. Οἱ δυὸ ἀχθοφόροι ἔπρεπε νὰ περπατοῦν σὲ ὄλο τὸ ταξίδι σὲ κανονικὴ ἀπόστασι ὁ ἓνας ἀπὸ τὸν ἄλλο.

Ἀπὸ τὴν πλευρὰ τοῦ Κογκό

Εὐτυχῶς ἡ ἐπιχείρησι ἐπέτυχε. Ὅταν τελείωσε τὴν πορεία τοῦ ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῆς Οὐγκάντα, ὁ Μπράουν ἔπρεπε νὰ πάῃ στὸ Κογκό και νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἴδια ἐργασία ἀπὸ τὴ δυτικὴ πλευρά.

Οἱ δυσκολίες πού συναντοῦσαμε στὴ δουλειὰ μας γίνονταν μεγαλύτερες, γιατί δὲν εἶχαμε κανένα τοπογραφικὸ χάρτη νὰ βασιστοῦμε και μὲ τὴ συνεχῇ συνεφιά στὴν περιοχὴ, πού ἡ ἀεροπορικὴ ὑπηρεσία δὲν μπόρεσε νὰ μᾶς προμηθεύσῃ ἓνα χάρτη τοῦ θουνού, παρὰ στὸ τέλος Σεπτεμβρίου τοῦ 1952. Ὡστόσο, εἶχαμε μιὰ σειρὰ ἀπὸ φωτογραφίες πού εἶχε πάρει προηγουμένως ἡ Ρ. Α.Φ. και αὐτὲς μᾶς στάθηκαν πολὺτιμες. Ἀνάμεσα σὲ ἄλλα μᾶς ἀποκάλυψαν μιὰ καταπληκτικὴ περιοχὴ μὲ κρατῆρες ἡφαιστείων στὴ νότια ἄκρῃ τοῦ θουνού. Τέτοιοι κρατῆρες δὲν εἶναι καθόλου ἀσυνήθιστοι και αὐτοὶ ἦταν γνωστοὶ ἀπὸ πολλὰ χρόνια.

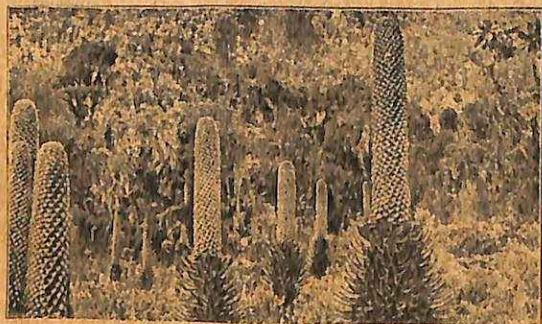
Ἀλυσίδα κρατῆρων

Τὸ ἐνδιαφέρον δὲν εἶναι ὅτι ὑπάρχουν κρατῆρες, ἀλλὰ ὅτι ἀποτελοῦν ἓνα συνεχὲς δίκτυο, μιὰ ὁλόκληρη αλυσίδα, πού ἀπλώνεται σὲ μιὰ περιοχὴ 50 τετραγωνικῶν μιλίων. Μερικοὶ εἶναι πλατεῖς και ρηχοὶ μὲ ὁμαλὰ τοιχώματα και ἐπιπέδο χορταρισμένο βυθό. Ἄλλοι ἔχουν λί-

μνες μὲ ἀλάτι. Μερικοὶ πάλι εἶναι μεγάλοι λάκκοι ἐκρήξεων, πού ἡ διάμετρός τους φθάνει τὸ ἓνα μίλλι και τὸ βάθος τους τὰ 200—300 μέτρα. Τὰ τοιχώματά τους εἶναι πυκνοδοσώμενα και καμμιὰ φορὰ στὸ βάθος ὑπάρχουν λιμνοῦλες μὲ λιγοστὸ γλυφὸ νερό. Οἱ κρατῆρες αὐτοὶ ἀντιπροσωπεύουν δυὸ περιόδους ἐκρήξεων. Οἱ παλαιότεροι ρηχοὶ κρατῆρες φαίνεται πὼς δημιουργήθηκαν ἀπὸ ταυτόχρονες ἐκρήξεις 30 ἢ 40 κέντρων πού θρίσκονταν κάτω ἀπὸ τὰ νερά τῆς μεγάλης Λίμνης τοῦ Ἐδουάρδου. Ἄν πιστέψουμε τοὺς τοπικοὺς θρύλους, οἱ μεταγενέστεροι λάκκοι δημιουργήθηκαν στοὺς τελευταίους αἰῶνες.

Τὸ τοπίο εἶναι ἀφάνταστα ἐνδιαφέρον και ἡ ὁμορφιά τοῦ δὲν λέγεται. Ὁ πειρασμὸς νὰ τὸ γνωρίσουμε ἀπὸ κοντὰ ἦταν ἀκατανίκητος. Παρ' ὄλο πού ἡ κατασκήνωσι εἶναι προβληματικὴ γιατί λείπει τὸ νερό, πηγαίνει κανεὶς ἀρκετὰ εὐκολα. Ὡς ἓνα σημεῖο μάλιστα στὴν ἀνοικτὴ σάβαννα φθάνει και ἀμάξι. Ἡ κυριώτερη δυσκολία εἶναι νὰ ἀποφύγῃ κανεὶς τὰ κοπάδια τῶν ζώων, γιατί οἱ ἐλέφαντες και οἱ ἀγριοβοῦβαλοι παίζουν και τριγυρνῶν στὴν περιοχὴ γιὰ νὰ πᾶνε νὰ ποτιστοῦν στίς λίμνες τοῦ ποταμοῦ Νουαμγκασάνι.

Ἡ ἀποστολὴ μας ἔληξε στὸ τέλος τοῦ Σεπτεμβρίου, ἀλλὰ ὥσπου νὰ ἐξεταστῇ ὄλο τὸ ὕλικο και νὰ συγκεντρωθοῦν τὰ πορίσματα, θὰ περάσῃ ἀρκετὸς καιρός. Τὸ Ρουβενζόρι εἶναι ἓνα μεγάλο και δύσκολο θουνό. Ἐτσι παρ' ὅλες τὶς προσπάθειές μας χρειάζονται ἀκόμη νὰ γίνουν πολλὰ γιὰ νὰ ποῦμε πὼς ἡ ἐξερεύνησι συμπληρώθηκε.

Γιγάντιες λοβελλίες καλύπτουν τὸ Ρουβενζόρι σὲ ἓνα ὁρισμένο ὕψος

Μια κοπέλλα που στα νιάτα της ήταν νόστιμη και έξυπνη και άνηκε στον τόπο της στην καλύτερη κοινωνική τάξη είχε λάβει κατά καιρούς διάφορες προτάσεις γάμου, αλλά πάντα απαντούσε «όχι».

Όταν είχε πιά περάσει πολύ τα τριάντα της χρόνια, έλεγε περίλυπα σε μια φίλη της:

—Τι να σου πώ, αγαπητή μου! Ο Μεταξάς Ένα «όχι» είπε και έδοξάστηκε. Έγώ είπα δέκα και έχαντακόνηκα.

P. I. K.

☆

Από το μάθημα της Φυσικής. Δάσκαλος: Λοιπόν, παιδιά, είπαμε. Όταν ένα σώμα θερμαίνεται, μεγαλώνει, όταν κρυώνει, μικραίνει. Μπορείτε να μου βρήτε ένα παράδειγμα;

Ένας μαθητής: Οί μέρες, κύριε. Το καλοκαίρι που κάνει ζέστη μεγαλώνουν το χειμώνα που κάνει κρύο μικραίνουν.

Νικόλαος Κωτσάκης

☆

Κάποτε έστειλαν από την πρώτη γραμμή καμιά πενηνταριά αιχμαλώτους. Όταν πήγαν να τους παραλάβουν μερικοί στρατιώτες, τους βρήκαν όλους να κρατάνε σφιχτά την κοιλιά τους.

—Τι συμβαίνει; ρωτήσαν τον επί κεφαλής της συνοδείας στρατιώτη.

—Γυρεύεις τι μπορεί να μου πάλει ό πάσα ένας έτσι και το δάλη κανέναν τους στα πόδια...

Ο άθεόφοβος για να μη μπορούν

να τρέξουν τους έκοψε όλα τα κουμπιά των πανταλονιών τους.

ΠΑΝ. ΚΑΜ.

☆

Ένας φαντάρος θέλοντας να απολυθή γρήγορα προφασίστηκε τον τρομερά μύωπα και πήγε στον οφθαλμίατρο του τάγματος:

—Γιατρέ μου, δεν βλέπω.

—Κάθισε να σ' εξετάσω. Τό βλέπεις αυτό το άλφα;

—Ποιό άλφα, γιατρέ μου;

—Αυτό που είναι στον πίνακα.

—Σε ποιόν πίνακα;

—Σ' αυτόν που είναι στον τοίχο.

—Σε ποιόν τοίχο, γιατρέ μου;

Φυσικά ο γιατρός πείστηκε και τον έστειλε για απολυτήριο.

Ο φαντάρος γεμάτος χαρά πήγε να τα κοπανάσει λιγάκι και ύστερα χώθηκε σ' ένα κινηματογράφο. Έγινε διάλειμμα. Ο φαντάρος γυρίζει και δίπλα του βλέπει τον οφθαλμίατρο. Χωρίς να τ' άσχη καθόλου του λέει:

—Με συγχωρείτε, μαντάμ, εδώ είναι η στάσις των λεωφορείων του Ψυχικού;

Κώστας Βουτσάς

☆

Ο δεκανέας Νάσος Φουντούλας κάνει την ανάλυση του όρκου στους νεοσυλλέκτους, εξηγώντας κάθε άρθρο του.

—Ορκίζομαι να φυλάττω πίστιν εις την Πατρίδα και τον Συνταγματικό Βασιλέα των Ελλήνων.

—Την Πατρίδα την ξέρετε ποιά είν' κι' ού Βασιλιάς μας είν' ού Παύλους.

—Υποταγήν εις τον Σύνταγμα,

τους Νόμς και τὰ ψηφίσματα τ' Κράτους.

—Ειδώ θα σ' άς κάνου μια εξήγησι. Οί όρκους έχ' γίνει άπου παλιά, τότες που στο Στρατό είχαμε Συντάγματα. Τώρα έχουμε Ταξιαρχίες, αλλά του ίδιου κάν.

Γιάννης Οικονομόπουλος

☆

Και ένα εύθυμο στιγμιότυπο από την τελευταία επίσκεψι του Προέδρου της Τουρκικής Δημοκρατίας:

Κατά την τελευταία επίσκεψι του στην Αθήνα ο Πρόεδρος της Τουρκικής Δημοκρατίας κ. Τζελάλ Μπαγιάρ επρόκειτο να παραστή στις ιπποδρομίες, όπου και είχε τεθεί ειδικό Έπαθλο Τζελάλ Μπαγιάρ. Την τελευταία όμως στιγμή το έπίσημο πρόγραμμα άλλαξε και ο Τούρκος Πρόεδρος πήγε με τους Βασιλείς στο Ευλόκαστρο. Ένας δημοσιογράφος, μη έχοντας ύπ' όψι του την αλλαγή, πήγε στον ιπποδρομο και σταμάτησε έναν άγνωστο μανιώδη φίλο των ιπποδρομιών.

—Ηρθε ο Τζελάλ; τον ρωτάει.

Και ο άλλος:

—Τζελάλ; Δεν ξέρω... Σε ποιά κούρσα τρέχει;

Ε. Λ.

☆

Κάποτε ένας καθηγητής των θρησκευτικών έδιδασκε περί δημιουργίας του κόσμου υπό του Θεού. Ένας μαθητής τον διέκοψε λέγοντας:

—Ο πατέρας μου διατείνεται ότι καταγόμεθα από πιθήκους.

—Α! άπάντησε ο καθηγητής, δεν μπορώ, παιδί μου, να άναμιχθώ καθόλου στις οικογενειακές σας υποθέσεις.

Παναγ. Παπασταύρου

Ένας φοβερά χοντρός κύριος μαζι με μια χοντρή κυρία μπαίνουν στο τράμ. Τότε ο εισπράκτωρ γυρίζει και λέει στον οδηγό:

—Υστερα σου λένε ότι βουνό με βουνό δεν σμίγει!

Ελένη Βουρλούμη

☆

Κάποτε ένας δικαστικός σε μια έπαρχιακή πόλι ανέλαβε να έρευνήση την ύποθεσι μιας ζωοκλοπής. Όταν παρουσιάστηκε ο πρώτος μάρτυς κατηγορίας, τον ρώτησε:

—Πές μου, τί σου είπε ο κατηγορούμενος;

—Μου είπε ότι έκλεψε το άλογο.

—Δεν τ' άς καλά. Δεν σου μίλησε σε τρίτο πρόσωπο.

—Και δέβαια όχι, άφου είμσταν οί δυό μας.

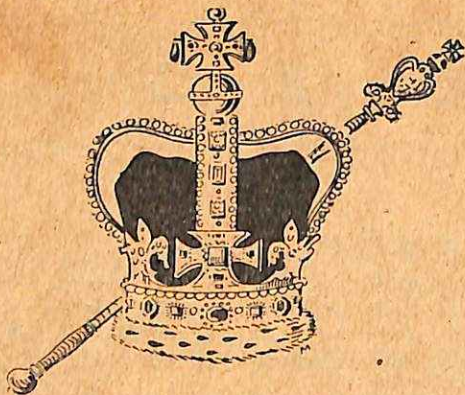
—Δεν κατάλαβες. Δεν σου είπε:

«Έγώ έκλεψα το άλογο»;

—Όχι, κύριε δικαστά. Δεν μου είπε για σ' άς.

Νίκος Καστρινάκης

Η «Έκλογη» δέχεται πάντοτε ελληνικά ανέκδοτα για το «Μοισαϊκό της ζωής». Για κάθε ανέκδοτο που δημοσιεύεται, η «Έκλογη» προσφέρει 25.000 δραχμές. Πολλοί άναγνώστες μας στέλνουν ανέκδοτα είτε χωρίς καθόλου διεύθυνσι, είτε πολύ δυσανάγνωστα γραμμένη. Όσοι, λοιπόν, βλέπουν το ανέκδοτό τους δημοσιευμένο και δεν έχουν λάβει τα χρήματα, παρακαλούνται να μ' άποστείλουν το όνομα και τη διεύθυνσί τους.

Η ΣΤΕΨΙΣ ΜΙΑΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑΣ

Τῶν Ἀμερικανῶν δημοσιογράφων

ROBERT MUSEL καὶ BILL STAPLETON

Ἡ Ἀγγλία ἐτοιμάζεται γιὰ τὴ μεγάλη ἡμέρα,

Η 2α Ἰουνίου 1953 εἶναι μεγάλη ἡμέρα γιὰ τὴν Ἀγγλία. Εἶναι ἡ ἡμέρα ποὺ θὰ γίνη ἡ Στέψις τῆς Βασίλισσας Ἐλισάβετ Β' καὶ ἡ Ἀγγλία ἐτοιμάζεται πυρετωδῶς γιὰ τὸ λαμπρότερο θέαμα τῆς ἱστορίας της.

Στοὺς βασιλικοὺς σταύλους, πίσω ἀπὸ τὰ Ἀνάκτορα τοῦ Βούκιγγαμ, οἱ ἐργάτες ξαναγουλίζουν τὴν χρυσοποίκιλη ἐπίσημη ἄμαξα ποὺ θὰ μεταφέρει τὴ Βασίλισσα στὸ Ἀββατεῖο τοῦ Οὐέστμινστερ ὅπου θὰ δεχθῇ τὸν ὄρκο ἀφοσίωσης τοῦ λαοῦ της μὲ ὅλη τὴν αἴγλη τῆς μακραίωνης παράδοσης. Στους μεγάλους ραπτικούς οἴκους οἱ κυρίες τῆς ἀριστοκρατίας δοκιμάζουν τὰ φορέ-

ματά τους. Οἱ εἰδικοί γιὰ τίς γεναλογίες καὶ τὸ πρωτόκολλο συζητοῦν ποιὸς θὰ ἔχη τὸ προνόμιο νὰ κρατήσῃ τὰ Χρυσὰ Σπηρούνια, σύμβολο τῆς ἵπποσύνης, μὲ τὰ ὁποῖα θὰ ἀγγίξουν τὰ πόδια τῆς Βασίλισσας. Ὁ Λόρδος Δήμαρχος τοῦ Λονδίνου παρήγγειλε ἤδη ἓνα καινούργιο γούνινο καπέλλο μὲ φτερά στρουθοκαμήλου καὶ ἓνα μανδύα ἀπὸ ἐρμίνα ποὺ θὰ τοῦ κοστίσῃ πάνω ἀπὸ 300 λίρες.

Ἡ ἀτμόσφαιρα αὐτὴ ἐπικρατεῖ σὲ ὁλόκληρη τὴ χώρα, γιατί τίποτα δὲν ἐνθουσιάζει τὸ Βρετανὸ περισσότερο ἀπὸ τίς μεγαλοπρεπεῖς τελετές, τὰ λαμπρὰ παράσημα καὶ τίς κατακόκκινες

στολές. Καὶ ἡ Στέψι εἶναι ἡ λαμπρότερη ἐκδήλωσις τῆς παραδόσεως, ἓνας ἐξοχος καὶ παράξενος συνδυασμὸς θρησκείας καὶ ἱστορίας ποὺ ὁμοίος του δὲν ὑπάρχει πουθενά στὸν κόσμο.

Οἱ θέσεις ἀκριβοπληρώνονται

Η τελετὴ αὐτὴ ἔγινε μόνο 35 φορές ἀπὸ τότε ποὺ ὁ Γουλιέλμος τῆς Νορμανδίας κατέκτησε τὴν Ἀγγλία καὶ στέφθηκε στὸ Οὐέστμινστερ τὰ Χριστούγεννα τοῦ 1066. Ἡ Βασίλισσα Ἐλισάβετ, ὁ 38ος μονάρχης ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Γουλιέλμου, κατὰγεται ἀπὸ τὴν οἰκογένεια στὴν ὁποία οἱ γυναῖκες ζοῦν πολλὰ χρόνια καὶ εἶναι πολὺ πιθανὸ ὅτι θὰ βασιλέψῃ περισσότερο ἀπὸ μισὸ αἰῶνα. Πολλοὶ Βρετανοὶ ποὺ ζοῦν σήμερα δὲν θὰ ἔχουν ἴσως τὴν εὐκαιρία νὰ δοῦν ἄλλη στέψι. Τὴν ἴδια σκέψι ἔκαναν καὶ χιλιάδες Ἀμερικανοὶ καὶ ἄλλοι ἄνθρωποι σὲ ὅλο τὸν κόσμο καὶ ἔτσι ἄρχισε μιὰ πρωτοφανὴς μάχη γιὰ τὴν ἐξασφάλισι θέσεων ποὺ ζωηρεύει ὅσο πλησιάζει ἡ μεγάλη μέρα.

Ὁ ἀγώνας θὰ ἦταν ἀκόμη πιὸ τρομερὸς ἂν δὲν ὑπῆρχε ἡ τηλεόρασις. Ἡ στέψι τοῦ Γεωργίου ΣΤ', πατέρα τῆς σημερινῆς Βασίλισσας, τὸ 1937, ἦταν τὸ πρῶτο σημαντικὸ γεγονός ποὺ μεταδόθηκε ἀπὸ τὴν τηλεόρασις. Ὡστόσο παρ' ὅλο ποὺ —ὅπως φαίνεται— κάπου 16 ἑκατομμύρια ἄνθρωποι, δηλαδὴ τὸ ἓνα τρίτο τοῦ πληθυσμοῦ, θὰ μαζευτῇ γύρω ἀπὸ τὴν ὁθόνη τῶν τηλεοπτικῶν συσκευῶν, ἄλλοι τόσοι θὰ θέλουν νὰ δοῦν τὴ Στέψι στὴν πραγματικότητα. Ἀλλὰ οἱ βασιλικοὶ σύμβουλοι ἀγνόησαν τὴ ζήτησι καὶ ἐλάττωσαν κατὰ ἓνα μίλι περίπου τὴν πορεία τῆς πο-

τῆς στοὺς δρόμους τοῦ Λονδίνου, ποὺ τὸ 1937 ἐκάλυψε ἑπτὰ μίλια.

Ἔτσι, στὰ πεζοδρόμια δὲν θὰ ὑπάρχῃ τόπος νὰ σταθοῦν παρὰ μόνο 500.000 ἄνθρωποι. Ἄλλοι 500.000 θὰ τὴν παρακολουθήσουν ἀπὸ τὰ παράθυρα καὶ διάφορες ἐξέδρες ποὺ θὰ ἀνεγείρῃ τὸ Ὑπουργεῖο Δημοσίων Ἔργων καὶ διάφοροι ἰδιῶτες. Ἀπὸ μῆνες τώρα οἱ «Τάιμς» καὶ ἄλλες ἐφημερίδες δημοσιεύουν ἀγγελίες σὰν αὐτὴν: «Ὁμάδες 6-20 ἀτόμων μποροῦν νὰ ἔχουν μιὰ καλὴ θέσι μὲ 20-40 λίρες». Στὰ ταξιδιωτικὰ γραφεῖα ἀρχισαν νὰ κλείνωνται θέσεις ἀπὸ τὸν περασμένο Αὐγούστο. Ἐνας Ἀμερικανὸς ἐκλείσκει ἀπὸ ἓναν «μεσίτη θέσεων» 26 θέσεις πρὸς 45 λίρες τὴ μία. Καὶ ἓνας Ἀμερικανὸς ἐκατομμυριούχος προσφέρει 3.000 λίρες γιὰ νὰ νοικιάσῃ, γιὰ μιὰ μέρα, ἓνα δωμάτιο μὲ καλὴ θέα στὸ δρόμο καὶ ἓνα ἀπλὸ μεσημεριανὸ φαγητὸ γιὰ 30 πρόσωπα.

Οἱ τιμὲς μπορεῖ νὰ πέσουν λίγο, μὰ κανεὶς δὲν εἶναι αἰσιόδοξος. Καὶ τὸ Ὑπουργεῖο Δημοσίων Ἔργων, ποὺ τὸ 1937 νοίκιαζε πέντε λίρες τὴ θέσι στίς ἐπίσημες ἐξέδρες, τὸ 1953 θὰ διπλασιάσῃ ἢ καὶ θὰ τριπλασιάσῃ ἀσφαλῶς τὴν τιμὴ. Ὑπολογίζεται ὅτι θὰ πληρωθοῦν κάπου 3.000.000 λίρες ἀπὸ ὅσους θὰ δοῦν τὴν πομπὴ καὶ ἔτσι ἡ Στέψι θα γίνη τὸ πιὸ ἀκριβοπληρωμένο θέαμα. Τώρα, γιὰ ποῖο λόγο οἱ σύμβουλοι τῆς Βασίλισσας προτίμησαν νὰ μακρύνουν τὴν πορεία τῆς πομπῆς, ἀφοῦ ἤξεραν τί κῶνας γίνεται, αὐτὸ εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ αἰνίγματα τῆς μοναρχίας ποὺ κανεὶς ποτὲ δὲν μπορεῖ νὰ ἐξηγήσῃ. Καὶ γίνεται ἀκόμη πιὸ περίεργο γιατί ὑπάρχει τὸ παράδειγμα τοῦ 1937, ὅποτε κάπου

80.000 ἄνθρωποι κοιμήθηκαν στους δρόμους γιὰ νὰ εἶναι σίγουροι γιὰ τίς θέσεις τους τὸ πρωῒ.

Ἡ παράξενη αὐτὴ ἀδιαφορία συμβιβάζεται πάντως ἀπόλυτα μὲ τὴν ιδιοτροπία νὰ ὀρίσῃ ἡ Στέψις τὴν χειρότερη ἐποχὴ, ὅπως παραπονοῦνται ὅσοι μοχθοῦν νὰ συγκεντρώσουν μερικὰ δολλάρια παραπάνω γιὰ τὸ Ἀγγλικὸ Θησαυροφυλάκιο. Ὁ Σέρ Ἀλεξάντερ Μάξγουελ, πρόεδρος τῆς Βρετανικῆς Ἐνώσεως Ταξιδίων εἶπε πὼς ἡ ἀπόφασίς αὐτὴ κοστίζει στὸ κράτος ἑκατομμύρια δολλάρια γιὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη τὰ ξενοδοχεῖα εἶναι ὅπως οἴποτε πάντα γεμάτα. Εἶναι ἡ ἐποχὴ τῶν «τουριστικῶν μαγνητῶν», δηλαδὴ τῶν ἵπποδρομιῶν τοῦ Ντέρμπυ καὶ τοῦ Ἀσκοτ, τῶν Κωπηλατικῶν Ἀγώνων Χένλεϋ καὶ τῆς γραφικῆς παρελάσεως τῆς σημαίας γιὰ τὸν ἐπίσημο ἑορτασμὸ τῶν γενεθλίων τῆς Βασίλισσας στὶς 4 Ἰουνίου.

Ὁ Σέρ Ἀλεξάντερ ἤλπιζε πὼς ἡ Στέψις θὰ ὀρίζεται γιὰ τίς ἀρχὲς Μαΐου καὶ ἔτσι ἡ Βρετανία θὰ εἶχε δύο τουριστικὲς σαϊζόν. Ἀλλὰ τὰ ἐπιχειρήματα δὲν εἶχαν κανένα ἀποτέλεσμα, ἀκόμη οὔτε καὶ τὸ πολὺ σοβαρὸ ἐπιχειρήμα γιὰ ἕναν λαὸ ποὺ ἀγαπᾷ τὸ πράσινο—ὅτι τὸν Ἰούνιο τὰ δέντρα εἶναι γεμάτα φύλλα καὶ θὰ πρέπει νὰ κοποῦν πολλὰ κλαδιά στὶς μεγάλες λεωφόρους ὥστε νὰ μὴν ἐμποδίζεται ἡ θέα.

Ἡ Βασίλισσα διατάζει

Ὁ κοινὸς Βρεταννὸς καὶ ὁ τουρρίστας δὲν θὰ ἔχουν καμμιά εὐκαιρία νὰ θρεθοῦν μέσα στὸ Οὐέστμινστερ στὶς 1 Ἰουνίου τοῦ 1953. Ἡδὴ ὁ ἀρχιμανδρίτης τοῦ Ἀββαείου καὶ ὁ ἐφημέριος παρέδωσαν τὴν ἐκκλησίαν στὸ Ὑ-

πουργεῖο Δημοσίων Ἔργων γιὰ νὰ τὴν μετατρέψῃ σὲ ἕνα θέατρο γιὰ τὴ Στέψις μὲ θέσεις 8.000 περίπου άτομα, ἕνα προσεχτικὰ διαλεγμένον κοινὸ ἀπὸ εὐγενεῖς, διπλωμάτες, ἀντιπροσώπους ξένων κρατῶν, ἀνώτερους δικαστικούς καὶ ἀξιωματούχους, ἀντιπροσώπους τῶν ἐνόπλων δυνάμεων, μέλη τοῦ Κοινοβουλίου, ἀπεσταλμένους τῶν ἀποικιῶν καὶ μερικοὺς κοινούς θνητούς.

Οἱ εὐγενεῖς—ἄνδρες καὶ γυναῖκες—θὰ ἔρθουν ἀφοῦ λάθουν ἕνα εἶδος διαταγῆς ἀπὸ τὴ Βασίλισσα Ἐλισάβετ, ποὺ ἡ φόρμα καὶ ἡ φρασεολογία τῆς δὲν ἔχει ἀλλάξει καὶ πολὺ στὰ τελευταῖα τριακόσια χρόνια. «Ἐμπιστε καὶ Ἀγαπητὲ ἐξάδελφε (λέει ἡ διαταγή). Ὡρίσαμε τὴ 2α ἡμέρα τοῦ προσεχοῦς Ἰουνίου γιὰ τὸν ἑορτασμὸ τῆς Βασιλικῆς μας Στέψεως καὶ μὲ τὴν παρούσα ἐπιθυμοῦμε καὶ σὲ διατάσσουμε νὰ παραστῇς αὐτοπροσώπως—χωρὶς οὐδεμίαν δικαιολογίαν ἀπουσίας—κατὰ τὴν ὥς ἄνω ἡμέρα καὶ ὥρα, ἐνδεδυμένος σύμφωνα μὲ τὴ θέσις καὶ τὸ ἀξίωμα σου, γιὰ νὰ ἐπιτελέσῃς πρὸς ἡμᾶς τίς ὑπηρεσίες οἱ ὁποῖες θὰ ἀπαιτηθοῦν ἀπὸ σὲ καὶ οἱ ὁποῖες σοῦ ἀνήκουν.....καὶ σὲ χαιρετοῦμε ἐγκαρδίως.»

Υπάρχει ὅμως καὶ ἕνας ἄλλος τρόπος γιὰ νὰ παρευρεθῇ κανεὶς στὴ Στέψις καὶ αὐτὸς εἶναι νὰ ἀνακαλύψῃ κάποιο πατροπαράδοτο δικαίωμα νὰ προσφέρῃ μιὰ ὑπηρεσίαν στὸ μονάρχη πρὶν, κατὰ τὴν διάρκειαν ἢ μετὰ ἀπὸ τὴ Στέψις. Τὰ περισσότερα ἀπὸ αὐτὰ τὰ κληρονομικὰ ἢ πατροπαράδοτα δικαιώματα τὰ κατέχουν οἱ εὐγενεῖς, ἀλλὰ ὑπάρχουν καὶ μερικοὶ ἀπλοὶ θνητοὶ ποὺ θὰ ἔχουν σημαίνοντα ρόλο στὴν τελετή. Ἕνας ἀπ' αὐτοὺς εἶναι ὁ Λοχαγὸς Ντάϋμοκ, ἕνας ἥσυχος νέ-

ος μὲ γυαλιὰ ποὺ εἶναι ὁ κληρονομικὸς ὑπερασπιστὴς τῆς Βασίλισσας. Ἐπὶ 500 χρόνια οἱ Ντάϋμοκ ἐμπαιναν πάνοπλοι μέσα στὴ βασιλικὴ αἴθουσα καὶ ἔρριχναν κάτω ἕνα σιδηρόπλεκτο χειρόκτιο γιὰ νὰ προκαλέσουν ὅποιονδήποτε «ἀπὸ μεγάλη ἢ μικρὴ γενιά» ποὺ θὰ ἤθελε νὰ διαφιλονικήσῃ τὸ δικαίωμα τοῦ βασιλῆ (ἢ τῆς βασίλισσας) νὰ στεφθῇ.

Ἐπειδὴ ὅμως κανεὶς δὲν δέχτηκε ποτὲ τὴν πρόκλησι, ἡ σκηνὴ αὐτὴ καταργήθηκε καὶ ἔτσι ὁ Λοχαγὸς Ντάϋμοκ ἔφθασε τελευταῖα ἀπὸ τὴν Μέση Ἀνατολὴ ὅπου ὑπηρετοῦσε, γιὰ νὰ λάβῃ μέρος στὴν πομπὴ κρατῶντας τὴν σημαία τῆς Ἀγγλίας. Ἕνα ἄλλο μέλος μιᾶς περίφημης στρατιωτικῆς οἰκογένειας, ὁ Χένρυ Σκράϊμγκουρ - Γουέντερμπερν θὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ φέρῃ τὴν σημαία τῆς Σκωτίας. Πολλὰ ἄλλα παρόμοια δικαιώματα θὰ διακανονίσῃ ἡ Ἐπιτροπὴ Δικαιωμάτων ποὺ ὑπάρχει ἀπὸ 700 χρόνια τώρα καὶ ποὺ τὴν ἀνασύστησε ἡ Βασίλισσα ὑπὸ τὸν ἐμπιστὸν καὶ ἀγαπητὸν μας ἐξάδελφον καὶ σύμβουλον Μπέρναρντ Μάρμαντιουκ, Δούκα τοῦ Νόρφολκ».

Τὸ γενικὸ πρόσταγμα

Ὁ Δούξ τοῦ Νόρφολκ, ὁ ἀνώτερος τελετάρχης τῆς Ἀγγλίας, εἶναι ὁ πραγματικὸς ὀργανωτὴς τῆς τελετῆς μὲ τὴ βοήθεια ἐιδικῶν ποὺ ἔχουν μελετήσει τὸ τελετουργικὸ στὸ «Κόλλετζ ὁβ Ἀρμς» (Κολλέγιον Οἰκοσήμεων) στὸ ὁποῖο προΐσταται ὁ ἴδιος ὁ Δούξ. Τὰ μέλη τοῦ «Κολλεγιου» αὐτοῦ εἶναι οἱ πρὸ λαμπρὲς μορφές στὶς βασιλικὰς τελετὰς ποὺ μὲ τοὺς χρυσοκέντητους κοντοὺς μανδύες τους μοιά-

ζουν μὲ ρηγάδες τῆς τράπουλας. Οἱ τίτλοι τους εἶναι μοναδικοί· ὁ ἐπὶ τῆς Περικνημίδος, ὁ Κῆρυξ τῆς Ὑόρκης, ὁ Ἀκόλουθος μὲ τὸν Κυανοῦν Μανδύαν, ὁ Ἀκόλουθος μὲ τὸν Ἐρυθρὸν Σταυρὸν, ὀνόματα ποὺ ἔρχονται κατ' εὐθεῖαν ἀπ' τὰ χρόνια τῶν ἱπποτῶν.

Ἀκόμη ὅμως καὶ στὸν Δούκα τοῦ Νόρφολκ, ποὺ ἔχει ἕνα ἀπὸ τὰ παλαιότερα καὶ ἐνδοξότερα ὀνόματα τῆς Βρεταννίας, ἀμφισβητήθηκε τὸ δικαίωμα νὰ εἶναι ὁ Ἀρχιθαλαμηπόλος τῆς Βασίλισσας κατὰ τὴν στέψις. Ἕνας γέρος τιτλοῦχος λέει πὼς τὸ δικαίωμα αὐτὸ εἶναι δικό του καὶ προτοῦ κανονιστῇ τὸ ζήτημα θὰ ἀνοιχτοῦν πολλὲς περγαμινές, γιὰτὶ κανένα δικαίωμα δὲν διεκδικεῖται ἐπιπόλαια. Τὸ συμπέριο τῆς στέψεως ἔχει πιά καταργηθῇ. Ἡ ὁμορφὴ Κόμησσα τοῦ Ἐρρολ τῆς Σκωτίας θὰ κρατᾷ μιὰ ἀσημένιαν ράβδο μὲ χρυσὲς ἄκρες καὶ μὲ τὸ βασιλικὸ οἰκόσημο στὴ μιὰ πλευρὰ καὶ τὸ δικό της, ἐξ ἴσου παλιὸ σκωτικὸ οἰκόσημο, στὴν ἄλλη. Οἱ βαρῶνοι τῶν Πέντε Λιμένων θὰ ἔχουν τιμητικὴ θέσις. Ὁ Λόρδος Δήμαρχος τοῦ Λονδίνου θὰ κρατᾷ τὸ κρυστάλλινον σκῆπτρον ἢ ἕνα ἀπὸ τὰ ἐπίσημα ξίφη. Ὁ Δούξ τοῦ Νιουκάσλ θὰ προσφέρῃ ἕνα κόκκινον γάντι γιὰ τὸ δεξιὸ χερί τῆς Βασίλισσας καὶ θὰ ὑποβαστάξῃ τὸν θραχιόνά της ὅταν ἔκείνη θὰ κρατῇ τὸ Μεγάλον Σκῆπτρον. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Καντέρμπουρυ ποὺ εἶναι καὶ ὁ πρῶτος εὐγενὴς τοῦ βασιλείου ποὺ θὰ διεκδικήσῃ τὸ δικαίωμά του νὰ στέψῃ τὸ μονάρχη (καὶ νὰ πάρῃ ὡς ἀνταμοιβή του τὸ πορφύρεον θελοῦδιον κάθισμα ποὺ χρησιμοποιεῖ τὴν ὥρα τῆς τελετῆς). Ὁ Ἐπίσκοπος τοῦ Ντέραμ διεκδικεῖ τὸ δικαίωμα νὰ περπατῇ στὰ δεξιὰ τῆς Ἐλισάβετ καὶ ὁ

Ἐπίσκοπος τοῦ Μπάθ καὶ τῆς Οὐαλλίας να περπατῇ στὰ ἀριστερὰ τῆς. Ὁ Λόρδος Ἀνώτερος Ἐπόπτης θὰ πηγαίνει πρὶν ἀπὸ τὴ Βασίλισσα κρατώντας τὸ στέμμα τοῦ Ἀγ. Ἐδουάρδου. Ὁ Λόρδος Μέγας Καγκελάριος θὰ βοηθήσῃ νὰ τῆς φορέσουν τὰ σύμβολα τῶν ἡγεμονικῶν προνομίων.

Ὡστόσο ὑπάρχει ἓνα ζήτημα πὺ δημιουργεῖ πολὺπλοκο πρόβλημα: ποίος θὰ δώσῃ τὸ ἐπίσημο ξίφος στὸν Ἀρχιεπίσκοπο κατὰ τὴ διάρκειά τῆς τελετῆς; Αὐτὸ εἶναι δικαίωμα τοῦ Λόρδου Θαλαμηπόλου, τοῦ Κόμιτος τοῦ Κλάρεντον, ἀλλὰ αὐτὸς εἶναι σήμερα 75 ἐτῶν καὶ δὲν μπορεῖ νὰ περπατήσει χωρὶς μπαστούνι. Οἱ γιατροὶ του ἀρνιῖθκαν νὰ τοῦ ἐπιτρέψουν ἀκόμη καὶ νὰ δοκιμάσῃ νὰ κρατήσῃ τὸ ξίφος.

Διαδήματα καὶ ἐρμίνες

Οἱ σύζυγοι τῶν εὐγενῶν θὰ φοροῦν κόκκινες θελουδένιες κάπες μὲ ἐρμίνες στὸν γύρο καὶ φορέματα λευκά ἢ ἀσημένια, κεντημένα μὲ πολύτιμες πέτρες. Ἡ κάπα θὰ κοστίζῃ κάπου 500 λίρες καὶ τὸ φόρεμα ἀπὸ 30 ὠς 150. Γιὰ νὰ καταλάβῃ κανεὶς τὸν τίτλο τῆς κυρίας, πρέπει νὰ δῇ τὴν ἐρμίνα τοῦ γιαικά. Μία βαρὼν ἔχει δύο σειρὲς ἐρμίνια, μὴ ὑποκόμισσα δύομισι, μὴ μαρκησία τρισύμισι, μὴ κόμισσα τρεῖς σειρὲς καὶ μὴ δούκισσα τέσσερις σειρὲς. Μὴ ἀλλῇ ἐνδειξί εἶναι τὸ μήκος τῆς θελουδένιας οὐρᾶς, τοῦ μαυδύα ἀπὸ ἓνα μέτρο γιὰ μὴ βαρὼν ὡς δύο μέτρα γιὰ μὴ δούκισσα. Ἡ καλοντυμένη ἀριστοκρατία θὰ φορῇ καὶ διαμαντένιο διαδήμα ἀλλὰ δὲν εἶναι κρυφὸ ὅτι πολλὰ τέτοια διαδήματα θὰ τὰ νοικιάσουν ἢ θὰ τὰ δανειστοῦν ἀπὸ πλουσίους κοινούς θνητοῦς. Οὐτε εἶναι μυστι-

κὸ ὅτι μερικοὶ οἴκοι θὰ νοικιάζουσαν φορέματα γιὰ τὴ στέφι πὺ τὰ ἔχουσαν πάρει ἀπὸ πτωχευμένους εὐγενεῖς ἢ ἀπὸ θεάτρα, θὰ τὰ νοικιάσουσαν σὲ κείνους πὺ εἶναι πλούσιοι σὲ τίτλους ἀλλὰ φτωχοὶ σὲ χρήματα.

Ἐπειδὴ σήμερα τὰ διαδήματα δὲν χρησιμοποιοῦνται πολὺ, οἱ κοσμηματοπῶλες ἔκαναν ἓνα εἰδικὸ σχέδιο πὺ μπορεῖ νὰ λυθῇ καὶ νὰ γίνῃ περιδέραιο, σκουλαρίκια, δύο βραχιόλια καὶ μὴ καρφίτσα. Ὅλα αὐτὰ στοιχίζουν ἀπὸ 1.000 λίρες καὶ πάνω.

Οἱ ἄντρες τῆς ἀριστοκρατίας μὲ τὰ περιορισμένα μέσα θρῖσκονται σὲ χειρότερη θέσι ἀπὸ τίς γυναῖκες τους. Μὴ πλήρης στολή Στέψεως, ἂν γίνῃ ὅπως πρέπει, κοστίζει σήμερα 750 λίρες καὶ ἔχει 500 λίρες φόρο.

Ἐξασφαλισμένη ἐπιτυχία ἔχουσαν τὰ θεάματα. Ὁ Μπέντζαμιν Μπρίττεν πήρε τὴν ἔγκρισί τῆς Βασίλισσας γιὰ νὰ συνθέσῃ μὴ ὅπερα τοῦ ἔτους τῆς Στέψεως μὲ θέμα τὴν Ἐλισάβετ Α' καὶ τὸν εὐνοούμενὸ τῆς Κόμητα τοῦ Ἐσσεξ. Ἡ Ἄννα Νήγκλ ἐτοιμάζεται νὰ ἐμφανιστῇ σὲ ἓνα μουσικὸ μωσαϊκὸ τῆς Ἀγγλίας.

Ὁ Ἄντρέ Κοστελάνετς, ἡ Λίλι Πόνς, ὁ Γεχούντι Μενουχίν καὶ ἄλλοι καλλιτέχνες θὰ θρῖσκωνται στὸ Λονδίνο. Σὲ ὅλες τίς μικρὲς ἐπαρχιακὲς πόλεις θὰ περιοδεύσουσαν μουσικοὶ θίασοι φέρνοντας τὴν εὐθυμία καὶ τὴν χαρά. Καὶ ἥδη ἄρχισαν νὰ δοκιμάζουσαν οἱ πρῶτες πατοῦτες τοῦ «Βᾶλς τῆς Στέψεως», τῆς «Μελωδίας τῆς Στέψεως» κλπ.

Προετοιμασίες καὶ ὀλισθήματα

Ἀπὸ ἀρκετὲς ἑβδομάδες τώρα ἄρχισαν ἡσυχὰ στὸ Λονδίνο νὰ γίνονται διαφορὲς προετοι-

μασίες. Τὸ Ὑπουργεῖον Δημοσίων Ἔργων χρονόμετρεσ «παρελάσεις - φαντάσματα» στοὺς δρόμους ἀπὸ τοὺς ὁποίους θὰ περάσῃ ἡ πομπὴ καὶ καταμέτρεσ διάφορους χώρους γιὰ ἑξέδρες. Τὸ Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν ὑπολόγισε ποιοὶ θὰ εἶναι οἱ 50.000 στρατιῶτες πὺ θὰ παραταχθοῦσαν στοὺς δρόμους καὶ πὺ θὰ θρεθοῦσαν οἱ ἐπίσημες στολὲς γιὰ μερικοὺς ἀπ' αὐτοὺς καὶ οἱ ἄντρες τῆς βασιλικῆς φρουρᾶς δοκιμάζουσαν τίς καινούργιες ἐπίσημες στολὲς τους μὲ τὸ νέο μονόγραμμα «E. R.» (Ἐλισάβετ Βασίλισσα (Regina)). Οἱ φύλακες τοῦ Πύργου τοῦ Λονδίνου πὺ ἔχουσαν τὸ δικαίωμα νὰ φρουροῦσαν τὴν κάθε πλευρὰ τῆς βασιλικῆς ἀμαξας κατὰ τὴν πομπὴ τῆς Στέψεως, ἐτοιμάζονται καὶ αὐτοί. Ἀπὸ τὸν καιρὸ πὺ ὁ Ἐρρίκος Ζ' ἴδρυσεν τὸ σῶμα τους, τὸ 1845, αὐτοὶ ἀποτελοῦσαν πάντοτε τὴν σωματοφυλακὴ τοῦ Βασιλέως.

Ἡ ὀργάνωσι τῆς Στέψεως γίνεται μὲ τόσοσους προσεκτικοὺς καὶ λεπτομερεῖς ὑπολογισμοὺς ὡς νὰ πρόκειται γιὰ προετοιμασία μεγάλης μάχης. Ἀλλὰ ὅπως συμβαίνει μὲ κάθε πολὺπλοκὴ ὑπόθεσι τὰ πράγματα μπορεῖ νὰ μὴν πάνε καὶ τόσο καλά. Καὶ αὐτὸ τὸ ἔδειξε ἡ ἱστορία. Οἱ κακοτυχίες ἄρχισαν μὲ τὴ Στέφι τοῦ Γουλιέλμου τοῦ Κατακτητῆ. Ἐξ αἰτίας τῆς δυσκολίας τῆς γλώσσας οἱ Γαλλόφωνοι στρατιῶτες παρεξήγησαν τίς ἐπευφημίες τῆς ἀποδοχής τῶν Σαζόνων μέσα στὸ Ἀββαεῖο, νόμισαν ὅτι ὁ ἀρχηγὸς τους εἶχε ὑποστῇ ἐπίθεσι καὶ ἄρχισαν νὰ καῖνε σπιτία καὶ νὰ σκοτώνουσαν ἀνθρώπους.

Ὁ Βασιλιάς Ἰωάννης ὁ Ἀκτῆμων πὺ ἔδωσε τὴν Magna Carta ἀρνῆθηκε τὴ θεία μετάληψι. Ὁ ἴδιος κρέμασε ἐπάνω ἀπὸ τὸ κρεβάτι τῆς νέας γυναίκας του

δύο νέους πὺ τοὺς ὑπωψιαζόταν γιὰ ἐραστές τῆς). Ἡ Ἐλισάβετ Α' ὥρισε τὴν ἡμέρα τῆς Στέψεως τῆς ἀκολουθώντας τὴ συμβουλή ἑνὸς ἀστρολόγου, καὶ τὴν ὥρα τῆς τελετῆς παραπονήθηκε δυνατὰ γιὰ τὴν ἀσχημὴ μυρωδιά πὺ τοῦ ἐλαίου τοῦ χρίσματος. Ὁ Ἰάκωβος Α' στέφθηκε σὲ ἐποχὴ ἐπιδημίας πανώλης καὶ ἔτσι ἔχουσαν ἀπαγορευθῇ οἱ συγκεντρώσεις. Συγχρόνως καταργήθηκε προσωρινὰ τὸ φιλ τῆς πίστεως στὸ μάγουλο τοῦ μονάρχη ἀπὸ φόβο μεταδόσεως τῆς ἀρρώστειας. Τὴν ὥρα τῆς Στέψεως τοῦ Καρόλου Α' ἓνας σεισμὸς συγκλόνησε τὸ Λονδίνο καὶ πολλοὶ εἶπαν ὅτι αὐτὸ προοῖνιζε τὸ τέλος τοῦ Βασιλείου στὸ ἱκρίωμα. Ὁ Ἰάκωβος Β' διέταξε νὰ συντομεύσουσαν τὴν τελετὴ ἀλλὰ καὶ ἡ βασιλεία του ἦταν σύντομη. Ὁ Γουλιέλμος Γ' ἔχασεν τὸ θαλάντιό του πηγαίνοντας στὸ Οὐέστμινστερ καὶ ἀναγκάστηκε νὰ δανειστῇ χρήματα γιὰ τὴ σκηνὴ τῆς δωρεᾶς. Ὁ Γεώργιος Δ' δὲν προσκάλεσε στὴν τελετὴ τὴ Βασίλισσα Καρολίνα πὺ τὴν εἶχε ἐγκαταλείψει καὶ ἐκεῖνη θέλησε νὰ μὴ διὰ τῆς θίας στὴν ἐκκλησία. Ὁ Γεώργιος Α' δὲν ἤξερε ἀγγλικά καὶ ἔπρεπε νὰ τοῦ τὰ μεταφράζουσαν ὅλα λατινικά.

Ὁ Ἐρρίκος Ζ' στέφθηκε στὸ πεδίο τῆς μάχης, στὸ Μπάσγουορθ, ὅπου τὸ στέμμα τοῦ ἡττημένου Ριχάρδου Β' εἶχε πέσει ἀπὸ τὸ κεφάλι του τὴν ὥρα τῆς μάχης καὶ εἶχε κυλήσει μέσα στ' ἀγκάθια. Ἀργότερα ὁμοῦ στέφθηκε καὶ ἐπίσημα. Τὰ παλιότερα χρόνια συνήθιζαν οἱ μονάρχες νὰ φοροῦσαν τὸ στέμμα ὅχι μόνο στὴν Στέφι ἀλλὰ καὶ σὲ κρίσιμες στιγμές. Ὁ Ἐρρίκος Ε' φοροῦσε τὸ στέμμα του στὴ μάχη τοῦ Ἀζινκούρ καὶ ἐνὶ ἐκείνους πολέμοις

τρεις και χριστιανοί. Θά σταθῇ στὴν ἐξέδρα μὲ τὰ χρυσὰ χαλιά ἐνῶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Καντέρμπουρυ περιστοιχίζομενος ἀπὸ τοὺς Μεγάλους Ἀξιωματοῦχους τοῦ Στέμματος θά κἀνῇ τὴν παρουσίαι τῆς Βασίλισσας. Καὶ γυρίζοντας πρὸς τὴν ἀνατολή, τὸ νότο, τὴ δύσι καὶ τὸ βορρᾶ, ἐνῶ ἡ Βασίλισσα θά γυρίζῃ μαζὺ του, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος θά φωνάξῃ:

«Κύριοι, σᾶς παρουσιάζω τὴ Βασίλισσα Ἐλισάβετ, τὴν ἀδιαμφισβήτητη ἀνασσα αὐτοῦ τοῦ Βασιλείου καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐρωτῶ ὅλου ἑοῦς πού ἦρθατε σήμερα νὰ τῆς ὑποβάλετε τὰ σέβη σας καὶ τὶς ὑπηρεσίες σας, ἂν εἰστε διατεθειμένοι νὰ κάνετε αὐτὸ τὸ πρᾶγμα.»

«Ὁ Θεὸς σώζοι τὴν Βασίλισσα Ἐλισάβετ!» θά ἀναφωνήσουν οἱ παριστάμενοι ἐκδηλώνοντας ἔτσι συμβολικὰ τὴν ἀποδοχὴ τῆς Βασίλισσας ἀπὸ ὅλο τὸ ἔθνος.

Ἔστερα ἡ Ἐλισάβετ θά ὑπογράψῃ τὸν ὄρκο ὅτι θά διακυβερνήσῃ τὴ χώρα τῆς σύμφωνα μὲ τοὺς νόμους καὶ τὰ ἔθιμα (γιατὶ δὲν ὑπάρχει γραπτὸ Βρετανικὸ Σύνταγμα).

Ἡ Ἐλισάβετ θά χρισθῇ μᾶλλον στὸ στέμμα πού θά φέρῃ στὸ κεφάλι τῆς καὶ στίς παλάμες τῶν χερῶν τῆς. Τὸ χρῆσμα ὑπογραμμίζει τὴν ἱερατικὴ φύσι τοῦ βασιλικοῦ ἀξιώματος γιατί ἡ Στέψι ταυτίζεται μὲ τὴ λειτουργία τῆς Μεταλήψεως.

Ἀργότερα ὅταν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τοποθετήσῃ τὸ στέμμα τοῦ Ἀγίου Ἐδουάρδου στὸ κεφάλι τῆς Ἐλισάβετ οἱ εὐγενεῖς θά βάλουν καὶ αὐτοὶ τὰ στέμματά τους καὶ ἀπὸ τὸν Πύργο τοῦ Λονδίνου θά ἀκουστοῦν χαίρετιστήριοι κανονιοβολισμοί.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Καντέρμπουρυ θά γονατίσῃ μπροστὰ στὴν Ἐλισάβετ καὶ ὕστερα θά τὴν φιλήσῃ. Κατόπιν οἱ ἐπίσκοποι, οἱ πρίγκηπες, οἱ δοῦκες, οἱ μαρκήσιοι, οἱ ὑποκόμητες καὶ οἱ βαρῶνοι (δηλαδή ὁ μεγαλύτερος ἀπὸ κάθε τάξι) θά ἀνεβῶν ἕνας ἕνας κοντὰ στὸ θρόνο, θά ἀπλώσουν τὸ χέρι γιὰ νὰ ἀγγίξουν τὸ στέμμα στὸ κεφάλι τῆς Βασίλισσας καὶ θά ὀρκισθοῦν: «Γίνομαι ὁ πιστὸς Σας ὑπὸ ἡ ψυχῇ καὶ σώματι, καὶ θά Σᾶς λατρεύω στὸν κόσμῳ αὐτό. Θά τρέφω πίστι καὶ εὐλικρινῇ ἀφοσίωσι σὲ Σᾶς σὲ ὅλη μου τὴ ζωὴ μέχρι θανάτου, ἐναντίον ὅλων, μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ».

Ὅταν ὑποβάλουν ὅλοι τὰ σέβη τους, θά χτυπήσουν τὰ τύμπανα καὶ θά ἤχῃσουν οἱ σάλπιγγες καὶ ὅλοι θά ἐπευφημήσουν φωνάζοντας «ὁ Θεὸς σώζοι τὴν Βασίλισσα Ἐλισάβετ. Ζήτω ἡ Βασίλισσα Ἐλισάβετ. Εἶθε ἡ Βασίλισσα νὰ ζῇ γιὰ πάντα».

Ὁ Γεώργιος Ε', παπποὺς τῆς σημερινῆς Βασίλισσας, ἔγραφε στὸ ἡμερολόγιό του: «Ἡ τελετὴ στὸ Ἀββαεῖο ἦταν πολὺ ὁμορφὴ ἀλλὰ ἀφάνταστα κουραστικὴ. Παρ' ὅλῳ νὰ λιποθυμήσω ὅταν ὁ ἀγαπητὸς Νταϊθβιντ (ὁ σημερινὸς Δούξ τοῦ Οὐϊνδσορ) πλησί-ασε γιὰ νὰ μοῦ ὑποβάλλῃ τὰ σέβη του γιατί αὐτὸ μοῦ θύμιζε ὅτι τὸ ἴδιο ἔκανα καὶ ἐγὼ στὸν ἀγαπημένο μου Πατέρα».

Χιονισμένη Ζῆρεια.

Τὸ Ἑλληνικὸ Βουνό

Τὶς ἑλληνικὲς θάλασσες τραγουδοῦνε πὺδ συχνὰ οἱ ποιηταὶ καὶ αὐτὲς χαίρουντα πὺδ εὐχολὰ ἐκείνοι πὺδ ἀγαποῦνε τὴ φύσι. Μὰ τὸ βουνό, τὸ ἡμερὸ ἑλληνικὸ βουνό, μὲ τίς φωτεινὲς καὶ ξεκάθαρες γραμμὲς

του, πόσες χαρὲς δὲν δίνει στοὺς λίγους πὺδ ἀποφασίζουν νὰ τὸ γνωρίσουν. Δίνου με μερικὰ ὄρεινὰ ἑλληνικὰ τοπία, ὅπως εἶχε τὴν ἐμπνευσι νὰ τὰ φωτογραφήσῃ ὁ κ. Δημήτριος Ι. Λουκίας.

Πειμαβέρες σὲ μιὰ πηγὴ τοῦ Ταυγέτου.

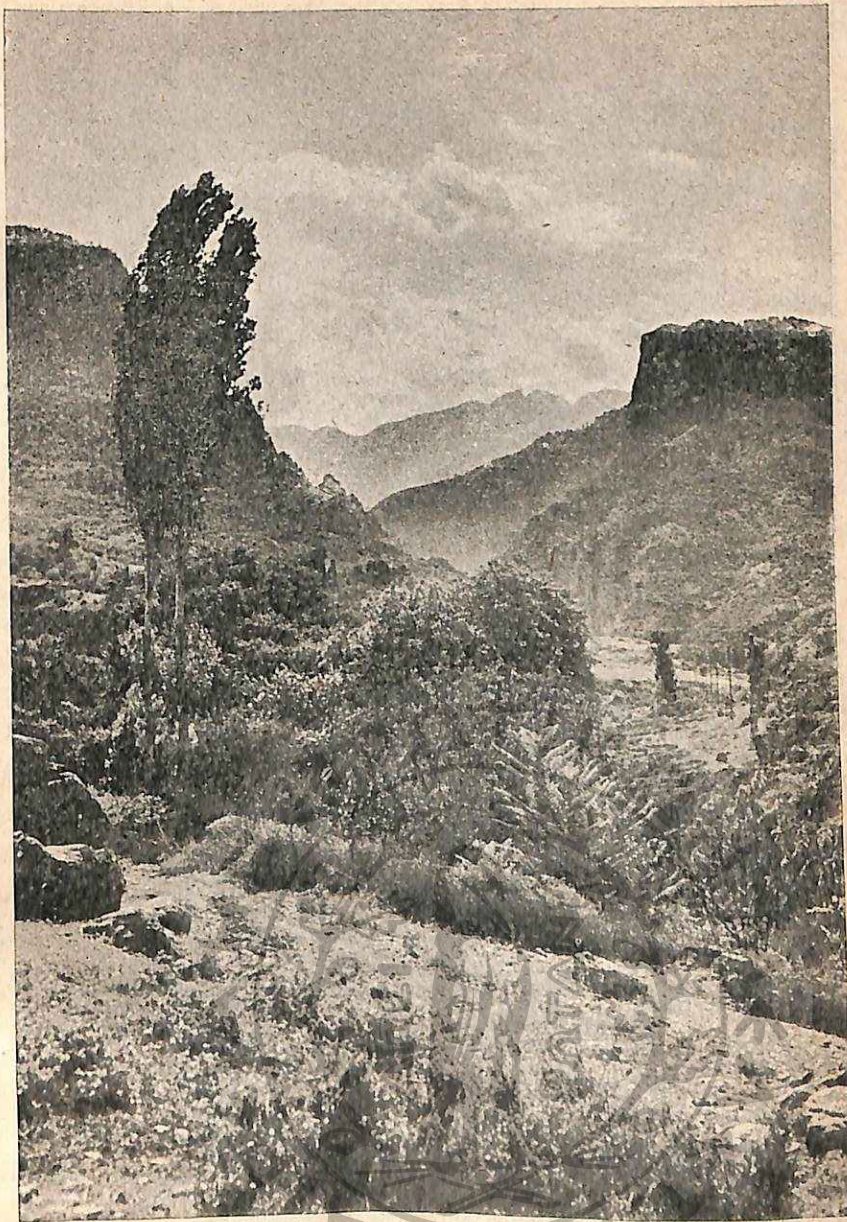

Κορυφή τοῦ Τυμφρηστοῦ (Βελουχιού), ὕψος 2.315,11 μ.

Στὸ Λεωτὸ τῆς Κορινθίας.

Ἡ χαράδρα Ἐνιπέως, κοντὰ στὸ Λιτόχωρο. Στὸ βάθος ὁ Ὀλυμπος.

Κρεμανταλᾶς, σ' ἓνα γράκι τοῦ Χελμοῦ.

Λούτσα τοῦ Καλλίδρομου.

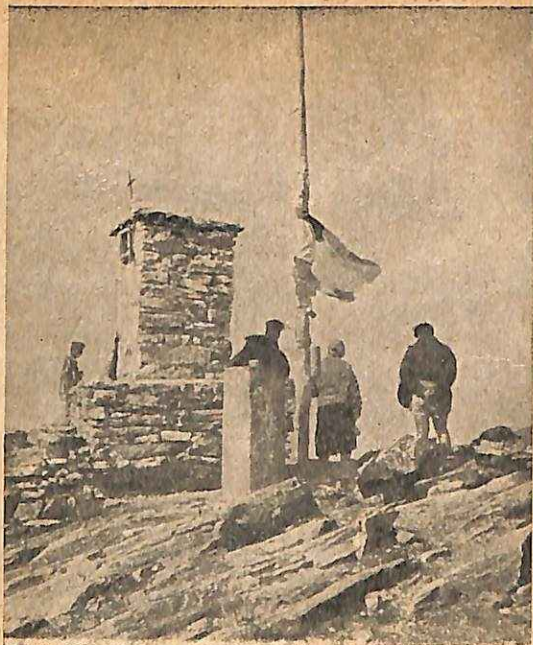
Στὴ Ζήφεια.

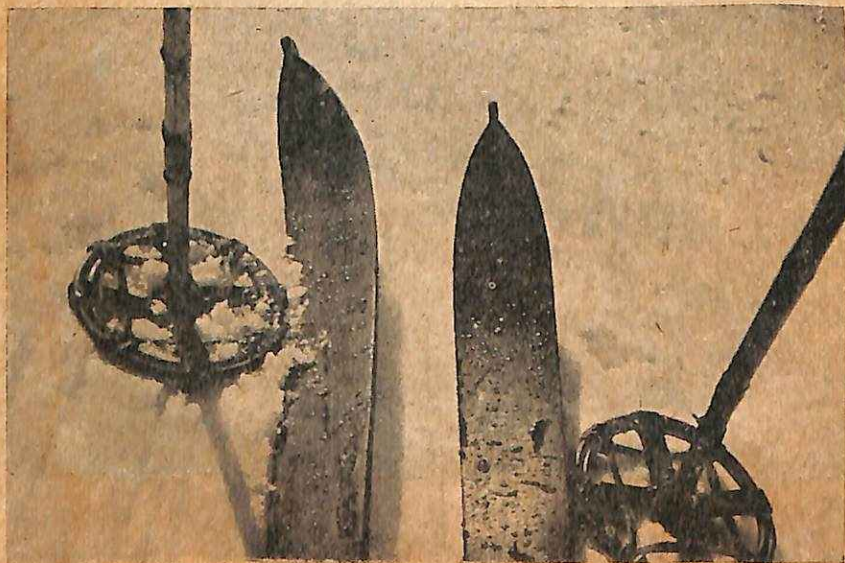
Τὸ χωριὸ Σάλι, στὸ Βέροιο.

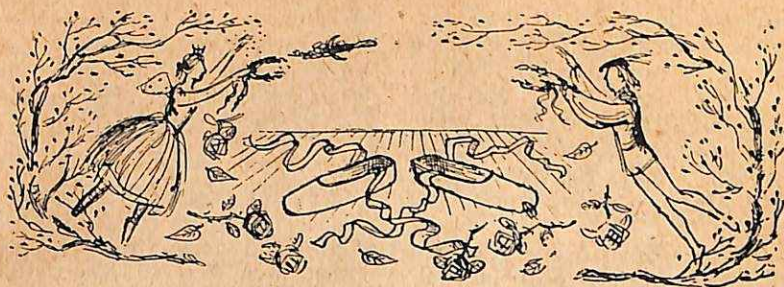
Χιονισμένα ἔλατα στὸν Παρνασσό.

Βίτσι (χορυφή).

Στό Βέρμιο.

Ὁ χορὸς

σιὰ λεγευλαῖα αὐνήνλα χρόνια

Τῆς

MARGARET LLOYD

Αὐτὸ πού συνέβη στὸ χορὸ τὰ τελευταῖα 50 χρόνια εἶναι τὸ ἴδιο μὲ ὅ,τι ἔγινε στὶς ἄλλες τέχνες καὶ τὶς ἐπιστῆμες καὶ σὲ κάθε ἐκδήλωσι προόδου: Ἐρευνα καὶ ἀνακαλύψεις, νεωτερισμὸς καὶ ἐπαναστάσεις — ἐξελίξεις πού χτυπήθηκαν μὲ λύσσα στὴν ἀρχή, ξερριζώθηκαν οἱ περισσότερες καὶ ἐπεκράτησαν οἱ πιὸ τολμηρές.

Δυὸ παγκόσμιοι πόλεμοι ξέσπασαν, ἀλλὰ ἡ ἐξέλιξις τοῦ χοροῦ δὲν ἐσταμάτησε στὴν Εὐρώπη. Ὁ πόλεμος καὶ ἡ πολιτικὴ ἐπανάστασις ἔφεραν στὴν Ἀγγλία καὶ στὴν Ἀμερικὴ Ρώσους ἐξορίστους πού ἱδρυσαν σχολὲς μπαλλέτου. Στὸ μεσοπολεμικὸ διάστημα, μεγάλοι χορευταὶ ἀπὸ τὴν Ἰσπανία, τὶς Ἰνδίες, τὴ Γερμανία — Ἀρτζεντίναν καὶ Ἀρτζε-

ντινίαν, Οὐντάυ Σανκάρ καὶ Μαίρη Γουίγκμαν, γιὰ νὰ ἀναφέρουμε λίγα ἀπὸ τ' ἀστέρια πού μεσουράνησαν — περιηγήθηκαν τὴν Εὐρώπῃ καὶ τὶς Ἠνωμένες Πολιτεῖες, ὅπως, ἀργότερα, δυὸ μεγάλοι Ἀμερικανοὶ χορευταὶ, ἡ Ἰσιδώρα Ντάνκαν μὲ τὴ Ρούθ Σαίν-Ντένις καὶ ἡ μὴς Σαίν-Ντένις μὲ τὸν παρτεναῖρ της Τέντ Σάουν, ταξίδεψαν στὴν Ἄνω Ἀνατολή. Ἡ Ἄννα Πάβλοβνα, τὰ Ρωσικὰ Μπαλλέτα τοῦ Σεργίου Ντιαγκίλεφ καὶ ἄλλοι θίασοι ἔκαναν γνωστὴ τὴν τέχνη τοῦ μπαλλέτου στὸν πολὺ κόσμον.

Σήμερα τὸ ἀγγλικὸ μπαλλέτο Σάντλερς Ουέλλες ἐπισκέπτεται τὴν Ἀμερικὴ καὶ τὸ ἀμερικανικὸ μπαλλέτο περιοδεύει τὴν Εὐρώπῃ, τὴ Νότιο Ἀμερικὴ, τὸν Καναδὰ καὶ τὸ Μεξικόν. Ἡ Κάθριν

Ντάνχαμ με τοὺς Νέγρους χορευτὰς περιώδευσε στὴν Εὐρώπη καὶ τὴ Νότιο Ἀμερική, ἐνῶ τὸ καλοκαίρι τοῦ 1950 δυὸ ἀπὸ τοὺς κυριώτερους ἀντιπροσώπους τοῦ ἀμερικανικοῦ σύγχρονου χοροῦ — ἡ Μάρθα Γκράχαμ καὶ ὁ Ζοζέ Λιμόν — περιώδευσαν τὴν Εὐρώπη.

Ἡ κίνησι αὐτὴ ἔχει ἐξαιρετικὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὸ χορευτικὸ κοινόν, στὶς διάφορες χώρες. Ἀλλὰ ἡ τέχνη τοῦ μπαλλέτου, τόσο ζωντανὴ σήμερα ὅσο καὶ πρὶν ἀπὸ αἰῶνες, μετὰ περισσότερη ἐλευθερία καὶ ποικιλία, κατέχει τὴν ἀνώτατη βαθμίδα στὴν ἀγάπη καὶ τὴ στοργὴ ὅλου τοῦ κόσμου.

Τὸ μπαλλέτο εἶχε πάντα τοὺς νεωτεριστὰς του, αὐτοὺς ποὺ προωθοῦσαν τὴν τεχνικὴ του καὶ ἐκείνους ποὺ καλλιεργοῦσαν τὴν ἐκφραστικότητά του, ἐκείνους ποὺ προσπαθοῦσαν νὰ ἀναπτύξουν μιὰ πιὸ θεαματικὴ ἀκροβασία καὶ αὐτοὺς ποὺ προσπαθοῦσαν νὰ τὸν φέρουν, πιὸ κοντὰ στὴν ἀνθρώπινη καρδιά. Μὲ τὴν ἐξέλιξι παρατηρήθηκαν καὶ μεταβολές. Ἀλλὰ ἡ σειρά τῆς ἐξελίξεως ἔμεινε ἀδιάσπαστη.

☆

Ὅταν ὁ Σέργιος Ντιαγκίλεφ κατέκτησε τὸ Παρίσι μετὰ τὰ ρωσικὰ μπαλλέτα του, τὸ 1909, τὰ μπαλλέτα τοῦ Μιχαὴλ Φοκὶν ἦταν ἕνας ἐκπληκτικὸς νεωτερισμός. Ἡ «Σεχραζάτ», ὁ «Πρίγκιψ Ἰγκόρ», ἡ «Πετρούσκα» καὶ «Οἱ Συλφίδες» ἦταν τὸ θέμα τῆς ἡμέρας σ' ὁλόκληρη τὴ γαλλικὴ πρωτεύουσα. Ὅπως οἱ τολμηρὲς ἀλλαγές τοῦ Ντιαγκίλεφ ἐπηρέασαν τὴ σύγχρονη μουσικὴ καὶ τὴ ζωγραφικὴ, ἔτσι καὶ οἱ μεταρρυθμίσεις τοῦ Φοκὶν ἐπέδρασαν στὰ κοστούμια, τὶς χειρονομίες καὶ τὴν κίνησι τῶν ὁμάδων. Σκοπὸς τοῦ Φοκὶν ἦταν νὰ κάνῃ

τὸ μπαλλέτο πιὸ ἐκφραστικόν, πιὸ σύμφωνον μετὰ τὴν ἀνθρώπινη ζωὴ. Τὰ ἔργα του τώρα φαίνονται καθαρὰ ρωμαντικά, ἀν συγκριθοῦν μετὰ τὶς κατοπινὲς ἐξελίξεις.

☆

Σήμερα στὴ γραμμὴ τοῦ Φοκὶν, ἀνάμικτο μετὰ ἄλλες φιλελεύθερες ἐπιδράσεις, τὸ μπαλλέτο προχώρησε ἀπὸ τὸ ρωμαντισμὸ στὸ νευρωτισμὸ, ἀπὸ τὴν ἐξωτερικὴ ἐρμηνεία στὴν ἐσωτερικὴ ἱστορία τῶν ἀνθρώπων σχέσεων, σὲ βαθύτερα προβλήματα κακῆς προσαρμογῆς τοῦ ἀτόμου στὸ περιβάλλον του, ἀπὸ τὸν ρωμαντικὸ ρεαλισμὸ τοῦ ταραγμένου ποιητοῦ τοῦ Λεονίντ Μασσὶν στὴ «Φανταστικὴ Συμφωνία», ὡς τὴν ποιητικὴ ὑστερία τῆς συναισθηματικῆς φαντασίας τοῦ Φρέντερικ Ἀστον στὶς «Φωταψίες».

☆

Οἱ φιλελεύθερες ἐπιδράσεις ἀφείλονται σ' ἕνα ἐπαναστάτη τοῦ μπαλλέτου, σὲ κάποιον ποὺ ἀποτύπωσε γιὰ πάντα τὴ σφραγίδα του σ' αὐτὸ — στὴν Ἰσιδώρα Ντάνκαν, ποὺ ἦταν ὁ κύριος ὑποκινητὴς τῆς παγκόσμιας ἐπαναστάσεως στὸ χορὸ. Τὰ πρῶτα δέκα χρόνια τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος, ἡ Ἰσιδώρα Ντάνκαν κατέκτησε τὸ Παρίσι μετὰ τὸν ἐλεύθερο χορὸ της καὶ ἀπὸ τότε ἡ τέχνη τοῦ χοροῦ δὲν ἔμεινε ποτὲ ἡ ἴδια. Γιατὶ ἡ Ἰσιδώρα χόρευε πάντα στὰ γυμνά της πόδια, ἀντὶ νὰ προσπαθῇ νὰ φαίνεται ψηλότερη μετὰ εἰδικὰ παπούτσια τοῦ χοροῦ καὶ γιατί ἀντὶ γιὰ τὸ ὀρθόδοξο «τουτοῦ», φοροῦσε ἀραχνοῦφαντους πέπλους, ποὺ ἔδειχναν τὸ πρόσωπο, γιατί ὁ χορὸς της ἔδειχνε αὐτὸ ποὺ ἐκείνη ἤξερε ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη καρδιά. Ἐνας νέος δημιουργικὸς χορὸς φανερώθηκε τότε στὴ Γερμανία καὶ στὶς

Ἡνωμένες Πολιτεῖες. Ἀλλὰ καὶ πάλι ὁ ρωμαντισμὸς τοῦ 19ου αἰῶνος χάθηκε μέσα στὸ σάρωμα τοῦ εἰκοστοῦ καὶ τὴν ἐποχὴ ποὺ ὁ σουρρεαλισμὸς, ὁ συμβολισμὸς καὶ ἡ ψυχανάλυσι πέρασαν στὴν χορογραφία τὰ ἔργα τῆς Ἰσιδώρας Ντάνκαν φαίνονται ἀπόλυτα ρωμαντικά.

Ἀπὸ τῆς ρωμαντικῆς προσπάθειας τῆς Ἰσιδώρας ξεπήδησε μιὰ ἀτυχὴ κίνησι, ὁ αἰσθητικὸς ἢ ἐρμηνευτικὸς χορὸς, ποὺ, ἀφοῦ ἔκανε τὸ γύρο του στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες, τελικὰ ἐξαφανίστηκε.

Ἀπὸ τὸν γήινο χαρακτήρα της καὶ τὶς ὑψηλές της φιλοδοξίες, ἀπὸ τὴν πίστη της στὸ ἀνθρώπινο σῶμα σὰν δείκτη τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, ξεπήδησε ἔμμεσα ὁ «μοντέρνος», ὅπως τὸν λέμε, χορὸς, ποὺ ἔφτασε στὰ ὕψη τοῦ γερμανικοῦ ἐξπρεσιονισμοῦ μετὰ τὴν Μαίρη Γουίγκμαν καὶ ἐξελίχθηκε σὰν ἰδιαίτερη ἀμερικανικὴ τέχνη μετὰ τὴν Μάρθα Γκράχαμ, τὴν Ντόρις Χάμφρεϋ καὶ τὸν Τσάρλς Γουεϊντμαν. Ἀλλὰ καὶ ἄλλες ἐπιδράσεις συντέλεσαν στὴ δημιουργία τοῦ ἀμερικανικοῦ μοντέρνου χοροῦ. Ἡ συνέχειά του ἐφείλεται σὲ δυὸ πρωτεργάτες, σύγχρονους τῆς Ἰσιδώρας, ποὺ τοποθέτησαν τὸ χορὸ σὰν τέχνη στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες. Αὐτὸ ἄρχισε μετὰ τὴν Ρούθ Σαϊν-Ντένις καὶ τὴν προσπάθειά της νὰ πετύχῃ μιὰ θρησκευτικὴ ἐκφρασι, μετὰ τὴ βοήθεια τοῦ μυστικισμοῦ τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς χριστιανικῆς της πίστεως, μετὰ τὸν Τέντ Σάουν καὶ τὸ ἀδιάκοπο ἐνδιαφέρον του γιὰ χοροὺς κάθε εἶδους καὶ τὴν Ἱδρυσί, τὸ 1915, τῆς περίφημης Σχολῆς Ντένισον.

Οἱ τρεῖς σύγχρονοι ἐπαναστάτες — ἡ Γκράχαμ, ἡ Χάμφρεϋ καὶ ὁ Γουεϊντμαν — σ' αὐτὸ τὸ ἐπαναστατικὸ σχολεῖο φοίτησαν.

Ἀφῆσαν λιγάκι ἀπὸ τὸ μπαλλέτο μετὰ γυμνά πόδια ἀπὸ τὸν ἐρμηνευτικὸ χορὸ καὶ ἀπὸ ἀνατολίτικες ἐντυπώσεις, ἀπὸ μουσικὴ αἰσθητοποίηση, ἀπὸ ἰσπανικὸ χορὸ καὶ ἀπὸ χοροὺς διαφόρων ἐθνῶν γιὰ νὰ ἀνακαλύψουν τὴν πηγὴ τῆς κινήσεως, ὅχι στὴν παράδοσι μὰ μέσα στὸν ἴδιο τὸν ἑαυτὸ τους. Ἡ κίνησι ἦταν ὑποδηλωτικὴ, μᾶλλον παρὰ περιγραφικὴ καὶ ἀπαιτοῦσε συχνὰ μουσικὴ εἰδικὰ γραμμένη γι' αὐτήν.

☆

Ἡ Μάρθα Γκράχαμ ἄρχισε ἀπὸ τὰ ἀπλὰ συναισθήματα. Ὁ χορὸς της ἦταν δυναμικὸς καὶ ἐκρηκτικὸς, γεμάτος ἀπὸ παράδοξη δύναμι. Χαρακτηρίστηκε τραχύς, ἀγωνιώδης, ἀδέξιος καὶ σκοτεινός. Σιγὰ-σιγὰ ὁμως καθὼς ἐρευνοῦσε τὸν ἀνθρώπινο νοῦ, ὅρῃκε λεπτότερα πράγματα νὰ πῇ καὶ πιὸ πολύλοκους τρόπους γιὰ νὰ τὰ ἐκφράσῃ. Ἦταν μιὰ ἀποτυχία. Ἀντὶ τὴν ἀπαλή ρευστὴ κίνησι τοῦ κλασικοῦ μπαλλέτου, ποὺ ἐξιδανικεύει τὸν ἄνθρωπο, ἔβλεπε κανεὶς μαγικὲς διαστροφές, ποὺ ἐυπνοῦσαν κοιμισμένα πάθη τῆς ἀνθρώπινης καρδιάς. Δὲν ἦταν εὐχάριστο. Οἱ περισσότεροι ἄνθρωποι δὲν ἤθελαν νὰ τοὺς θυμίζουν αὐτὰ τὰ πράγματα μετὰ τόσο ἀβέβαιο τροπο.

☆

Ὁ μοντέρνος χορὸς, ὅπως καὶ ἡ σύγχρονη λογοτεχνία, εἰσχωρεῖ βαθειὰ στὴν ἀνθρώπινη σκέψι καὶ κρεμάει ἐκεῖ τὰ φανάρια του. Ἡ Ντόρις Χάμφρεϋ, χρησιμοποιώντας τὸ σῶμα της μετελὲως διαφορετικὸν τρόπον, ἀναζήτησε περισσότερον τὸ φῶς ἀπὸ τὸ σκοτάδι. Ἦθελε νὰ γιαιτρέψῃ τὰ κοινωνικὰ κακά, μετὰ κίνησι πιὸ στρογγυλὴ, πιὸ ρευστὴ καὶ πιὸ

λυρική από της Μάρθας Γκράχαμ, αλλά το ίδιο πειστική.

Ο Τσαρλς Γουέιντμαν, παρτεναιρ της τα χρόνια εκείνα, ξγινε ο μεγαλύτερος κλόουν του σύγχρονου χοροῦ, που ἐκμεταλλεῖτοταν τις ἀδυναμίες τῶν ἀνθρώπων με τὸ ἀμίμητο στυλ του. Ἐχει ὁμως καὶ τὴ σοβαρὴ του πλευρὰ καὶ τὸ χάρισμα τῆς κίνησης πὺ εἶναι ἡ θάσις τοῦ σύγχρονου χοροῦ. Ἀλλὰ τὸ φόρτε τοῦ Γουέιντμαν εἶναι τὸ χιούμορ καὶ αὐτὸ χρησιμοποιεῖ περισσότερο ἀπὸ κάθε τι ἄλλο.

☆

Ο Ζοζέ Λιμόν, Μεξικανικῆς καταγωγῆς, μέλος γιὰ πολὺ καιρὸ τῆς ἐταιρείας Χάμφρεϋ - Γουέιντμαν, δημιουργεῖ ἕνα χορὸ κι' ἕνα χορογραφικὸ στυλ, πὺ ταιριάζει πραγματικὰ στὴ φύσι του καὶ καλλιιεργεῖ, μαζί μ' ἕνα μικρὸ θίασο, τις κλασικὲς πιὰ παραδόσεις τῶν πρωτοπόρων τοῦ χοροῦ πρὶν ἀπὸ 20 χρόνια.

Πλήθος νέοι χορευταὶ ἐργάζονται σήμερα χωρὶς ἄλλη ἀνταμοιβὴ ἀπὸ τὴν ἀτομικὴ τους ἐπιτυχία γιὰ νὰ διαιωνίσουν τὸν μοντέρνο χορὸ, προσαρμόζοντας τὴν πεῖρα τοῦ μπαλλέτου, τοὺς λαϊκοὺς χοροὺς καὶ δημιουργώντας νέες τεχνικὲς. Πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς πλουτίζουν τὸν τομέα τῆς χορευτικῆς μουσικῆς κωμωδίας. Ἴσως ἐπειδὴ θγῆκε ἀπὸ τὴν ἀμερικανικὴ ζωὴ, ὑπάρχει μιὰ τάσι νὰ ὀνομάζεται ἡ ἰδιαίτερη αὐτῆ ἀμερικανικὴ τέχνη, ἀμερικανικὸς χορὸς. Ἀλλὰ ὁ Ἀμερικανικὸς Χορὸς δὲν περιορίζεται σὲ μιὰ μορφὴ. Ἀπλώνεται σὲ διάφορες φυλὲς καὶ ἔθνη. Εἶναι λαϊκὸς χορὸς, πὺ διατηρεῖ τὰ κοστούμια καὶ τὸν πολιτισμὸ πολλῶν λαῶν.

☆

Ο Ἀμερικανικὸς Χορὸς εἶναι ὁ χορὸς τῶν Νέγρων, πὺ ἔξυπνοὶ Ἀμερικανοὶ τὸν ἔβηκαν στὴν Ἀ-

φρικὴ, στὶς Δυτικὲς Ἰνδίες, ψάχνοντας στὶς προγονικὲς τους ρίζες καὶ στὴ σημερινὴ τους κατάστασι. Εἶναι ὁ χορὸς τοῦ ἀρχαίου ἐβραϊκοῦ λαοῦ καὶ τοῦ σύγχρονου Ἰσραήλ, ἐρμηνευμένος ἀπὸ ἐκείνους πὺ τὸν ξέρουν καὶ τὸν ἀγαποῦν. Εἶναι ὁ χορὸς τῆς Χαθῆς, ὁ ἱσπανικὸς χορὸς, ὁ χορὸς τοῦ Ἰνδοῦ, ὅπως τὸν χορεύουν ὁ Χουαπάλα, ὁ Λά Μερὶ καὶ ἄλλοι Ἀμερικανοὶ ἀφωσιωμένοι στὶς ποικίλες αὐτὲς μορφὲς τοῦ χοροῦ. Εἶναι ὁ χορὸς τοῦ Ἰνδοῦ σὲ ρυθμὸ σουῖνγκ, ὅπως ἐκτελεῖται ἀπὸ τὸν Τζάκ Κὸλ ἢ τὴ Βεατρίκη Κράφτ. Εἶναι ὁ χορὸς τοῦ Ἀμερικανοῦ Ἰνδιάνου, ὅπως χορεύεται ἀπὸ τὸν Ρέτζιναλτ καὶ τὴν Γκλάντυς Λώμπιν, τὸν Λέστερ Χόρτον καὶ ἄλλους.

Μὰ ὁ Ἀμερικανικὸς Χορὸς εἶναι καὶ μπαλλέτο, ὅπως αὐτὸ ἐξελίχθηκε ἀπὸ τὴν ἀμερικανικὴ ἀναγέννησί του, στὰ 1933, ὅταν ὁ συνταγματάρχης ντέ Μπαζιλ ἔκανε ν' ἀναβίωση τὸ ρωσικὸ μπαλλέτο στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες. Ο χορὸς τῆς Ἀμερικῆς εἶναι μιὰ μικρογραφία τοῦ παγκόσμιου χοροῦ. Δὲν εἶναι ὅλος διόλου μπαλλέτο.

Ἀν καὶ δὲν εἶναι ἀπ' ὅλους κατανοητὸ αὐτὸ, ὁ ἐλεύθερος κορμὸς καὶ καμμιὰ φορὰ τὰ γυμνὰ πόδια καὶ πάντα ἀπ' ὅλα τὰ δοκιμαστικὰ πνεῦμα τοῦ μοντέρνου χοροῦ, ἔχουν φιλτράρει τὴν κλασικὴ τέχνη. Καὶ τὸ σύγχρονο μπαλλέτο, ὅπως ὁ σύγχρονος χορὸς, ἔχει γλυστρήσει μέσα στὴν καρδιά τοῦ ἀνθρώπου, μιλώντας περισσότερο μετὴ διεθνῆ γλῶσσα τῆς κινήσεως, τῶν κρυφῶν ψυχικῶν κινήτρων, τῶν συγκρούσεων καὶ τῶν ἐπιθυμιῶν, παρὰ μετὴς ἐπιφανειακὲς συγκινήσεις πὺ γιὰ πολὺ χρονικὸ διάστημα ἦταν ἀπόλυτα παραδεδεγμένες.

Χριστουγεννιάτικο Διήγημα

Τοῦ

CHARLES TAZEWELL

Ἡ ἱστορία αὐτὴ εἶναι γιὰ ὅσους ἀγαποῦν τὰ Χριστούγεννα καὶ τὰ Χριστουγεννιάτικα δέντρα καὶ τὸν Ἅγιο Βασίλη. Εἶναι μιὰ μικρὴ ἱστορία τόσο ἀληθινὴ καὶ τόσο ὁμορφὴ ὅσο καὶ τὰ Χριστούγεννα.

Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρὸ — πρὶν ἀπὸ πολλὰ - πολλὰ χρόνια, σύμφωνα με τοὺς ὑπολογισμοὺς τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ μονάχα χθὲς, ἂν πάρουμε τὸν Ἡμεροδείκτη τοῦ Οὐρανοῦ — ὅρισκόταν στὸν Παράδεισο ἕνα πολὺ ἀξιοθρήνητο, ἕνα τρομερὰ δυσ-

χισμένο καὶ ἐντελὸς παραπεταμένο χερουβεῖμ, γνωστὸ σὲ ὅλο τὸν οὐρανὸ σὰν τὸ «Μικρὸ - μικρὸ Ἀγγελουδάκι».

Ἦταν ἀκριβῶς τεσσάρων χρόνων, ἔξι μηνῶν, πέντε ἡμερῶν, ἑπτὰ ὥρῶν καὶ σαράντα δυὸ λεπτῶν, ὅταν παρουσιάστηκε στὸν

τιμημένο Φύλακα καὶ τοῦ ζήτησε νὰ τὸ ἀφήσῃ νὰ περάσῃ στὸ δοξασμένο Βασίλειο τοῦ Θεοῦ.

Καθὼς στεκόταν περήφανα μὲ ἀνοιγμένα τὰ κοντὰ του ποδαράκια, τὸ Μικρὸ Ἀγγελουδάκι προσπάθησε νὰ φανῇ πὼς δὲν τοῦ εἶχε κάνει καμμιὰ ἐντύπωση αὐτὸ τὸ ὑπερκόσμιο μεγαλεῖο καὶ πὼς δὲν φοβόταν καθόλου. Μα τὸ κάτω του χεῖλάκι ἔτρεμε καὶ ἓνα καινούργιο δάκρυ τοῦ αὐλάκωσε τὸ κλαμμένο προσωπάκι του, σταματώντας στὴν ἄκρη - ἄκρη τῆς πιτσιλωτῆς μυτίτσας του. Μὰ δὲν ἦταν μόνο αὐτὸ. Ἐνῶ ὁ καλὸς Φύλακας ἔγραφε τὸ ὄνομα στὸ μεγάλο του Βιβλίον, τὸ Μικρὸ Ἀγγελουδάκι, πού εἶχε φύγει, ὅπως συνήθως, ἀπὸ τὸ σπῆτι του χωρὶς μαντήλι, πᾶσχιζε νὰ κρύψῃ τὰ δάκρυά του, ρουφώντας τὴ μύτη του. Μὰ ἔκανε ἓνα θόρυβον πολὺ λίγο ἀγγελικό, πού ὁ καλὸς Φύλακας θύμωσε τόσο, ὥστε ἔκανε κάτι πού δὲν τὸ εἶχε κάνει ποτὲ στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων: Μουντζούρωσε τὴ σελίδα!

Ἀπὸ κείνη τὴ στιγμή ἡ Οὐράνια Εἰρήνη ἔπαψε νὰ εἶναι αὐτὴ πού ἦταν καὶ τὸ Μικρὸ Ἀγγελουδάκι ἔγινε γρήγορα ἡ ἀπόγνωσι τοῦ ὅλου τοῦ οὐράνιου κόσμου. Τὸ διαπεραστικό του σφύριγμα πού ἔσχιζε τ' αὐτιά, ἀντηχοῦσε διαρκῶς μέσα στοὺς χρυσοὺς δρόμους. Αὐτὸ τρόμαζε τοὺς Προφῆτες καὶ τάραξε τοὺς συλλογισμοὺς τους. Ἀκόμη, τραγουδοῦσε πολὺ δυνατὰ καὶ παράφωνα στὶς πρόβες τῆς Οὐράνιας Χορωδίας, χαλώνοντας ἔτσι τὴν αἰθέρια ἀρμονία.

Κι' ἐπειδὴ ἦταν τόσο μικρό, πού χρειάζοταν τὴ διπλὴ ὥρα ἀπὸ τὰ ἄλλα ἀγγελούδια, γιὰ νὰ πάῃ στὶς νυχτερινὲς προσευχές, τὸ «Μικρὸ Ἀγγελουδάκι» ἔφθανε πάντα ἀργὰ καὶ χτυποῦσε στὰ

φτερά τῶν ἄλλων καθὼς προσπαθοῦσε νὰ πετάξῃ στὴ θέσ του.

Παρ' ὅλο πού αὐτὰ τὰ λάθη στὴ συμπεριφορὰ του μπορούσαν καὶ νὰ συγχωρεθοῦν κάπως, τὸ παρουσιαστικό του ἦταν ἀκόμα πιὸ ἐπιλήψιμο ἀπὸ τὰ φερόσιμα του. Στὴν ἀρχὴ ψιθυριστὰ καὶ ἀνάμεσα στὰ Χερουβείμ καὶ τὰ Σεραφεῖμ καὶ ἀργότερα δυνατὰ ἀνάμεσα στοὺς Ἀγγέλους καὶ στοὺς Ἀρχάγγελους κυκλοφόρησε ἡ φήμῃ πὼς δὲν ἔμοιαζε καν μὲ Ἀγγελο.

Κι' ὅλοι εἶχαν δίκιο. Δὲν ἔμοιαζε. Τὸ φωτοστέφανό του ξεθώριαζε στὸ μέρος πού τὸ κρατοῦσε μὲ τὸ ζεστό, κοντόχοντρο χεράκι του, ὅταν ἔτρεχε — κι' αὐτὸ διαρκῶς ἔτρεχε. Ἀλλὰ καὶ ὅταν καθόταν ἐντελῶς ἀκίνητο, αὐτὸ ποτὲ δὲν ἔστρεκε ὅπως θὰ ταίριαζε σ' ἓνα φωτοστέφανο. Πάντα γλιστροῦσε πάνω στὰ μάτια του ἢ ἀλλοῦ, χωρὶς καμμιὰ ἀξιοπρέπεια ἢ ἔπεφτε στὸ πίσω μέρος τοῦ κεφαλιοῦ του καὶ κατακυλοῦσε χάμα στοὺς Χρυσοὺς Δρόμους — ἔτσι πού ἀναγκάζοταν νὰ τρέχῃ ἀπὸ πίσω του καὶ νὰ τὸ κυνηγᾷ.

Πρέπει ἀκόμη νὰ ποῦμε πὼς καὶ τὰ φτερά του οὔτε χρησίμια τοῦ ἦταν, οὔτε καὶ διακοσμητικά. Ὁλόκληρος ὁ Παράδεισος κρατοῦσε τὴν ἀναπνοή του ὅταν τὸ Μικρὸ Ἀγγελουδάκι κούρνιαζε σὰν δυστυχισμένο, νεογέννητο σπουργίτι στὴν ἄκρη - ἄκρη ἑνὸς χρυσοῦ σύννεφου κι' ἐτοιμαζόταν νὰ πετάξῃ. Φτερούγιζε μιὰ ἐδῶ καὶ μιὰ ἐκεῖ καὶ στὸ τέλος ὕστερα ἀπὸ πολλὰ νάζια καὶ μερικὰ ψευτοκοκκινήματα ἔκλεινε τὰ δυὸ του ματάκια, κρατοῦσε τὴν πιτσιλωτὴ μυτίτσα του ψηλά, θὰ μέτραγε μέχρι τὰ τριακόσια τρία καὶ ἔπειτα κατακυλοῦσε ἀργὰ στὸ διάστημα!

Ὅπως ὁποτε, ἐπειδὴ πάντοτε ξεχνοῦσε νὰ κουνήσῃ τὰ φτερά του, τὸ Μικρὸ Ἀγγελουδάκι ἔπεφτε μὲ τὸ κεφάλι πάνω στὸ φωτοστέφανό του. Τώρα καθέννας μπορεῖ εὐκόλα νὰ καταλάβῃ γιὰ τὸ Μικρὸ Ἀγγελουδάκι ἀργὰ ἢ γρήγορα θὰ ἔπρεπε νὰ τιμωρηθῇ. Ἐτοί λοιπὸν μιὰ Αἰώνια Ἡμέρα, Ἐνὸς Αἰώνιου Μῆνα, τοῦ Αἰώνιου Ἑτους, ἀποφάσισε νὰ παρουσιάσῃ τὸ μικρὸ του μπογάκι στὸν Ἀγγελο τῆς Εἰρήνης.

Τὸ Μικρὸ Ἀγγελουδάκι χτένισε τὰ μαλλιά του, ξεσκόνισε τὰ φτερά του κι' ἔτρεξε νὰ φορέσῃ ἓνα σχεδὸν καθαρὸ φουστανάκι κι' ὕστερα μὲ βαρεῖα καρδιά πήρε κομπιάζοντας τὸ δρόμο γιὰ τὸν τόπο τῆς κρίσεως.

Προσπάθησε νὰ ἀναβάλῃ τὸ τρομερὸ βασανιστήριον χασομρώντας στὴν Ὁδὸ τῶν Φυλάκων Ἀγγέλων, σταματώντας λίγες ἄχρονες στιγμὲς γιὰ νὰ διαβάσῃ τὸν μακρὺ κατάλογο τῶν νέων ἀφίξεων, ἂν καὶ ὅλοι στὸν Οὐρανὸν ἤξεραν πὼς δὲν τὰ κατάφερνε νὰ διαβάσῃ οὔτε λέξι. Κι' ἔφαγε κι' ἄλλες πολλὰς ἀθάναιες στιγμὲς χαζεύοντας σὲ μιὰ ἐπίδειξι ἀπο οὐράνιες ἄρπες παρ' ὅλο πού ὁ καθέννας στὴν οὐράνια πολιτεία ἤξερε πὼς τὸ Μικρὸ Ἀγγελουδάκι δὲν καταλάβαινε ἀπὸ νότες.

Μὲ τὰ πολλὰ ζύγωσε ἐπὶ τέλους σὲ μιὰ πύλη μὲ δυὸ χρυσοὺς σκάλες πρᾶγμα ποὺ σημαίνει πὼς ἐκεῖ ἀπονέμονταν ἡ Οὐράνια Δικαιοσύνη.

Μὲ μεγάλῃ του ἐκπληξί ἄκουσε μιὰ εὐθυμῇ φωνὴ νὰ τραγουδά.

Τὸ Μικρὸ Ἀγγελάκι ἔβγαλε τὸ φωτοστέφανο, τὸ χούγιασε δυνατὰ μὲ τὴν ἀναπνοή του, ὕστερα τὸ ἔτριψε πάνω στὸ φου-

στάνι του γιὰ νὰ γυαλίσῃ, πρᾶγμα πού δὲν πρόσθεσε τίποτα στὸ ἄκομψο παρουσιαστικό τοῦ φουστανιοῦ, καὶ ὕστερα μῆκε μέσα πατώντας στὰ νύχια.

Ὁ τραγουδιστὴς πού ὅλοι τὸν ἤξεραν μὲ τὸ ὄνομα Ἀγαθὸς Ἀγγελος κύτταξε τὸ μικρὸ ἔνοχον καὶ τὸ Ἀγγελάκι προσπάθησε νὰ χαθῇ ἀπὸ μπροστὰ του χώνοντας ἔξυπνα τὸ κεφάλι του μέσα στὸ γιὰ τὸ φουστάνιό του, σὰν κρυμμένη χελώνα.

Ὁ Τραγουδιστὴς γέλασε ἀνοιχτοκαρδὰ καὶ ἐνθαρρυντικά καὶ εἶπε:

— Ἀ! Ἐσὺ εἶσαι ἐκεῖνος ποὺ κάνει τὸν οὐρανὸ ἀγνώριστον. Ἐλα ἐδῶ, Ἀγγελάκι, καὶ πές μου τα ὅλα!

Τὸ Μικρὸ Ἀγγελάκι κύτταξε κρυφὰ μέσα ἀπὸ τὸ ροῦχον του. Πρῶτα μὲ τὸ ἓνα μάτι. Καὶ ἔπειτα μὲ τὸ ἄλλο.

Ξαφνικά, πρὶν ἀκόμη τὸ καταλάβει, κούρνιασε στὴν ποδιά τοῦ «Ἀγαθοῦ Ἀγγέλου», καὶ τοῦ ἐξηγοῦσε πόσο φυσικὸ ἦταν γιὰ ἓνα ἀγοράκι νὰ τὰ σαστίσῃ ὅταν βρεθῇ ξαφνικά μεταμορφωμένο σὲ Ἀγγελο. Ναί, ὅ,τι καὶ ἂν ἔλεγαν οἱ Ἀρχάγγελοι αὐτὸ εἶχε δικιμάσει νὰ πετάξῃ μόνο μιὰ φορά. Ἔστω δύο.

Ἀς εἶχε ἰσοζυγιστῇ καὶ τρεῖς φορές πάνω στὶς Χρυσὲς Πύλες. Ἀλλὰ αὐτὸ ἔγινε μόνον καὶ μόνον γιὰ νὰ κἀν κάτι.

Αὐτὸ ἦταν ὅλο. Δὲν ὑπῆρχε τίποτα γιὰ νὰ κἀν ἓνα μικρὸ ἀγγελάκι. Καὶ αὐτὸ νοσταλγοῦσε τὸ σπῆτι του. ὦ! ὅχι πὼς ὁ Παράδεισος δὲν ἦταν ὡραῖος! Μὰ καὶ ἡ γῆ ἦταν καὶ αὐτὴ ὁμορφὴ. Δὲν τὴν εἶχε δημιουργήσῃ ὁ ἴδιος ὁ Θεός; Μάλιστα, ὑπῆρχαν ἐκεῖ δέντρα γιὰ νὰ σκαρφαλώνης καὶ ποτάμια γιὰ νὰ ψαρεύῃς καὶ σπηλιὲς γιὰ νὰ παίξῃς τοὺς πειρα-

τές και λιμνούλες για να κολυμπᾷς και ἥλιος και βροχή και σκοτάδια και χαραυγές και παχύ καστανό χῶμα, τόσο ἀπαλὸ και ζεστὸ κάτω ἀπὸ τὰ πόδια σου.

Ὁ «Ἀγαθὸς Ἀγγελος» χαμογέλασε και στὰ μάτια του ἤρθε ἡ μισοσθησμένη ἀνάμνησι ἐνὸς ἄλλου μικροῦ παιδιοῦ, πρὶν ἀπὸ πολὺν καιρὸ. Ὑστερα ρώτησε τὸ Μικρὸ Ἀγγελάκι τί εἶναι κεῖνο ποὺ θὰ τὸ ἔκανε περισσότερο εὐτυχισμένο μέσα στὸν Παράδεισο. Τὸ Χερουβεὶμ σκέφθηκε για μιὰ στιγμή και ὕστερα τοῦ ψιθύρισε στ' αὐτί.

—Εἶχα ἓνα κουτί ποὺ τὸ ἄφησα στὸ σπίτι μου, κάτω ἀπὸ τὸ κρεβάτι μου. Ἄν μποροῦσα νὰ τὸ ἔχω!

Ὁ «Ἀγαθὸς Ἀγγελος» συγκατάνευσε.

—Θὰ τὸ ἔχης, τοῦ ὑποσχέθηκε. Καὶ ἓνας γοργόφτερος οὐράνιος ἀγγελιοφόρος στάλθηκε ἀμέσως νὰ φέρῃ τὸ κουτί στὸν παράδεισο.

Ὑστερα σ' ὅλες αὐτὲς τίς αἰῶνες ἡμέρες ποὺ ἀκολουθήσανε, ὁ καθένας ἀπορούσε για τὸ πόσο ἄλλαξε τὸ «Μικρὸ Ἀγγελάκι», γιατί ἀνάμεσα σ' ὅλα τὰ Χερουβεὶμ, στὸ Βασίλειο τοῦ Θεοῦ, αὐτὸ ἦταν τὸ εὐτυχισμένο. Οἱ τρόποι του ἦταν ἄμεμπτοι. Τὸ παρουνισαστικὸ του μποροῦσε νὰ ἱκανοποιήσῃ και τὸν πιὸ ἀπαιτητικὸ. Καὶ οἱ ἐκδρομὲς ποὺ γίνονταν στὰ Ἡλύσια Πεδία, μποροῦσε πραγματικὰ νὰ πῇ κανεὶς πὼς πετοῦσε σὰν ἄγγελος.

Τότε συνέβηκε νὰ γεννηθῇ στὴ Βηθλεέμ, ἀπὸ τὴ Μαρία, ὁ Ἰησοῦς, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὅπως ἡ μεγάλη εἰδησι διαδόθηκε στὸν Παράδεισο, ὅλοι οἱ Ἀγγελοι χαρήκανε και οἱ φωνές τους ὑψώθηκαν νὰ φωνάξουν τὸ θαῦμα τῶν θαυμάτων, τὸν ἐρχομὸ τοῦ Χριστοῦ.

Οἱ Ἀγγελοι, οἱ Ἀρχάγγελοι, τὰ Σεραφεῖμ, τὰ Χερουβεὶμ, ὁ Φύλακας τῆς Πύλης, ὁ Φτεροποιός, ἀκόμη και ὁ Φωτοστεφανοποιός, ἄφισαν κατὰ μέρος τίς συνθησμενές τους δουλειές για νὰ ἐτοιμάσουν δῶρα για τὸ εὐλογημένο Βρέφος. Ὅλοι, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ Μικρὸ Ἀγγελάκι. Αὐτὸ καθόταν ἀπάνω στὸ πιὸ ψηλὸ σκαλοπάτι τῆς χρυσῆς σκάλας και περιμένε μὲ ἀγωνία νὰ τοῦ ἐρθῇ καμμιά ἔμπνευσι.

Τι θὰ μποροῦσε νὰ δώσῃ ποὺ νὰ εὐχαριστήσῃ περισσότερο τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ;

Σὲ μιὰ στιγμή ὤνειρεύτηκε νὰ συνθέσῃ ἓνα λυρικὸ ὕμνο! Ἀλλὰ δυστυχῶς τὸ Μικρὸ Ἀγγελάκι δὲν εἶχε ταλέντο.

Ἐπειτα συγκινήθηκε τρομερὰ μὲ τὴ σκέψι ὅτι θὰ ἔγραφε μιὰ προσευχή! Μιὰ προσευχή ποὺ θὰ ζοῦσε πάντοτε στίς καρδιές τῶν ἀνθρώπων, γιατί θὰ ἦταν ἡ πρώτη προσευχή ποὺ θὰ ἄκουγε ὁ Χριστοῦλης. Ἀλλὰ τὸ Μικρὸ Ἀγγελάκι ἦταν ἀξιοθρήνητα ἄμουσο.

Τι θὰ μποροῦσε νὰ δώσῃ ἓνα μικρὸ ἀγγελάκι ποὺ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸ Θεῖο

Βρέφος;

Ὁ καιρὸς τοῦ θαύματος πλησίαζε ὅταν τὸ Μικρὸ Ἀγγελάκι ἀποφάσισε για τὸ δῶρο του.

Καὶ τότε, ἐκείνη τὴν ἡμέρα τῶν ἡμερῶν, τὸ ἔβγαλε ἀπὸ τὸ μέρος ποὺ τὸ εἶχε κρύψει (πίσω ἀπὸ ἓνα σύννεφο) και ταπεινά, τὸ ἔβαλε μπροστὰ στὸ θρόνο τοῦ Θεοῦ.

Ἦταν ἓνα μικρὸ, ἄτεχνο, ἀσήμαντο κουτί, ἀλλὰ μέσα ὑπῆρχαν ὅλα ἐκεῖνα τὰ θαυμάσια πράγματα ποὺ ἀκόμη και για τὸ Παιδί τοῦ Θεοῦ ἦταν θησαυρός.

Ἐνα μικρὸ, ἄτεχνο, ἄσχημο, κουτί, ἀνάμεσα σὲ ὅλα τὰ ἄλλα λαμπρὰ δῶρα ὅλων τῶν Ἀγγέλων τοῦ Παραδείσου! Δῶρα μὲ τέτοια ἀκτινοβόλα λαμπρότητα και ἀνείπωτη ὁμορφιά, ποὺ ὁ Οὐρανὸς και τὸ σύμπαν θὰ ἀκτινοβολοῦσαν ἀπὸ τὴν ἀνταύγειά τους. Καὶ

ὅταν τὸ Μικρὸ Ἀγγελάκι τὰ εἶδε αὐτά, κατάλαβε ξαφνικά ὅτι τὸ δῶρο του γιὰ τὸ Παιδί τοῦ Θεοῦ ἦταν μιὰ ἀσέβεια καὶ παρακάλεσε νὰ μποροῦσε νὰ τὸ πάρῃ πίσω.

Ἦταν ἄσχημο καὶ δὲν εἶχε καμμιά ἀξία. Ἀχ, νὰ μποροῦσε νὰ τὸ κρύψῃ ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ Θεοῦ, πρὶν τὸ δῇ!

Ἀλλὰ ἦταν ἄργα πιά. Τὸ χέρι τοῦ Θεοῦ κινήθηκε ἄργα πάνω ἀπὸ τὴν λαμπερὴ σειρὰ τῶν λαμπρῶν δώρων, σταμάτησε, ὕστερα ἔπεσε. Ὑστερα ἦρθε νὰ ἀναπαυθῇ πάνω στὸ ταπεινὸ δῶρο ποὺ εἶχε στείλῃ τὸ πιὸ Μικρὸ Ἀγγελάκι!

Τὸ Μικροῦλικο Ἀγγελάκι ἔτρεμε καθὼς ἀνοιγόταν τὸ κουτί του, καὶ ἐκεῖ μπροστὰ στὰ μάτια τοῦ Θεοῦ καὶ ὅλου τοῦ Οὐράνιου Σμήνους, θρίσκονταν αὐτὰ ποὺ εἶχε προσφέρει στὸ μικρὸ Χριστό.

Καὶ τί ἦταν τὸ δῶρο του πρὸς τὸ Θεῖο Βρέφος; Λοιπὸν ἀκοῦστε! Ἦταν μιὰ πεταλούδα μὲ χρυσὰ φτερά, ποὺ τὴν εἶχε πιᾶσει μιὰ φωτεινὴ καλοκαιριάτικη μέρα, στοὺς ψηλοὺς λόφους, πάνω ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐνῶ μικρὸ γαλάζιο αὐγὸ ἀπὸ μιὰ φωλιά πουλιῶν πάνω στὴν ἐλιά ποὺ σκίαζε τὴν πόρτα τῆς κουζίνας τῆς μαμᾶς του. Ναι, καὶ δύο ἄσπρα βότσαλα, ποὺ τὰ θρῆκε λασπωμένα στὴν ὄχθη τοῦ ποταμοῦ, ὅπου ἔπαιζε μαζὶ μὲ τοὺς φίλους του καί, στὸ βάθος τοῦ κουτιοῦ, ἓνα κουτσό, δαγκωμένο πέταινο λουρί ποὺ κάποιος τὸ φοροῦσε κολλάρο στὸ σκύλο του ποὺ εἶχε πεθάνει, ὅπως εἶχε ζήσει — γεμάτος ἀγάπη καὶ ἀπέραντη ἀφοσίωση.

Τὸ Μικρὸ Ἀγγελάκι ἔχυσε πύρινα καὶ πικρά δάκρυα, γιὰ τὴν τὴν ἡμέραν νὰ τιμῇ

τὸν Ὑιὸ τοῦ Θεοῦ, εἶχε ἁμαρτήσῃ. Γιατὶ νὰ μὴν τοῦ περάσῃ ἀπὸ τὸ νοῦ ὅτι τὸ κουτί ἦταν τόσο ὠραῖο; Γιατὶ νὰ φανταστῇ ὅτι αὐτὸ τὸ τόσο ἄνοστο κουτί θὰ ἄρεσε στὸ Θεῖο Βρέφος;

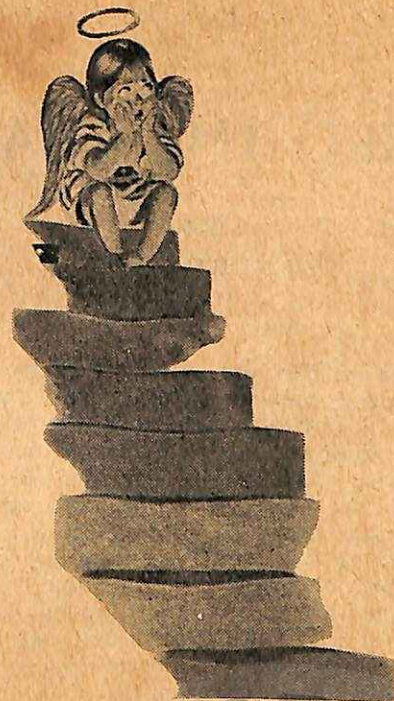
Ἐξάλλο ἀπὸ τρόμο, γύρισε νὰ τρέξῃ καὶ νὰ κρυφθῇ ἀπὸ τὴ θεϊκὴ ὄργη τοῦ Οὐράνιου Πατέρα. Μὰ ξαφνικὰ σκόνταψε καὶ ἔπεσε καὶ μὲ ἓνα τρομαγμένο ξεφωνητὸ ποὺ τὸ συνώδεψε ὁ κρότος τοῦ πεσμένου φωτοστέφανου, κυλίστηκε σὰν μπάλλα ἀκριβῶς στὰ πόδια τοῦ Οὐράνιου Θρόνου!

Δυσοίωνη φοβερὴ σιωπὴ ἐπικρατοῦσε στὴν Οὐράνια Πόλι, μιὰ σιωπὴ ἀπόλυτη καὶ ἀδιατάρακτη, ποὺ τὴ διέκοπτε τὸ σπαρραχτικὸ κλάμα τοῦ Μικροῦ Ἀγγελουδιοῦ. Τότε, ξαφνικά, ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ, σὰν οὐράνια μουσικὴ ὑψώθηκε καὶ ἀπλώθηκε σ' ὅλον τὸν Παράδεισο. Καὶ ἡ φωνὴ μίλησε καὶ εἶπε:

— Ἀπὸ ὅλα τὰ δῶρα ὅλων τῶν Ἀγγέλων νομίζω πὼς αὐτὸ τὸ μικρὸ κουτί Μοῦ ἀρέσει περισσότερο. Τὰ πράγματα ποὺ ἔχει μέσα εἶναι ἀπὸ τὴ γῆ καὶ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ὁ Γιός μου γεννήθηκε Βασιλεὺς καὶ τῶν δύο. Αὐτὰ εἶναι τὰ πράγματα ποὺ θὰ γνωρίσῃ καὶ θὰ ἀγαπήσῃ ὁ Γιός Μου καὶ ὕστερα μὲ λύπη του θὰ τ' ἀφίση σὰν τελειώσῃ τὸ ἔργο του. Δέχουμαι αὐτὸ τὸ δῶρο στὸ ὄνομα τοῦ Βρέφους Ἰησοῦ ποὺ γεννήθηκε ἀπὸ τὴ Μαρία ἀπόψε στὴ Βηθλεὲμ.

Μιὰ μικρὴ διακοπὴ καὶ τὸ ἄτεχνο, ἄσχημο κουτί ἄρχισε νὰ λάμπῃ σὰν καθαρὸ οὐράνιο φῶς καὶ ὕστερα τὸ φῶς ἔγινε πύρινη φλόγα καὶ ἡ φλόγα ἀκτινοβόλα λάμψι ποὺ θάμπωσε τὰ μάτια ὅλων τῶν Ἀγγέλων!

Κανεὶς ἐκτὸς ἀπὸ τὸ Μικρὸ Ἀγγελάκι δὲν τὸ εἶδε νὰ ὑψώνεται ἀπὸ τὴ θέσι του πρὸς

στὸ Θρόνο τοῦ Θεοῦ. Καὶ αὐτό, μόνον αὐτὸ τὸ εἶδε νὰ ὑψώνεται στὸ στερέωμα, νὰ στέκῃ καὶ νὰ χύνῃ τὸ λευκὸ, λαμπρὸ φῶς τοῦ πάνω ἀπὸ τὴ φάτνη ὅπου ἓνα Παιδί εἶχε γεννηθῇ.

Ἐκεῖ ἔλαμπε τὴ Νύχτα ἐκείνη τῶν Θαυμάτων καὶ τὸ φῶς τοῦ φέγγει αἰῶνες ὁλόκληρους θα-

θεῖα μέσα στὶς καρδιὲς τῶν ἀνθρώπων. Μὰ τὰ ἀνθρώπινα μάτια, τυφλωμένα καὶ αὐτὰ ἀπὸ τὴ λάμψι του, ποτὲ δὲν ἔμαθαν πὼς τὸ φτωχικὸ δῶρο ποὺ ἔκανε τὸ Μικρὸ Ἀγγελάκι ἦταν ἐκεῖνο ποὺ οἱ ἀνθρώποι θὰ εὐλογοῦσαν παντοτείνᾳ. ΑΣΤΡΟ ΛΑΜΠΡΟ ΤΗΣ ΒΗΘΛΕΕΜ.

Κάθε ἄνθρωπος κλείνει μέσα του τρεῖς :
— Αὐτὸν ποὺ νομίζει ὅτι εἶναι.
— Αὐτὸν ποὺ νομίζουν οἱ ἄλλοι ὅτι εἶναι.
— Αὐτὸν ποὺ πραγματικὰ εἶναι.

Κατεψυγμένοι αἰωνόβιοι;

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΑΣ

Τοῦ

JEAN ROSTAND

Εἶναι πιά γνωστό σὲ ὅλο τὸν κόσμο ὅτι ὄργανα ἢ τμήματα ὀργάνων, ἀκόμη καὶ κυτταρικά στοιχεία,μποροῦν νὰ ἐξακολουθοῦν νὰ ζοῦν γιὰ ὠρισμένο διάστημα μετὰ ἀπὸ τὴν ἀπόσπασί τους ἀπὸ τὸ σύνολο στὸ ὁποῖο ἀνήκαν. Καθένα ἀπὸ τὰ μέρη που συνιστοῦν ἓναν ὀργανισμό ἔχει, ὡς ἓνα βαθμό, ἀνεξάρτητη ὕπαρξι. Ἀπολαμβάνει μιᾶς σχετικῆς αὐτονομίας τόσης, ὥστε καὶ ἀφοῦ σπάσῃ ἡ «συμφωνία» μὲ τὸ σύνολο —ὅπως ἔλεγε ὁ διάσημος φυσιολόγος Πῶλ Μπερ (Bert)—μπορεῖ νὰ ζήσῃ μιὰ ξεχωριστὴ ζωὴ, χωρὶς νὰ σκοτίζεται γιὰ τοὺς δεσμούς που ἔσπασε ἡ φύσις ἢ ἡ τέχνη.

Ἡ ἐπιβίωσις τῶν ὀργάνων ἢ τῶν κυττάρων που ἀποχωρίστηκαν ἀπὸ τὸ ὀργανικὸ σύνολο εἶναι κατὰ γενικὸ κανόνα τόσο πιὸ μακρόχρονη ὅσο χαμηλότερη εἶναι ἡ θερμοκρασία στὴν ὁποία τὰ ἔχουμε, μὲ τὴν προϋπόθεσι ὡστόσο, ὅτι ἡ ὑπερβολικὴ ψύξις ὅθι γίνῃ αὐτὴ καθαυτὴ αἰτία θανάτου.

Μιὰ θερμοκρασία γύρω στὸ μηδέν εἶναι συνήθως πολὺ εὐνοϊκὴ γιὰ τὴν διατήρησι τῶν κυττάρων ἐπειδὴ ὄχι μόνον ἀντιτίθεται στὴν εἰσβολὴ βακτηριδίων που προκαλοῦν τὴ σήψι, ἀλλὰ, ἀκόμη, μετριάξει τὴν καταστροφικὴ

διαδικασία που δὲν ἀργεῖ νὰ παρέμβῃ στὰ ζωτικὰ στοιχεῖα ὅταν αὐτὰ στερηθοῦν τὴν προστασία τοῦ συνόλου.

Ὅταν ἡ θερμοκρασία κατεβαίνει κάτω ἀπὸ τὸ μηδέν,μπορεῖ τὰ στοιχεῖα αὐτὰ νὰ χαθοῦν λόγῳ πήξεως τοῦ πρωτοπλάσματος ἢ ἀπλῶς λόγῳ τοῦ σχηματισμοῦ κρυστάλλων πάγου στὰ μεσοκυτταρικά ὑγρά. Τὰ ζωϊκὰ κύτταρα ὅμως παρουσιάζουν στὸ σημεῖο αὐτὸ ποικιλώτατη ἀντίστασι ἀνάλογα μὲ τὸν ἴστο ἀπὸ τὸν ὁποῖον προέρχονται καὶ τὸ εἶδος στὸ ὁποῖο ἀνήκουν.

Ἐπιβιώσις τῆς ἱριδος καὶ τῶν λευκῶν αἰμοσφαιρίων

Ανάμεσα στὰ πρῶτα πειράματα που ἔγιναν σχετικὰ μὲ τὴν ἐπιβίωσι τῶν ζωϊκῶν ἰστών σὲ χαμηλὴ θερμοκρασία θὰ σημειώσουμε πρῶτα-πρῶτα, ἐκεῖνιχ που ἀφοροῦν τὴν ἱρίδα τοῦ ματιοῦ.

Ἡ μεμβράνη αὐτὴ, ὅπως γνωρίζουμε εἶναι ἐξαιρετικὰ εὐαίσθητη ἀφοῦ μπροστὰ στὸ φῶς στέλλεται γιὰ νὰ στενέψῃ τὸ ἀνοιγμα τῆς κόρης. Εἶναι λοιπὸν σχετικὰ εὐκόλο νὰ ὑπολογίσουμε τὸν χρόνον ἐπιβιώσεως τῆς ἱριδος δοκιμάζοντας ἡμέρα μὲ τὴν ἡμέρα τὴν εὐαίσθησίαν της στὸ

φῶς, σὲ μάτια χωρισμένα ἀπὸ τὸ σῶμα.

Αὐτὸ ἀκριβῶς ἔκανε ἀπὸ τὸ 1907, ὁ δρ. André Nepveu καὶ κατάρθωσε νὰ διαπιστώσῃ ὅτι στὰ μάτια φαρῶν, βατραχοειδῶν, ἐρπετῶν καὶ θηλαστικῶν ἢ ἱρις ἐπιζοῦσε περισσότερο χρόνον σὲ χαμηλὴ θερμοκρασία παρὰ στὴν συνηθισμένη (κατὰ μέσον ὁρον δύο φορές περισσότερο στὸ 0° παρὰ τοὺς 15°, πέντε φορές περισσότερο στὸ 0° παρὰ τοὺς 20°).

Κάτω ἀπὸ τοὺς πιὸ εὐνοϊκοὺς ὁρῶν, δηλαδὴ ὅταν τὸ μάτι θυθιστῇ σὲ ἀλατούχο διάλυμα, σὲ κατάλληλῃ ἀναλογία, ἢ ὁποία νὰ ἀνανεώνεται σταθερὰ ἀπὸ τὸν πειραματιστὴ, ἢ ὅταν, τὸ ὄργανο διατηρηθῇ μέσα σὲ πλήρως σκότος, ὥστε νὰ μὴ τὸ κουράζουν οἱ ἐξωτερικοὶ ἐρεθισμοί, ἢ ἐπιβιώσις τῆς ἱριδος, σὲ θερμοκρασία 0° μπορεῖ νὰ φθάσῃ τις 12—15 ἡμέρες στὸ χταπόδι, τις 22—25 στὸ χέλι, τις 20—22 στὴν πέστροφα, τις δέκα ἡμέρες στὸ βάρραχο, τις 12—16 στὴν νεροχελῶνα, τις δέκα στὸ κουνέλι.

Ἐξ ἄλλου μποροῦμε νὰ διατηρήσουμε παγωμένα τοὺς 12 βαθμοὺς ὑπὸ τὸ μηδέν ἐπὶ τριάντα-ἕξι ὥρες μάτια κυπρίνου, χελιῶ, σπουργιτιοῦ, κουνελιῶ.

Μετὰ τὴν βαθμιαία τους ἐπαναφορὰ στὴν κανονικὴ θερμοκρασία ξαναζωντανεύουν, διατηρώντας ὅλες τις ἀντιδράσεις τους στὸ φῶς καὶ μάλιστα στὸν ἴδιον βαθμὸ ὅπως πρίν.

Ἄς προσθέσουμε ὅτι τὰ πειράματα αὐτὰ πειράματα ἔγιναν ἀπὸ ἓνα νεώτατο φυσιολόγον, που ἔμελλε σὲ λίγο νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν ἐπιστημονικὴ ἔρευνα γιὰ νὰ διαπρέψῃ στὰ γράμματα μὲ τὸ ψευδώνυμον Λὺκ Ντυρταίν...

Συνεχίζοντας θὰ ἀναφέρουμε τις ἐξαιρετικὲς ἐργασίες τοῦ κα-

θηγητοῦ I. Ζυστέν Ζολλὺ πάνω στὴν ἐπιβίωσι τῶν λευκῶν αἰμοσφαιρίων (ἢ λευκοκυττάρων) τοῦ βατράχου. Αὐτὲς ἀποκτοῦν ξεχωριστὴ σπουδαιότητα γιὰ τὴν προηγούμενι καὶ ὡς ἓνα βαθμὸ προαναγγέλλουν τις ἀποφασιστικὲς ἐργασίες τοῦ Καρρέλ καὶ τῶν Ἀμερικανῶν συνεργατῶν του πάνω στὴν «καλλιέργεια τῶν ἰστών».

Ὁ Ζολλὺ ἀναρροφοῦσε τὸ αἷμα ἐνὸς βατράχου μὲ ἓναν λεπτὸ γυάλινο σωλῆνα που εἰσήγαγε στὴν καρδίαν τοῦ ζωντανοῦ ζώου. Κατόπιν ἔκλεινε μὲ τὴ θερμοκρασία τῆς φλόγας τὸ μέρος τοῦ σωλῆνος που περιεῖχε τὸ ὑγρὸ. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο ἀποκτοῦσε ἀμπούλες μὲ σταγόνες αἵματος που τις τοποθετοῦσε στὸ ψυγεῖο (σὲ θερμοκρασία γύρω στὸ μηδέν). Ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ ἀνοίγε μιὰ ἀπ' αὐτὲς γιὰ νὰ ἐξετάσῃ τὸ περιεχόμενό της στὸ μικροσκόπιο.

Μέσα στὸ κατεψυγμένον αἷμα, τὰ λευκὰ αἰμοσφαίρια τοῦ βατράχου ἔμειναν ζωντανὰ καὶ ἱκανὰ νὰ ξαναποκτήσουν τὴν ὁμαλή τους εὐκινησίαν, ἐπὶ δέκα ὀκτῶ ὁλόκληρους μῆνες. Τρεφόμενα εἰς θάρος τῶν ἐρυθρῶν αἰμοσφαιρίων που ἦταν πιὸ πολυάριθμα καὶ πιὸ ἀδύνατα γίνονταν πελώρια ἀλλὰ δὲν ὑποδιαίρουσαν. Ἀφημένα στὴ συνήθισμένη θερμοκρασία δὲν κρατιόταν στὴ ζωὴ παρὰ καμμιά δεκαπενταριά μέρες, τὸ πολὺ ἓνα μῆνα.

Ἡ διατήρησις τῶν γονιμοποιῶν κυττάρων

Μὲ τὴν ὁλοένα καὶ πιὸ συχνὴν χρησιμοποίησιν τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως ὄχι μόνον σὲ πειράματα ἀλλὰ καὶ στὴν κτηνοτροφία καὶ στὴν ἰχθυοτροφία, εἶναι πολὺ φυσικὸ νὰ φθάσῃ κανεὶς στὴν ἀναζήτησιν τῶν πλεόν

εὐνοϊκῶν ὄρων γιὰ μιὰ μακρόχρονη ἐπιβίωσι τῶν γονιμοποιῶν στοιχείων.

Εἴτε πρόκειται γιὰ ζῶα ψυχρόαιμα, ὅπως τὰ ψάρια, εἴτε γιὰ ζῶα θερμόαιμα, ὅπως τὰ πουλιά καὶ τὰ θηλαστικά, καὶ ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸ ὑγρὸ μέσα στοῦ ὁποῖο ἀναμειγνύεται τὸ σπέρμα (φυσιολογικός ὁρός, γάλα, κρόκος αὐγοῦ κλπ.) αὐτὸ πρέπει νὰ διατηρηθῇ σὲ θερμοκρασία σχετικὰ χαμηλὴ, λ.χ., γύρω ἀπὸ τοὺς 4 ἢ 5 βαθμοὺς πάνω ἀπὸ τὸ μηδέν.

Τὸ σπέρμα μπορεῖ ἐξ ἄλλου νὰ ἀνβῇ —τουλάχιστον ὀρισμένων ζώων— σὲ θερμοκρασίες πολὺ πρὸ χαμηλῆς, μὲ τὴν προϋπόθεσι ὅμως ὅτι ἡ ἔντονη αὐτὴ ψύξι θὰ εἶναι μικρᾶς διάρκειας. "Εἰσι τὰ γονιμοποιὰ κύτταρα τοῦ πετεινοῦ ἀντέχουν μίαν ὥρα στὴ θερμοκρασίᾳ τῶν 79° κάτω ἀπὸ τὸ μηδέν, τοῦ κουνελιοῦ μερικὰ λεπτὰ μόνον.

Εἶναι φανερὸ ὅτι ἂν μποροῦσε κανεὶς, χωρὶς νὰ καταστρέψῃ τὰ γονιμοποιὰ κύτταρα, νὰ τὰ ὑποβάλλῃ καὶ νὰ τὰ κρατῇ σὲ χαμηλές θερμοκρασίες, θὰ εἴθρυσκε τὸ μέσο νὰ τὰ διατηρήσῃ γιὰ πολὺ μεγαλύτερο χρονικὸ διάστημα, γιὰτὶ αὐτὰ βρίσκονταν τότε σὲ κατάστασι ζωικῆς ἀδρανείας —σὲ κατάστασι «λανθάνουσας» ζωῆς, ὅπως λένε οἱ βιολόγοι.

Ἀξιόλογη πρόοδος ἔχει σημειωθῇ στὸ σημεῖο αὐτὸ χάρις στὴν ἀνακάλυψι τῆς προστατευτικῆς ἐπιδράσεως τῆς γλυκερίνης στὰ κύτταρα ποὺ ὑποβάλλονται σὲ χαμηλές θερμοκρασίες.

Τὰ πρῶτα πειράματα τοῦ εἰδους αὐτοῦ ἔγιναν μὲ σπέρμα βατράχου. Σ' αὐτὸ τὸ ζῶο τὰ γονιμοποιὰ κύτταρα δὲν ἀντέχουν παρὰ μερικὲς ὥρες σὲ θερμοκρασίᾳ πῆξεως. "Αν ὅμως τοποθετηθοῦν μέσα σὲ γλυκερινοῦχο περι-

βάλλον (δέκα μέρη γλυκερίνης σὲ ἑνενήντα μέρη σπέρματος) μποροῦν, χωρὶς νὰ πάθουν τίποτε, νὰ ἀνθέξουν ἐπὶ εἴκοσι μέρες μιὰ θερμοκρασίᾳ 6° ὑπὸ τὸ μηδέν.

Οἱ Ἀγγλοὶ βιολόγοι τῆς σχολῆς τοῦ Πάρκ ἀνέπτυξαν πλῆθὺς καὶ λαμπρὰ αὐτὴ τὴ μέθοδο ποὺ ἐπεκτείνει ἀδιάκοπα τῆς ἐφαρμογῆς τῆς. Ἀπέδειξαν κυρίως ὅτι τὰ σπερματοζῶα τῶν πετεινῶν μποροῦν νὰ ἀποκτήσουν τὴ δραστηριότητά τους ἀκόμη καὶ σὲ θερμοκρασίᾳ 79° ὑπὸ τὸ μηδέν, ὅταν ἔχουν μὴ μέσα σὲ γλυκερινοῦχο περιβάλλον.

Τὰ ἀποτελέσματα ποὺ παρατηρήθηκαν στὴν περίπτωσι αὐτὴ ἦταν πράγματι θαυμάσια. "Αν τὸ σπέρμα τοῦ πετεινοῦ ἀραιωθῇ σὲ ἴσα μέρη, σὲ διάλυσι Ringer καὶ κατόπιν ὑαλοποιηθῇ στοὺς 79° ὑπὸ τὸ μηδέν ἐπὶ εἴκοσι λεπτὰ δὲν παρατηρεῖται μετὰ τὴν τῆξι καμμιά ἀναβίωσι τῶν σπερματοζωαρίων. "Αν ἡ διάλυσι γίνῃ μὲ διάλυσι Ringer ἡ ὁποία ὅμως περιέχει 40% γλυκερίνης, τὰ σπερματοζῶα ἀνακτοῦν ὅλη τὴν εὐκινησίαν τους. "Όσο γιὰ τὶς κυτταρικές κινήσεις δὲν ὑπάρχει καμμιά διαφορὰ ἀνάμεσα στὰ σπέρματα αὐτὰ καὶ τὰ μὴ ὑαλοποιημένα ποὺ χρησιμοποιοῦνται ὡς μέτρα συγκρίσεως. Τὰ σπερματοζῶα παρουσιάζουν ἀκόμη τὴν χαρακτηριστικὴ κυματοειδῆ κίνησι.

Κλωσσόπουλα καὶ μοσχάρια ἀπὸ ὑαλοποιημένα σπέρματα

Ἀφαιρώντας κατόπιν τὴ γλυκερίνη μὲ ἀργὴ διάλυσι, μποροῦμε νὰ μεταχειρισθοῦμε αὐτὸ τὸ ὑελοποιημένο σπέρμα γιὰ τεχνητὴ γονιμοποίησι.

Κλωσσόπουλα ἔχουν ἤδη παραχθῇ μὲ σπέρμα ποὺ διατηρήθη-

κε ἐπὶ τριάντα τρεῖς μέρες σὲ 79 βαθμοὺς ὑπὸ τὸ μηδέν.

Κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο, ἀγελάδες δέχθηκαν ὑαλοποιημένους σπέρμα ὀκτῶ ἡμερῶν καὶ γέννησαν ὠραῖα μοσχάρια.

Ἡ «μέθοδος τῆς γλυκερίνης» ἐφαρμόσθηκε καὶ στὴ διατήρησι τῶν αἰμοσφαιρίων, τῶν ἀδενικῶν κυττάρων κλπ.

Διάσημοι εἰδικοί δοκίμασαν ν' ἀναλύσουν τὸ μηχανισμό τῆς προστατευτικῆς ἐπιδράσεως τῆς γλυκερίνης παρατηρώντας ἀπ' εὐθείας κάτω ἀπὸ τὸ μικροσκόπιο τὶ γινόταν μὲ τὰ παγωμένα σπερματοζῶα. Κατάρθωσαν ἔτσι νὰ δοῦν ὅτι στὸ ἐσωτερικὸ τῶν κυττάρων δὲν σχηματίζονταν κρύσταλλοι πάγου. Ἐπὶ πλέον οἱ κρύσταλλοι τοῦ πάγου ποὺ σχηματίζονταν στὸ ἐξωτερικὸ, μέσα δηλαδὴ στὸ γλυκερινοῦχο περιβάλλον, προκαλοῦν στὰ κύτταρα μικρότερη θλάθῃ ποὺ προκαλοῦν στὸ συνθιγμένο περιβάλλον, γιὰτὶ εἶναι πολὺ μικρότεροι καὶ λιγώτερο σφιγμένοι ὁ ἕνας πάνω στὸν ἄλλο.

Οἱ ἴδιοι ἐρευνηταὶ συμπεραίνουν ὥστόσο ὅτι ὁ τρόπος ἐπενεργείας τῆς γλυκερίνης παραμένει ἀκόμη σκοτεινός, ὅσον ἀφορᾷ τὰ προστατευτικὰ τῆς ἀποτελέσματα ἐναντίον τῆς ψύξεως.

Ἐπιβιώσις τῶν καρδιακῶν κυττάρων

Μιὰ οὐσία ποὺ συγγενεῖ ἀρκετὰ μὲ τὴ γλυκερίνη ἀπὸ τὴν ἀποψὶ τῆς χημικῆς τῆς συνθέσεως, ἡ γλυκόζη, ἔχει δώσει σὲ ὀρισμένες περιπτώσεις τὰ ἴδια ἀποτελέσματα.

Τὸ 1951 ὁ Frederico Gonzales καὶ ὁ Basile Suyet, εἰδικευμένοι ἀπὸ καιρὸ στὴ μελέτῃ τῶν βιολογικῶν ἐπιδράσεων τοῦ ψύχους, διαπίστωσαν ὅτι τεμάχια τῆς καρ-

διάς, παρμένα ἀπὸ ἀγέννητο ἀκόμη κλωσσόπουλο, μποροῦσαι ν' ἀνθέξουν ἐπὶ ἕνα λεπτὸ σὲ θερμοκρασίᾳ 195 βαθμῶν ὑπὸ τὸ μηδέν (θερμοκρασίᾳ ὑγροποιήσεως τοῦ ἀζώτου), μὲ τὴν προϋπόθεσι ὅτι θὰ εἶχαν βυθισθῇ προηγουμένως σὲ διάλυσι γλυκόζης 30%.

Σὲ μιὰ τελευταία τους ἀνακοίνωσι λένε ὅτι ἡ ζωτικότητα αὐτῇ μπορεῖ νὰ παραταθῇ ἐπὶ τέσσερες ἐβδομάδες.

Ἡ διατήρησις τῆς κυτταρικῆς ζωτικότητος ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι τὰ τεμάχια αὐτὰ τῆς καρδιάς μποροῦν νὰ προκαλέσουν καλλιέργειες ἱστῶν, χαρακτηρισζόμενες ἀπὸ τὴ μετακίνησι καὶ τὸν πολλαπλασιασμὸ τῶν κυττάρων.

Τὰ τεμάχια ποὺ διατηρήθηκαν σὲ γλυκόζη ἐπὶ ἕνα λεπτὸ καὶ στὸ ψύχος ἐπὶ μιὰ, δυό, τρεῖς ἢ τέσσερες ἐβδομάδες, δὲν ξεχώριζαν ἀπὸ τὰ ἄλλα κύτταρα ποὺ εἶχαν ὑποβληθῇ στὸ ψύχος ἐπὶ ἕνα μόνο λεπτὸ, οὔτε στὴν πικρότητα, οὔτε στὴν ἔκτασι τοῦ δικτύου τῶν κυττάρων ποὺ βρίσκονταν σὲ μετακίνησι ἢ σὲ αὔξει. Ἡ παραμονὴ μέσα σὲ ὑγροποιημένο ἄζωτο ἐπὶ τέσσερες ἐβδομάδες δὲν περιώριζε αἰσθητὰ — μὲ τὶς χρησιμοποιούμενες μεθόδους παρατηρήσεως — τὴ δύναμι τῶν ἐμβρυϊκῶν ἱστῶν νὰ ἐπιζοῦν μετὰ τὴν ψύξι τους σὲ σημεῖο πῆξεως.

Ἐνῶστε ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματα αὐτὰ μπορεῖ κανεὶς ἀπὸ τώρα ν' ἀντικρῶσῃ τὴ δυνατότητα νὰ φέρῃ σὲ κατάστασι λανθάνουσας ζωῆς τὰ κύτταρα τῶν ἀνωτέρων ζώων.

Τόσο γιὰ τὰ κύτταρα τοῦ σώματος, ὅσο καὶ γιὰ τὰ ἀναπαραγωγικὰ κύτταρα, ἡ ἀθανασία διὰ τῆς ψύξεως, φαίνεται σὰν ἕνα ἐπιτεύγμα τῆς βιολογίας ποὺ δὲν βρίσκεται πολὺ μακριὰ.

Η ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΗΣ ΛΑΙΔΗΣ ΚΑΡΛΟΤΤΑΣ

ΤΟΥ SAKI

Η Λαίδη Καρλόττα κατέβηκε στον μικρό απόκεντρο σταθμό και έκανε ένα-δυο γύρους πάνω-κάτω για να σκοτώσει την ώρα της, ώσπου να ευδοκήση το τραίνο να συνεχίσει το δρόμο του. Και τότε, κυττάζοντας το δρόμο, πέρα απ' το σταθμό, είδε ένα άλλο γόνο να αγωνίζεται να προχωρήσει με το μεγάλο του φορτίο και ένα άμαξά από κείνους που φαίνονται να τρέφουν κρυφό μίσος έναντιον του ζωού που τους βοηθάει να κερδίσουν τη ζωή τους. 'Η Λαίδη Καρλόττα προχώρησε άμέσως στο δρόμο και ο άγώνας του υποζυγίου άλλαξε πολύ.

Ο HECTOR MUNRO γνωστός με το ψευδώνυμο SAKI, έζησε από τα 1870 έως τα 1916. Το γράψιμό του είναι ελαφρό και ευχάριστο και έδωκε εκεί, κάτω από το εύθυμο παιγνίδι των λέξεων ανακαλύπτει κανείς το τραγικό παιγνίδι των ανθρώπων χαρακτήρων.

Πολλοί γνωστοί της συνήθιζαν να την συμβουλευούν λέγοντας πως ή επέμβασι για χάρι ενός κακόχου ζωού ήταν κάτι πολύ ένοχλητικό και πάντως όχι δική της δουλειά. Μόνο μία φορά έθεσε σε εφαρμογή τη θεωρία της μη επέμβασεως και αυτό όταν μια από τις πιο ένθερμες υποστηρίκτριές της βρέθηκε πολιορκημένη επί τρεις ώρες από ένα θυμωμένο χοίρο. 'Η Λαίδη Καρλόττα από την άλλη άκρη του φράχτη έξακολουθήσε να ζωγραφίζει την άκουαρέλλα που είχε αρχίσει και δεν θέλησε να επέμβη. Δυστυχώς όμως αυτό την έκανε να

χάσει τη φιλία της κυρίας, ή οποία στο τέλος σώθηκε. Τώρα έχασε άπλως το τραίνο, που με την ανυπομονησία που το κυνηγούσε σ' όλο το ταξίδι, ξεφύσκει και έφυγε χωρίς αυτήν. Δέχθηκε την εγκατάλειψη με φιλοσοφική αδιαφορία. Οι φίλοι και οι συγγενείς της ήταν πολύ συνηθισμένοι να βλέπουν τις θαλίτσες της να φθάνουν χωρίς εκείνην. 'Εστειλε στον τόπο του προορισμού της ένα άοριστο τηλεγράφημα, χωρίς να αναλαμβάνη καμμία υποχρέωσι, λέγοντας πως θα φθάση «με άλλο τραίνο».

☆

Προτού βρή καιρό να σκεφθί τι θα έκανε, βρέθηκε μπροστά σε μια έξωφρενικά ντυμένη γυναίκα, που φαινόταν να σπουδάσει νοερώς με μεγάλη έμβριθεια τα ρούχα και την εμφάνισι της Καρλόττας.

—Θα πρέπει να είστε ή Μις Χόουπ, ή γκουβερνάντα, που ήρθα να παραλάβω στο σταθμό, είπε ή παράξενη κυρία σε ένα τόνο που δεν έπιδεχόταν καμμία συζήτησι.

—Πολύ καλά, λοιπόν, αν πρέπει... είπε μέσα της ή Λαίδη Καρλόττα, με επικίνδυνη υποχωρητικότητα.

—Είμαι ή κυρία Κουάμπαρλ, συνέχισε ή κυρία. Και που είναι, παρακαλώ, οι αποσκευές σας;

—Παραπέσανε, είπε ή δέθεν γκουβερνάντα, ακολουθώντας τον εξαίρετο κανόνα πως οι απόντες έχουν πάντα άδικο. Ένω οι κακόμοιρες οι αποσκευές είχαν φερθή θαυμάσια. Μόλις τηλεγράφησα γι' αυτό, πρόσθεσε πλησιάζοντας περισσότερο στην αλήθεια.

—Τι ανυπόφορο, είπε ή κυρία Κουάμπαρλ, αυτές οι εταιρίες των σιδηροδρόμων δείχνουν τέ-

τοια άπροσεξία! 'Ωστόσο, ή καμαριέρα μου μπορεί να σάς δανείση κάτι για τη νύχτα, και προχώρησε στο αυτοκίνητό της.

Στο δρόμο για το σπίτι των Κουάμπαρλ, ή Λαίδη Καρλόττα άκουσε μία έντυπωσιακή εισαγωγή για τη φύσι του έργου που θα αναλάμβανε. 'Εμαθε πως ο Κλώντ και ο Ουίλφριντ ήταν δυο λεπτά και ευάισθητα πλάσματα, ότι ή 'Αϊρήν είχε εξαιρετικά ανεπτυγμένη καλλιτεχνική κλίσι και ότι ή Βιόλα ήταν ένα μικρό εύπλαστο παιδί, κάτι πολύ συνηθισμένο στα παιδιά της τάξεως και του τόπου της στον ειςκοστό αιώνα.

—Θέλω όχι μόνο να μαθαίνω ο υ ν, είπε ή κ. Κουάμπαρλ, αλλά και να ενδιαφέρομαι γι' αυτά που μαθαίνουν. Στο μάθημα της ιστορίας, ως πούμε, πρέπει να προσπαθήστε να τους δημιουργήσετε το αίσθημα πως γνωρίζουν τη ζωή ανθρώπων που έζησαν πραγματικά, και όχι απλώς να αποστηθίζουν ένα σωρό ονόματα και ήμερομηνίες. 'Επιθυμώ θέβαια να τους μιλάτε γαλικά την ώρα του φαγητού και αρκετές φορές την εβδομάδα.

—Θα μιλά γαλικά τέσσερεις φορές την εβδομάδα και ρωσικά τις υπόλοιπες τρεις.

—Ρωσικά; Μα αγαπητή μου Μις Χόουπ, κανείς μέσα στο σπίτι δεν καταλαβαίνει ρωσικά.

—Αυτό δεν με πειράζει διόλου, είπε ψυχρά ή Λαίδη Καρλόττα.

—'Η κυρία Κουάμπαρλ κυριολεκτικά τα έχασε. 'Ηταν από τις γυναίκες ι κείνες που με την ψευτοαυτοπεποίθησί τους είναι μεγαλοπρεπείς και δεσποτικές όσο δεν βρίσκουν σοβαρή αντίδρασι. Και ή παρामीκη ένδειξι άπροσδόκητης αντίστασεως μπορεί να τους κάνει να ριχτούν στον άγώ-

να της απολογίας. "Όταν ή καινούργια γκουβερνάντα δὲν ἔδειξε κανένα θαυμασμό γιὰ τὸ καινούργιο καὶ τόσο ἀκριβὸς αὐτοκίνητο καὶ πέταξε μερικές κουβέντες μὲ τὴ μεγαλύτερη ἀδιαφορία γιὰ τὰ πλεονεκτήματα μερικών ἀνέσεων πού μόλις εἶχαν παρουσιασθῇ στὴν ἀγορά, ἡ κατατρόπως τῆς κυρίας τῆς ἦταν σχεδὸν ταπεινωτική. Αἰσθανόταν ὡς στρατηγὸς τῆς παλιάς ἐπὶ χῆς τοὺς ἀνόητους τοξότες νὰ παίρνουν αἰῶνα τὸν καλύτερό του ἐλέφαντα.

Τὸ θράδυ στὸ τραπέζι ἂν καὶ εἶχε τὴν ἐνίσχυσι τοῦ ἀνδρός τῆς πού συνήθως ντουπλάριζε τὶς γνώμες τῆς ἡ κ. Κουάμπαρλ δὲν κέρδισε καθόλου τὸ ἔδαφος πού εἶχε χάσει. Ἡ γκουβερνάντα ὄχι μόνον ἤπια μὲ τὴν καρδιά τῆς κρασί, ἀλλὰ μιλοῦσε κάνοντας ἀρκετὴ ἐπίδειξι γνώσεων γιὰ διάφορα ἀμπελουργικά ζητήματα στὰ ὁποῖα κανεὶς ἀπὸ τὸ ζεῦγος Κουάμπαρλ δὲν μπορούσε νὰ καυχήθῃ πὺς ἦταν αὐθεντία. Οἱ προηγούμενες γκουβερνάντες περιώριζαν πάντα τὴν κουβέντα τους στὸ θέμα τοῦ κρασιοῦ σὲ μιὰ εὐγενική καὶ ἀναμφισβήτητη εἰλικρινὴ ἐκδήλωσι τῆς προτιμήσεως τους γιὰ τὸ νερό. "Όταν αὐτὴ ἡ καινούργια ἔφθασε νὰ συνιστᾷ μιὰ ἐταιρεία οἰνοποιίας πού μπορούσε κανεὶς νὰ τῆς ἔχη ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη, ἡ κ. Κουάμπαρλ σκέφθηκε πὺς ἦταν καιρὸς νὰ στρέψῃ τὴν κουβέντα σὲ πῶς ἀσφαλεῖς δρόμους.

—"Ὁ σεβασμιώτατος Τῆπ μᾶς ἔδωσε πολὺ ἱκανοποιητικές συστάσεις γιὰ σᾶς, τῆς εἶπε. Νομίζω πὺς εἶναι ἀξιόλογος ἀνθρώπος.

—"Ὡ! ναί! Πίνει σὰν σφουγγάρι καὶ δέρνει τὴ γυναῖκα του. Ἀλλὰ κατὰ τὰ ἄλλα εἶναι ἀξία-

γάπητος, εἶπε ἡ γκουβερνάντα ἀτάραχη.

—Ἀγαπητὴ Μις Χόουπ! Ἀσφαλὼς ὑπερβάλλετε! φώναξαν καὶ οἱ δύο Κουάμπαρλ συγχρόνως.

—Γιὰ νὰ εἶναι κανεὶς δίκαιος πρέπει νὰ παραδεχθῇ ὅτι τὸν προκαλοῦν, συνέχισε ἡ αὐτοσχεδιάστρια. Ἡ κ. Τῆπ εἶναι ἡ πιὸ ἐνοχλητικὴ παίκτης τοῦ μπριτζ πού ἔχω συναντήσῃ στὴ ζωὴ μου. Οἱ ἀγορὲς καὶ τὰ σλέμ τῆς δικαιο-λογοῦν ἀπολύτως λίγη θαναυσότητα ἐκ μέρους τοῦ συμπαίκτης τῆς, ἀλλὰ νὰ τὴν περεχᾷ μὲ τὸ μοναδικὸ μπουκάκι τὸ κονιάκ πού ὑπάρχει στὸ σπῆτι, Κυριακὴ ἀπόγεμα, ὅταν δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ ἀγοράσῃ ἄλλο, ἔ! αὐτὸ δείχνει ἀδιαφορία γιὰ τὴν εὐχαρίστησι τῶν ἄλλων, καὶ αὐτὸ θέβαια δὲν μπορῶ νὰ τὸ ἀφήσω νὰ περάσῃ ἀπαρατήρητο. Μπορεῖ νὰ νομίζετε πὺς θιάστηκα νὰ θγάλω συμπεράσματα, ἀλλὰ σᾶς θεβαιῶ πὺς ἀκριβὼς γι' αὐτὸ τὸ ἐπεισ-διο ἔφυγα.

—Θὰ μιλήσουμε γι' αὐτὸ ἄλλη ὥρα, εἶπε ἡ κ. Κουάμπαρλ βιαστικά.

—Δὲν πρόκειται νὰ ξανακάνω λόγο γι' αὐτό, εἶπε ἡ γκουβερνάντα ἀποφασιστικά.

Ἡ κ. Κουάμπαρλ εἶχε τὴν καλὴ ἔμπνευσι νὰ ἀλλάξῃ τὴν κουβέντα, ρωτώντας μὲ τι μάθημα εἶχε σκοπὸ ἡ καινούργια δασκαλὰ νὰ ἀρχίσῃ τὴν ἐπομένη.

—Πρῶτα ἀπ' ὅλα ἱστορία, τὸν πληροφόρησε.

—Ἀ! ἱστορία, εἶπε σκεπτικὸς. Διδάσκοντας ἱστορία πρέπει νὰ φροντίσετε νὰ τοὺς κάνετε νὰ ἐνδιαφερθοῦν γι' αὐτὰ πού θὰ μαθαίνουν. Πρέπει νὰ τοὺς κάνετε νὰ νοιώσουν ὅτι γνωρίζουν τὴ ζωὴ ἀνθρώπων πού ἔζησαν πραγματικά...

—Αὐτὰ τῆς τὰ εἶπα ἤδη, διέκο-

ψε ἡ γυναῖκα του.

—Διδάσκω ἱστορία μὲ τὴ μέθοδο Σάρτς-Μέττερκλουμπε, εἶπε ἡ γκουβερνάντα μὲ ὕφος.

—Ἀ! ναί, εἶπαν οἱ συνομιληταὶ τῆς, μὲ τὴ σκέψι πὺς θὰ ἦταν καλύτερα ἂν ἔδειχναν ὅτι γνωρίζαν τὸ ὄνομα.

☆

—Παιδιά! Τὶ κάνετε ἐδῶ; ρώτησε ἡ κ. Κουάμπαρλ τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωί, βρίσκοντας τὴν Ἀϊρήν νὰ κάθεται κατσοφιασμένη στὸ κεφαλόσκαλο ἐνῶ ἡ ἀδελφὴ τῆς ἦταν σκαρφαλωμένη στὸ πρετῆς τοῦ παραθύρου σὲ μιὰ ἀπελπιστικὰ περιέργη στάσι, σκεπασμένη μὲ ἓνα μαλλιαρὸ φλοκωτὸ χαλάκι.

—Ἐχουμε μάθημα ἱστορίας, ἦταν ἡ ἀναπάντεχη ἀπάντησι. Ἐγὼ εἶμαι ὁ Ρῶμος καὶ ἡ Βιόλα ἐκεῖ ἐπάνω εἶναι ἡ λύκαινα, ὄχι ἀληθινὸς λύκος, μὰ ἡ εἰκόνα ἑνὸς λύκου πού εἶχαν οἱ Ρωμαῖοι δὲν ξέρω ἀκριβῶς γιατί. Ὁ Κλώντ καὶ ὁ Οὐίλφριντ πήγανε νὰ φέρουνε τὶς γυναῖκες.

—Τὶς γυναῖκες! Ποιὲς γυναῖκες;

—Ναί, πρέπει νὰ τὶς ἀρπάξουν. Ἐκεῖνοι δὲν ἤθελαν μὰ ἡ Μις Χόουπ πήρε ἓνα μαστοῦνι πιὺ μαπαπὰ καὶ εἶπε πὺς θὰ τοὺς δώσῃ ἓνα γερὸ χέρι ξύλο ἂν δὲν ἀκούσουν καὶ ἔτσι πήγανε.

Δυνατὲς θυμωμένες φωνὲς ἀπὸ τὸν κῆπο ἔκαναν τὴν κ. Κουάμπαρλ νὰ τρέξῃ ἔξω γιατί φόβ-ταν μήπως τὸ χειροτόνημα πού εἶχε ἀπειληθῇ πραγματοποιήταν τώρα. Οἱ φωνὲς ὡστόσο ἔρχονταν κυρίως ἀπὸ τὶς δύο μικρὲς κόρες τοῦ κηπουροῦ πού τὶς ἐσπ-ρες καὶ τὶς σκουνοῦσαν πρὸς τὸ σπῆτι ὁ Κλώντ καὶ ὁ Οὐίλφριντ λαχανιάζοντας ξεμαλλιασμένοι. Τὸ ἔργο τους εἶχε γίνε-

πολὺ πιὸ κοπιαστικὸ γιατί ὁ μικρὸς ἀδελφὸς τῶν αἰχμαλωτισμένων κοριτσιῶν τοὺς κυνηγοῦσε συνεχῶς, ἂν καὶ χωρὶς ἀποτέλεσμα. Ἡ γκουβερνάντα μὲ τὸ μαστοῦνι στὸ χέρι καθόταν μὲ ἀπάθεια στὸ πέτρινο πεζούλι παρακολουθώντας τὴ σκηνὴ μὲ τὴν ψυχρὴ ἀμεροληψία πολεμικῆς θεᾶς. Τὰ κοριτσάκια τοῦ κηπουροῦ ἔλεγαν συνεχῶς μισοκλαίοντας: «Θὰ τὸ πῶ στὴ μαμά», ἀλλὰ ἡ μαμά τους ἦταν λίγο περήφανη στ' αὐτιά καὶ πρὸς τὸ παρὸν βρίσκονταν ἀπορροφημένη ἀπὸ τὶς σαπουνάδες τῆς σκάφης τῆς.

Ἡ κ. Κουάμπαρλ ρίχνοντας μιὰ φοβισμένη ματιά στὸ σπῆτάκι τοῦ κηπουροῦ (γιατί ἡ καλὴ κηπουρίνα ἦταν προικισμένη μὲ τὴν ἐπιθετικὴ διάθεσι πού ἀποτελεῖ καμμιά φορὰ προνόμιο τῶν κουφῶν) καὶ ἔτρεξε ἀγανακτισμένη νὰ ἐλευθερώσῃ τοὺς αἰχμαλώτους.

—Οὐίλφριντ! Κλώντ! Ἀφήστε ἀμέσως τὰ παιδιά! Μις Χόουπ γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, τί σημαίνουν ὅλα αὐτά;

—Ἀρχαία Ρωμαϊκὴ ἱστορία. Οἱ γυναῖκες τῶν Σαββίνων. Δὲν τὸ ξέρετε, εἶναι ἡ μέθοδος Σάρτς-Μέττερκλουμπε πού βοηθεῖ τὰ παιδιά νὰ καταλαβαίνουν τὴν ἱστορία παίζοντας σκηνὲς τῆς. Ἐτσι τὴ θυμοῦνται καλύτερα, ξέρετε. Βέβαια, ἂν ἐξαιτίας τῆς ἐπεμβάσεως σας, τὰ παιδιά σας θὰ νομίζουν πὺς οἱ γυναῖκες τῶν Σαββίνων ἔφυγαν στὸ τέλος, γι' αὐτὸ δὲν μπορῶ νὰ εἶμαι ὑπεύθυνη ἐγώ.

—Μπορεῖ νὰ εἶστε πολὺ ἔξυπνη καὶ μοντέρνα, Μις Χόουπ, εἶπε ἡ κ. Κουάμπαρλ ἀποφασιστικά, ἀλλὰ ἐγὼ προτιμῶ νὰ φύγετε μὲ τὸ πρῶτο τραῖνο. Θὰ σᾶς στείλω τὶς ἀποσκευές σας πίσω μόλις φθάσουν.

—Δέν ξέρω ακριβώς πού θά ὀρίσκωμαι γιά λίγες μέρες, ἀπάντησε ἡ ἀπολυθεῖσα παιδαγωγός, γι' αὐτό νά κρατήσετε τίς ἀποσκευές μου ὥσπου νά σᾶς τηλεγραφήσω τή διεύθυνσι μου. Δέν εἶναι παρὰ δύο μπαούλα, μερικά μπασοῦνια τοῦ γκόλφ καί ἕνα λεοπαρδαλάκι.

—“Ἐνα λεοπαρδαλάκι! εἶπε κατὰπληκτη ἡ κ. Κουάμπαρλ. Ἀκόμη καί φεύγοντας αὐτή ἡ ἐξωφρενική ὑπαρξί ἐννοοῦσε φαίνεται νά δημιουργῇ ἐνοχλήσεις.

—“ὦ! εἶναι πολύ χαριτωμένο! συνέχισε ἡ Καρλόττα. Τώρα ἀρχίζει νά μεγαλώνη. Τρώει κάθε μέρα μιὰ κόττα καί ἕνα κουνέλι τίς Κυριακές. Τό ὠμό θωδινό τό ἀγριεύει καί νά προσέχετε. Μήν ἐνοχληθῇτε γιά αὐτοκίνητο. Προτιμῶ νά περπατήσω.

Καί ἡ Λαΐδη Καρλόττα ἐξαφα-

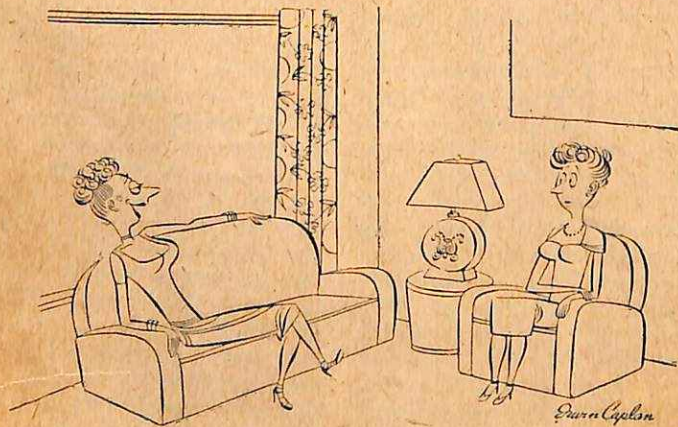
νίστηκε ὀριστικά ἀπό τὸν ὀρίζοντα τῶν Κουάμπαρλ.

Ὁ ἐρχομός τῆς ἀληθινῆς Μις Χόουπ πού εἶχε κάνει λάθος στήν ἡμέρα πού ἔπρεπε νά ἔρθη, προκάλεσε κάποια χαρούμενη ταραχή πού ἡ ἀγαθὴ γυναῖκα δέν ἦταν συνηθισμένη νά ἐμπνέη. Κατάλαβε ὥστόσο ὅτι κάποιος εἶχε ἐξαπατήσει τὴν οἰκογένεια Κουάμπαρλ καί αὐτό τὴν καθησύχασε.

☆

—Τι κουραστικό ἀλήθεια γιά σένα, ἀγαπητὴ μου Καρλόττα! εἶπε ἡ οἰκοδέσποινα ὅταν ἐπιτέλους ἐφθασε καθυστερημένα ἡ καλεσμένη της. Τι κουραστικό νά χάσης τὸ τραῖνο καί νά περάσης τὴ νύχτα σὲ ἕνα ξένο σπίτι!

—“Α! Ἀγαπητὴ μου, εἶπε ἡ Λαΐδη Καρλόττα, κουραστικό καὶ βόλο! —τουλάχιστον γιά μένα.

—“Ἄν μπορούσα νά συνδυάσω τὰ προσόντα τους, θά ἦμουν ἡ εὐτυχέστερη γυναῖκα τοῦ κόσμου. Ὁ Τζὼν εἶναι εὐχάριστος, ἀνοιχτοχέρος, πλούσιος, ἔξιππος καί ὁ Κλάρενς θέλει νά με παντρευτῇ.

ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ

Γιὰ τὴν κατάκτησι τοῦ κόσμου

Τοῦ

ΙΩΣΗΦ ΣΤΑΛΙΝ

Ἀκριβῶς ὅπως ὁ Ἀδόλφος Χίτλερ, ἔτσι καί ὁ δικτάτωρ τῆς Σοβιετικῆς Ρωσίας ἔχει ἕνα προσεκτικὰ ἐτοιμασμένο σχέδιο γιὰ τὴν διεκτικὴν Ρωσίας ἔχει ἕνα προσεκτικὰ ἐτοιμασμένο σχέδιο γιὰ τὴν διεκτικὴν Ρωσίας ἔχει ἕνα προσεκτικὰ ἐτοιμασμένο σχέδιο γιὰ τὴν διεκτικὴν Ρωσίας. Ὁ Χίτλερ ἔγραψε τὸ σχέδιό του αὐτὸ στὸ περίφημο βιβλίο του «Mein Kampf». Ὁ Στάλιν δὲν ἔχει γράψει παρόμοιο βιβλίο. Ὡστόσο, τὸ σχέδιό του καί ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖο πρέπει κατὰ τὴ γνώμη του νὰ ἐνεργοῦν οἱ κομμουνισταὶ ὅλου τοῦ κόσμου γιὰ τὴν πραγματοποίησίν του, βρίσκεται στὰ ἀρχεῖα τοῦ Πολεμικοῦ Κολλεγίου τῆς Οὐάσιγκτων. Εἶναι ἕνας ὁλόκληρος τόμος μὲ τὰ λόγια τοῦ ἴδιου τοῦ Στάλιν, παρμένα ἀπὸ λόγους καὶ δηλώσεις του. Ἐλάχιστοι εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι μελέτησαν τὸ σχέδιο αὐτὸ πὺν τὸ βλέπουμε νὰ ἐφαρμόζεται καθημερινῶς. Σκοπὸς τοῦ παρὰ τῶν ἄλλων εἶναι νὰ διαλύσῃ τὴν ἀγνοία πὺν ἐπικρατεῖ γύρω ἀπὸ τὸ ζήτημα αὐτό. Τὰ διαφορετικὰ γράμματα μῆχαν γιὰ νὰ δείξουν τὴ συνάρτησι τοῦ σχεδίου τοῦ Στάλιν μὲ τὰ σοβαρὰ γεγονότα πὺν διαδοματίζονται σήμερα στὸν κόσμο.

Τώρα πού ἡ Σοβιετικὴ Ἐνωσις ἔγινε Μεγάλῃ Δύναμι, ὁ κόσμος ἔχει χωριστῇ σὲ δύο στρατόπεδα. Ἐσωτερικοὶ ἀνταγωνισμοὶ προκαλοῦν τὴν ἀποσύνθεσιν τοῦ καπιταλιστικοῦ κόσμου, παρὰ τὴν ἄλλη πλευρὰ, ὁ σοσιαλιστικὸς κόσμος ἀναπτύσσεται διαρκῶς καί γίνεται ἰσχυρότερος.

Ὁ Λένιν μᾶς ἔχει πῇ ὅτι μόλις τὸ Κομμουνιστικὸν κόμμα θριαμβεύσῃ στὴν πατρίδα μας, θά ἀρχίσῃ ἡ ἐποχὴ τῆς παγκοσμίου ἐπαναστάσεως, μιὰ ἐποχὴ γεμά-

τὴ ἀπὸ συγκρούσεις καί πολέμων, νίκες καί ἡττες — ἐποχὴ πὺν στὸ τέλος θά μᾶς οδηγήσῃ στὴ νίκη ἐναντίον τῶν κυριότερων καπιταλιστικῶν χωρῶν.

Ἡ ἐποχὴ αὕτη θά διάρκεσῃ ἐπὶ χρόνια, ἐπὶ δεκαετίες ὁλόκληρες. Κατὰ τὴν ἐποχὴ αὕτη θά πρέπει νὰ περιμένωμε ἀνόδους καί πτώσεις τῆς ἐπαναστατικῆς στάθμης.

Ἡ κομμουνιστικὴ ἐπανάστασις δὲν ἀκολουθεῖ μιὰ συνεχῇ ἀνιούσα γραμμὴ, ἀλλὰ μιὰ πορεία γεμάτῃ ἀπὸ καμπύλες, ἄλλοτε προχωρεῖ, ἄλλοτε ὑποχωρεῖ. Οἱ πι-

θανότητας ἐπιτυχίας μας ἐξαρτώνται ἀπὸ τὴ δύναμι καὶ τὴν ἀδυναμία τῶν ἐχθρῶν καὶ τῶν φίλων μας στὸ ἐξωτερικόν.

Ἡ ἀδυναμία τοῦ καπιταλιστικοῦ κόσμου ποὺ μποροῦμε νὰ χρησιμοποιήσουμε εἶναι οἱ ἀνταγωνισμοὶ του — ἀνταγωνισμοὶ ποὺ κυριαρχοῦν παντοῦ.

Ἡ πρώτη κατηγορία τῶν ἀνταγωνισμῶν εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ ὑφίστανται μεταξύ τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν μεσαίων τάξεων στὶς καπιταλιστικὲς χώρες. Στὴν δεύτερη ἀνήκει ὁ ἀνταγωνισμὸς μεταξύ ἱμπεριαλισμοῦ καὶ κινήματων ἀπελευθερώσεως στὶς ἀποικίες καὶ ὑποτελεῖς χώρες. Ἡ τρίτη ὑφίσταται μεταξύ τῶν νικητῶν καὶ τῶν νικημένων τῶν πολέμων. Ἡ τέταρτη κατηγορία προκύπτει ἀπὸ τὶς προστριβὲς τῶν ἰδίων τῶν νικητῶν καὶ ἡ πέμπτη ἀπὸ τὶς διαφορὲς μεταξύ τῆς Ε.Σ.Σ.Δ. καὶ τῶν καπιταλιστικῶν χωρῶν στὸ σύνολόν τους.

Ἡ γραμμὴ ποὺ θ' ἀκολουθῇ ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ μας καθορίζεται ἀπὸ τὶς προστριβὲς καὶ τοὺς ἀνταγωνισμοὺς τῶν πέντε αὐτῶν κατηγοριῶν.

I

(Ὁ πόλεμος τῆς Κορέας ἀποτελεῖ πεισιγενὴ ἀπόδειξη τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ Σοβιετικὴ Ρωσία ἐφαρμόζει σχέδιον μακρᾶς πνοῆς γιὰ τὴν ἐπίθεσιν ἐναντίον τοῦ ἀστικοῦ κόσμου, κατευθύνοντας τὰ κινήματά της στὸ ἀσθενέστερο σημεῖον, τὴν Ἀπω Ἀνατολή).

Τὸ 1917, τὸ ἀσθενέστερον σημεῖον τοῦ παγκόσμιου ἀστικοῦ μετώπου ἦταν ἡ Ρωσία. Μετὰ ἀπὸ τὴ Ρωσία, πῶς σημεῖον τοῦ μετώπου αὐτοῦ ἀκολουθεῖ; Καὶ πάλι τὸ περισσότερο ἀσθενές. Στὶς Ἰνδίες ὑπάρχουν νέοι καὶ μαχητικοὶ ἐπαναστάτες ποὺ ἔχουν συμ-

μαχήσει μὲ τὸ ἰσχυρὸ ἀπελευθερωτικὸ κίνημα. Οἱ δυνάμεις τοῦ ἐπαναστατικοῦ κινήματος τῆς Κίνας εἶναι τεράστιες. Ἀκόμη δὲν ἔχουν τεθῇ ὅλες σὲ κίνησιν, ἀλλὰ τὸ μέλλον θὰ δείξη πόσο ἀπέραντες εἶναι.

Ἄμεση ἐπιδιώξις τοῦ ἐπαναστατικοῦ κινήματος στὰ ἀποικιακὰ ἐδάφη εἶναι: 1. Νὰ κερδίσουν μὲ τὸ μέρος τους τὰ καλύτερα στοιχεῖα μεταξύ τῶν ἐργατῶν καὶ νὰ τὰ μεταβάλουν σὲ κομμουνιστὰς προχωρώντας στὴ σύστασιν καὶ ὀργάνωσιν ἀνεξαρτήτων κομμουνιστικῶν κομμάτων. 2. Νὰ δημιουργήσουν ἓνα μετώπον ἐπαναστατικῆς συνεργασίας ἐργατῶν, χωρικῶν καὶ ἐπαναστατῶν ἰδεολόγων καὶ 3. Νὰ θρεθῇ ἓνας τρόπος ὥστε ἡ ἡγεσία τῶν μετώπων αὐτῶν ἐπαναστατικῆς συνεργασίας νὰ θρίσκεται στὰ χέρια τῶν ἐργατῶν.

Εἶναι φανερόν ὅτι κάθε μιὰ ἀπὸ τὶς χώρες αὐτὲς θὰ χρειαστῇ διαφορετικὴ μεταχείρισις. Πρέπει νὰ μελετηθοῦν ὅλα τὰ εἰδικὰ χαρακτηριστικὰ τῆς ἐπαναστατικῆς ἐξεγίξεως στὶς χώρες αὐτὲς καὶ νὰ διαπαιδαγωγηθοῦν οἱ φοιτητῶν τῶν Πανεπιστημίων τῶν κρατῶν αὐτῶν μὲ τέτοιο τρόπο, ὥστε νὰ εἶναι βέβαιον ὅτι θὰ φέρουν σὲ αἴσιον πέρας τὶς ἀποστολὰς ποὺ θὰ τοὺς ἀνατεθοῦν.

II

(Παρά τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ Ἀμερικὴ διαθέτει δισεκατομμύρια δολλαρίων στὴν Εὐρώπῃ μὲ τὸ σχέδιον Marshall καὶ τὴν Ὀργάνωσιν Αἰμοβαλῆς Ἀσφαλείας, ἡ Ρωσία εἶναι πεπεισμένη ὅτι τὸ ἀστικὸν καθεστὸς τοῦ ἐξωτερικοῦ θὰ καταρρεύσῃ ὡσπδήποτε).

Ἡ χώρα μας, μιὰ ἐκτεταμένη μὲ εὐρύτατες ἀγορὰς καὶ τεράστιες παρακαταθήκες πρώτων ὑ-

λῶν, χωρίστηκε ἀπὸ τὸν καπιταλιστικὸν κόσμον. Ἡ ἀπώλεια τοῦ ἐνὸς ἔκτου τοῦ κόσμου εἶχε ὡς συνέπεια τὴν ἐλάττωσιν τῆς παραγωγῆς τῆς καπιταλιστικῆς Εὐρώπης καὶ σοβαρώτατες διαταραχὰς.

Ἡ Εὐρώπη ὑποχρεώθηκε νὰ αὐξήσῃ τὸ θάρος τῶν φόρων καὶ νὰ καταστήσῃ τὶς συνθήκες τῶν ἐργαζομένων πολὺ χειρότερες ἀπὸ πρὶν. Ἡ προσωρινὴ σταθεροποίησις τοῦ καπιταλισμοῦ κατορθώθηκε κυρίως χάρις στὴν βοήθειαν τοῦ ἀμερικανικοῦ κεφαλαίου. Οἱ χώρες τῆς Εὐρώπης, ἐνὼ συνεχίζουν τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν ἀποικιῶν τους, ἐξαρτῶνται συγχρόνως ἀπὸ τὶς Ἠνωμένες Πολιτεῖες. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ τὸ κέντρο τῆς οἰκονομικῆς ἰσχύος τοῦ καπιταλιστικοῦ κόσμου μετατοπίστηκε ἀπὸ τὴν Εὐρώπην στὴν Ἀμερικὴ.

III

(Ἡ μέχοι θανάτου διαμάχη ποὺ ἀναπτύχθηκε τελευταία στὶς τάξεις τῶν ἐργατικῶν κινήματων τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν ἀποκαλύπτει μὲ πᾶν εὐφροσύνην οἱ πρᾶκτορες τοῦ κοινοῦ χρησιμοποιοῦν τὰ συνδικάτα τῶν ἐργατῶν γιὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἐπαναστατικῶν τους ἐπιδιώξεων).

Στὴν ἐπιχορὴ μας δὲν ὑπάρχει χώρα ποὺ νὰ εἶναι σὲ θέσιν νὰ ἀποδοθῇ σὲ πόλεμον, χωρὶς νὰ ἐπιδοθῇ σὲ μέρος τῆς τοῦς ἐργατῆς. Ἐὰν οἱ ἐργάτες ἀρνηθοῦν νὰ πολεμήσουν κατὰ τῆς Σοβιετικῆς Δημοκρατίας μας, τότε ἔχοντες τέτοιον πόλεμον εἶναι ἀδύνατον νὰ διεξαχθῇ.

Οἱ κομμουνιστὰς πρέπει νὰ διεισδύσουν μέσα στὶς ἐργατικὰ ἐνώσεις, νὰ ἐργασθοῦν ἐκεῖ γιὰ τέσσερα καὶ πέντε χρόνια ἀκόμη ἂν εἶναι ἀνάγκη, γιὰ νὰ πετύχουν ὥστε κάθε κομμουνιστὴς

νὰ γίνῃ μέλος τοῦ ἀναλόγου ἐργατικοῦ σωματείου, χωρὶς καμμιὰ ἐξαίρεσιν καὶ νὰ ἐργάζεται ἐκεῖ μὲ ὑπομονὴν καὶ σύστημα γιὰ τὴν ἀλληλεγγύην τῆς ἐργατικῆς τάξεως στὴ μάχην τῆς ἐναντίον τοῦ καπιταλισμοῦ.

Ἡ ὑποστήριξις τῶν ἐπαναστατικῶν μας ἐπιδιώξεων ἀπὸ τοὺς ἐργαζομένους ὅλων τῶν χωρῶν, ἀκόμη περισσότερον ἀπὸ τὴν ἐπικράτησιν τῶν ἐργατῶν σὲ λίγα ἔστω κράτη, ἀποτελοῦν ἀπαραίτητα προκαταρκτικὰ, χωρὶς τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐξασφαλισθῇ ὁ θρίαμβος τοῦ κομμουνισμοῦ. Ἄν ἐκδηλωθῇ ἐπίθεσις ἐναντίον τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως, πρέπει νὰ εἴμαστε ἐτοιμοὶ νὰ χρησιμοποιήσουμε κάθε μέσον γιὰ ν' ἀνοίξωμε τὰ φράγματα τῆς ἐπαναστάσεως σὲ ὅλο τὸν κόσμον, συνενώνοντας τοὺς ἐργάτες τῶν καπιταλιστικῶν χωρῶν καὶ τοὺς λαοὺς τῶν ἀποικιακῶν ἐδαφῶν σὲ μιὰ προσπάθειαν ἐνισχύσεως τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως.

IV

(Τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ κομμουνισμὸς προσπαθεῖ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὸν ἐλεγχὸν τῶν φιλελευθέρων ἀμερικανικῶν ὁργανώσεων, δὲν ἀποτελεῖ τυχαῖον γεγονός. Ἀποτελεῖ τμήμα τοῦ μεγάλου σχεδίου τοῦ Στάλιν).

Πὼς θὰ κατορθώσωμε νὰ προσελκύσωμε στὸ κομμουνιστικὸ πρόγραμμα τὶς μάζες ἐνὸς ἔθνους; Γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ ἔχομε δημιουργήσει ὁργανώσεις, χωρὶς τὶς ὁποῖες δὲν θὰ μπορούσαμε νὰ ἐξαπολύσωμε πόλεμον κατὰ τοῦ καπιταλισμοῦ. Οἱ ὁργανώσεις αὐτὲς εἶναι: Τὰ ἐργατικὰ συνδικάτα, οἱ συνεταιρισμοί, τὰ βιοτεχνικὰ σωματεῖα, τὰ ἐργατικὰ κόμματα, οἱ γυναικεῖς ἐνώσεις, ὁ ἐργατικὸς τύπος, οἱ μορφωτικοὶ σύλλογοι, οἱ ὁργανώσεις

τῆς νεολαίας.

Συνήθως αὐτὲς δὲν εἶναι κομματικές ὀργανώσεις καὶ μόνο μιὰ ὀρισμένη ἀναλογία τους ἔχει δεσμούς μετὰ τὸ κόμμα. Ὑπὸ ὀρισμένες συνθήκες, ὅμως, κάθε μιὰ ἀπὸ τὶς ὀργανώσεις αὐτὲς εἶναι χρήσιμη. Γιατί, ἂν δὲν ὑπάρχουν, εἶναι ἀδύνατον νὰ σταθεροποιηθῇ ἡ ταξικὴ θέσις τοῦ ἐργάτου κατὰ τὶς διάφορες φάσεις τῆς πάλης.

Ὑπάρχει πλῆθος ἀπὸ ἀνεξάρτητες ὀργανώσεις, ἐπιτροπὲς καὶ συμβουλία μετὰ ἑκατομμύρια μέλη ποὺ δὲν ἀνήκουν στὸ κόμμα. Ποιὸς ἀποφασίζει γιὰ τὴν γραμμὴ ποὺ θὰ ἀκολουθήσουν οἱ ὀργανώσεις αὐτές; Ποιὰ εἶναι ἡ κεντρικὴ ὀργάνωσις ποὺ ἔχει ἀρκετὸ κύρος ὥστε νὰ κρατᾷ τὶς ὀργανώσεις αὐτὲς σὲ προκαθορισμένη γραμμὴ μετὰ τὸ σκοπὸ νὰ ἐξασφαλίζεται ἐνόητος διοικήσεως καὶ νὰ ἀποφεύγεται ἡ σύγχυσις; Ἡ κεντρικὴ ὀργανωτικὴ μὴνᾶς, τὸ Κομμουνιστικὸν κόμμα.

V

(Οἱ κομμουνισταὶ ἐμφανίζονται πάντοτε πρόθυμοι ὑποστηρικταὶ τῶν πολιτικῶν μεταρρυθμίσεων. Πραγματικὸς σκοπὸς τους ὅμως δὲν εἶναι ἡ μεταρρύθμισις, ἀλλὰ ἡ διεξόδος καὶ ἡ κατάληψις τοῦ διοικητικοῦ μηχανισμοῦ ἐνὸς κράτους).

Μέσα στὶς μάζες τῶν λαῶν, ἐμεῖς οἱ κομμουνισταί, ὅπως τὸ εἶπε καὶ ὁ Λένιν, δὲν ἀποτελοῦμε παρὰ σταγόναν στὸν ὠκεανόν. Ἐχομε ἕνα εἰδικὸ καλὸν ἐργασίας, ποὺ ἀποτελεῖ ἰδιαίτερον γνώρισμα τοῦ Λενινισμοῦ: Δημιουργεῖ ἕνα εἰδικὸν τύπον ἐργάτου, ἕνα εἰδικὸν τύπον κομματικοῦ ἢ κρατικοῦ λειτουργοῦ, ἕνα ἰδιαίτερον εἶδος δημοσίας ὑπηρεσίας.

Ἐπιδιώκομε νὰ τοποθετοῦμε μέλη τοῦ κόμματος στὶς πρὸ σημαντικὰς θέσεις τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ καὶ νὰ φροντίζωμε ὥστε ὁ μηχανισμὸς αὐτὸς νὰ μὴ περιέλθῃ εὐκόλῃ στὴν ἡγεσία τοῦ κόμματος.

Γιὰ τὸν ἐπαναστάτην τὸ πᾶν εἶναι ἡ «Ἐπαναστάσις» καὶ οἱ μεταρρυθμίσεις δὲν ἀποτελοῦν παρὰ μέσον πρὸς τὸν σκοπόν. Ἐκεῖνο ποὺ μᾶς ἐνδιαφέρει δὲν εἶναι οἱ μεταρρυθμίσεις, ἀλλὰ ὁ τρόπος μετὰ τὸν ὁποῖον μπορούμε νὰ τὶς χρησιμοποιήσωμε. Ὁ ἐπαναστάτης μπορεῖ νὰ υἱοθετήσῃ μιὰ μεταρρύθμισιν γιατί διαθλέπει τὴ δυνατότητα νὰ συνδέσῃ τὴ νόμιμην μετὰ τὴν παράνομην δρᾶσιν — γιατί νομίζει ὅτι μπορεῖ νὰ τὴν χρησιμοποιοῦσιν ὅταν προκάλυμμα πρὸς τὸ ὁποῖον θὰ ἔχῃ τὴ δυνατότητα νὰ δυναμώσῃ τὴν μυστικὴν ἐργασίαν του.

VI

(Ἡ φυσικὴ ὁξυπαστικὴ τάξις τῶν νέων, εἰδικῶς τῶν φοιτητῶν, τοὺς κάνει ν' ἀποτελοῦν κύριον στόχον κατηχήσεως στὸν κομμουνισμό).

Ποιὰ εἶναι ἡ τεχνικὴ ποὺ ἀκολουθοῦμε μετὰ τοὺς νέους; Εἶναι ἡ διαπαιδαγώγησις τῶν νέων ἐργατῶν καὶ ἀγροτῶν στὸ πνεῦμα τοῦ Λενινισμοῦ, ἡ ἐνίσχυσις τῆς πεποιθήσεώς τους ὅτι τὸ δικό μας κράτος τῶν ἐργατῶν ἀποτελεῖ τὴ βάση, ἀπὸ τὴν ὁποία θὰ ἀναπτυχθῇ ἡ ἐπαναστάσις καὶ ὅλες τὶς χώρες. Οἱ νέοι πρέπει νὰ ἐμπνέωνται μετὰ ἐμπιστοσύνην γιὰ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Κομμουνιστικοῦ κόμματος τῆς Ρωσίας.

Οἱ νέοι κομμουνισταὶ πρέπει νὰ μετέχουν ἐνεργῶς σὲ κάθε ἐκδήλωσιν τοῦ σοσιαλιστικοῦ δημοκρατικοῦ ἔργου, στὴ βιομηχανίαν, τὴ γεωργίαν, τοὺς συνεταιρισμούς, τὴν ἐκπαιδευτικὴν ὀργάνωσιν κ. λ. π. Ἐχῃ μεγάλη σημασία τὸ νὰ ἐξερῇ ἡ νεολαία μας πῶς ἡ ἐπα-

νάσασιν δὲν ἀποτελεῖ σκοπὸν, ἀλλὰ μέσον πρὸς τὴν νίκη τῆς προλεταριακῆς ἐπαναστάσεως σὲ ὅλες τὶς χώρες.

VII

(Οἱ κομμουνισταὶ στὶς καπιταλιστικὰς χώρας ἐνθαρρύνουν καὶ τὰ μονοπώλια καὶ τὶς συνεταιριστικὰς ὀργανώσεις, γιατί καὶ οἱ δύο αὐτὲς οἰκονομικὰς μορφὰς ποιοῦν εὐκολότερα νὰ σοσιαλιστικοποιηθῶν, ἀντίθετα μετὰ τὴν ἰδιωτικὴν οἰκονομικὴν ἐπιχείρησιν).

Τὰ μέσα γιὰ τὴν ἰσχυροποίησιν τοῦ σοσιαλισμοῦ εἶναι: Κρατικὸν μονοπώλιον τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου, ἀγορὰ καὶ πώλησις τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς ἀπὸ τὸ κράτος καὶ ἕνα γενικὸν σχέδιον ἐθνικοποιήσεως τῆς βιομηχανίας, τῶν μεταφορῶν καὶ τῆς πίστεως.

Τὸ κράτος καὶ οἱ συνεταιρισμοί, ὅπως καὶ οἱ κεφαλαιοκράτες, εἶναι «ἐμποροὶ» καὶ ὅταν μάθουν νὰ ἐμπορεύωνται, θὰ ἀπλώσουν τὰ χέρια στὸ ἰδιωτικὸν ἐμπόριον. Ἐκεῖνοι ποὺ δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ τὸ ἀντιληφθῶν αὐτό, δὲν εἶναι Λενινισταί, ἀλλὰ ὁπαδοὶ τοῦ δόγματος τοῦ φιλελευθερισμοῦ.

Οἱ μεγάλες τράπεζες, κατὰ τὴν ἑκφρασίαν τοῦ Λένιν, εἶναι τὰ κρατικὰ ὄργανα ποὺ χρειάζομασθε γιὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ σοσιαλισμοῦ καὶ ποὺ τὰ παραλαμβάνομε ἑτοιμα ἀπὸ τὸν καπιταλισμό. Ὅταν τὸ ἐπιτύχωμε αὐτό, μιὰ ἐνοποιημένη κρατικὴ Τράπεζα, τοῦ πρὸ ἐξελεγκμένου τύπου, μετὰ διακλαδώσεις σὲ κάθε περιοχὴ καὶ κάθε ἐργαστάσιον, θὰ ἐλέγχῃ τὴν παραγωγὴν καθὼς καὶ τὴν διανομὴν τῶν προϊόντων.

Ὅχι, δὲν εἶμαστε φιλελεύθεροι. Τοποθετοῦμε τὸ συμφέρον τοῦ κόμματος ἐπάνω ἀπὸ τὰ συμφέροντα τῆς δημοκρατίας. Γιὰ

μᾶς τοὺς κομμουνιστάς, ἡ ἀφρημένη δημοκρατία δὲν ἀντιπροσωπεύει τίποτε.

VIII

(Ἡ ἐμφάνισις καὶ ἡ διαγωγὴ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Σοβιέτ στὰ Ἡνωμένα Ἐθνὰ ἀποδεικνύει τὸ πῶς ἡ Ρωσία μιλάει περὶ «εἰρήνης», ἐνῶ στὴν πραγματικότητά ὑποκινεῖ τὴν ἐπὶ πόλεμον).

Ἐμεῖς οἱ κομμουνισταὶ δημιουργοῦμε συνθήματα γιὰ τὶς μάζες. Συνθήκες ποὺ ἐνσωματώνουν σὲ καινούργιες ομάδες διαφορὰς δυνάμεις, μετὰ ἀπώτερον σκοπὸν τὸν πόλεμον, τὶς χαρακτηρίζομε «συνθήκες εἰρήνης». Ἡ ὑπογραφή τῶν συνθηκῶν αὐτῶν γίνεται πάντοτε μετὰ τὴ συνοδείαν τυμπανοκρουσιῶν περὶ «εἰρηνοφίλων συμμαχιῶν». Οἱ πολεμικὲς προπαρασκευαίαι μας γίνονται πάντοτε μετὰ παιάνες ὑπὲρ τῆς εἰρήνης. Ἡ ἀντιπολίτευσις δὲν δέχεται τὶς προτάσεις μας, ἀλλὰ ἔτσι μᾶς δίνεται ἡ εὐκαιρία νὰ καταγγείλομε γιὰ «πολεμοκαπηλία» τοὺς ἀντιπάλους μας καὶ νὰ φωνάξωμε στὸν κόσμον: «Κυττάτε πόσο δὴθεν «γνήσια» εἶναι ἡ ἀγάπη τους γιὰ τὴν εἰρήνην».

Ἡ συνθήκη τοῦ Μπρέστ Λιτόφσκ* ἀποτελεῖ ὑπόδειγμα τῆς στρατηγικῆς αὐτῆς. Ἡ «εἰρήνη» αὕτη ἐπέτρεψε στὸ κόμμα νὰ ἐπωφεληθῇ ἀπὸ τὶς συζητήσεις, νὰ ἀποσυνθέσῃ τὶς ἐχθρικές δυνάμεις καὶ νὰ συγκεντρώσῃ δυνάμεις γιὰ νὰ ἐξαπολύσῃ ἐπιθεσίαν κατὰ τῆς Λευκῆς Ρωσίας. Ἀκόμη καὶ οἱ πρὸ ἀνόητοι βλάπουν

* Συνθήκη τοῦ Μπρέστ Λιτόφσκ. Ὑπεγράφη στὶς 3 Μαρτίου τοῦ 1918 μετὰ τὴν νέαν κυβέρνησιν τῶν Μπολσεβίκων καὶ τῶν Κεντρικῶν Δυνάμεων (Γερμανίας, Αὐστρουγγαρίας, Τουρκίας, Βουλγαρίας) στὸ Μπρέστ Λιτόφσκ τῆς Πολωνίας καὶ καθώρισεν τὰ τῆς ἀποχωρήσεως τῆς Ρωσίας ἀπὸ τὸ στρατόπεδον τῆς Ἀντάντ καὶ τοῦ τερματισμοῦ τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως τῆς Ρωσίας μετὰ τὶς Κεντρικὰς Δυνάμεις.

σήμερα ότι η συνθήκη του Μπρέστ Λιτόφσκ ήταν μια παραχώρηση που δυνάμωσε έμάς, ενώ έφθειρε τις δυνάμεις του διεθνούς καπιταλισμού.

IX

(Κατά το σχέδιο του Στάλιν, ο πόλεμος μεταξύ Ρωσίας και του καπιταλιστικού κόσμου είναι αναπόφευκτος. Το μόνο που δεν έχει καθορισθεί ακόμη είναι η ημερομηνία έναρξης των έχθραξιών).

Όπως εδήλωσε και ο Λένιν, μια τρομερή σύγκρουση μεταξύ της Σοβιετικής Ρωσίας και των καπιταλιστικών κρατών είναι αναπόφευκτη. Οι δυνάμεις του συνενωμένου καπιταλισμού και ολόκληρη η στρατιωτική τους οργάνωση αποτελούν πανίσχυρη δύναμη. Για τον λόγο αυτό πρέπει να αϊφνιδιάσουμε τον έχθρο, να επωφεληθούμε τη στιγμή που οι δυνάμεις του θα είναι διασκορπισμένες.

Μπορούμε να θεωρήσουμε ότι η στιγμή είναι ώριμη για την αποφασιστική πάλη, όταν όλες οι ταξικές δυνάμεις που έχουν συνενωθή έναντιον μας θα βρίσκονται σε κατάσταση συγχύσεως, όταν όλες αυτές οι δυνάμεις εί-

ναι αρκετά μπλεγμένες και εξασθενημένες σε διαμάχες μεταξύ τους, όταν όλα τα άμφιταλαντευόμενα στοιχεία θα έχουν ξεπέσει στα μάτια του κόσμου και θα έχουν πιά φανερά και απόλυτα χρεωκοπήσει. Οι άρχουσες τάξεις πρέπει να μαστιζώνται από μεγάλες κυβερνητικές κρίσεις, ώστε το κράτος να είναι εξησθενημένο αρκετά, για να μπορούν οι επαναστάτες να το ανατρέψουν γρήγορα.

Είναι άκατανόητο, όπως έγραψε και ο Λένιν, να μπορή η Σοβιετική Ένωση να συνυπάρχει με τα καπιταλιστικά κράτη. Τελικώς θα επικρατήσει το ένα ή το άλλο. Η σύρραξις είναι αναπόφευκτη.

Οι κύριες δυνάμεις της επαναστάσεως πρέπει κατά την κρίσιμη στιγμή να είναι συγκεντρωμένες για να εξαπολύσουν επίθεσι στο ασθενέστερο σημείο του έχθρου την κατάλληλη στιγμή. Πάντοτε έχουμε ένα καθαρό και άκριβως καθωρισμένο αντικειμενικό σκοπό προς τον οποίο αποβλέπουμε, γιατί μια από τις μεγάλες αρετές του κομμουνισμού είναι ότι δεν εγκαταλείπει τίποτε στην τύχη του.

Σε ένα γκαράζ φθάνει μια κυρία με ένα θορυβωδέστατο αυτοκίνητο.
—Θα μπορούσατε να φτιάξετε αυτό το αυτοκίνητο, ώστε να μη καταλάβω ό άνθρωπος μου πως το χάλασα;
—Όχι, κυρία μου, απαντά ο μηχανικός. Μπορώ όμως να σας το επιδιορθώσω έτσι, ώστε σε λίγες ημέρες να μπορήτε να ρωτήσετε τον άνδρα σας πως τα κατάφερε να χαλάσει το μοτέρ.

Constellation

ΓΙΑ ΝΑ ΠΕΡΝΑ Η ΩΡΑ

Μια φορά ένας δικηγόρος, που δυστυχώς συνήθιζε να αφαιρήται, άρχισε την υπεράσπισι του κατηγορουμένου, λέγοντας:
—Γνωρίζω τον κρατούμενο. Είναι ο πιο ανήθικος και άσυνείδητος απατεών.
Ενώ μιλούσε, κάποιος του ψιθύρισε πως ο κατηγορούμενος ήταν πελάτης του, όποτε συνέχισε:
—Αλλά τότε έζησε, κύριοι, μεγάλος και καλός άνθρωπος, ό όποιος δεν κορολογήθηκε από τους συνανθρώπους του;

Tatler

Μια κυρία είχε δημοσιεύσει στην εφημερίδα ότι ζητούσε υπηρέτρια.
Μια από τις πολλές που παρουσιάστηκαν της έκανε πιά καλή εντύπωσι.
—Ωραία, είπε η κυρία. Και τι συστατικά έχεις;
—Συστατικά; ρωτάει η κοπέλλα.
—Συστατικά, μάλιστα. Στην άγγελία που έδωσα στην εφημερίδα το ξεκαθάρισα: «Καλές συστάσεις».
—Α! Εγώ νόμιζα πως ήταν για σας...

Pourquoi pas?

Ένας Ρώσος εργάτης έφευγε κάθε βράδυ από το εργοστάσιο τραβώντας ένα καροτσάκι με σανό. Ο φρουρός τον σταματούσε κάθε φορά και έψαχνε το σανό να δη μήπως έκλεβε τίποτε. Αυτό γινόταν κάθε μέρα, αλλά όσο κι αν έψαχνε, τίποτε δεν έβρισκε.
Πέρασε κανένας μήνας, ώσπου στο τέλος ο φρουρός δεν άνθεξε.
—Άκουσε δώ, λέει μια μέρα στον εργάτη. Σε λίγες μέρες φεύγω για τα Ουράλια. Έτσι μπορείς να μου μιλήσης ανοιχτά. Σου δίνω το λόγο μου πως δεν πρόκειται να δώλω λέξη. Είμαι όμως, δρέ παιδί μου, πολύ περίεργος—Τι κλέβεις;
—Καροτσάκια! απάντησε ο εργάτης.

Up

Πως τα πάτε με τη δίαιτα που σας έδωσα; ρωτάει ο γιατρός τον πελάτη του.
—Εξαιρετικά, γιατρέ μου. Δεν μπορώ να φάω ούτε αυτά που μου επιτρέπετε.

Constellation

Ἑπτὰ Ροδίτικα Δημοτικά Τραγούδια

Πριν από λίγο καιρό κυκλοφόρησε μιὰ συλλογή από «Ἑπτὰ Ροδίτικα Δημοτικά Τραγούδια» με ξυλογραφίες τῆς δεσποινίδος Ζωῆς Γκλαβάνη. Ἡ Ζωή Γκλαβάνη ἔχει ἐκθέσει ἔργα της στο ἐξωτερικὸ καθὼς καὶ στην Πανελλήνιο Ἐκθεση τοῦ Ζαπτείου. Ἐπίσης ἓνα ἔργο της βρίσκεται στο Μουσεῖον Χαραρακτικῆς τῆς Γ' αλλίας. Ἀπὸ τὴ συλλογὴ δίνουμε ἓνα ποιῆμα με τὸν τίτλο

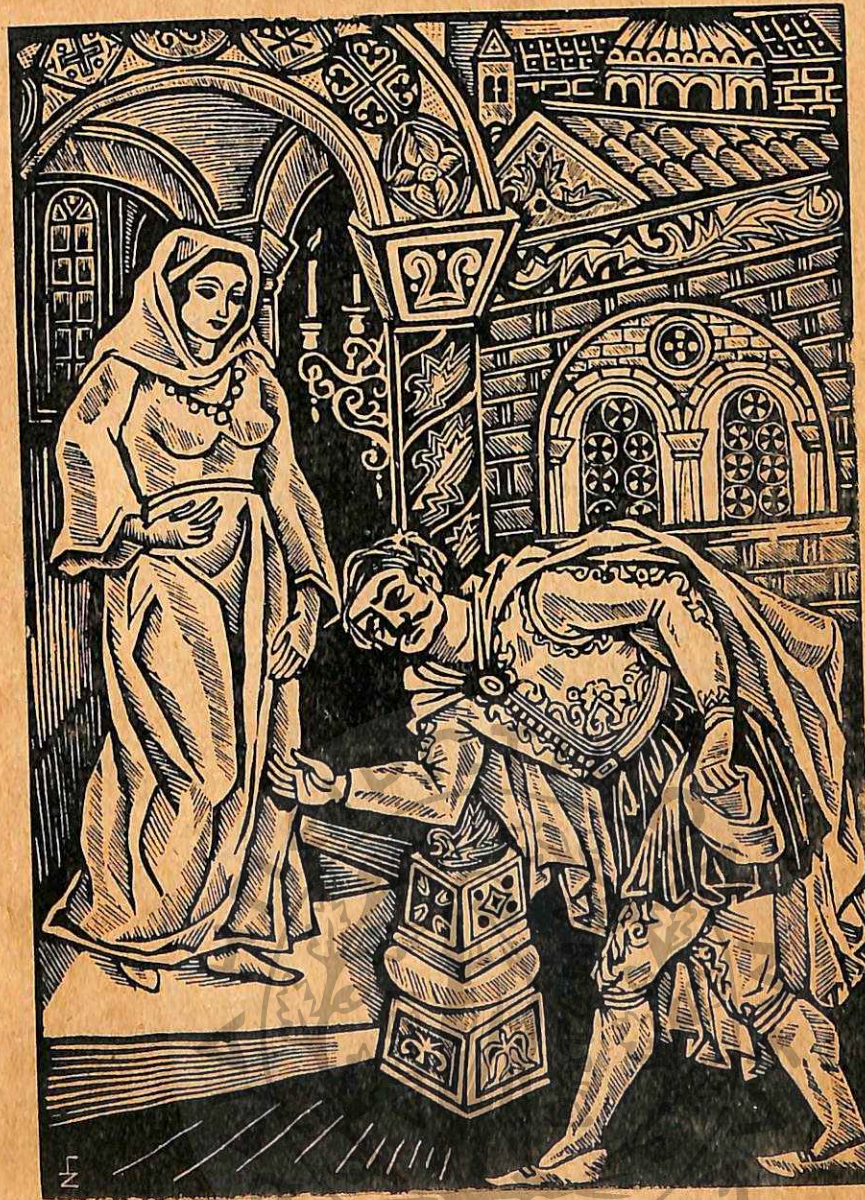
ΤΑ ΕΚΑΤΟΛΟΓΙΑ.

Ποὺς ᾽ς κι ἂν ἐστάθῃ ἡ κιβωτὸς κ' ἐθεμελιώθῃ ὁ κόσμος.
Κ' ἐγένῃ τὸ τετράστυλον ὅπου βαστᾷ τὸν κόσμο.
Κ' ἐμεγαλεύτῃ ὁ γιάλδς τριγύρω με τὸν ἄμμο.
Κ' ἐμεγαλεύτῃ κ' ἐγὼ στὸν κόσμο τὸν ἐπάνω.
"Αουρὸς κόρην ἀγαπᾷ κ' ἐκεῖνη δὲν τὸ ξέρει.
Κρυφὰ πουλᾷ τὰ ρούχα του μαχεύει τ' ἄρματά του.
Τρεῖς χρόνους μπαίνει μίσταργος καὶ πέντε ζευγολάτης.
Καὶ λόον πού τὰ χεῖλη της δὲν ἤμπορεῖ νὰ πάρῃ.
Μιὰ Κερεκὴ καὶ μιὰν ἀργὴ μιὰν ἀκριβὴν ἡμέρα.
Ἡ κόρη ἐβουλήθηκε στὴν ἐκκλησιὰ νὰ πάῃ.
Ἐντύθη καὶ κ' ἐστολίστηκε ρούχα τῆς ἐλικιάς της.
Ποὺ μέσα βάλλει τὰ χρουσὰ π' ὅξω τὰ κρουσταλλένια.
Κι ἀποξασπᾶν ἔβαλε τὰ μαργαριταρένια.
Καὶ κάζικαν ὀλόχρουν κ' ἐσκεπασέντα οὐλα.
Βάλλει βαίτσες ἀπὸ μπρός, βαίτσες ἀπὸ πίσω.
Καὶ σκλάβες πού τῆς δυὸ μεριές, καὶ παίρνουν τὴν καὶ πᾶει.

Μπαίνει δεξιὰ στὴν ἐκκλησιὰ καὶ προσκυνᾷ καὶ στέκει.
Καὶ τρεῖς μετάνοιες ἔκαμε με τὴν πεδιξισώνη.
Θέλεις κ' ἡ μοῖρα ὅραρεσε θέλεις τὸ ροζικὸ της.
Κ' ἐξεγαντζώθῃ ὁ κάζικας κ' ἐφάνῃ ὁ λαιμὸς της.
Κι' ἐφάνῃ τὸ στήθακι της ἓνα κομμάτι χιόνι.
Παπᾶς τὴν εἶδε κ' ἔσφαλε διάκος κ' ἐξεστολιάστη.
Καὶ τὰ μικρὰ διακόπουλα ἔχασαν τὸ ψαλτήρι.
«Ψάλλε παπᾶ μου τᾶψαλλες διάκο τὰ καλανάρκας.
Κ' ἐσεῖς μικρὰ διακόπουλα τὸ «κύριε ἐλέησο».
Τὰ κάλλη ὁ θιὸς μου τᾶδωκε καὶ τὰ κανάκια ἡ μάνα.
Καὶ τὰ τρεχάμενα νερὰ με ἴκαμαν ἀνεράδα,
"Ἄς προσκυνήσω τὸ Χριστὸ νὰ φύω καὶ νὰ πᾶω.
Γιατὶ δὲν εἶνε ριζικὸ ἀντίδερὸ νὰ φᾶω.
Ὁ νηὸς ὅπου τὴν ἀγαπᾷ ἀπ' ὅξω τριγυρίζει.
Καὶ τὸ φεσάκι του ἔβγαλε κι' ὀμπρός της μετανίζει.
Ὀμπρός της ἐγονάτισε κ' ἐδέρνουνταν στὴ θάρι.
«Κόρη γιὰ δὸς μου τὸ φιλί, κόρη γιὰ δὸς μου πόθο.
Κόρη γιὰ γένου ἀρχάγγελος νὰ πάρῃς τὴ ψυχὴ μου».
«Πῶς νὰ σοὺ δώκω ἐγὼ φιλί πῶς νὰ σοὺ δώκω πόθο.
Πούσαι μικρὸ καὶ νηούλικὸ φιλί καὶ δὲν σοὺ μπρέπει.
Μπρέπει σου στραβοδόξαρο πουλάκια νὰ σκοτώνῃς,
Καὶ πῶς νὰ γέν, ἀρχάγγελος νὰ πάρω τὴ ψυχὴ σου.
Ὅπου ψυχὴ βαστῶ κ' ἐγὼ ὡσὰν τὴν ἰδική σου».
«Εἶμαι μικρὸ καὶ νηούλικὸ γι' αὐτὸ φιλί μοὺ μπρέπει.
Μπρέπει μου στραβοδόξαρο πουλάκια νὰ σκοτώνω.
Πουλάκια ἄγρια κ' ἡμερὰ, κ' ἐσένα νὰ τὰ φέρνω».
«Δύνεσ' ἐσὺ ὁ νηούλικὸς ἀγάπη ν' ἀγαπήσης.
Νᾶψης φωτιά χωρὶς φωτιά καὶ τᾶστρα νὰ μετρήσης.
Καὶ ποταμὸ νὰγκαλιαστῆς καὶ νὰ τὸν σταματήσης»
«Δύνουμ' ἐγὼ ὁ νηούλικὸς ἀγάπη ν' ἀγαπήσω
Νᾶψω φωτιά χωρὶς φωτιά καὶ τ' ἄστρη νὰ μετρήσω
Καὶ ποταμὸ ν' ἀγκαλιαστῶ καὶ νὰ τὸν σταματήσω.
Γιὰ βάλε τὸ χρυσόσακκο τὸ δαμασκί ξωφόρι.
Βάλε τὰ τσανομπράνελλα κ' ἔμπα ᾽ς τὸ περιβόλι.
Νὰ δῆς καὶ τῆς μικρῆς μπηλιῆς νὰ δῆς καὶ τῆς μεγάλης.
Π' ἄθθοῦσιν ἡ μικρομπηλιῆς καλλιὰ πού τῆς μεγάλης.
Ἐβαλε τὸ χρυσόσακκο τὸ δαμασκί ξωφόρι.
Βάλε τὰ τσανομπράνελλα καὶ μπαίνει ᾽ς τὸ περιβόλι.
Θωρεῖ καὶ τῆς μικρομπηλιῆς, θωρεῖ καὶ τῆς μεγάλης.
Κι' ἄθθοῦσαν ἡ μικρομπηλιῆς καλλιὰ πού τῆς μεγάλης.
Καὶ μιὰ μπηλιὰ μικρομπηλιὰ ἀπολοᾷ καὶ λέει.
«Κόρη νᾶχα τὰ κάλλη σου νᾶχα τῆς ὀμορφίης σου.
Νᾶχα τῆς νοστιμάδες σου καὶ τῆς πορπατηγιῆς σου.
"Οτις με γύρευε φιλί δέκα ἄντρα τού δίνω»
«Γιὰ δὲς τῆς σκύλλας τὸν υἱὸ τῆς ἄνομης τὴ γέννα

'Ὡς καὶ τὰ δέντρα τ' ἄλλα τακάμε καὶ λαλοῦσι».
 Κι' ὁ νηὸς ὅπου τὴν ἀγαπᾶ ἀπ' ὄξω τριγυρίζει.
 Μιὰν πέτρα ἤρε ριζιμιά κ' ἐπάνω γονατίζει.
 «Θεέ, κι' ἂν εἶμαι πλάσμα σου κι' ἂν εἶμαι δάφτισμά σου.
 Κάμε τὸν ἥλιο δυνατὸ νὰ σκίζονται ἡ πέτρες.
 Μπᾶς καὶ μπροβάλ' ἡ λιερὴς τ' ὠρὴ παναθηράκι.
 Νὰ πιάσῃ τὴ χρυσὴ ρόκα καὶ τ' ἀργυρὸ ροδάνι.
 Νὰ μὴν ἐφώναζε κανεὶ νὰ πᾶ' νὰ τῆς τὸ πάρη.
 Μόνι νὰ φώναζεν ἐμὲ νὰ πᾶ' νὰ τῆς τὸ πάρη».
 Θέλεις ὁ νηὸς ἅγιος ἦταν κι' ὁ θιὸς ἐπακουσέν του.
 Κάμνει τὸν ἥλιο δυνατὸ κ' ἐσκίζονταν ἡ πέτρες.
 Κ' ἐξέβγηκεν ἡ λιγερὴ 'στ' ὠρὴ παναθυράκι.
 Κι' ἐπίασε τὴ χρυσὴ ρόκα καὶ τ' ἀργυρὸ ροδάνι.
 Νὰ κάμῃ τὴ χονδρὴ ψιλὴ καὶ τὴν κοντὴ μεγάλῃ.
 Κ' ἐκόπην ἡ ψιλὴ μακρὰ κ' ἔπese τὸ ροδάνι.
 Καὶ δὲν ἐφώναζε κανεὶ νὰ πᾶ' νὰ τῆς τὸ πάρη.
 Μόνον ἐφώναζεν αὐτὸν νὰ πᾶ' νὰ τῆς τὸ πάρη.
 Κάθε σκαλλὶ ἐφίλαν το κάθε σκαλλὶ τσιμπᾶ το.
 Καὶ κάθε τριά καὶ τέσσερα στέκει κι' ἀναρωτᾷ το.
 «Ροδάνι ροδανάκι μου κ' ἐστὶ χρυσὴ ροκούλα.
 Καὶ παρὰ ποῦ φιλῶ ἐσᾶς νὰ φίλου τὴν κυρά σας.
 Καὶ παρὰ ποῦ τσιμπῶ ἐσᾶς νὰ τσίμπου τὴν κυρά σας.
 «Γιὰ δὲ τοῦ σκύλλου τὸν υἱὸ τῆς ἀνομῆς τὴ γέννα.
 Ἐπese τὸ ροδάνι μου καὶ σὲ χαρὲς ἐμπήκες
 Νάθελε γκρεμιστῶ κ' ἐγὼ χαρὲς ὅπου πολέμας.
 Ἄμε νὰ πᾶς 'στὸν κερουλλᾶ κ' ἓνα κερί νὰ πάρῃς.
 Σ' τ' Ἀη Γιωργίου τὴν ἐκκλησιὰ νὰ πᾶς μπροστὰ νὰ τάψῃς.
 'Σ τὸν Ἀην Ἀλησμονητὴ μπᾶς καὶ μὲ λησμονήσης
 «Πριχοῦ τὸ πῆς ἀγάπη μου ἐπῆα κ' ἔκαμά το
 Ἐπῆα κ' εἰς τὸν κερουλλᾶν κ' ἐπῆρα 'να κεράκι
 Στ' Ἀη Γιωργίου τὴν ἐκκλησιὰ ἐπῆα μπρὸς καὶ τό'ψα
 'Σ τὸν Ἀην Ἀλησμονητὴ νὰ μὴ σὲ λησμονήσω».
 «Πείθεσ' ἐστὶ ὁ νιούλικος ὅ,τι σὲ πῶ νὰ ποίσης;
 Μπορεῖς τὰ ἐκατόλογια νὰ μοῦ τὰ τραγουδήσης;
 «Πείθουμ' ἐγὼ ὁ νιούλικος ὅ,τι μὲ πῆς νὰ ποίσω.
 Μπορῶ καὶ ἐκατόλογια νὰ σοῦ τὰ τραγουδήσω.
 Ἐννὴ χρωινῶ 'παιδὶν ἤμουν κ' ἔμαθα τὸ ψαλτήρι.
 Τῆς λιγερῆς τὰ γκαρδιακὰ καὶ τὼν θεριῶν τῆς γλώσσες.
 Ὅλες τῆς γλώσσες τῶν πουλιῶν τῆς γλώσσες τῶν ἀνθρώπων.
 Τοῦ ποταμοῦ τὰ κλώσματα καὶ τῶν θρυσῶν τῆς στάσες.
 Τῆς πέτρας τὸν 'ντιδονισμόν καὶ τῶν νυχτῶν τῆς ὥρες.
 Ἐμαθα τὰ ἐκατόλογια ποῦ λέν γιὰ τὴν ἀγάπη.
 Κι' ἂν ἀγαπᾶς, ἀγάπη μου, ρῶτα με ἓνα ἓνα.
 Ἐνα τοῦ λέ' ἡ λιγερὴ κι' ὁ νηὸς ἀπολοᾶται.

'Ὁ νηὸς ὅπου τὴν ἀγαπᾶ ἀπ' ὄξω τριγυρίζει.
 Καὶ τὸ φεσάκι του ἔβγαλε κι' ὀμπρὸς τῆς μετανίζει.

Τὰ ζευγάρια τῶν χαρτιῶν

«Ἐνας θεὸς μᾶς ἐπλασεν ἐσὲ κ' ἐμὲ τρυγόνᾳ.
Γιὰ νὰ φιλοῦμαστε τὰ δυὸ στὰ χεῖλῃ καὶ στὸ στόμα.
Δυὸ μάτια τάχεις λιγερῇ καὶ μιὰ καρδιὰ μαραίνεις.
Καίουμαι καὶ μπουρίζουμαι καὶ νὰ μὲ δῆς δὲ θυγαίνεις.
Τρί' ἀδονάκια στέκονται κυρά μου στὴν αὐλὴ σου.
Νὰ κελαδοῦν νὰ σὲ ξυπνοῦν νὰ σκάζουν οἱ ἄχτροι σου.
Τεσσαροκάντουνοι σταυρὸς κρέμμεται στὸ λαιμὸ σου.
Ὅλοι φιλοῦσι τὸ σταυρὸ κι' ἐγὼ τὸ μάουλό σου.
Πέντε φορὲς ἄλλιοθυμῶ κυρά μου τὴν ἡμέρα
Δυὸ τὸ πορνὸ δυὸ τὸ βραδὺ καὶ μιὰ σὰ γύρ' ἡ μέρα.
Ἐξάστηκα στὰ κάλλῃ σου ρήγισσα τῶν ἄγγέλῳ.
Βασίλισσα τῶν κοριτσιῶ γκι' ὅλων τῶν ἀρχαγγέλῳ.
Ἐφτὰ μαχαίρια δαμασκιά καινουργιοτρόχισμένα.
Μέσ' στὴν καρδιά μου νάμπουσι δὲ σ' ἀπαρνιούμ' ἐσένα.
Ἐφτὰ πλανήτες τούρανοῦ τὴν ἀγαπῶ πλανάτε.
Στὴν ἀγκαλιά μου νᾶρκεται τὴν νύχτα νὰ κοιμάται.
Ὀχτῶ χαλιά ἔχει ὁ κάουρας καὶ πάει ὀμπρὸς καὶ πίσῳ.
Σὲ τὸ πα μιὰ σὲ τὸ πα δυὸ, δὲ θὰ σὲ λησμονήσω.
Νοιάζεσαι, κόρη, νοιάζεσαι πότε θὰ βλοηθοῦμε.
Πότε θὰ σμίζουμε τὰ δυὸ νὰ γλυκοφιληθοῦμε.
Δεκάτησε τὰ λόγια σου λέε τα δέκα δέκα
Μπᾶς καὶ τὰ σώσω ἑκατὸ καὶ πᾶρῳ σε γεναίκα.
Τὰ εἰκοσί μου δάχτυλα χεριῶ καὶ ποδοριῶ μου
Ὅλα μὲ συντρομάσσουνι σὰν σὲ θωρῶ ἐμπρὸς μου.
Τριαντενὴ μου Παναγιὰ πούσαι στὰ ψηλωμένα.
Ἐσὺ γνωρίζεις τὰ κρυφὰ καὶ τὰ φανερωμένα.
Σαράντα δαμασκιά σπαθιά κάτω στὴ γῇ ἔπλωμένα
Ὅλα περνῶ τα κ' ἔρχουμαι γιὰ νάνταμῶσω ἐσένα.
Πενήντα μέρες στὴ Φραγκιά μιὰν πέτραν ἐπελέκου
Μ' ἐμάθαν το πῶς σὲ ἔγαπῶ κι' ἦρταν καὶ παραδέλεπου.
Ἐξήντα μέρες ἐστιβγα τὰ ρόδα στὴν αὐλὴ σου.
Νὰ βγάλῳ τὸ ροδόσταμο ν' ἀράνω τὸ κορμί σου.
Ἐβδομηντάρι φράγκικο σου στέλλῳ γιὰ σημάδι
Χίλια φλουριά βενέτικα ἄλλος νὰ μὴ σὲ πάρῃ.
Ὀγδῶντα σουῖραν προξενὲς πουλί μου ἀπὸ τὰ ξένα.
Καὶ σὺ οὐλες τῆς ἀρνήθηκες γιὰτὶ ἀγαπᾶς ἐμένα.
Ἐνενήντα ὥρες νὰ γενῇ ἡ μέρα πού ἂ θρεθοῦμε
Νὰ πῆς ἐσὺ νὰ πῶ κ' ἐγὼ νὰ παρηγορηθοῦμε.
Δὲν εἶμαι ἔγω ἑκατόνταρχος μήτε πασσᾶς νὰ ῥίζῳ.
Τώρα πού τάσωσα ἑκατὸ ἐσένα θὰ γνωρίζῳ.
«Σύρε καὶ πάννε στὸν παππᾶ στὸ διάκο στὸν δεσπότη.
Νὰ φέρουνι τὰ στέφανα νὰ φέρουν καὶ κουμπάρο.
Νᾶρτουν νὰ μᾶς βλοήσουνι σήμερα νὰ σὲ πᾶρῳ».

Ἐπὶ τῇ ἀρχῇ μιὰ γνωστὴ ράτσα σκυλιῶν ποὺ ὀνομάζεται Κόκερ. Στὴν Ἀ-
γία Σοφία ὑπάρχει γραμμένη ἡ πασίγνωστη ἐπιγραφή: «Νίψον ἀνομήμα-
τα μὴ μόνον ὄψιν».

Τὸ νὰ ἔχετε τώρα στὸ νοῦ σας τὶς λέξεις ΚΟΚΕΡ καὶ ΝΙΨΟΝ καὶ δύο
ἄλλες κοινὲς ΨΑΡΑΣ καὶ ΠΙΠΕΣ δὲν εἶναι ἀσφαλῶς δύσκολο πρᾶγμα.

Μὲ τὶς 4 λοιπὸν αὐτὲς λέξεις, τηρώντας ὅμως στὴ μνήμη ἀπαραίτητα
αὐτὴν τὴ σειρά:

1) ΨΑΡΑΣ

3) ΝΙΨΟΝ

2) ΚΟΚΕΡ

4) ΠΙΠΕΣ

μπορεῖτε μὲ μιὰ τράπουλα νὰ καταπλήξετε κυριολεκτικὰ ὅποιονδήποτε.

Παίρνετε ἀπὸ μιὰ τράπουλα 20 χαρτιά —ὅποιοιδήποτε— καὶ τὰ βάζε-
τε κατὰ ζευγάρια ἐπάνῳ στὸ τραπέζι.

Ρωτῆστε τώρα τοὺς φίλους τῆς παρέας σας νὰ σκεφθοῦν ὁ καθένας ἀπὸ
ἓνα ζευγάρι. Τὰ μαζεύετε τὰ χαρτιά (ἡ σειρά τὸν μαζώματος δὲν παίζει
κανένα ρόλο), ἀρκεῖ τὰ ζευγάρια νὰ μὴ ἀνακατωθοῦν.

Τὸ κλειδί τώρα γιὰ τὸ τρῦκ σας εἶναι οἱ 4 αὐτὲς λέξεις: 1) ΨΑΡΑΣ.
2) ΚΟΚΕΡ. 3) ΝΙΨΟΝ. 4) ΠΙΠΕΣ.

Μὲ μιὰ ματιά βλέπετε ὅτι κάθε λέξις ἔχει καὶ ἓνα γράμμα διπλό. Τὸ
«Α» στὴν πρώτη, τὸ «Κ» στὴ δευτέρα κ.ο.κ. Ἐπίσης ἀπὸ ἓνα γράμμα, τὸ
ὁποῖο ὑπάρχει μία φορὰ σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς ἄλλες λέξεις. Τὸ «Ψ» τοῦ ψαρά ὅ-
τις ὑπάρχει καὶ στὸ Νίψον, τὸ «Ε» τοῦ Κόκερ ὑπάρχει καὶ στὸ Πίπες κ.ο.κ. Πρέ-
πει νὰ ἔχετε τώρα ἀπόλυτα στὸ νοῦ σας τὴν ἀκριβὴ σειρά αὐτῶν τῶν 4 λέ-
ξεων. Ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν θὰ στρώσετε στὸ τραπέζι τὰ 20 φύλλα ποὺ μα-
ζέψατε, ἀφοῦ οἱ φίλοι σας σκεφθῇκαν ὁ καθένας ἀπὸ ἓνα ζευγάρι.

Δηλαδή: Βάζοντας τὸ πρῶτο φύλλο κάτω (ἔχοντας τὸ «Ψ» τοῦ ψαρά
στὸ νοῦ σας), θὰ πᾶτε στὴν τρίτη λέξι νὰ βάλτε τὸ τρίτο χαρτί σας στὴ
σειρὰ τοῦ «Ψ» (ἔχοντας στὸ νοῦ σας τὸ «Ψ» τοῦ Νίψον) κ.ο.κ.

Ἡ παρακάτω εἰκὼν δείχνει γιὰ μεγαλύτερη εὐκολία σας ἀκριβῶς καὶ
μὲ ἀριθμοὺς, τὸ πῶς πρέπει νὰ τοποθετηθοῦν στὴ συνέχεια τὰ 20 χαρτιά:

1	3	5	7
9	11	10	13
15	17	2	12
19	18	20	14

Θυμᾶστε λοιπόν: Ἡ πρώτη σειρά ἀντιστοιχεῖ στὴ λέξι ψαράς, ἡ δεύτε-
ρη στὴ λέξι Κόκερ, ἡ τρίτη στὴ λέξι Νίψον καὶ ἡ τέταρτη στὴ λέξι Πίπες.

Καὶ τώρα ρωτᾶτε τοὺς φίλους σας σὲ ποιά ὀριζόντια σειρά ἐναλλάτουν
τὸ ζευγάρι ποὺ σκεφθῇκαν. Ἐὰν π.χ. σὰς πούνε στὴ δευτέρῃ καὶ τέταρτῃ
σειρὰ, ξέρετε ἀμέσως —ἀφοῦ τὸ «Ε» εἶναι τὸ κοινὸ γράμμα τοῦς— ποῖα
ζευγάρια σκεφθῇκαν. Ἐὰν πάλι π.χ. σὰς πούνε μόνο στὴν πρώτη σειρά, ξέ-
ρετε ὅτι θὰ εἶναι τὸ δεύτερο καὶ τὸ τέταρτο φύλλο τῆς σειρὰς ποὺ στρώ-
σατε χάμα, διότι τὸ «Α» εἶναι τὸ γράμμα ποὺ ἀναφέρατε δυὸ φορὲς στὴ
λέξι ψαράς κ.ο.κ.

Πολὺ ἐνδιαφέρον, ἀλλὰ καὶ διασκεδαστικώτατο συγχρόνως εἶναι τὸ νὰ
βρῆτε καὶ σεῖς μόνοι σας τέσσερες ἄλλες λέξεις γι' αὐτὸ τὸ παιχνίδι!

Ἐπειδὴ ὅμως αὐτὸ εἶναι δύσκολο, ἴδου τέσσερες ἄλλες κατάλληλες λέ-
ξεις ποὺ ἴσως μπορεῖ νὰ τὶς θυμηθῇτε καὶ καλύτερα: 1) ΞΕΝΕΣ 2) ΔΙ-
ΔΩΝ 3) ΜΑΞΙΜ 4) ΚΑΚΩΣ.

Μάργκαρετ Μίτσελ

“Όσα παίρνει ο άνεμος,”

Του
ROBERT RUARK

Το πολύκροτο έργο που για πρώτη φορά θα προβληθῇ
στο «Πάλλας» στις 26 Ιανουαρίου του 1953.

Τὸν Αὐγουστο τοῦ 1949 πέθανε ἀπο ἑνα αὐτοκινητιστικὸ δυστύχημα στὴν Ἀτλάντα τῆς Γεωργίας ἡ Μάργκαρετ Μίτσελ, ἡ Ἀμερικανίδα συγγραφεὺς ποὺ ἔγραψε τὸ περίφημο βιβλίο «Όσα παίρνει ὁ άνεμος». Καὶ ὅλοι οἱ συμπολίτες τῆς τὴν θρήνησαν σάν νά ἦταν ἀγία. Οἱ συγγενεῖς τῆς δὲν δέχθηκαν στὴν κηδεῖα ἄλλα λουλούδια ἀπὸ ἕνα μεγάλο καλάθι ποὺ ἔστειλαν οἱ τρόφιμοι τοῦ σωφρονιστηρίου τῆς Ἀτλάντα ποὺ ἦταν φίλοι τῆς. Τὰ λουλούδια αὐτὰ τὰ συνώδευαν τὰ ἀκόλουθα λόγια: «Καὶ ὁ τελευταῖος μας αἰσθάνεται θαθεῖα εὐγνωμοσύνη γιὰ τὸ θάρρος ποὺ τοῦ ἔδωσε ἐκεῖνη».

Μέσα σὲ δώδεκα χρόνια ἡ Μάργκαρετ Μίτσελ κατέκτησε τὸν κόσμo καὶ πέρασε ἀπὸ τὴν ἀφάνεια στὴν διεθνή φήμη, ἔτσι ποὺ μόνο μὲ τὸν Φραγκλῖνο Ροϋζβέλτ ἢ τὸν στρατηγὸ Ἀϊζενχάουερ μπορούμε νά τὴν συγκρίνουμε. Κι' αὐτὸ τὸ κατῳρθωσε μὲ τὸ μοναδικὸ βιβλίο ποὺ ἔγραψε, τὸ περίφημο μυθιστόρημα ποὺ πούλησε ἑξὶ ἑκατομμύρια ἀντίτυπα ἀπὸ τὸ 1936 καὶ

ποὺ ἐξακολουθεῖ καὶ πωλεῖται 50.000 ἀντίτυπα τὸ χρόνο, τὸ μυθιστόρημα ποὺ γράφηκε ἀπὸ μιὰ ἑρασιτέχνηδα μυθιστοριογράφου ποὺ γύρευε νά σκοτώσῃ τίς ὥρες τῆς ἀρρώστιας τῆς χωρὶς νά εἶναι βέβαιη ἂν θὰ τὸ δημοσιεύσῃ ποτέ.

Πραγματικὰ ὁ κόσμος πολὺ λίγα ἤξερε γιὰ τὴ συγγραφέα ποὺ εἶχε γίνεῖ τόσο ἀγαπητὴ καὶ τὸ βιβλίο τῆς διαβαζόταν σὲ ὅλες τίς χώρες. Οἱ χαρακτήρες τοῦ βιβλίου τῆς Πέγκυ (ἔτσι τὴν φώναζαν οἱ δικοί τῆς) ἔξφυγαν ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς φαντασίας καὶ πῆραν ζωὴ, ἔγιναν ὄντα ὑπαρκτὰ ποὺ ἦρθαν μάλιστα νά ἐπέμβουν στὴ ζωὴ τῆς Μίτσελ. Ἡ ἴδια ὠστόσο πάντα ἀρνιόταν κατηγορηματικὰ πὼς οἱ ἥρώες τῆς, ἡ Σκάρλετ καὶ ὁ Ρέτ, ὁ Ἀσλοῦ καὶ ἡ Μελανία εἶχανε καμμιά σχέσι μὲ πραγματικὰ πρόσωπα. Καὶ ὁ ἄντρας τῆς, ὁ Τζὼν Μάρς, δηλώνει πὼς ἡ ἡρώϊδα τοῦ βιβλίου δὲν εἶχε καμμιά σχέσι μὲ τὸν χαρακτήρα τῆς γυναίκας του.

—Ἡ γυναίκα μου περιφρονοῦσε τὴ Σκάρλετ, λέει ὁ Μάρς.

Ἦταν μιὰ κακὴ γυναίκα, ποὺ πούλησε τρεῖς φορές τὸν ἑαυτὸ τῆς γιὰ νά παντρευτῇ χωρὶς νά

ἀγαπᾷ καὶ ἡ Πέγκυ πίστευε πὼς ὁ τύπος τῆς δὲν διέφερε πολὺ καὶ ἀπὸ μιᾶς γυναίκας τοῦ δρόμου.

Τὴν ἐποχὴ ποὺ πέθανε ἡ Μάργκαρετ Μίτσελ γινόταν ἀρκετὴ συζητήσι γιὰ τὰ μελλοντικὰ τῆς συγγραφικὰ σχέδια. “Ό,τι καὶ ἂν ἔγραφε βέβαια εἶχε ἐξασφαλισμένη τὴν ἐπιτυχία. Σκόπευε νά γράψῃ μιὰ σειρὰ ἄρθρων γιὰ τὴν σχέσι τῆς μὲ τὸν κομμουνισμό. Τὸ βιβλίο τῆς ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ ποὺ δημοσιεύτηκε ἔγινε ὁ στόχος τοῦ ἐρυθροῦ τύπου.

Ἰσως γιὰ τὴν μιὰ ἱστορία ποτισμένη ἀπὸ τὸ αἶσθημα τοῦ ἀτομισμοῦ καὶ αὐτὸ δὲν ταιριάζει μὲ τὴ γραμμὴ τῶν Κομμουνιστῶν. Ἡ πρώτη προβολὴ τῆς ταινίας ποὺ ἔγινε μὲ θάσι τὸ βιβλίο τῆς Μίτσελ, προκάλεσε δριμύτητα ἐπὶ θεσι τῶν κομμουνιστῶν καὶ ἕνας κριτικός, ὁ Δόουαρντ Ράσμορ, ἀπολύθηκε ἀπὸ τὴν κομμουνιστικὴ ἐφημερίδα «Ντσίηλυ Οὐώρκερ» γιὰ τὸ δὲν τὸ χτύπησε ἀρκετά.

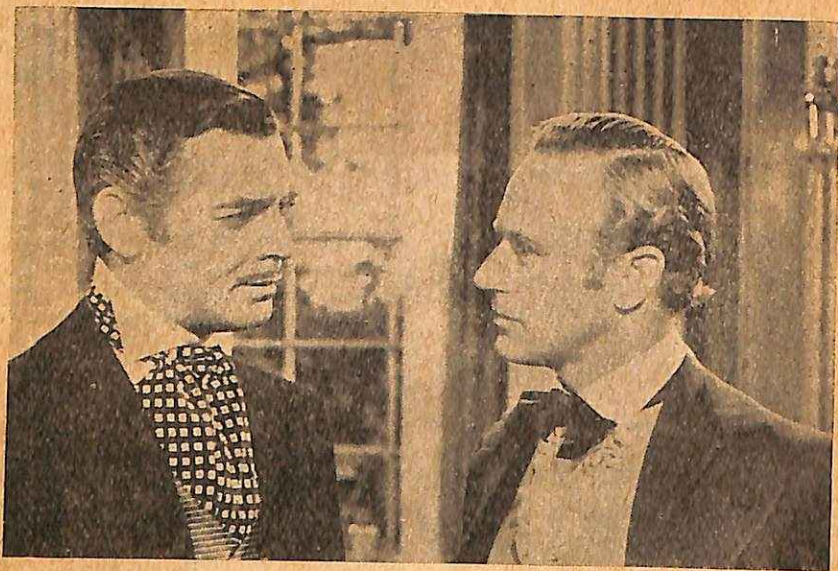
Τὸ βιβλίο μεταφράστηκε σὲ εἰκοσιδύο γλώσσες, τυπώθηκε γιὰ τοὺς τυφλοὺς σὲ σύστημα Μπραῖλ καὶ ἕνα χρόνο μετὰ τὴν ἐκδόσιν του κέρδισε τὸ βραβεῖο Πούλνιτς γιὰ τὴ λογοτεχνία.

“Όταν κυκλοφόρησε τὸ βιβλίο ἡ Μάργκαρετ Μίτσελ ἔπαψε πιά νά ἀνῆκῃ στὸν ἑαυτὸ τῆς. Προσπάθησε νά κρατηθῇ μέσα στὸν κύκλο τῆς ζωῆς ποὺ εἶχε φτιάξει, μὰ δὲν μπορούσε. Γι' αὐτὸ ἀναγκάστηκε νά πάῃ ὅσο ἦταν δυνατό πιὸ μακριὰ ἀπὸ τὸ θόρυβο τῆς δόξας καὶ ἀφιέρωσε τίς ὥρες τῆς σὲ διάφορα φιλανθρωπικὰ ἔργα. Πολλοὶ νομίζουν πὼς ἡ Μάργκαρετ Μίτσελ ἦταν μιὰ ἀπλὴ νοικοκυρὰ ποὺ δὲν εἶχε ξαναπιάσει ποτέ τὴν πέννα, καὶ ὅμως κατῳρθωσε νά γράψῃ ἕνα

θαυμάσιο βιβλίο ποὺ τῆς χάρισε μιὰ μικρὴ περιουσία καὶ μιὰ τεράστια φήμη. Μὰ ἡ ἀντίληψι αὐτὴ δὲν εἶναι ὀρθή. Ἡ Μάργκαρετ Μίτσελ εἶχε πείρα δημοσιογράφου ἀπὸ τὸ 1922, ὅταν ἄρχισε νά συνεργάζεται μὲ τὰ περιοδικὰ «Sunday Magazine» καὶ «Atlanta Journal». Καὶ διαβάζοντας, ἀκούγοντας καὶ ζώντας μέσα στὰ ἐνθύμια τῆς ἐποχῆς τοῦ πολέμου τῶν Βορείων καὶ Νοτίων ἐτοιμαζόταν σὲ ὅλη τῆς τὴ ζωὴ νά γράψῃ τὸ «Όσα παίρνει ὁ άνεμος». Κάποτε εἶπε σὲ ἕνα φίλο τῆς:

— Μεγάλωσα σὲ μιὰ ἐποχὴ ὅπου ἡ φωνὴ τῶν παιδιῶν δὲν ἀκουγόταν. Ἔτσι κάθε Κυριακὴ ἀπόγευμα ἤμουν ἀναγκασμένη νά ἀκούω ἕνα σωρὸ πράγματα γιὰ τὸν Ἑμφύλιο Πόλεμο σὲ ἐπισκέψεις φίλων καὶ συγγενῶν ποὺ μὲ τραβοῦσαν μαζί τους οἱ μεγάλοι. “Όλοι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι εἶχαν πολεμήσει τότε ἢ εἶχαν ζήσει πτὰ μετόπισθεν. Ἀκουσα γιὰ τίς μάχες καὶ τίς πληγές καὶ τὸν πρωτόγονο τρόπο ποὺ τίς περιποιόνταν, γιὰ τίς κυρίες ποὺ ὑπηρετοῦσαν στὰ νοσοκομεῖα καὶ γιὰ τὸ πὼς προσπαθοῦσαν νά ἀντικαταστήσουν τὰ φάρμακα, τὰ τρόφιμα καὶ τὰ ρούχα, ὅταν ὁ ἀποκλεισμός γινόταν πολὺ στενός καὶ δὲν μπορούσε νά φθάσῃ βοήθεια ἀπ' ἔξω. “Όταν μεγάλωσα, ζοῦσαν ἀκόμη στὴν Ἀτλάντα πολλοὶ παλαιοὶ πολεμισταί. Δὲν περνοῦσε μέρα ποὺ νά μὴ συζητήσουν ζωηρὰ γιὰ τὸν πόλεμό τους. Ἦταν σάν νά μεγάλωνα μέσα στὸν πόλεμο.»

“Όταν τελείωσε τίς σπουδές τῆς, τὸ 1919, ἡ Μάργκαρετ Μίτσελ γύρισε στὸ σπιτί τῆς καὶ κοντὰ στὸν πατέρα τῆς καὶ τὸν ἀδελφὸ τῆς, ἄρχισε νά ζῇ τὴν κο-

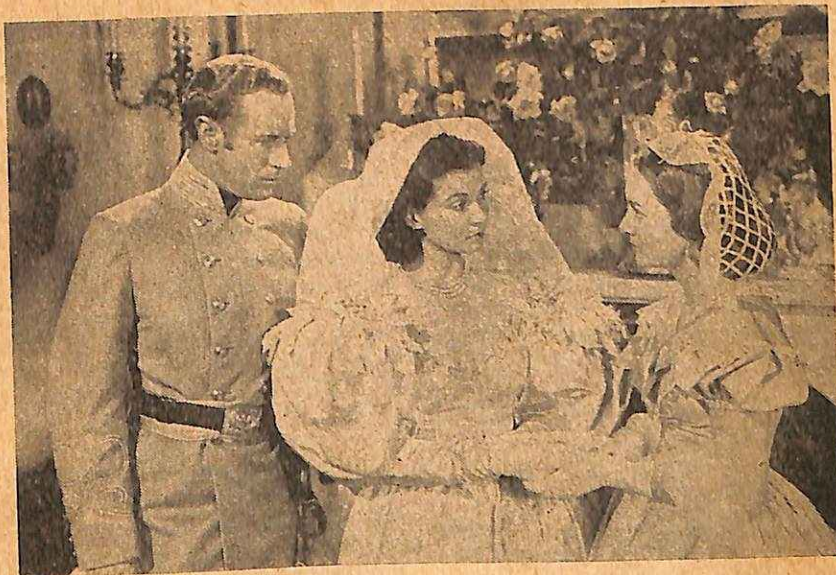
Η ταινία «Όσα παίρνει ο άνεμος» υπήρξε η μεγαλύτερη επιτυχία του κινηματογράφου και χάρισε νέους θαυμαστές στο βιβλίο της Μάργκαρετ Μίτσελ, το οποίο είχε ήδη διαβαστεί από εκατομμύρια αναγνώστες. (Οι δύο κύριοι ήρωες, Ρέτ Μπάτλερ και Άσλεϋ, όπως τους ερμήνευσαν οι ηθοποιοί Κλάρκ Γκράιμς και Λέζλι Χάουαρντ).

σμηκή ζωή μιάς κοπέλλας των Νοτιών Πολιτειών. Και μιά μέρα, ξαφνικά, ανήγγειλε την απόφασή της: «Θα έργαστώ».

Έτσι έγινε συνεργάτης του «Atlantic Journal». Το πρώτο κομμάτι που δημοσίευσε με την υπογραφή της ήταν μιά συνέντευξη με μιά κυρία που μόλις είχε γυρίσει από την Εύρωπη, όπου είχε ψωνίσει τα τελευταία μοντέλα. Η Μάργκαρετ Μίτσελ όμως είχε δημοσιογραφικό πνεύμα και όταν ανακάλυψε πως η συνομιλήτρια της θριασκόταν στην Ιταλία όταν έγινε το πραξικόπημα του Μουσολίνι, αμέσως γύρισε την κουβέντα από τις μόδες σε ένα σοβαρό άρθρο για τους φασίστες της Ιταλίας, για το έπισιτιστικό και το πολιτικό πρόβλημα της Γερμανίας και την πιθανότητα ενός νέου πολέ-

μου στην Εύρωπη. Η Πέγκυ Μίτσελ δεν έγραψε πουθενά άλλο παρά μόνο σ' αυτά τα κυριακάτικα φύλλα. Εκεί διαμόρφωσε το ύφος της και εκεί θα εξακολουθούσε ίσως να γράφει, αν δεν έρχονταν μερικά περιστατικά που άλλαξαν τη ζωή της. Στο τέλος μιά εξάρθρωσι του ποδιού της με αρθρικές επιπλοκές την ανάγκασε να εγκαταλείψει τη δημοσιογραφία και να μείνει στο σπίτι, κοντά στον άντρα της, τον Τζών Μάρς, πρώην δημοσιογράφος, που ήταν τότε σύμβουλος της Ηλεκτρικής Εταιρείας της Γεωργίας στο τμήμα των διαφημίσεων.

Στο σπίτι αυτό, σε ένα δωμάτιο γεμάτο βιβλία, η Μάργκαρετ Μίτσελ άρχισε να γράφει το έπικό βιβλίο της. Δούλευε ανάκατα. Έγραφε πρώτα ένα τε-

Ο ρόλος της Σκάρλετ Ο' Χάρα ήταν το όνειρο κάθε ηθοποιού της Αμερικής και η Κάθριν Χέμπτον και η Μπέττυ Νταϊνίς επолέμησαν σκληρά για να τον εξασφαλίσουν. Άλλα τελικώς εδόθηκε σε μιά σχεδόν άγνωστη τότε νέα Άγγλίδα ηθοποιό, την Βίβιαν Λη. (Λέζλι Χάουαρντ, Βίβιαν Λη και η Όλβια ντε Χάβιλλαντ στον ρόλο της Μελανίας).

λευταίο κεφάλαιο, ύστερα ένα από τη μέση, μετά ένα κομμάτι από την αρχή και ύστερα πάλι γύριζε στο τέλος. Οι σημειώσεις που χρησιμοποίησε ήταν ελάχιστες. Είχε τεράστια μνήμη και ποτέ δεν έβαζε στο χαρτί ένα τύπο, αν δεν τον είχε πρώτα τελειομέσα στο μυαλό της. Συζητούσε με τον άντρα της για όλες τις λεπτομέρειες, ακόμη και για τα πιο άσημαντα πρόσωπα. «Ξέρω τι φάτσα έχει αυτός ο άνθρωπος» έλεγε στον άντρα της μιά φορά. Ξέρω τι κάνει, πως μιλάει... μάλιστα, Τζών, δεν μπορώ να τον κάνω να περπατήσει!»

Μερικά από τα κεφάλαια του «Όσα παίρνει ο άνεμος» γράφτηκαν και 70 φορές και 80, γενικά, τουλάχιστον 20. Κάθε φορά που ένα κεφάλαιο έπαιρνε την τελειωτική του μορφή έμπα-

νε σε ένα φάκελλο και φυλαγόταν στο συρτάρι. Ο άντρας της διάβαζε το βιβλίο κομματιαστά, όπως το έγραφε εκείνη. Και έτσι δεν είδε το θαυμαίο ξεδίπλωμα της διηγέσεως, την θαυμάσια τέχνη που κρατούσε άγρυπνο το ενδιαφέρον του αναγνώστη, παρά μόνο όταν ήρθαν τα πρώτα δοκίμια από το τυπογραφείο.

Μερικοί άνθρωποι είναι φτιαγμένοι για να γράφουν διαλόγους. Άλλοι δεν το κατορθώνουν ποτέ. Το αυτί της Μίτσελ ήξερε να συλλαμβάνει το τέλειο όπως και το μάτι της. Στο «Όσα παίρνει ο άνεμος» δεν υπάρχει ούτε μιά γραμμή με φτιαχτό ή πομπώδη διάλογο. Και οι προσποιημένες εκφράσεις που χρησιμοποιεί είναι οι εκφράσεις των Νοτιών που προσθέτουν άλλη-

θοφάνεια στην διήγησι.

Τὸ θέμα τοῦ βιβλίου τὸ εἶχε ἡ Μίτσελ στὸ νοῦ της σχεδὸν ἀπὸ πάντα. Ἦταν ἓνα θέμα ἀπλό: ἡ ἐπιβίωσι — ἡ ἀνοδος τῶν δυνατῶν μέσα ἀπὸ τὸ χάος. Ὁ Ρέτ καὶ ἡ Σκάρλετ, ἄνθρωποι σκληροὶ καὶ ἀνηλεεῖς, χτυπήθηκαν ἀλύπητα μὲ τὸ περιβάλλον τους, ὥσπου τὸ σάρωσαν. Ὁ Τζέραλντ Ὁ Χάρα, ὁ πατέρας τῆς Σκάρλετ, δὲν ὑπόρεσε νὰ προσαρμοσθῇ καὶ πέθανε χωρὶς νὰ νοιώσῃ τὴν μεταβολὴ μέσα στην ὀδυνηρὴ ἐκπληξί του. Ὁ εὐγενικὸς Ἄσλυ ἦταν κι' αὐτὸς ἀνίκανος νὰ παρακολουθήσῃ τὴν πραγματικότητα τοῦ ἀδυσώπητου πολέμου καὶ κατέφυγε στὴν ψευδαίσθησι τοῦ ὄνειρου. Ἡ Μελανία, ὁ μόνος τύπος τοῦ βιβλίου ποὺ ἡ Μάργκαρετ Μίτσελ συμπαθοῦσε καὶ ἐνέκρινε, ἦταν ἓνας συνδυασμὸς ἐξωτερικῆς γλυκύτητας καὶ ἀτσαλénιας ψυχικῆς δύναμης. Ἡ Μελανία πρα-

Ἡ Σκάρλετ ἤξερε νὰ ἀγαπᾷ...

γματοποίησε τὴ μόνη τέλεια μορφή τοῦ βιβλίου. Χωρὶς νὰ θυσιάσῃ κανένα ἀπὸ τὰ ἱδανικά καὶ τὴν εὐγένεια τῆς προσωπικότητάς της, ἀρνήθηκε νὰ συμβιβασθῇ μὲ τὸ σκληρὸ παρὸν ἢ νὰ δειλιάσῃ μπροστὰ τὸ πικρὸ μέλλον.

Πολλές φορές ἡ Μάργκαρετ Μίτσελ σχολίασε τὸν τρόπο ποὺ οἱ δυὸ ἥρωές της, ἡ Σκάρλετ καὶ ὁ Ρέτ, ἀντιμετώπισαν τὶς δυσκολίες τῆς ἐποχῆς τους, ἕναν τρόπο πολὺ ξένο πρὸς τὴν ἠθική. «Σὲ μιὰ μεγάλη ἐποχὴ μεταβολῶν ὅπως εἶναι τὰ τελευταία χρόνια τοῦ ἐμφυλίου πολέμου καὶ ἡ πικρὴ μεταπολεμικὴ περίοδος, ἔλεγε, μόνο οἱ δυνατοὶ ἐπιζοῦν καὶ δυστυχῶς ἡ ἀσυνειδησία εἶναι συχνὰ χαρακτηριστικὸ τῶν δυνατῶν».

Κανένας δὲν θὰ μπορέσῃ ποτὲ νὰ πῇ πὼς ἡ Μάργκαρετ Μίτσελ ζώντας τὴν σχετικὰ ἡσυχὴ καὶ ἄνετη ζωὴ μιᾶς γυναικῆς τοῦ Νότου, ἀπὸ καλὴ οἰκογένεια, ἔμαθε νὰ εἰσδύῃ τόσο βαθειά στὴν ἀνθρώπινη ψυχὴ καὶ γινώρισε τόσο καλὰ τὰ αἰσθήματα ποὺ τὴν συγκλονίζουν, ὅπως φαίνεται στὸ πρῶτο καὶ μοναδικό της βιβλίο. Μιλεῖ γιὰ τὴ γέννησι, τὸ θάνατο, τὴν ἡδονή, τὴν ἀπληστία, τὴ φιλαργυρία, τὴν πείνα, τὸ μίσος, τὴ ζήλεια, τὸν ἔρωτα, τὴν εὐτυχία, τὴ μοναξιά καὶ ἡ φαντασία της προβάλλει καταπληκτικὴ γιὰ μιὰ καλοαναθρεμμένη καλλονὴ τοῦ Νότου, ποὺ εἶναι ἀδύνατο νὰ εἶχε πείρα τῶν καταστάσεων καὶ τῶν συγκινήσεων ποὺ τόσο ζώντανά περιγράφει.

Ὅποια κι' ἂν ἦταν ἡ πρόθεσις τῆς Μίτσελ ὅταν ἔγραφε τὸ βιβλίο, ἓνα εἶναι βέβαιο, πὼς ἡ παγκόσμια ἀπὴχησί του ἦταν κάτι ἀφάνταστο. Χιλιάδες γράμματα ἀπὸ ὅλες τὶς γωνιές τῆς

γῆς ἔδειξαν στὴν συγγραφέα πὼς εἶχε μιλήσει γιὰ τὸν πόνο τῶν ἀνθρώπων καὶ γιὰ τὴν ἀναστάτῳσι τῆς ζωῆς τους.

Ἐνα γράμμα ἀπὸ τὴν Κεντρικὴ Εὐρώπῃ τῆς ἔλεγε: «Ἀπὸ τὸ ἀγαπημένο μας σπίτι ποὺ τὸ χάσαμε καὶ μεῖς σάν τὴν Σκάρλετ ἔφυγα μὲ τὰ ποιήματα τοῦ Γκαίτε καὶ τὸ βιβλίο σας. Περιγράψατε αὐτὸ ἀκριβῶς ποὺ ζοῦμε τώρα καὶ ὁ τρόπος ποὺ βλέπετε τὶς σκληρὲς ἐκεῖνες μέρες τοῦ τόπου σας μᾶς κάνει νὰ πιστεύουμε πὼς ζήσατε καὶ σεῖς τὸν δικὸ μας ἐφιάλτη».

Γρήγορα ἡ Μάργκαρετ Μίτσελ κατάλαβε πόσες εὐθύνες δίνει ἡ φήμη. Μὲ κόπο προσπάθησε νὰ κρατήσῃ τὴν ἰδιωτικὴ τῆς ζωὴ ἀνέπαφη, μὰ δὲν τὸ κατὰφερε πάντα. Στὰ μαγαζιά τὴν περικύκλωναν ἀμέσως, τῆς ζητοῦσαν αὐτόγραφα, τῆς ζητοῦσαν νὰ τὴν ἐπισκεφθοῦν στὸ σπίτι της. Κατάντησε νὰ ζῇ μιὰ διπλὴ ζωὴ. Ἀπὸ τὸ Χόλλυγουντ τῆς ἔγραφαν νὰ παρακολουθήσῃ τὸ γύρισμα τῆς ταινίας, ἀλλὰ ἀρνήθηκε νὰ πάῃ. Καὶ γιὰ πολλὰ χρόνια τὴν εἶχε τὴν ἐνόχλησι τῶν ἀδιόρθωτων ρωμαντικῶν ποὺ δὲν ἐννοοῦσαν νὰ παραδεχθοῦν ὅτι ὁ Ρέτ ἐγκατέλειπε τὴν Σκάρλετ γιὰ πάντα.

Στὸ διάστημα τοῦ τελευταίου πολέμου ἡ Μάργκαρετ Μίτσελ ἀκούραστη, ἔπαιξε τὸ ρόλο τῆς Μελανίας. Δούλευε νύχτα μέρα γιὰ διάφορες ὁργανώσεις καὶ κυρίως γιὰ τὸν Ἀμερικανικὸ Ἐρυθρὸ Σταυρὸ, χωρὶς βέβαια νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴ δουλειά της στὶς φυλακές καὶ στὸ σωφρονιστήριό τῆς Ἀτλάντα.

Ἦξερε νὰ φτάνῃ στὸ βάθος τῆς ἀνθρώπινης καρδιάς καὶ ἀρκοῦσε νὰ δῇ κάποιον ἢ νὰ ἀκούσῃ κάτι μιὰ φορὰ στὴ ζωὴ της γιὰ νὰ μὴ τὸ ξεχάσῃ ποτέ.

Τὸ 1944 πέθανε ὁ πατέρας της κι' αὐτὸ τῆς κόστισε πολὺ. Ἡ ἴδια ἡ Μίτσελ δὲν ἦταν ποτέ πολὺ γερὴ, μὰ εἶχε ἀφοσιωθῇ ὁλόψυχα στοὺς δικούς της καὶ κυρίως στὸν ἄντρα της. Πάντα ὁμως ἔθρισκε καιρὸ νὰ θλέπη καὶ τοὺς φίλους της.

Ἡ Μάργκαρετ Μίτσελ ἄφησε πεθαίνοντας ἓνα μοναδικὸ ἔργο στὴν Ἀμερικανικὴ Φιλολογία. Διέλεξε ἓνα ἀπὸ τὰ πὺν δύσκολα θέματα καὶ θρῆκε τὸν τρόπο νὰ τὸ κἀνῃ ἄξιο τῆς ἀγάπης τοῦ κοινοῦ. Καὶ χωρὶς νὰ τὸ ξέρῃ χάρισε θάρρος καὶ ἐλπίδα σὲ ἐκατομμύρια ἀπελπισμένους. Ἡ μορφή της στέκεται ἀκέραιη πάνω ἀπὸ τοὺς κοινούς ἐπαίνους. Σάν συγγραφέας πλησίασε τὸ τέλειο καὶ ἡ ζωὴ της ἦταν ὅλη μιὰ καλὴ πράξι. Ὁ ἄντρας της προτιμᾷ νὰ τὴν χαρακτηρίξῃ μὲ τὰ λόγια ποὺ λέει ὁ Ρέτ, ὅταν πεθαίνει ἡ Μελανία:

«Γιὰ μένα ἦταν μιὰ πολὺ μεγάλη κυρία».

...ἀλλὰ ἤξερε καὶ νὰ σνοτῶνῃ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΣΚΙΜΩΟΥ ΚΟΜΟΚ

Του
ROBERT FLAERTT

Ο Ρόμπερτ Φλάερτν, ο διάσημος σκηνοθέτης του κινηματογράφου, έζησε δέκα χρόνια στο Βορρά και τον περισσότερο καιρό ανάμεσα στους Έσκιμους. Τους γνώρισε και τους αγάπησε. «Ο Μαννούκ του Βορρά» είναι ένα δείγμα λαμπρό αυτής της γνωριμίας και του θαυμασμού του μεγάλου σκηνοθέτη για τους πιο ανθρώπινους Άνθρωπους, όπως τους αποκαλεί. Μιά μέρα του 1912, γυρίζοντας από ένα κυνήγι στο Κάπ Βόλστενχολμ, στον κόλπο του ποταμού Χάντσον, ο Φλάερτν, συνάντησε μία παράξενη οικογένεια Έσκιμων, πάνω σ' ένα πρωτόγονο και γι' αυτούς ακόμα σκάφος, με το όποιο προσπαθούσαν να φτάσουν στη στεριά. Τους έσυρε με το πλοιάριό του και ο πατέρας, Άρχηγός της οικογένειας, του διηγήθηκε την ιστορία τους:

Δέκα χειμώνες και δέκα καλοκαίρια ζήσαμε σ' ένα νησί, μακριά στη θάλασσα, άρχισε να λήη ο Κόμοκ. Κύτταξε η γυναίκα μου έχει κρατήσει λογαριασμό. Τά έχει σημειώσει στο χέρι του καμακιού μου. Και μου έδειξε το ξύλινο χέρι του καμακιού του που ήταν σημειωμένο από τη μία άκρη ως την άλλη με χαρακί, μία για κάθε φεγγάρι. Η γη που μέναμε πριν να φύγουμε ήταν πολύ φτωχή. Θαλάσσιοι ελέφαντες καθόλου, φώκες πολύ λίγες, ελάφια καθόλου. Είχα δύο γυναίκες

και πολλά παιδιά. Δεν ήξερα πια πώς να τους κρατήσω στη ζωή, αλλά είχα μία ιδέα. Την είχα πολύ καιρό. Πέρα μακριά από τη γη μας, στη θάλασσα, δρισκόταν ένα νησί. Κανείς από τους ανθρώπους της φυλής μας δεν το είχε δει ποτέ· τόσο μακρινό ήταν. Μου είχε μιλήσει γι' αυτό ο Άσπρος Άρχηγός ενός καραβιού που κυνηγούσε φάλαινες. Έλεγε πώς ήταν μέρες που ο ουρανός του σκοτείνιαζε από τα πουλιά που πετούσαν από πάνω του, από κείνα τα μεγάλα πουλιά που κράζουν και ά-

κόμη πώς είχε πολλές λίμνες και δάλτους, είχε πη ό Άσπρος Άρχηγός, που γύρω τους τα μεγάλα πουλιά μεγάλωναν τα μικρά τους. Άκόμη είχε πολλές άλεπουδες, και ελάφια και κοπάδια θαλάσσιους ελέφαντες πάνω στα μικρά νησιά κοντά στην άκρογιαλιά και φώκες, πάρα πολλές φώκες.

Και ήταν τόσο εύκολο το κυνήγι, έλεγε ο Άσπρος Άρχηγός, γιατί κανείς Έσκιμός δεν είχε ζήσει πάνω σ' αυτή τη γη. Ποτέ δεν είχε ξαναδεί τέτοιο κυνήγι όπως σ' αυτό το νησί. Μου είπε πώς αν μπορούσα να φτάσω ως εκεί, ποτέ δεν θα ξαναπεινούσα. Δεν μπορούσα να βγάλω από το μυαλό μου αυτή τη γη. Μιλούσα συχνά γι' αυτή με τις γυναίκες μου. Και όλοι συμφωνήσαμε πώς μόνον ένας τρόπος υπήρχε για να πάει κανείς εκεί: με το έλκηθρο γλυστρώντας πάνω στις παγωμένες εκτάσεις, το χειμώνα, την εποχή του πιο μεγάλου κρύου, τότε που ο κίνδυνος να σπάσει ο πάγος και να σε παρασύρει στο χαμό είναι λιγότερος.

—Δυό μέρες με το έλκηθρο, είπα στην οικογένειά μου. Δυό ολόκληρες μέρες θα μάς χρειαστούν, αν τα σκυλιά μας είναι γερά και αν δεν συναντήσουμε ανώμαλο πάγο.

—Ναί, είπε η γυναίκα μου, αυτό θα ήταν το χειρότερο.

Βλέπετε αν συναντούσαμε ανώμαλο πάγο δεν θα μπορούσαμε να προχωρήσουμε μέσα σε μία μέρα περισσότερο από όσο πάει μία φώκια από τη μία τρύπα της, που έχει φτιάσει για να αναπνέει, ως την άλλη.

Έφτασε ο χειμώνας και το φάι μας ήταν λιγιστό. Λιγότερο από πολλούς άλλους χειμώνες. Ελάφια δεν φαίνονταν πάνω στη γη, ούτε θαλάσσιοι ελέφαντες στην άκρη του πάγου· και οι φώκιες ήταν πολύ σπάνιες.

—Θά φύγουμε, είπε η γυναίκα μου.

—Ναί θα φύγουμε, είπαν οι γιοί μου.

Μαζί μας ήρθε και ο Άμνουγκλουγκ. Δεν ήταν πολύ καλός κυνηγός, είχε μόνο μία γυναίκα, αλλά ήταν άφοδος.

—Ναί, είπε, θά φύγω μαζί σας. Το ίδιο είπε και η γυναίκα του. Ο ήλιος χαμήλωνε κάθε μέρα και περισσότερο. Παρατηρούσαμε τον πάγο από τους ψηλούς βράχους που κρέμονταν πάνω από τη θάλασσα. Τις μέρες που έπρεπε να πάμε στο κυνήγι μία από τις γυναίκες καθόταν βάρδια. Ο πάγος άρχισε να πήζει γρήγορα γιατί έκανε πολύ κρύο, ώσπου τέλος δεν έδλεπες πουθενά νερό και οι πυκνοί άτμοι της παγωνιάς έφυγαν. Ο πάγος άπλωνόταν παντού.

—Τώρα ήρθε η ώρα να φύγουμε. Είχαμε τρία έλκηθρα με δώδεκα σκύλους το καθένα. Ήταν σπουδαία σκυλιά και είχαμε φροντίσει να τα θρέψουμε καλά και τώρα γαύγιζαν ως να σε ξεκουφάνουν.

Στην αρχή ο πάγος ήταν ανώμαλος γιατί οι πρώτοι δυνατοί αέρηδες του χειμώνα είχαν μαζέψει ψηλές στίβες χιόνι κοντά στην άκρογιαλιά, πολλές φορές ψηλότερες από ένα μπόι. Προχωρούσαμε πολύ σιγά μα στο τέλος καταφέραμε να τους προσπεράσουμε χωρίς να σπάσουμε τα έλκηθρά μας και να φτάσουμε στον λείο πάγο. Ταξιδεύαμε γρήγορα πάνω σ' αυτόν τον πάγο γιατί ο αέρας τον είχε στρώσει κανονικά και τα πόδια μας δεν δούλιαζαν και τα πόδια των σκυλιών μας έφευγαν τόσο γρήγορα, που ζαλιζόμουν να τα κυττάζω. Ποτέ δεν χρειαστήκαμε λιγότερο το καμτσίκι μας —οι ούρές τους δεν κατέβηκαν ποτέ— τα χάμουρά τους δεν άγγιζαν ποτέ το χιόνι. Σταματήσαμε μονάχα δυό φορές για να ξεμπερδέψουμε τα χάμουρα και για να καθαρίσουμε τις πατούσες των σκύλων μας από το χιόνι. Βρίσκαμε και καλό κυνήγι. Ο πρώτος από τους σκύλους μου διαρκώς γύριζε το κεφάλι του —τόσες πολλές ήταν οι τρύπες που είχαν κάνει οι φώκιες για να αναπνέουν.

—Δεν πρέπει όμως να σταματήσουμε, τους είπα.

Και όλοι συμφώνησαν μαζί μου.

Τέλος οι μακριές σκιές πάνω στο χιόνι γίνθηκαν γαλάζιες σαν τον ου-

ρανό. Ἡ λάμψη χάθηκε ἀπὸ τὶς ἄκρες τοῦ πάγου καὶ οἱ μακρυὲς σκιὲς ἄρχισαν νὰ ξεμακραίνουν σὰν τὶς ἄκρες ἐνὸς παγοδόου πουλὶ ξεκόβεται σιγὰ-σιγὰ ἀπὸ τὴ στεριά.

Ὅταν βυῆκε τὸ φεγγάρι ἦταν μόνον μισοφέγγαρο. Δὲν μᾶς ἔφεγγε καλά καὶ σκοντάφταμε. Τὰ σκυλιὰ ἀλυχτούσαν καὶ ὅλα αὐτὰ γιατί τὴν ὥρᾳ εἴμαστε στὰ ἀλήθεια κουρασμένοι καὶ χρειάστηκε νὰ σκουτάμε δυνατὰ τὰ παιδιά μας, γιὰ νὰ τὰ κρατᾶμε ζύπνια.

—Τιαμάκ, εἶπα. Θὰ σταματήσουμε.

—Ἀί, εἶπαν ὅλοι.

Καὶ τὰ σκυλιὰ χώθηκαν μέσα στὸ χιόνι, κατακουρασμένα καὶ ἔκρυψαν τὰ μουσούδια τους μέσα στὰ πόδια τους καὶ ἄφησαν τὸν ἀτμὸ τοῦ χιονιοῦ νὰ τὰ τυλίγει. Κι' ἐνῶ οἱ γυναῖκες μας κάθονταν προφυλαγμένες κάτω ἀπὸ τὰ ἔλκηθρα καὶ νανούριζαν τὰ μικρά, ἐγὼ καὶ ὁ Ἄμνουγκλουγκ πήγαμε μακριὰ μὲ τὰ μαχαίρια καὶ τὰ καμάκια μας καὶ γιὰ καλὴ μας τύχη βρήκαμε σὲ μιὰ χαρμάδα μιὰ μεγάλη στίβα πάγο. Κόψαμε ἕνα μεγάλο κομμάτι. Οἱ γωνιὲς κόπηκαν ἀπὸ τομα χωρὶς νὰ τριφτοῦν καὶ ἔπειτα κόψαμε ὅσα κομμάτια μᾶς χρειάζονταν γιὰ νὰ χτίσουμε τὸ ἴγκλο μας.

Τὰ σκυλιὰ μέσα ἀπὸ τὸν ὕπνο τους μᾶς παραφύλαγαν καὶ ὅταν χτίσαμε τὸ ἴγκλο μας (καλύβι ἀπὸ χιόνι) καὶ ἀπὸ τὸ ἐσωτερικὸ τοῦ ἀνοίξαμε μιὰ εἴσοδο καὶ συρθήκαμε ἔξω, βρέθηκαν τριγύρω μας οὐρλιάζοντας γιὰ τὸ μερικὸ τους ἀπὸ τὸ κρέας τῆς φώκιας. Χρειάστηκε νὰ μεταχειριστῶ τὸ μακρὸ καμουτσίκι μου γιὰ νὰ τὰ κρατήσω μακριὰ. Ἐπειτα οἱ γυναῖκες μας σύρθηκαν μέσα καὶ ἦταν ὅλο χαμόγελα γιατί βρέθηκαν μακριὰ ἀπὸ τὸ καυτὸ κρῦο, καὶ ἀναψαν τὰ λυχνάρια μὲ τὸ λάδι τῆς φώκιας καὶ ἔστρωσαν χάμα τὰ ἱένια στρώματά μας καὶ τὰ σκεπάσαμε ἀπὸ δέρμα ἑλαφιῦ, ἐνῶ τὰ παιδιά μας οὐσαν τὰ κομμάτια ὠμῆς φώκιας. Μετὰ δώσαμε στοὺς σκύλους μας νὰ φᾶνε καὶ αὐτοὶ κρέας καὶ ἔπειτα πήγαν καὶ ξαπλώθηκαν κάτω ἀπὸ τὰ ἔλκηθρα κοντὰ στὸ καλύβι μας καὶ ἄφησαν τὸ χιόνι νὰ τὰ ξανασκεπάσει.

Ὁ Ἄμνουγκλουγκ καὶ ἐγὼ μπήκαμε στὸ ἴγκλο καὶ οἱ γυναῖκες μας ἔκοψαν κρέας φώκιας καὶ μᾶς τὸ ἔβαλαν στὸ στόμα, καὶ τοὺς εἴπαμε πῶς ἡ νύχτα ἦταν γεμάτη καλὰ σημάδια, μ' ὅλο ποὺ ὁ ἀγέρας μούγκριζε μέσα στοὺς πάγους καὶ τὸ βουητὸ τοῦ ὅσο πήγαινε καὶ μεγάλωνε καθὼς πλησίαζε κοντὰ μας. Μὰ ἐγὼ τοὺς ἔλεγα:

—Μὴ φοβόσαστε· πάντα βουίζει ἀπ' τὴ μεριά τῆς θάλασσας.

Καὶ ἔτσι ἀποκοιμηθήκαμε, μ' ὅλο ποὺ τὸ καλύβι μας ἦταν κρῦο ὅπως κάθε καινούργιο ἴγκλο ὅταν φυσᾷει ἄερας.

Ὅταν ζύπνησα χάρηκα πολὺ γιατί τὸ χιονένιο παράθυρό μας ἦταν γαλάζιο, καὶ ἀπ' αὐτὸ κατάλαβα πῶς δὲν εἶχε χιονατμούς στὸν ἀέρα. Ἡ πρώτη γυναίκα μου ἔκανε φωτιά καὶ μὲ τὴ φλόγα τῆς ἄναψε τὸ λυχνάρι.

—Κύττα τὰ παιδιά μας Κόμοκ, εἶπε, εἶναι ζεστά.

Καπνὸς ἀναδιδόταν ἀπὸ τὰ δερμάτινα ρούχα ποὺ τὰ σκέπαζαν.

Βγήκαμε ἔξω νωρίς. Τ' ἀστέρια ἔφεγγαν ἀκόμη. Ἐκανε τόσο κρῦο, ποὺ τὸ σάλιο μας πάγωνε πρὶν πέσει χάμα. Εἴχαμε προχωρήσει πολὺ πάνω στὸν πάγο· ὅταν κύτταξα πίσω δὲν μπορούσα πιά νὰ δῶ γῆ καὶ μπροστὰ μας ἀπλωνόταν πάγος, πολὺς, ἀνώμαλος πάγος. Σκαρφάλωσα σ' ἕνα ψηλὸ κομμάτι καὶ ὅ,τι ἔβλεπα γύρω μου ἦταν πάγος. Προχωρήσαμε πολὺ ἄργα πάνω-κάτω, πάνω-κάτω.

Μόνον ὅταν ἀνέτειλε ὁ ἥλιος μπόρεσαμε νὰ βγοῦμε ἀπ' αὐτὸν τὸν ἀνώμαλο πάγο, καὶ μ' ὅλο ποὺ ἔκανε κρῦο τὰ κορμιά μας ἦταν μούσκεμα στὸν ἰδρώτα καὶ τὰ μουσούδια τῶν σκύλων μας κάτασπρα, καὶ ἡ ἀναπνοή τους κομμένη καὶ ἤθελαν νὰ ξαπλώθουν χάμα.

—Μὰ πρέπει νὰ προχωρήσουμε, εἶπα. Δὲν μοὶ ἄρесе ὁ οὐρανός.

Σύνεφα μαζεύονταν καὶ σκέπαζαν τὸν ἥλιο καὶ ὁ ἀέρας ὅσο πήγαινε καὶ δυνάμωνε καὶ ἀπὸ τὸν πάγο ἄρχισαν νὰ ἀναδίδονται ἀτμοὶ. Προχωρήσαμε γρήγορα ἕνα διάστημα καὶ ἔπειτα πέσαμε πάνω σὲ φρέσκο πάγο. Καὶ τότε ἔπρεπε νὰ πηγαῖνουμε

γρηγορώτερα γιατί ἂν σταματούσα-ναίκες μου καὶ τὰ παιδιά μου, κοιμώταν. Διὼρβωνα τὸ φυτίλι τοῦ λυχναρίου μας πρὶν ξαναπέσω νὰ κοιμηθῶ, ὅταν τὸ ἄκουσα. Ἐρχόταν ἀπὸ μακριὰ στὴν ἀρχή, ἔπειτα γρήγορα σὰν τὸν ἀέρα ἄρχισε νὰ πλησιάζει—ἕνα μουγκρητὸ ποὺ ὅσο πήγαινε καὶ μεγάλωνε! Καὶ ἄξαφνα ἐνοίωσα τὸ σεισμό. Ἡξερὰ τὴ ἦταν—ὁ πάγος ἀνοίγε καὶ χωρίζει τὸ ἴγκλο μας στὰ δύο. Τὸ λυχνάρι ἔπεσε καὶ ἔγινε σκοτάδι.

Δὲν μ' ἄρεσε αὐτὸς ὁ ἀέρας. Θὰ μπορούσε νὰ σπᾷσῃ τὸν πάγο γιατί ἦταν στεριανός, μὰ ὅλοι γελοῦσαμε καὶ λέγαμε πῶς δὲν ἦταν τίποτε σοβαρό. Τὸ σκοτάδι ἔπεσε γρήγορα, πυκνὸ χιόνι σκέπασε τὸν οὐρανὸ, εἴμαστε κουρασμένοι.

—Φτάνει, εἶπα.

Μ' ὅλο ποὺ οἱ τοῖχοι τοῦ ἴγκλο μας ἦταν γεροὶ μπορούσαμε νὰ ἀκούμε τὸν ἀέρα, καὶ ὅταν φάγαμε τὸ κρέας μας καὶ ξαπλώθηκαν γιὰ νὰ κοιμηθούμε, ὁ ἀέρας ἀκουγόταν ἀκόμη πιὸ δυνατός. Ἀναρωτιόμαστε πόσο μακριὰ βρισκόταν τὸ μεγάλο νησί.

—Δὲν εἶναι παράξενο μ' ὅλον αὐτὸν τὸν ἀέρα νὰ μὴν ἀκούμε τὸ βουητὸ τῆς θάλασσας—ὁ πάγος θὰ πρέπη νὰ εἶναι πολὺ παχύς, εἶπα.

Μὰ κάποιος μοὺ ἀπάντησε πῶς ὅσο παχύς καὶ νᾶναι ὁ πάγος τὸ βουητὸ τῆς θάλασσας πρέπει νὰ ἀκούγεται. Δὲν ξαναμίλησαμε γιατί ὁ ὕπνος βάρανε τὰ βλέφαρά μας.

Κοιμώμενοι κοντὰ στὴν πόρτα γιὰ νὰ βγαίνω πρῶτος ἔξω τὸ πρωῒ. Εἶχα ἀποκοιμηθῆ βαθεῖα. Ἐξφνικὰ ζύπνησα, γιατί δὲν ξέρω. Ἄκουγα τὸ ἄγριο μούγκρισμα τοῦ ἀέρα. Μὰ καὶ τώρα, μ' ὅλο ποὺ προσπαθοῦσα, δὲν μπορούσα νὰ ἀκούσω τὸ βουητὸ τῆς θάλασσας. Ἀναρωτιώμουν γιατί ζύπνησα. Κύτταξα τὸν Ἄμνουγκλουγκ, τὴ γυναίκα του καὶ τὰ παιδιά του: κοιμώταν. Κύτταξα τὶς γυ-

ναίκες μου καὶ τὰ παιδιά μου, κοιμώταν. Διὼρβωνα τὸ φυτίλι τοῦ λυχναρίου μας πρὶν ξαναπέσω νὰ κοιμηθῶ, ὅταν τὸ ἄκουσα. Ἐρχόταν ἀπὸ μακριὰ στὴν ἀρχή, ἔπειτα γρήγορα σὰν τὸν ἀέρα ἄρχισε νὰ πλησιάζει—ἕνα μουγκρητὸ ποὺ ὅσο πήγαινε καὶ μεγάλωνε! Καὶ ἄξαφνα ἐνοίωσα τὸ σεισμό. Ἡξερὰ τὴ ἦταν—ὁ πάγος ἀνοίγε καὶ χωρίζει τὸ ἴγκλο μας στὰ δύο. Τὸ λυχνάρι ἔπεσε καὶ ἔγινε σκοτάδι.

—Κρατηθῆτε ὅλοι μαζί, οὐρλιαξα μέσα στὸ σκοτάδι. Κρατηθῆτε ὅλοι μαζί ἄλλοιὼς χαθήκαμε!

Τὰ σκυλιὰ γαυγίζουν, τὰ παιδιά ἐκλαιγαν καὶ οἱ γυναῖκες ξεφώνιζαν. Δὲν μπορούσα νὰ τὸ δῶ, ἀλλὰ βαθὺ νερὸ ἀνοίγεται κάτω ἀπὸ τὰ πόδια μας.

—Κρατηθῆτε μαζί! φώναξα. Δὲν ἄκουγα. Εἴμαστε ὅλοι μαζί;

—Ὁχι, δὲν εἴμαστε ὅλοι μαζί! Ἀκούστηκε ἡ φωνὴ τῆς πρώτης μου γυναίκας. Δὲν ἀκούς! Δὲν ἀκούς; Στρίγγλιζε.

—Σῶπα, φώναξα, καὶ τότε θ' ἀκούσω.

Ἄλλα βρισκόταν κι' ὅλας μακριὰ—μόλις μπορούσα νὰ τοὺς ἀκούσω—ἡ νέα μου γυναίκα, ἡ γυναίκα τοῦ Ἄμνουγκλουγκ, ἕνα ἀπὸ τὰ παιδιά του, δύο παιδιά μου καὶ ὁ δεύτερος γιός μου. Ἐπειτα οἱ φωνὲς τους ἔσβυσαν. Φώναξα—ἀφουγκραστήκαμε—ξαναφώναξα, τὸ μόνο ποὺ ἀκουγόταν ἦταν τὸ μουγκρητὸ τῆς καταγίδας καὶ τὸ βουητὸ τῆς θάλασσας.

★

Μέσα στὸ βαθὺ σκοτάδι πήγαινα ἀπὸ τὸν ἕναν στὸν ἄλλον καὶ τοὺς ἔψαχνα μὲ τὰ χέρια. Σκοντάφταμε καὶ πέφταμε κάτω ἀλλὰ κρατιόμαστε ἀπὸ τὰ χέρια καὶ κατάρθωσαμε νὰ φτάσουμε στὸ βαθούλωμα ἐνός με-

γάλου ὄγκου ἀπὸ πάγο. Μείναμε ἐκεῖ ὥσπου ἔφεξε καὶ ἔπειτα κυττάσαμε τὸ νερὸ ποὺ δὲν ἦταν μακριά, μὰ δὲν μπορούσαμε νὰ δοῦμε καλά γιατί τὸ σκέπαζαν πυκνοὶ ἀτμοὶ ἀπὸ τὸ κρύο. Χάρηκα ποὺ δὲν διακρίναμε γιατί κι' ἂν βλέπαμε τοὺς δικούς μας δὲν μπορούσαμε νὰ κάνουμε τίποτα, κι' ἀκόμη ἡ γυναῖκα μου δὲν εἶχε σταματήσει τίς φωνές.

Πῆγα στὸ μέρος ποὺ ἔβρισκόταν τὸ "Ἰγκλο μας, ἀλλὰ ἔβρηκα μόνο ἄτμους καὶ νερὸ τῆς θάλασσας. "Ὅλα εἶχαν χαθῇ, ἐκτὸς ἀπὸ ἓνα ἔλκηθρο. "Ὅ,τι εἶχαμε χάθηκε — τὰ ἰτένια στρώματά μας, τὰ δέρματα τῶν ἐλαφίων, τὰ πέτρινα δοχεῖα, ἡ πέτρινη λάμπα γιὰ τὸ λυώσιμο τοῦ χιονιοῦ, ὅλα τὰ μαχαίρια, τ' ἀκόντια, τὰ καμάκια μου, ὅλα. Τότε μὴ σκέψι πέρασε ἀπὸ τὸ μυαλό μου, ποὺ μ' ἔκανε νὰ τρομάξω. "Ετρεξα φωνάζοντας στὴ γυναῖκα μου.

—Τίς πέτρες, ἔχεις τίς πέτρες;

—Τίς πέτρες εἶπες; ρώτησε ἡ γυναῖκα μου καὶ στάθηκε γιὰ μιὰ στιγμή ἀκίνητη σὰν πανικόβλητη.

—Ναί, εἶπα, τίς πέτρες, τίς ἔχεις;

Τὰ χέρια της κινήθηκαν νευρικά μέσα στὴ ζώνη της, ψάχτηκε γιὰ πολὺν ὥρα καὶ στὸ τέλος φώναξε.

—Ναί, Κόμοκ, τίς ἔχω.

"Ἦταν οἱ πέτρες ποὺ μὰς ἔδιναν τὴ φλόγα γιὰ νὰ ανάδουμε φωτιά.

—Δὲν ἔχουμε καιρὸ γιὰ στεναχωρίες τώρα! ὅτι εἶχαμε τὸ χάσαμε. Μὰς μένει μόνο ἓνα ἔλκηθρο καὶ τὸ μαχαίρι μου ἀπὸ ἐλεφαντόδοντο γιὰ νὰ κόβουμε τοὺς πάγους, νὰ χτίζουμε τὸ καλύβι μας καὶ οἱ πέτρες σου γιὰ τὴ φωτιά, εἶπα στὴ γυναῖκα μου. Καὶ ἡ γυναῖκα μου ἀπάντησε.

—Πάλι καλά, Κόμοκ, κάτι μὰς ἔμεινε.

—Ναί, τῆς εἶπα, μὰ χωρὶς βέλη, χωρὶς καμάκια, δὲν μπορούμε νὰ σκοτώσουμε οὔτε ἀρκούδες, οὔτε φώκιες.

—"Εχουμε τοὺς σκύλους, ἀπάντησε ἡ γυναῖκα μου, καὶ τὰ χάμouρα τῶν χαμένων σκύλων. Μποροῦμε νὰ τὰ φάμε, εἶπε.

—"Ὅχι δὲν μπορούμε νὰ τὰ φάμε, εἶπε ὁ μέγας μου γιός. Τὰ χάμου-

ρα χάθηκαν ἦταν δεμένα πάνω στὰ ἔλκηθρα ποὺ χάσαμε.

—Μιὰ φορὰ ἔχουμε τοὺς σκύλους, εἶπε ἡ γυναικίκα μου καὶ ὅλοι ἀναστενάξαμε.

Γιὰ ἓνα φεγγάρι μείναμε πάνω στὸν πάγο καὶ πλέαμε — πλέαμε πρὸς μιὰ κατεύθυνσι γιὰ κάμποσες μέρες καὶ πρὸς μιὰν ἄλλη γιὰ πολλὰς ἄλλες μέρες. Πόσο μικροὶ νοιώθαμε καθὼς ἡ θάλασσα μὰς πῆγαινε ἀκυβέρνητους ὅπου ἤθελε!

Μοιραστήκαμε μὲ τοὺς σκύλους μας τὸ κρέας τῶν ἄλλων σκυλιῶν ποὺ σφάξαμε γιὰ νὰ συντηρηθῶμε.

—Τὸ σκυλίσιο κρέας δὲν ζεσταίνει σὰν τὸ κρέας τῆς φώκιας, εἶπε κάποιος.

—Ναί καὶ τὰ σκυλιά μας δὲν εἶναι πιὰ ζεστά, εἶπε κάποιος ἄλλος. Θὰ πρέπει νὰ τὰ προσέχουμε, ἔχουμε μικρὰ παιδιά καὶ μεῖς δὲν ἔχουμε τὰ βέλη μας.

—Θὰ κάνω ρόπαλα, εἶπα. "Εχουμε μερικά στηρίγματα ἀπὸ τὸ ἔλκηθρο ποὺ δὲν χρειάζονται, θὰ γίνουν γερά ρόπαλα.

Βγάλαμε τὰ στηρίγματα ἀπὸ τὸ ἔλκηθρο καὶ κάναμε ρόπαλα. "Εκτὸς ἀπ' τὰ στηρίγματα εἶχα καὶ τὸ καμτσίκι μου —μποροῦσα νὰ σκοτώσω ἀγριοπερίστερα μ' αὐτὸ καὶ στὴν ἀνάγκη νὰ κόψω καὶ τὸ αὐτὶ κανενὸς σκύλου στὰ δύο.

—Μὰ τὰ στηρίγματα καὶ τὸ καμτσίκι δὲν φτάνουν, εἶπε ἡ γυναῖκα μου. Μερικὰ ἀπὸ τὰ σκυλιά θὰ πρέπει νὰ τὰ δέσουμε. Αὐτὰ ποὺ σφάζουμε εἶναι τὰ πιὸ ἀδύνατα, τὰ ἐπικίνδυνα εἶναι τὰ δυνατότα.

—Πρέπει νὰ κάνουμε ὑπομονὴ μὲ τὰ σκυλιά, τῆς εἶπα, ἀκόμη καὶ ἂν θελήσουν νὰ σκοτώσουν, γιατί θὰ τὰ χρειαστοῦμε περισσότερο καὶ ἀπ' τὴ φωτιά ἂν ποτὲ ξαναδρεθῶμε στὴ στεριά.

—Ναί, εἶπε ἡ γυναῖκα μου, ἀλλὰ τί θὰ γίνῃ μὲ τὰ παιδιά, Κόμοκ, ἂν σκοντάψουν καὶ πέσουν; ἀρρωσταίνω ἀπ' τὴν ἔννοια τους.

"Ἦρθε καὶ ἄλλη καταγίδα καὶ γιὰ πολὺ καιρὸ δὲν βλέπαμε τίποτα. "Ὅταν ὁ οὐρανὸς καθάρισε ἀπὸ τοὺς ἀτμούς τοῦ χιονιοῦ εἶδαμε τὴν ἄκρη

τοῦ πάγου μας νὰ σπαζῇ πάνω σὲ κάτι. "Ἦταν γῆ! Κι' αὐτὴ ἡ γῆ ἔμοιαζε τώρα μὲ θάλασσα, ἀλλὰ ξέραμε πὼς γιὰ τὴν γῆ γιατί μαῦρες κηλίδες ξεχώριζαν πάνω στὴν ἄσπρη ἀπεραντώσυνή της —κι' αὐτὲς οἱ κηλίδες ἦταν βράχοι ποὺ ξεπετάγονταν μέσα ἀπὸ τὸ χιόνι.

—Αὐτὸ πρέπει νὰ εἶναι τὸ μεγάλο νησί, εἶπε ἡ γυναῖκα μου.

—Ναί αὐτὸ εἶναι, εἶπα.

"Ὅταν φτάσαμε στὴ στερεὰ, χτίσαμε ἓνα "Ἰγκλο καὶ μέσα στὸ σκοτάδι, γιατί δὲν εἶχαμε λυχνάρι, πέσαμε νὰ κοιμηθῶμε.

—Τὶ παράξενο, εἶπε κάποιος, πόσο ἀκίνητη εἶναι ἡ γῆ.

Γιὰ πολλὴ ὥρα δὲν μπορούσαμε νὰ κοιμηθῶμε, γιατί ἡ γῆ ἦταν τόσο στέρεη. Στάθηκε δύσκολο νὰ βροῦμε καλὲς πέτρες γιὰ ὅπλα. Ψάξαμε πολὺ, μ' ὅλο ποὺ εἴμαστε τόσο ἀδύνατοι. Μὰ στὸ τέλος τίς βρήκαμε κι' οἱ γιοί μου βρῆκαν ἓνα κομμάτι ξύλο ἀπὸ ναυάγιο κάτω ἀπὸ τὸ χιόνι καὶ ἔφτιαξα ἓνα πέτρινο μαχαίρι, ἓνα δόρυ κι' ἓνα καμάκι.

—Τὶ καλά θὰ εἶναι ὅταν πιάσουμε καμμιὰ φώκια, εἶπε ἓνας, ὅταν πέσαμε νὰ κοιμηθῶμε ἐκεῖνο τὸ βράδυ.

—Ναί, θὰ εἶναι πολὺ καλά νὰ ἔχουμε λάδι, εἶπε κάποιος ἄλλος.

—Πρῶτα ἀπ' ὅλα χρειαζόμαστε τὸ λάδι. "Ἦ πείνα εἶναι μεγάλο κακό, ἀλλὰ αὐτὲς οἱ σκοτεινὲς νύχτες εἶναι χειρότερο.

Κι' ἀποκοιμηθήκαμε.

☆

Σὰν ἄρχιζε νὰ χαράζῃ, πῆρα τὸ πρῶτο ἀπὸ τὰ σκυλιά μου γιὰ νὰ μοῦ βρῇ καὶ μιὰ τρύπα, ἀπ' αὐτὲς ποὺ φτιάχνει ἡ φώκια γιὰ νὰ ἀνασαίνει. Πρὶν πάμε πολὺ μακριά, σταμάτησε καὶ μύρισε μιὰ τρύπα. "Εκεῖ περίμενα ὅλη τὴν ἡμέρα, ὥσπου ἡ φώκια νὰ κἀνὴ τὸ γύρο στὶς τρύπες της καὶ τέλος φουσκάλες ἀπ' τὴν ἀναπνοή της ἄρχισαν νὰ φαίνονται σ' αὐτὴν ποὺ παραφύλαγα. Πῆρα τὸ καμάκι μου καὶ σκότωσα τὴ φώκια.

Εἶχε σκοτεινιάσει μέσα στὸ "Ἰγκλο, ὅταν εἰδώνοντας τὰ σκυλιά μὲ

τὸ ρόπαλό μου, μπόρεσα νὰ συρθῶ μαζί μὲ τὴ φώκια μου μέσα. "Ὅλοι ξεφώνησαν χαρούμενα κι' οἱ σκύλοι ἀπ' ἔξω φώναζαν ἀκόμη πιὸ δυνατά. Γέλια καὶ κουβέντες. Κι' ἡ γυναῖκα μου ἔδγαλε γρήγορα λάδι κι' ἄναψε τὸ λυχνάρι μὲ τίς πέτρες της καὶ φωτίστηκε τὸ καλύβι μας κι' ὅλοι κύτταζαν χαμογελαστοὶ τριγύρω τους κι' εὐτυχισμένοι ποὺ μπορούσαν νὰ βλέπουνται. "Ἦ φώκια ποὺ εἶχαμε μπροστά μας ἦταν μεγάλη. Ταῖσαμε τὰ σκυλιά μας καὶ τρώγαμε καὶ μεῖς καὶ κοιμώμαστε καὶ ξανατρώγαμε χωρὶς τελειωμό. "Εκείνες τίς ἡμέρες φτιάσαμε κι' ἄλλα μαχαίρια κι' ἄλλα καμάκια. Καὶ κάθε μέρα σκοτώναμε φώκιες.

—Τὰ σκυλιά δὲν δέχνουν πιὰ τὰ δόντια τους, ἔλεγε ἡ γυναῖκα μου, καὶ εἶδες ποτέ σου τόσο γερά παιδιά; Μὰ γρήγορα θὰ πρέπει νὰ βροῦμε δέρματα γιὰ ρούχα. "Εχει ἄραγε ἐλάφια σ' αὐτὸ τὸ νησί;

—Θὰ δοῦμε, εἶπα. "Αν ἔχη ἐλάφια, τί ὥραϊα θὰ εἶναι νὰ ἔχουμε τὰ μαλακά τους δέρματα γιὰ ρούχα.

Γιὰ πολὺ καιρὸ δὲν ξέραμε κατὰ ποῖα μεριά τοῦ νησιοῦ νὰ πάμε. Βορεῖνὰ ἦ νότια. Μιὰ μέρα ἡ γυναῖκα μου εἶπε:

—"Εχω μιὰ προαίσθησι! "Ας πάμε πρὸς τὸν Βορρῖα.

Ταξιδεύσαμε πολλὲς μέρες, γιατί στὸ δρόμο βρῖσκαμε κυνήγι. Παντοῦ εἶχε ἀρκούδες, φώκες, ἐλέφαντες τῆς θάλασσας καὶ στὸ τέλος εἶδαμε κι' ἐλάφια. Τὰ σκοτώσαμε κι' ἡ γυναῖκα μου πήρε τὰ δέρματα γιὰ τὰ ρούχα μας.

Οἱ μέρες τώρα ἦταν ὁλοφώτεινες. "Ὁ πάγος ἔλυε κι' ὁ ζεστὸς ἥλιος ἐγδυνε τὴ γῆ καὶ τὰ μεγάλα πουλιά ποὺ κράζουν ἦρθαν ἀπὸ τὸ νοτιὰ κι' ἔφτιασαν τίς φωλιές τους γύρω ἀπὸ τίς λίμνες καὶ τοὺς δάλτους. Τὰ πουλιά γέμιζαν τὸν οὐρανὸ μὲ τίς φωνές καὶ τὸ πέταγμα τους, μὰ σὲ λίγο καιρὸ τὰ μεγάλα τους φτερά πέσαν καὶ τότε τὰ κυνηγούσαμε καὶ τὰ σκοτώνουμε.

Ἀπὸ ξύλα ποὺ ξέδρασε ἡ θάλασσα καὶ ἀπὸ δέρματα φώκιας ἔφτιασα ἓνα καγιὰκ καὶ μ' αὐτὸ κυνηγούσα στὰ μικρὰ νησάκια κοντὰ

στην ἀκρογιαλιά καὶ σὲ μερικά ἔδρισκε ἐλέφαντες τῆς θάλασσας. Ἀπὸ τὰ δόντια τους φτιάναμε ἐξαρτήματα γιὰ τὰ ἔλκηθρά μας, μαχαίρια γιὰ τὸ χιόνι, καμάκια καὶ βελόνες γιὰ τὴ γυναῖκα μου.

Εἶχε πολλές ἀρκούδες. Ὅταν πηγαίναμε στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ νησιού, μακρὰ ἀπὸ τὴ θάλασσα σ' ἓνα μέρος ποὺ ψαρεύαμε σολωμὸ στὸ ποτάμι, οἱ ἀρκούδες ἦταν τόσο πολὺς, ποὺ ἔδενε κόκκαλα σ' ἓνα σκοινὶ καὶ τὰ κρέμαγα στὸν ἀέρα γιὰ νὰ χτυπᾶν καὶ μὲ τὸν κρότο τους νὰ κρατᾶν μακρὰ τὶς ἀρκούδες, ὅταν κοιμώμαστε.

Τὶς πιὸ ζεστὲς μέρες τοῦ καλοκαιριοῦ κατασκηνώναμε σὲ μιὰν ἀκρογιαλιά κοντὰ σ' ἓνα ποτάμι, ποὺ μέσα κολυμποῦσαν πλῆθος οἱ σολωμοί. Μιὰ μέρα, ἐκεῖ ποὺ εἴχαμε τελειώσει τὸ ψάρεμα, τὰ παιδιὰ μας ἦρθαν τρέχοντας καὶ μὲ μάτια γουρλωμένα φώναζαν:

—Εἶδαμε κάτι παράξενο, ἓνα τέρας βγήκε ἀπὸ τὴ θάλασσα καὶ τώρα κοίτεται στὴν ἀμμουδιά.

Πήγαμε ὅλοι ἐκεῖ ποὺ μᾶς ἔδειξαν. Φτάσαμε γρήγορα στὴν ἀκρὴ ἐνὸς κόλπου.

—Εἰς ἐκεῖ πίσω εἶναι, μᾶς εἶπαν.

Προχωρήσαμε προσεχτικὰ καὶ τὸ εἶδαμε. Οἱ μαῦρες τρύπες τοῦ κύτταζαν σὰν μάτια. Ὁ πάγος τοῦ εἶχε ξεβράσει μακρὰ ἀπὸ τὴν παραλία. Ἦταν πολὺ παλιό, ὅπως φαινόταν ἀπὸ τὰ μούσκια καὶ τὸ ξάσπρισμα τοῦ ξύλου. Ἡ γυναῖκα μου δὲν ἤθελε νὰ πλησιάσῃ.

—Μπορεῖ νὰ βγῇ τίποτα ἀπὸ τὶς τρύπες, ἔλεγε.

—Μὴν εἶσαι κουτὴ, τῆς εἶπα.

Ἐκεῖνὴ ὅμως στεκόταν μακρὰ. Μὲ τὸν Ἀμνουγκλουγκ καὶ τοὺς γιούς μου σκαρφάλωσα πάνω του καὶ τὸ πρῶτο πράγμα ποὺ βρήκαμε ἦταν σίδηρο. Καλὸ σίδηρο. Ὅχι μόνον γκρίζο σίδηρο, ἀλλὰ σίδηρο κίτρινο καὶ κόκκινο ποὺ εἶναι μαλακώτερο ἀπὸ τὸ κίτρινο. Κι' ὅταν τὰ καθάρισάμε, ἄστραψαν στὸν ἥλιο. Κι' ὁλόκληρο τὸ πλοῖο ἦταν ἀπὸ γερὸ ξύλο. Μερικὰ ἀπ' αὐτὰ τὰ ξύλα ἦταν σκληρὰ σὰν πέτρα κι' ὑπῆρχαν ἀρκετὰ γιὰ νὰ φτιάσουμε τροχοὺς

γιὰ τὰ ἔλκηθρά μας καὶ τόσα γιὰ τὰ βέλη μας καὶ καμάκια γιὰ δέκα φορές περισσότερους ἀνθρώπους ἀπ' ὅσα εἶναι τὰ δάχτυλα τῶν χεριῶν μου.

—Ἐλα, φώναξα στὴ γυναῖκα μου. Ἐλα καὶ δὲν θὰ πιστέψῃς στὰ μάτια σου.

Μὰ ἐκεῖνὴ ἀπάντησε:

—Ὅχι, κάτι μπορεῖ νὰ βγῇ ἀπὸ τὶς τρύπες τοῦ.

Βρήκαμε χύτες γιὰ τὴ γυναῖκα μου, χύτες ἀπὸ γκρίζο σίδηρο, χύτες ἀπὸ κόκκινο σίδηρο, ἀπὸ κίτρινο καὶ τὸ σπουδαιότερο τσεκούρια καὶ μαχαίρια, μαχαίρια γιὰ νὰ κόβῃ ἡ γυναῖκα μου τὸ κρέας, μαχαίρια γιὰ νὰ κόβουμε τὰ δέρματα, μεγάλα καὶ μικρὰ ὅλων τῶν λογίων, γιὰ νὰ κόβουμε ξύλα, μακρὰ μαχαίρια σὰν τὰ μπράτσα μου καὶ τὰ τροχίζαμε καὶ τὰ ξανατροχίζαμε τόσο πολὺ πάνω στὶς πέτρες, ποὺ μᾶς ἔκοβαν τὰ χέρια.

Μὰ καὶ μ' ὅλον αὐτὸ τὸ θησαυρό, ἡ ἀνότητὴ ἡ γυναῖκα μου φοδοταν νὰ πλησιάσῃ στὸ πλοῖο καὶ τὰ παιδιὰ μου μόνον ἀπὸ μακρὰ τὸ κύτταζαν, κρυμμένα πίσω ἀπὸ τοὺς βράχους. Τάβλεπαν, λέγανε, τὰ φαντάσματα τῶν ἄσπρων ἀνθρώπων ποὺ μπαίνονταν ἀπὸ τὶς τρύπες. Μὰ ἐγὼ πήγαινα ταχτικὰ κι' οἱ γιοί μου ἔρχονταν μαζί μου καὶ βρήκαμε ἓνα σωρὸ πράγματα, ἀκόμη κι' ἓνα καθρέφτη, ποὺ μποροῦσες νὰ κυτταχτῇς μέσα του.

—Ἀχ! εἶπε ἡ γυναῖκα μου ὅταν τῆς τὸν ἔδωσα, στ' ἀλήθεια ὠραία πράγματα βγαίνουν μέσα ἀπὸ τὶς μαῦρες τρύπες τῶν φαντασμάτων.

—Ναί, τῆς ἀπάντησα, ἀλλὰ τὰ φαντάσματα δὲν μποροῦν νὰ σοὺ κάνουν περισσότερο κακὸ, ἀπ' ὅσο θὰ σοῦκανε τὸ πρόσωπο ποὺ βλέπεις μέσα στὸν καθρέφτη.

—Μπορεῖ, Κόμοκ, νὰ ἔχῃς καὶ δίκιο, μοῦ εἶπε καὶ κύτταξε χαμογελώντας τὸ φάντασμα τοῦ προσώπου τῆς μέσα στὸν καθρέφτη.

—Εἵμαστε πλούσιοι, εἶπα. Καθόμαστε ὅλοι στὴν ἀμμουδιά γύρω ἀπὸ μιὰ φωτιά ἀπὸ ξύλα τοῦ ναυαγίου.

—Ναί, εἶπε ἡ γυναῖκα μου, εἴμα-

στε πλούσιοι, μὰ ἂν κι' οἱ ἄλλοι ἀνθρώποι τῆς φυλῆς μας ἦταν ἐδῶ, θὰ εἶχαν κι' αὐτοὶ ἀπ' ὅλα καὶ θὰ εἴμαστε ὅλοι εὐτυχισμένοι.

—Δὲν μποροῦμε νὰ τᾶχουμε ὅλα, εἶπα. Κανεῖς δὲν τᾶχει ὅλα.

—Ἀλήθεια, εἶπε ὁ Ἀμνουγκλουγκ. Ὅσα περισσότερα ἔχει κανεῖς, τόσο περισσότερα ζητάει.

—Μὰ ἂν μποροῦσα νὰ εἶχα αὐτοὺς ποὺ μᾶς πῆρε ὁ πάγος, εἶπε ἡ γυναῖκα μου. Ὅταν ἡ καταγίδια βουίζει, καθὼς ἔρχεται ἀπὸ τὰ μέρη μας, δὲν μπορῶ νὰ διώξω τὶς φωνές τους ἀπὸ τ' αὐτιά μου. Μπορεῖ νὰ πέθαναν, μὰ βρίσκονται ἀκόμη πάνω στὸν πάγο. Κι' ἐγὼ ἀκούω τὶς φωνές τους.

☆

Κι' ὁ δεῦτερος χειμῶνας μας πάλιν στὸ νησί στάθηκε καλὸς χειμῶνας. Εἵμαστε ὅλοι εὐτυχισμένοι, ἀκόμη καὶ ἡ γυναῖκα μου. Μὰ καθὼς προχωροῦσε ὁ χειμῶνας,μίλαγε ὁποῦ καὶ συγχρότερα γιὰ τὴν πατρίδα μας, πεθύμαγε τὴ γῆ ποὺ γεννηθήκαμε καὶ τοὺς ἀνθρώπους μας ποὺ χάθηκαν πάνω στὸν πάγο, στὴ θάλασσα.

—Μπορεῖ καὶ νὰ ξαναπῆγαν στὰ μέρη μας, ἔλεγε. Μπορεῖ ὁ πάγος τους νὰ ξαναγύρισε καὶ νὰ φτάσαν ἐκεῖ, ποῖος ξέρει;

—Μὴ λὲς ἀνοησίες, τῆς εἶπα. Ξεχνᾷς τὴν πεῖνα ποὺ περάσαμε στὰ μέρη μας καὶ ἂν ξεχάσεις τὴν πεῖνα ποὺ περάσαμε, μπορεῖς νὰ ξεχάσεις τοὺς πάγους ποὺ μᾶς χωρίζουν ἀπ' αὐτά; Ἐγὼ θὰ ἐμπιστευόμουν πιὸ πολὺ ἓνα πεινασμένο σκύλο, παρὰ αὐτὸν τὸν πάγο.

—Μπορεῖ καὶ νὰ ἔχῃς δίκιο, Κόμοκ, μοῦ εἶπε.

Ὁ πρῶτος γιός μου μεγάλωνε γρήγορα. Κόντευε νὰ γίνῃ ἄντρας. Ἐμαθε εὐκολὰ νὰ ὀδηγῇ τὸ Καγιακ του καὶ τὸ ἔλκηθρό του, ἦταν καλὸς στὸ κυνῆγι — εἶχε κι' ὅλας σκοτῶσει τὸ πρῶτο ἐλάφι.

Μιὰ βραδυὰ — ἦταν πάλιν χειμῶνας — ἔλειπε μαζί μὲ τὸν Ἀμνουγκλουγκ δυὸ μέρες πάνω στὸν πάγο ἔξω στὴ θάλασσα. Γύρισε στὸ Ἰγκλο τριγυρισμένος ἀπ' τὰ παιδιὰ

ποὺ γελοῦσαν καὶ φώναζαν καθὼς τὸν βοήθαγαν νὰ σύρῃ τὴν πρῶτη του φώκια. —Ὅχι καμμιά μικρὴ φώκια, ἀλλὰ μιὰ μεγάλη καλοθρεμμένη φώκια. Δὲν πιστεύαμε πὼς μποροῦσε νὰ σκοτώσῃ μιὰ τόσο μεγάλη φώκια.

—Ναί, εἶπε ὁ Ἀμνουγκλουγκ, πάλαιψε πολὺ, ἀλλὰ τὴ σκότωσε. Καθόμουνά πάνω ἀπὸ μιὰ τρύπα κι' αὐτὸς καθόταν πάνω ἀπὸ μιὰν ἄλλη, κι' ὅταν ἡ φώκια βγήκε στὴν τρύπα ποὺ παραφύλαγε, σηκώθηκε καὶ χτύπησε μὲ τὸ καμάκι του. Ἡ φώκια μούγκρισε καὶ χάθηκε κάτω ἀπ' τὸ νερό. Ἐπεσε μὲ τόση ὀρμὴ πάνω στὸν πάγο ποὺ νόμισα πὼς θάσπαζε τὰ κόκκαλά του. Μὰ εὐτυχῶς, εἶχε περάσει γύρω ἀπὸ τὴ μέση του τὴν ἀκρὴ τοῦ σκοινιοῦ τοῦ καμακιοῦ του καὶ μπόρεσε νὰ κρατηθῇ στὴν ἀκρὴ τῆς τρύπας. Τὸν σήκωσα ὀρθόν, μὰ τὸ σκοινὶ τὸν τραβοῦσε μὲ δύναμι πρὸς τὸ κάτω. Τέλος μπόρεσε νὰ σταθῇ στὰ πόδια του κι' ἄρχισε νὰ τραβᾷ τὸ σκοινὶ ὥσπου ἡ φώκια ψόφησε.

Ὁ γιός μου βγήκε νὰ ταῖσῃ τὰ σκυλιά του καὶ ἡ γυναῖκα γύρισε σὲ μένα καὶ μοῦ εἶπε:

—Κόμοκ, ὁ γιός μας εἶναι τώρα κυνηγός;

—Ὅχι, εἶπα, ἀλλὰ μπορεῖ νὰ εἶναι πρὶν νὰ τελειώσῃ ὁ χειμῶνας. Μένει ἀκόμη νὰ σκοτώσῃ τὸν πρῶτο θαλασσινὸ ἐλέφαντα καὶ τὴν πρῶτη του ἀρκούδα.

Ὅσο κρατοῦσε τὸ φεγγάρι ποὺ ἔχει τὶς μικρότερες μέρες, μιὰ μεγάλη θύελλα ποὺ ἐρχόταν ἀπὸ τὴν πατρίδα μας, ἔφερε μεγάλες ἐκτάσεις πάγο καὶ τὶς στίβαζε γύρω ἀπὸ τὶς ἀκρογιαλίες. Γιὰ πολὺ καιρὸ δὲν μποροῦσαμε νὰ βροῦμε τὸ νερὸ τῆς θάλασσας κι' αὐτὸ ἦταν τὸ τέλος τοῦ πλοῦσιου κυνηγιοῦ μας. Πολλές μέρες κυνηγοῦσα μὲ τοὺς γιούς μου φώκιες πάνω στὸν πάγο, μὰ ὅ,τι πιάναμε, μόλις ποὺ ἔφτανε γιὰ νὰ συντηρηθοῦμε. Ἐκεῖνες τὶς μέρες ὁ Ἀμνουγκλουγκ ἄρχισε νὰ μὲνι στὸ στίπτι — κάτι εἶχε πάθει. Ὁ Ἀμνουγκλουγκ ἦταν πάντα λιγομίλητος. Ποτὲ δὲν μιλοῦσε πολὺ, ἀκόμη καὶ γιὰ τὴ χαμένη γυναῖκα του καὶ γιὰ τὰ χαμένα παιδιὰ του. Μὰ

—Ωρα, έλεγε ή γυναίκα μου, καθόταν στο "Ιγκλο όλη την μέρα και κύτταζε μπροστά του. Αυτό βάσταζε πολλές μέρες. Γυρίζαμε στο σπίτι με καμμιά φώκια και ό "Αμνουγκλουγκ έλεγε:

—Ένας φτωχός, Κόμοκ, μοιράζεται το "Ιγκλο σου, τρώει τή φώκια σου και δεν σε βοηθάει στο κυνήγι.

Κι' εγώ τον ρωτούσα:

—Γιατί δεν έρχεσαι μαζί μας στο κυνήγι;

Και για πολλήν ώρα καθόμαστε σιωπηλοί με τὰ μάτια μας καρφωμένα άπάνω του για να δούμε τι θ' άπαντίση, μά ήταν σαν να είχε μαρμαρώσει το στόμα του — δεν το ξανάνοιγε πιά. Αυτό γινόταν ταχτικά, κι' όταν γυρίζαμε στο καλύδι μας, βρίσκαμε τον "Αμνουγκλουγκ καθισμένον μέσα κι' ή γυναίκα μου μάς έλεγε:

—Δεν κουνήθηκε όλη την μέρα.

☆

Μιά βραδυά γυρίσαμε με δυο μεγάλες φώκες. Λείπαμε δυο μέρες και βρήκαμε τον "Αμνουγκλουγκ καθισμένον όπως πάντα και σιωπηλό και από το πρόσωπο της γυναίκα μου είδα πώς ήταν φοβισμένη. Η γυναίκα μου με πήρε στον ύπόγειο διάδρομο για να μη μάς άκούη και χαμηλώνοντας τή φωνή της μου είπε:

—Κόμοκ, δεν πρέπει να μάς άφήσης άλλη φορά μονάχους έμένα και τὰ μικρά μου παιδιά. Φοβάμαι. Είδες τὰ μάτια του;

—Όχι, είπα.

—Πρέπει να δής τὰ μάτια του, είπα.

Μόλις ταίσαμε τούς σκύλους κι' ό γιός μου έδεσε την πόρτα από πάγο του "Ιγκλο μας, για τή νύχτα, μαζεuthήκαμε γύρω από τή φώκια μας και καθήσαμε να φάμε. Κυτ-

τάσαμε τον "Αμνουγκλουγκ που δεν καθόταν κοντά μας, αλλά μακριά κοντά στη λάμπα και δεν έτρωγε τή φώκια που του δάζαμε στο χέρι του. Η γυναίκα μου, που καθόταν κοντά μου, με σκουντούσε.

—"Αμνουγκλουγκ, δεν πεινάς; ρώτησα, ελπίζοντας πώς θα γυρίση και τὸ φῶς τῆς λάμπας θα πέση στα μάτια της.

Γύρισε και τὸ φῶς φώτισε τὰ μάτια του: Τότε τὸ κρέας στάθηκε στο λαιμό μου και στ' αλήθεια φοβήθηκα — οί κόρες τῶν ματιῶν του είχαν τόσο μικρύνει!

Τότε είπα στους γιούς μου να πάνε μονάχοι στο κυνήγι. Βρήκα τὰ καμάκια και τὰ βέλη τοῦ "Αμνουγκλουγκ και τάρκρυφα. Τὰ μαχαίρια του τὰ είχε πάντα κάτω από τὸ στρώμα του. Τὰ βρήκα και τάρκρυφα και κείνα. Μετὰ είχαμε πολλές θύελλες. Οί γιοί μου δεν έφεραν φώκιες. Άρχισαμε να πεινάμε.

—Άσε τὰ παιδιά να μείνουν σπíti, είπα ή γυναίκα μου. Πήγαινε συ αυτή τή φορά για φώκιες.

Πήγα έξω στους πάγους και κάθισα δυο μέρες, αλλά ή θύελλα ήταν τόσο δυνατή, που δεν μπορούσα να κυνηγήσω. Έπρεπε να γυρίσω σπίτι. Μ' όλο που ήταν άργα, είδα φῶς να φέγγη στο παράθυρο. Τότε κατάλαβα πώς κάτι κακό γινόταν. Όταν σύρθηκα μέσα στο "Ιγκλο, ή γυναίκα μου στεκόταν όρθή, ακίνητη και φοβισμένη κι' οί γιοί μου στεκόταν όρθοι κι' ήταν κι' αυτοί φοβισμένοι. Ο "Αμνουγκλουγκ καθόταν σαν πετρωμένος. Δεν μιλούσε, μά είχε στα μάτια του εκείνο τὸ κάτι που μούλεγε πώς οὔτε τρεις άντρες δεν μπορούσαν να τὸν νικήσουν.

Καθήσαμε βάρδια με τή σειρά όλη τή νύχτα και όλη την επόμενη

μέρα. Προσπαθούσα να συλλογιστώ τι έπρεπε να κάνω.

—Μπορεί να γίνη καλά, είπα ή γυναίκα μου.

Και καμμιά φορά φαινόταν πώς έτσι θα γινόταν, γιατί έτρωγε λιγάκι και κοιμώταν, μά ήξερα στο βάθος τῆς καρδιάς μου πώς δεν θα γινόταν καλά ποτέ. Κι' έτσι ήταν. Τώρα είχε βαθείες γραμμές στο πρόσωπό του, κρατούσε τὰ δόντια του σφιγμένα και καμμιά φορά τὰ έτριζε. Κ' ή γλώσσα του έτρεχε αίμα και μέσα στα μάτια του είχε κείνη τή φοβερή λάμψη και οί αὔρες κόρες τους ήταν άπίστευτα μικρές. Πεινούσαμε, και τὰ σκυλιά μου πεινούσαν. Ήταν όλο κόκκαλα και άφρός έβγαине από τὰ στόματά τους. Είχαμε μιὰ όλόκληρη οικογένεια νέα σκυλιά — κι' αυτά τὰ σκότωσαν και τάφαγαν οί μεγάλοι σκύλοι. Κι' ό "Αμνουγκλουγκ γινόταν όλοένα και πιό ακίνητος κι' ή πείνα γινόταν όλο και πιό μεγάλη. Η γυναίκα μου είπα:

—Κόμοκ, πρέπει να σκοτώσης καμμιά φώκια, γρήγορα!

☆

Κι' ήρθε μιὰ βραδυά που όλοι κοιμώταν. Κι' εγώ που φύλαγα βάρδια είχα σχεδόν άποκοιμηθί, όταν άκουσα ένα θόρυβο. Ήταν ό "Αμνουγκλουγκ. Κύτταξε. Δεν μπορούσε να δῇ τὰ μισάνοιχτα μάτια μου. Σηκώθηκε πάνω και κύτταξε — κύτταξε πολλή ώρα έμένα και τούς γιούς μου κι' έπειτα κύτταξε τήν γυναίκα μου και τὰ παιδιά μου κι' έπειτα κύτταξε γύρω στο "Ιγκλο. Μετὰ έφαξε κάτω από τὸ στρώμα του και δεν βρήκε τὰ μαχαίρια του, έπειτα ξανακύτταξε γύρω και τέλος με προφύλαξι άρχισε να σέρνεται έξω από τον ύπόγειο διάδρομο του "Ιγκλο. Αυτός ό διάδρομος ήταν στενός — δεν μπορούσε να στρίψει. Τὸν άκολούθησα. Τὸν έφτασα κοντά στην έξοδο και σηκώθηκα για να πάρω ένα μαχαίρι κι' ένα βέλος. Τότε με άκουσε, αλλά τὸν χτύπησα. Τότε χτύπησε κι' αυτός. Τότε χάρηκα, γιατί αν δεν είχε χτύπησει, δεν θα ζούσα τώρα. Οί σκύλοι εί-

χαν μυρίσει πρώτα τὸ δικό του αίμα.

Όταν μπήκα ξανά μέσα στο "Ιγκλο, κανείς δεν είχε άκούσει τήν πάλη μας, οὔτε τὸν καυγά τῶν σκυλιών. Όλοι κοιμώταν.

Έκείνο τὸν χειμώνα δεν ξαναπεινάσαμε. Οὔτε τὸν επόμενο, οὔτε τὸν παραπάνω. Τὰ παιδιά μας μεγάλωσαν. Η μιὰ κόρη μου ήταν σχεδόν γυναίκα.

—Τι καλά, είπα ή γυναίκα μου, που είχε βαρεθῇ να φροντίζει για τὸ κυνήγι που τῆς έφερνα εγώ κι' οί γιοί μου μονάχη της, και να ράβη χωρίς βοήθεια τὰ δέρματα για τὰ παπούτσια και τὰ ρούχα μας.

Έπειτα ήρθε ή μέρα που ό γιός μου σκότωσε όλομόναχος τήν πρώτη του άρκουδα. Η γυναίκα μου είπα:

—Κόμοκ, ό γιός μας είναι τώρα άντρας;

—Ναί, τῆς είπα, είναι άντρας τώρα.

Μά ή γυναίκα μου εξακολουθούσε να μιλά, όπως κάνουν οί γυναίκες:

—Δεν έχει καμμιὰ σημασία για σένα, Κόμοκ, που ό γιός μας έγινε άντρας;

—Τι θέλεις να πῆς; τῆ ρώτησα. Μά αυτή αυτή εξακολούθησε:

—Πώς μπορούμε να ζούμε σ' αυτό τὸ μεγάλο νησί και να μην έχουμε γυναίκα για τὸ γιό μας που είναι τώρα άντρας; Έξ άλλου, είπα, είναι κι' οί άλλοι γιοί μας. Γρήγορα κι' αυτοί θα σκοτώσουν τήν πρώτη τους άρκουδα. Είμαστε μόνο μιὰ οικογένεια πάνω σ' αυτό τὸ μεγάλο νησί, Κόμοκ. Κάποτε θα πρέπει να φύγουμε — αν δεν φύγουμε, θα σβήσουμε εδώ πάνω μ' όλες τῆς φώκιες και τούς ελέφαντες τῆς θάλασσας και τὸ σκελετό τοῦ πλοίου τῶν λευκών που μάς δίνει τὸ σίδερο για τὰ μαχαίρια και τὰ καμάκια μας. Έξ άλλου, είναι και τὸ φάντασμα τοῦ "Αμνουγκλουγκ, Κόμοκ. Πρέπει να φύγουμε από τὸ μεγάλο νησί.

—Τὸ φάντασμα τοῦ "Αμνουγκλουγκ, είπα, θα μάς κυνηγά όπου και να πάμε. Πρέπει να μείνουμε. Βάμαστε τρελλοί να ξαναπεράσουμε τή θάλασσα. Μπορεί να πεθάνουμε.

—Μπορεί, είπα ή γυναίκα μου, μά

εδώ είναι σίγουρο πώς θα πεθάνουμε — μπερεί άργότερα, αλλά σίγουρα.

—Φοδάμαι τόν πάγο που μάς χωρίζει από τὰ μέρη μας ήθελα νὰ πῶ, καὶ ποὺ μπορεῖ νὰ σπάσῃ κάτω από τὰ πόδια μας.

—Ὁ πάγος πού θὰ σπάσῃ, ὅταν θὰ τὸν περνᾶμε, δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς κἀνῇ τὸ κακὸ πού θὰ πάθουμε ἂν μείνουμε ἐδῶ, ἦταν ἡ αἰώνια ἀπάντησι τῆς γυναίκας μου καὶ σ' αὐτὸ δὲν ἔδρισκα τί νὰ τῆς πῶ.

Ἐπειτα ἦρθαν οἱ ἡσυχες μέρες — ἀπὸ τῆς θάλασσας δὲν ἀναδίνονταν πιά ἀτμοί, αὐτὲς ἦταν οἱ μέρες τοῦ μεγάλου κρύου. Οἱ νύχτες αὐτῆς τῆς ἐποχῆς εἶναι οἱ νύχτες τῶν πολικῶν σελαγισμῶν, τὰ φῶτα στὸν οὐρανὸ ἦταν κόκκινα σὰν χλωμὸ κρέας καὶ σὰν καλοκαιρινὸ τρίχωμα τῆς ἀρκούδας καὶ σὰν τὰ λουλούδια τῆς θάλασσας. Καμμιά φορὰ τὸ φῶς ἦταν τόσο λαμπρὸ, πού τὸ φεγγάρι ἔπαιρνε τὸ πράσινο χρῶμα τοῦ σκληροῦ πάγου κι' ὅλο τὸ χιόνι πάνω στὴ γῆ εἶχε τὸ ἀνοιχτοπράσινο χρῶμα τοῦ σκληροῦ πάγου. Καὶ τὸ φῶς στὸν οὐρανὸ σελάγιζε ὅπως τὰ κύματα στὴ θάλασσα καὶ τ' ἀστέροια γύριζαν καὶ πηδούσαν καὶ δὲν ἔμεναν ποτὲ ἀκίνητα. Κι' ἡ γυναίκα μου ἔλεγε πὼς αὐτὰ τ' ἀστέρια ἦταν οἱ ψυχῆς τῶν ἀγέννητων παιδιῶν πού ἐπαιζάν στὸν οὐρανὸ κι' ἔλεγε πὼς ἦρθε ὁ καιρὸς νὰ περάσουμε τὸν μεγάλο πάγο πάνω ἀπὸ τὴ θάλασσα.

Τὸ εἶπε τόσες πολλὲς φορές, πού στὸ τέλος εἶπα:

—Μπορεῖ νὰ ἔχῃς δίκιο — ἂν ἀποφασίσουμε νὰ φύγουμε, πρέπει νὰ φύγουμε τώρα. Ποτέ, μέσα στοὺς δέκα χειμῶνες πού περάσαμε πάνω στὸ μεγάλο νησί, δὲν εἴχαμε τόσο καλὰ σημάδια, οὔτε τὸσην ἡσυχία πάνω στὴ θάλασσα, οὔτε τόσο πολλὰ ἀστέρια νὰ παίζουν στὸν οὐρανό. Θὰ φύγουμε. Ἀφίνουμε τὸ μεγάλο νησί.

Ἀχ, ἀναστένανε ἡ γυναίκα μου. Κι' ὅλοι ἀναστέναν.

Εἶχε ἀκόμη μερικὰ ἀστέρια ὅταν ξεκινήσαμε. Δὲν φυσοῦσε καθόλου.

—Ἐμπρός, εἶπα.

—Ἐμπρός, εἶπαν ὅλοι.

Εἴχαμε δυνατὰ σκυλιά, δυὸ ἔλκηθρα μὲ δώδεκα σκυλιὰ τὸ καθένα. Ὅλη τὴν μέρα ταξιδεύαμε πάνω στὴ θάλασσα. Δὲν σταματήσαμε γιὰ φώκιες, οὔτε γι' ἀρκούδες. Συναντήσαμε πολλὴν ἴσιο πάγο καὶ πολλὴν ἀνώμαλο, μὰ ὁ περισσότερος ἦταν ἴσιος. Ποτέ δὲν ταξιδέψαμε γρηγορότερα πάνω στὴν παγωμένη θάλασσα.

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ ἴδιο. Δὲν μπορεῖς νὰ φανταστῇς πόσο γρήγορα τρέχαμε. Τὴν τρίτη μέρα εἶδαμε τὴ στερηά. Πλησιάσαμε κοντὰ καὶ ἀναγνωρίσαμε τὰ μέρη μας — τὴ γῆ μας, πού εἶναι ψηλὰ ἀπὸ τὴ θάλασσα.

Ἀλλὰ τώρα ὁ πάγος ἦταν ἀνώμαλος καὶ στιβαγμένος ψηλότερα ἀπὸ ὅσο εἶχα ποτὲ δῆ. Τὸ ἕνα ἔλκηθρο ἔπεσε ἀπὸ μιὰ ψηλὴ πλαγιὰ κι' ἔσπασε στὰ δύο. Ἀναγκαστήκαμε νὰ ἀφήσουμε αὐτὸ τὸ ἔλκηθρο μ' ὅλο τὸ φορτίο πού εἶχε ἀπάνω του, ὥραϊα δέρματα ἀπὸ ἐλάφια, χύτρες καὶ μιὰ μεγάλη φώκια. Προχωροῦσαμε, πολὺ ἀργὰ καὶ στὸ τέλος πλησιάσαμε κοντὰ στὴ γῆ πού βρίσκεται πάνω ἀπὸ τὴ θάλασσα, τόσο, πού βλέπαμε τὶς σπηλιές τῆς καὶ τὶς λακούβες τῆς, μὰ ἔπρεπε νὰ σηκώσουμε τὰ κεφάλια μας γιὰ νὰ δοῦμε τὶς ἄκρες τῶν ἀπόμενων βράχων τῆς πού τινάζονταν ψηλὰ στὸν οὐρανό.

Ἐπρεπε νὰ σταματήσουμε: Εἵμαστε κουρασμένοι - πολλὴ κουρασμένοι γιὰ νὰ προχωρήσουμε. Οἱ σκύλοι ἀνάσαιναν γρήγορα καὶ ἀφροὶ βγαίνουν ἀπὸ τὰ στόματά τους. Καθὼς ξανασαίναμε, συλλογιζόμουν πὼς θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε στὴ ψηλὴ γῆ πού κρεμόταν τώρα πάνω ἀπὸ τὰ κεφάλια μας.

Ξεκουρασθήκαμε καὶ ξαναρχίσαμε πάλι, ἀλλὰ σὲ λίγο μόλις μπορούσαμε νὰ κινηθοῦμε. Τόσο βαθειὰ εἴχαμε μπη στὸν πάγο. Φαινόμεστε μικροὶ σὰν παιδιά. Γιὰ νὰ σκαρφαλῶσουμε στὶς ψηλὲς στίβες τοῦ πάγου ἔπρεπε νὰ κόβουμε πρὶν πατημασιές μὲ τὰ μαχαίρια μας καὶ ὅταν φτάναμε στὴν κορυφὴ νὰ τραβᾶμε τοὺς σκύλους μας ἀπὸ τὰ λουριά τους καὶ ἔπειτα μὲ τὰ χοντὰ λουριά νὰ τραβᾶμε πάνω τὰ ἔλκηθρα καὶ νὰ

τὰ ρίχνουμε κάτω ἀπὸ τὶς πλαγιές. Εἴμαστε χωμένοι βαθειὰ στὸν πάγο καὶ τὰ σκυλιὰ μὲ τὰ λουριά τους μπλεγμένα ἦταν ριγμένα κάτω σὰν ψάρια μέσα στὸ δίχτυ καὶ εἶχαν ἀρχίσει νὰ σκοτώνονται. Προσπαθοῦσαμε νὰ τὰ σταματήσουμε, ὅταν αἶσαν νὰ τὰ σταματήσουμε, ὅταν αἶσαν νὰ τὰ σταματήσουμε. Ἦταν ὁ πάγος — ἔφευγε. Ἡ γυναίκα μου καὶ τὰ παιδιά μου στέκονταν σὲ μιὰ προεσοχὴ ἀπὸ πάνω μου — μέσα στὸ σαματὰ τῶν σκυλιῶν δὲν μπορούσα νὰ τοὺς ἀκούσω — ἀλλὰ ἔβλεπα νὰ κουνᾶνε τὰ χέρια τους. Στὴν ἀρχὴ φαινόταν πὼς ἡ γῆ ἔφευγε καὶ μᾶς προσπερνοῦσε.

—Τουαθή, φώναζε Τουαθή. Γρήγορα πρέπει νὰ γυρίσουμε πίσω — πρέπει νὰ βγοῦμε ἀπ' αὐτὸν τὸν πάγο.

Πετάξαμε τὸ μισὸ φορτίο τοῦ ἔλκηθρου καὶ γυρίσαμε προσπαθώντας νὰ πάμε πίσω. Χρειαστήκαμε ὅλη τὴν ἡμέρα γιὰ νὰ φτάσουμε στὸν ἴσιο πάγο καὶ ὅλη τὴν ὥρα ἡ ἔκτασι τοῦ πάγου, πού καθόμαστε, ἔσπαζε. Ὅταν νύχτωσε ἡ γῆ πού κρέμεται πάνω ἀπὸ τὴ θάλασσα, φαινόταν πολὺ μικρή.

Γιὰ πολὺ καιρὸ — δυὸ φεγγάρια — πλέαμε. Καὶ ἔπειτα ἕνα πρωτὶ, ξαναεἶδαμε τὴ στερηά. Τὴ μεγάλη στερηά ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ καὶ πρὸ κοντὰ μας ἕνα νησί πού ξεπετάγονταν ἀπὸτομα ἀπὸ τὴ θάλασσα.

Ὁ πάγος μας κόλλησε πάνω στὸ νησί ὅπως ἕνα μεγάλο χέρι πάνω σ' ἕνα λαϊμὸ καὶ ὅταν ὁ πάγος σταμάτησε τὰ χτυπήματά του καὶ τὰ σπασίματά του, σκαρφαλῶσαμε καὶ συρθήκαμε ὡς τὴν ἀκτὴ καὶ ἀνεβήκαμε τοὺς ψηλοὺς βράχους καὶ στὴν κορυφὴ τους, κατασκηνώσαμε. Ἐκεῖ ζήσαμε ὡς τὸ τέλος τοῦ χειμῶνα, ὅλη τὴν ἀνοιξὶ καὶ τὸ καλοκαίρι. Εἶχε μεγάλες χῆνες πάνω σ' αὐτὸ τὸ νησί. Τρώγαμε τὰ αὐγά τους καὶ κάναμε ρούχα μὲ τὸ πετσί τους καὶ τὰ πούπουλα, εἶχε καὶ ἀγριοπερίστερα πού τὰ πιάνανε στοὺς βράχους καὶ καμμιά φορὰ φώκιες.

☆

Αὐτὸν τὸν καιρὸ εἵμαστε πολὺ στενωχωρημένοι γιατί δὲν ξέραμε πὼς

θὰ φύγουμε ἀπ' αὐτὸ τὸ νησί, γι' αὐτὸ ἀνάμεσα ἀπὸ μᾶς καὶ τὴ μεγάλη στερηά, μ' ὅλο πού δὲν ἦταν μακριὰ, εἶχε πάντα ρεῦμα πού κυλοῦσε γρήγορο σὰν ποτάμι.

Καὶ ὅταν ἀκόμη ἔκανε πάγο δὲν θὰ ἦταν πάγος πού μπορούσαμε νὰ τὸν περάσουμε γιατί θὰ ἦταν μαλακὸς καὶ ἄγριος πάγος ἀπ' αὐτὸν πού στριφογυρίζει καὶ πέφτει καὶ πηγαίνει πάνω, κάτω.

—Ἀν δὲν ἔχῃ πάγο καὶ βρίσκαμε ἕνα πλεούμενο, εἶπα, τότε ἴσως νὰ περνούσαμε ἀπέναντι.

—Ναί, εἶπε κάποιος καὶ δάλαμε τὰ γέλοια. Ἄν μάλιστα τὰ πόδια μας ἦταν ἀρκετὰ μακριὰ θὰ μπορούσαμε νὰ περάσουμε καὶ μέσα ἀπὸ τὴ θάλασσα.

—Ναί, ἀλλὰ μολαταῦτα, ἂν εἴχαμε ἕνα πλεούμενο, θὰ περνούσαμε ἀπέναντι, εἶπε ἡ γυναίκα μου.

—Δὲν ἔχουμε ξύλα, εἶπε κάποιος.

—Δὲν ἔχουμε δέρματα, εἶπε ἄλλος, καὶ οἱ ἀκρογιαλὲς σ' αὐτὸ τὸ νησί εἶναι πολὺ ψηλὲς καὶ ἡ θάλασσα εἶναι ἀπὸτομα βαθειά. Πού θὰ βροῦμε ξύλα ἀπὸ ναυάγιο;

—Μὰ ἔχουμε ἀκόμη μερικὰ δέρματα φώκιες, εἶπα, ἴσως νὰ βροῦμε καὶ ἄλλα. Καὶ τὰ χέρια τῶν καμακιῶν μας εἶναι ἀπὸ ξύλο, καὶ ἴσως νὰ βροῦμε κι' ἄλλα.

Ἀρχίσαμε νὰ ψάχνουμε ὅλες τὶς ἀκρογιαλιές. Ψάξαμε πολλὲς μέρες καὶ βρήκαμε λίγα ξύλα θαμμένα στὴν ἄμμο. Ἦταν παλιὰ καὶ ὀχι πολὺ γερά, ἀλλὰ μιὰ φορὰ ἦταν ξύλα.

Σκοτώσαμε καὶ ἄλλες φώκιες καὶ ἡ γυναίκα μου τὶς ἔγδαρε μὲ μεγάλη προσοχὴ. Βρήκαμε ἀκόμη μερικὰ κόκκαλα καὶ τὰ φυλάξαμε καὶ αὐτὰ καὶ ὅταν ἦρθε ὁ καιρὸς ἀρχίσα νὰ φτιάχνω τὸ πλεούμενο, μ' ὅλο πού εἶχα τὰ μισὰ ὑλικά ἀπὸ ὅσα χρειαζόταν.

—Δὲν θὰ φτάσουν τὰ ξύλα γιὰ τὸ Ὀμιακ, ἔλεγε ὁ ἕνας.

Καὶ τότε ὁ ἄλλος τύχαινε νὰ βρῇ λίγα ξύλα καὶ ἡ δουλειὰ προχωροῦσε λιγάκι ὥσπου τὰ ξύλα σῶνονταν καὶ στὸ τέλος ὅλοι ἔλεγαν μὲ μιὰ φωνὴ πὼς τὸ Ὀμιακ δὲν θὰ τελείωνε. Γιὰ πολλὲς μέρες εἴχαμε μισὸ Ὀ-

μιας και κανείς δεν ήξερε τι να κά-
νουμε.

Μεταχειριστήκαμε όλα τα κόκκα-
λα των ζώων που σκοτώσαμε, όλα
τα ξύλα που μπορέσαμε να βρού-
με, ακόμα και το κοκκαλένιο μαχαί-
ρι, που είχα για να κόβω τους πά-
γους. Όταν ξαφνικά μια μέρα άκου-
σα τη γυναίκα μου και τα παιδιά
μου να φωνάζουν. Κύτταξα και τους
είδα να σκάβουν την άμμο στην ά-
κρογιαλιά.

—Τα κόκκαλα μιας φάλαινας, φώ-
ναξαν, τα κόκκαλα μιας φάλαινας.

—Τα κόκκαλα μιας φάλαινας!

Δεν μπορούσα να πιστέψω στ'
αυτιά μου. Τα κόκκαλα μιας φάλαι-
νας, και ήταν γερά και ήταν μεγάλα,
τα κόκκαλα αυτής της φάλαινας κι'
έτσι τέλειωσα το "Ομιακ. Τότε ό-
λοι μαζευτήκαμε γύρω του, καθήσα-
με κάτω και άρχισαμε τα γέλοια.

—Τι άστείο που είναι αυτό το
"Ομιακ, έλεγαν όλοι...

Το δέσαμε με τα λουριά των σκύ-
λων και το κατεβάσαμε από την ά-
κρη ενός απότομου βράχου και το
ρίξαμε στο νερό.

—Τώρα φαίνεται ακόμα πιο ά-
στείο, είπε κάποιος.

Μερικοί από μās σκαρφάλωσαν
άπάνω του και με τόσους λίγους έ-
τρεμε ολοκληρω.

—Ποτέ δεν θα μās σηκώσει, είπε
ή γυναίκα μου.

—Όχι, ποτέ, είπαν και οι άλλοι.

—Θα μās σηκώσει, είπα. "Επει-
τά είπα στη γυναίκα μου: Φέρε μου
μια κουλούρα από το καλό φωκίσιο
σκοινί σου, και τις φούσκες από τις
φώκιες, που σου είπα να φυλάξης.

"Εδεσα γύρω από το "Ομιακ το
σκοινί και έπειτα φούσκωσα τις κύ-
στες από τις φώκιες και τις έδεσα.
Μετά τις στερέωσα στα πλάγια του
"Ομιακ και είπα:

—Τώρα έσείς που όλο κοροϊδεύ-
ετε, μπάτε μέσα.

Μπήκαν μέσα και ή γυναίκα μου
μπήκε μέσα και είπε:

—"Εν τάξει, Κόμοκ, θα μās ση-
κώση. Και όλοι συμφώνησαν.

☆

Τότε περιμέναμε μερικές μέρες

να γαληνέψη ή θάλασσα. Μά εκείνες
τις μέρες μ' όλο που ό πάγος είχε
λυώσει και φυσούσε πολύ λίγο, είχε
πάντα τρικυμία. Περιμέναμε και άλ-
λες μέρες και τώρα δεν είχε πιά φώ-
κιες και οι χήνες είχαν φύγει, έμεναν
μόνον λίγα άγριοπερίστερα πάνω
στους βράχους. Μ' αυτά τρεφόμα-
στε. Περιμέναμε κι' άλλες μέρες, κι'
αυτή τη σημερινή μέρα ή γυναίκα
μου είπε:

—Αυτή είναι ή πιο γαλήνια μέρα
που έχουμε δη σ' αυτό το νησί.

—"Αϊ, είπα, θα περιμένουμε. "Α-
κόμη έχει άρκετή φουσκοθαλασσιά.

Μά αυτή είπα:

—Πρέπει να κατεβάσουμε το "Ο-
μιακ στη θάλασσα και να κατέβουμε
όλοι κάτω και να είμαστε έτοιμοι
να φύγουμε.

Μά εγώ είπα:

—"Οχι πρέπει να περιμένουμε να
γαληνέψη άκάμα ή θάλασσα.

Κι' αυτή είπα:

—"Οχι, θα φύγουμε.

Τότε εγώ είπα όχι. Και αυτή εί-
πε ναί. Και εγώ ξαναείπα όχι, και
κείνη έφυγε μακριά και πήγε και κά-
θισε μόνη της, άκίνητη σαν πέτρα.

Ξαφνικά άκούστηκαν φωνές: "Ο-
μιακ, "Ομιακ, και όταν σηκώθηκα
είδα το άσπρο σας πλοιάριο που έ-
στριβε την άκρη του άκρωτηρίου.
Και μ' όλο που ή θάλασσα δεν
είχε τέλεια γαληνέψει, κατεβάσαμε
το "Ομιακ από τους βράχους, το
ρίξαμε στο νερό και μπήκαμε όλοι
μέσα. Και ή γυναίκα μου είπε:

—"Εχω στα χέρια μου ένα ραβδί,
και αν κανένας κουνηθή θα δοκιμάση
τη χάρι του, γιατί ή θάλασσα δεν εί-
ναι και τόσο ήσυχη.

Και όλο το δρόμο φύλαξε καλά
με το ραβδί της.

—Και τώρα, είπε τελειώνοντας,
ό Κόμοκ, ήρθαμε κοντά σας στη
θάλασσα και σεις μās πήρατε με το
πλοίο σας και νάμαστε.

—"Αχ, είπε ή γυναίκα του. "Αχ,
έκανε και ό Κόμοκ και το θαυμάσιο
πρόσωπό του φωτίστηκε.

—"Αχ, και τώρα πιά δεν έχω άλ-
λα λόγια στο στόμα μου. Τιαμάκ.

ΓΙΑ ΤΙΣ ΓΙΟΡΤΕΣ

Βραδινά

ΚΟΜΦΑ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΑ

Χριστούγεννα, Νέο "Ε-
τος «ρεβεγιόν», οι ά-
πόκριες πλησιάζουν και
όλα φέρνουν μαζί τους την
ανάγκη του βραδινού που
άποτελεί συχνά τέτοιο
πρόβλημα για τις γυναί-
κες, που δεν έχουν την δυ-
νατότητα να πάνε ξεκού-
ραστα να το διαλέξουν
και να το παραγγείλουν
στην μεγάλη ράφτρα. "Αλ-
λά εύτυχώς το Παρίσι και
τα γαλλικά περιοδικά δεν
άσχολούνται μονάχα με
την «ώπ-κουτύρ», αλλά
και με την «κουτύρ-μαι-
ζόν». Και δίνουν σχέδια
και συμβουλές που συνδυ-
άζουν ευφύεστατα την
κομψότητα με το πρακτι-
κό γαλλικό πνεύμα. Μερι-
κές από τις συμβουλές
και μερικά από τα μον-
τέλλα που αρμόζουν στην
αθηναϊκή ζωή παρουσιάζ-
ουμε αυτόν τον μήνα.

ΕΥΚΟΛΕΣ

Ένα μαύρο βραδινό φοριέται με όλους αυτούς τους τρόπους

ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ

Το απλό φαρδύ απογευματινό αλλάζει εύκολα με μικρές προσθήκες

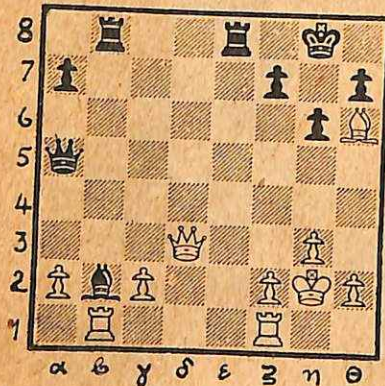
ΣΚΑΚΙ

ΑΠΟ ΜΙΑΝ ΠΑΡΤΙΔΑ

"Ασκήσις αριθ. 121

ΜΑΥΡΑ (9)

ΛΕΥΚΑ (10)

Ίδου μία πολύ ενδιαφέρουσα θέση από μίαν παρτίδα.

Είναι η σειρά των Λευκών να παίξουν.

Πώς πρέπει να εξακολουθήσει ο καλός παίκτης δια να κερδίσει εκ του ασφαλούς την παρτίδα;

Αριθ. 122. (Από μίαν παρτίδα). Λευκά (8): Ρη1. Βθ4. Πε3. Ιη6. Σα3. γ4. β5. ζ6.

Μαύρα (8): Ρη8. Βδ8. Πζ8. Ιζ5. Σα7. γ5. γ7. θ7.

Τα Λευκά παίζουν και κερδίζουν σε ελάχιστες κινήσεις.

Αριθ. 123. (Από μίαν παρτίδα). Λευκά (12): Ργ1. Βθ4. Πδ1. η1. Αδ3. ε5. Σα2. θ2. γ2. ζ2. η5. θ2.

Μαύρα (12): Ρη8. Βε7. Πα8. δ8. Αγ6. Ιδ7. Σα7. γ4. ε6. ζ7. η7. θ6.

Εις αυτήν την θέση είναι η σειρά των Λευκών να παίξουν.

Η σωστή εξακολουθήσις εξασφαλίζει την νίκη στα Λευκά σε μερικές κινήσεις.

Αριθ. 124. (Από μίαν παρτίδα). Λευκά (12): Ρθ1. Βε7. Πα1. ε1. Αη2. Ιθ4. Σα2. θ2. γ4. β5. η3. θ2.

Μαύρα (11): Ρζ8. Βθ7. Πα7. θ8. Αδ4. ε8. Σα6. ζ5. ζ6. ζ7. θ5.

Τα Λευκά παίζουν. Πώς κερδίζουν σε δύο σε μερικές κινήσεις;

Αριθ. 125. (Από μίαν παρτίδα). Λευκά (11): Ρε2. Βδ5. Πγ5. δ1. Αε3. Σα2. θ2. β5. ζ2. ζ3. θ2.

Μαύρα (11): Ρδ6. Βη8. Πδ8. ε8. Ιδ8. Σα7. θ7. γ7. ζ6. η7. θ7.

Τα Λευκά παίζουν και κερδίζουν σε μερικές κινήσεις.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Αριθ. 126. R. WEINHEIMER. Λευκά (7): Ρη1. Βα5. Πγ2. Ιδ6. ζ4. Σγ3. ε2. Μαύρα (8): Ρε3. Βη6. Αθ6. Ια3. Σε6. ζ6. η2. η7.

Τα Λευκά παίζουν και κάνουν μάτ σε δύο κινήσεις.

Αριθ. 127. A. WHEELER. Λευκά (9): Ρθ4. Βα8. Πδ5. Αγ8. Ιγ3. ε4. Σα3. ε2. ε3. Μαύρα (6): Ργ4. Βα4. Ια5. ζ6. Σε7. ζ7.

Τα Λευκά παίζουν και κάνουν μάτ σε δύο κινήσεις.

Αριθ. 128. B. VALLE. Λευκά (8): Ρη7. Βγ7. Πε2. Αη1. η6. Ια2. ε3. Ση2. Μαύρα (7): Ρδ4. Βα1. Αγ1. η8. Σε7. ε7. η4.

Τα Λευκά παίζουν και κάνουν μάτ σε δύο κινήσεις.

Μερικά διδακτικά «φινάλες»

Αριθ. 129. KLING και HORWITZ. Λευκά (5): Ρη2. Πγ4. Αδ1. Σα4. ε5. Μαύρα (4): Ρδ7. Βζ7. Σα5. ε7.

Τα Λευκά παίζουν και κερδίζουν.

Αριθ. 130. HORWITZ. Λευκά (5):

Ρθ6. Πζ4. Αδ7. Σε6. η3. Μαύρα (4): Ρθ8. Βδ8. Σε7. η6.

Τα Λευκά παίζουν και κερδίζουν.

Αριθ. 131. HORWITZ. Λευκά (8): Ρε6. Πδ3. Ιε1. δ3. Σα2. α4. β5. ε2. Μαύρα (10): Ρδ1. Πθ2. Αθ4. Ιζ1. Σε4. β6. ε3. ζ4. η2. η7.

Τα Λευκά παίζουν και κερδίζουν. Ένα ωραίο φινάλε που λύνεται με τη θυσία δύο πεσών.

Αριθ. 132. HORWITZ. Λευκά (6): Ρη4. Πδ1. Αα7. Ιη5. Σε3. γ4. Μαύρα (6): Ρα8. Βα5. Σε4. θ7. γ5. γ6.

Τα Λευκά παίζουν και κερδίζουν. Ένα πολύ ενδιαφέρον φινάλε.

Πολλοί αναγνώσται μας θα ήθελαν να δημοσιεύσουμε και μαθήματα. Αυτό δεν είναι δυστυχώς δυνατό στο περιορισμένο περιθώριο ενός μηνιαίου περιοδικού. Αποφασίσαμε λοιπόν, χάριν των αναριθμητών αρχαρίων, να δημοσιεύουμε σε κάθε τεύχος μία σειρά συνεχών άποσπασμάτων υπό τον τίτλον «Πώς κανείς κανείς μία παρτίδα».

Και οι προχωρημένοι, εν τούτοις, παίζεται θα θρούν ασφαλώς στη σειρά αυτών των δημοσιεύσεων πολλά χρήσιμα γι' αυτούς πρόγματα.

Το σκάκι παρομοιάζεται συχνά με τον πόλεμο, τη μάχη. Αδίκως, εάν έννοι κανείς τόν σύγχρονον ολοκληρωτικό πόλεμο, διότι το σκάκι διεξάγεται με ιπποτικούς κανόνες.

Δικαίως, εάν έννοι κανείς με τον πόλεμο άπλως τη μάχη. Διότι το σκάκι είναι ένα κατ' έξοχην μαχητικό παιχνίδι. Υπόκειται στους γενικούς κανόνες της μάχης, ακριβώς όπως π.χ. το ποδόσφαιρο. Έδω, όπως κ' εκεί, κερδίζει η πιο δυνατή μεριά. Δεν παρίσταται εν τούτοις ανάγκη να είναι και η πιο δυνατή σ' όλο το πεδίο της μάχης, αλλά εκεί όπου ευρίσκεται το κέντρο του άγώνος. Η πρόθεσις και η δυνατότης συγκεντρώσεως της υπεροχής στην ένδεδειγμένη στιγμή και στην κατάλληλο θέση, πρέπει να θεωρηθώ ως η μεγαλύτερα τέχνη σε μια μάχη, συνεπώς και στο σκάκι.

Σε κάθε μαχητικό παιχνίδι οι αντίπαλοι πρέπει να λάβουν τις θέσεις των. Στο σκάκι δεν χρειάζεται αυτό, διότι οι αντίπαλοι πέρνουν θέση μπροστά στη σκακιέρα, όπου οι δυνάμεις του καθενός βρίσκονται, έτοιμα τοποθετημένες, στη γνωστή αρχική θέση τους επάνω στη σκακιέρα, ισοπαλές και

μετά τα αυτά πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα δια κάθε παίκτη.

Μόνο οι ίπποι εγαίνουν άμέσως στο παιχνίδι. Οι υπόλοιπες φιγούρες είναι κλεισμένες, οι πύργοι μάλιστα στις δύο γωνίες, οι οποίες είναι σ' όλη τη διάρκεια του παιχνιδιού, τα πλέον άνευ αξίας τετράγωνα.

Γι' αυτό κάθε παίκτης πρέπει ν' ακολουθή το «ΜΟΤΤΟ».

«Αλλά το πώς επιτυγχάνεται αυτό

«ΕΞΩ ΟΙ ΦΙΓΟΥΡΕΣ!»

κατά τον καλύτερο τρόπο, θα το μάθουν οι αναγνώσται από την σειρά των δημοσιευμάτων μας, την οποίαν αναφέραμε παραπάνω και η οποία αρχίζει από το τεύχος αυτό με τον τίτλο:

«Πώς άνοίγει κανείς μία παρτίδα;»

(1ον)

Ο πρώτος σκοπός της ανάπτυξεως, εξέλιξεως των πεσών, δηλ. του άνοίγματος, συνίσταται εις την τοποθέτησιν των πεσών κατά τέτοιο τρόπο, ώστε τα κομμάτια να κατέχουν καλές θέσεις και να παρεμποδίζουν ει δυνατόν τις κινήσεις και την εξέλιξη του αντιπάλου, έχοντας όμως πάντοτε συγχρόνως τις πιθανές κινήσεις του αντιπάλου υπό όψιν. Εάν π.χ. αρχίσει κανείς την παρτίδα με την κίνησι 1) δ2—δ4, ήδη έμποδίζει τον αντίπαλο να παίξει η7—ε5.

Όσο πιο γρήγορα τελειώνει κανείς την ανάπτυξη των πεσών του, τόσο περισσότερο έμποδίζει την εξέλιξη του αντιπάλου και τόσο πιο γρήγορα μπορεί ν' αναλάβη μια επίθεση. Έξ αυτού προκύπτει το αξίωμα. «Τοποθέτησε στο συντομώτερο δυνατό χρονικό διάστημα τις περισσότερες δυνατόν φιγούρες σε καλές θέσεις!»

Σ' αυτόν τόν κανόνα του καλού άνοίγματος παίζει σπουδαίο ρόλο ο τόπος συχνά λησμονούμενος παράγων του «ελαχίστου χρόνου».

Η συνέχεια εις το προσεχές.

ΣΗΜ.: Για τους μη γνωρίζοντας καν την αρχική τοποθέτησιν των πεσών στο παιχνίδι, συνιστάμε θερμώς το σχεδιάγραμμα στο άρθρο «Σκάκι» της έκδοσεως «ΜΙΚΡΗ Σ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΛΟΓΗΣ» με όλες τις σχετικές κινήσεις των πεσών και τα γραφικά των σύμβολα.

I. X.

(Λύσεις στη σελίδα 134)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

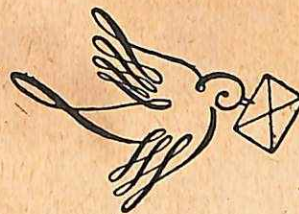
Δυνάμει της υπ' αριθ. 11283)52 αποφάσεως του Πρωτοδικείου 'Αθηνών ένεκρίθη το Καταστατικόν του έν 'Αθηνάς ίδουθέντος και έδρεύντος Σωματίου υπό την έπωνυμίαν 'Ελληνική Φωτογραφική 'Εταιρία

“Ε. Φ. Ε.,,

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Φ.Ε. απηρτίσθη από τους κ.κ.:

Κώστα Παπακυριακό, Πρόεδρο, 'Ελένη Γ. Βλάχου, 'Αντιπρόεδρο, Στυλιανό Μανιατάκη, Γενικό Γραμματέα, Νικόλαο Μαυρογένη, Ειδικό Γραμματέα, Φοίβο Τσελεπίδη, Ταμία, Παύλο Μυλώφ, 'Εφορο, Γ. Μαραγγίδη, Σύμβουλο, Σπύρο Λούντρα, Σύμβουλο, 'Ιωάννη Λάμπρου, Γ. Κογκέτσωφ, Σύμβουλο, Δημ. Χαρισιάδη, Σύμβουλο και Δημ. Κασσαβέτη, Σύμβουλο.

'Η Ε.Φ.Ε. επί του παρόντος έχει εγκατασταθῆ στο επί της οδοῦ Σόλωνος 103 διχμέρισμα, όπου θα αρχίση τις εργασίες της με έγγραφες μελῶν κλπ. και με προσωρινά τηλέφωνα 29.284 και 51.216.

Γράμματα

τῶν ἀναγνωστῶν μας

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΑΣ

'Εκατό πενήντα φάκελλοι με την άναμνηστική σφραγίδα τῶν Μεξικανικῶν Ταχυδρομείων τίθενται δωρεάν στην διάθεσιν τῶν Ἑλλήνων Φιλοτελιστῶν από την Ὀλλανδική Ἀεροπορικὴ Ἑταιρία K.L.M. Ὅσοι θέλουν μπορούν νά ἀπευθυνθοῦν στὰ γραφεῖα τῆς Ἑταιρίας, ὁδὸς Καραγεώργη τῆς Σερβίας ἀριθ. 1.

ΟΙ ΒΙΤΑΜΙΝΕΣ

'Αγαπητὴ «Ἐκλογή»,

Με συγχωρεῖς γιὰ τὴ μικρὴ μου ἐνόχλησι. Λοιπόν, στὸ τεῦχος Δεκεμβρίου 1952 ἀναφέρεις τί πρέπει νά ξέρουμε γιὰ τίς βιταμίνες. Στὴν σελίδα 59 γράφεις γιὰ τὴν βιταμίνη P.P. ἢ νιασίνη ('Αντιπελαργική!). Δὲν ὑπάρχει καμμιά βιταμίνη γιὰ τὴν καταπολέμηση τῶν συμπαθέστων πελαργῶν! Αὐτὸ ὅμως ἀνήκει πιά στὸ παρελθόν.

Σοῦ εὐχομαι ὁλόψυχα κάθε ἐπιτυχία καὶ στὸ μέλλον, γιὰτὶ σ' ἐσένα ἀνήκουν χωρὶς καμμιά ἀμφιβολία οἱ πιὸ πολιτισμένες ἑλληνικὲς σελίδες.

Με ἐκτίμησι

ΓΙΩΡΓΟΣ Π. ΜΑΚΚΑΣ

“Ὅτι πρόκειται γιὰ λάθος εἶναι τόσο φανερό. Ἀλλῶστε εἶναι πολὺ εύκολο νά γίνη. Ἀντὶ γὰρ πολὺ εύκολα ἀφίνει ὁ διορθωτὴς τὸ τυπωμένο ργ. Πάντως ἡ συγγνωμὴ εἶναι συγγνωμὴ καὶ στὰ καλά σας λόγια ἀξίζει ἓνα εύχαριστῶ.

ΖΗΤΟΥΝ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

... με νέους καὶ νέες.

Στρατ. Λέωνος Γεώργιος
401 Σ.Ν. ΒΣΤ 902

Δεκανεὺς Κέμος Δημήτριος
392 Σύν)μα Ἀρμάτων (Ἰλη Δ)σεως
ΣΤΓ 905 Βόλος

Στρατ. Χριστοφορίδης Θεόφ.
392 Σύν)μα Ἀρμάτων (Ἰλη Δ)σεως
ΣΤΓ 905 Βόλος

Στρατιῶται
Μιχαλόπουλος Τάσος

Καλλιάνης Ἰωάννης
ΤΔΑΥ) Β' Σ.Σ. ΒΣΤ 901
Σμηνίτης Κაკανιάς Δημήτριος
ΤΔΑΥ) Β' Σ.Σ. ΒΣΤ 901
Λοχίας Ευδῆας Παναγιώτης
391 Σύνταγμα Ἀρμάτων
ΒΣΤ 904

... με Ἑλληνοπούλες ποὺ ἐμπνέονται ἀπὸ ἀγνὰ αἰσθήματα.

Φώτης Μουμούσης
'Ανάπρος Ἀνθυπολοχαγὸς
Σολάκιον Οἰχαλίας—Μεσσηνίας

... με νέους καὶ νέες γιὰ διάφορα θέματα.

DENIS E. SOLOMOS
P. O. BOX 241
KHARTOUM SUDAN
GEORGE HAMEZIANOS
SALAH - EL - DINE - Str
SUEZ EGYPT

... με Ἑλληνοπούλες τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ.

'Υπαξιωματικὸς Κινήσεως
Γκαῦρος Ἀθανάσιος
106 Σ.Π.Π. II Μοῖρα ΒΣΤ 900α'
Παναγιώτης Ρωμάς
Σφακτηρίας 22 — Πειραιεύς
Σμηνίται
Κούσης Παναγιώτης
Μ. Διοικήσεως ΣΤΓ 925 ΑΒΑ
Κολτσᾶς Ντίνος
ΚΕΜΠΑ ΣΤΓ 925 ΑΒΑ

... γιὰ οἰοδήποτε θέμα, κυρίως γιὰ κίνηματογραφικὸ.

Ἐπιλοχίας Μασθίτης Σχολῆς Μονίμων
'Υπαξιωματικῶν

Διονύσιος Ἰωαννίδης
8ος Λόχος ΣΤΓ 925 — Πάτραι

... με νέους και νέες για διάφορα θέματα.

Υπαξιωματικοί
Λάζος Δημήτριος
Αποστολόπουλος Κωνσταντίνος
Αναγνωστόπουλος Ανδρέας
ΣΕΑΣ Τ.Υ. ΒΣΤ 902

... με άγνες Έλληνοπούλες που άγατούν την αεροπορία.

Συμνίται
Ζαφειριάδης Ζαφείριος
Τσιρίμπας Κων/νος
Τσορακλίδης Κων/νος
Υποσημνίας Καρούσος Δημήτριος
403 ΜΠΑ ΒΣΤ 903 ΑΒ Σέδες

... με νέους και νέες.

Στρατιώται
Γιουλδούρης Γεώργιος
Καραγιαννίδης Βασίλειος
Λ.Σ. 15 Μεραρχία ΣΤΓ 917
Σπύρος Μπέστης
Αχιλλέως 38 Κορυδαλλός—Πειραιεύς

... με νέους και νέες.

Στρατ. Νάσιος Αθανάσιος
566 Τ.Π. 3ος Λόχος ΣΤΓ 9166'

Διαδιδασταί
Παπαπέτρου Πέτρος
Χατζηλάσκας Αλέκος
Σακαρέλης Ιωάννης
485 Τ.Δ. ΒΣΤ 904

Υπολοχαγός Σκούρας Γ.
Greek Exped. Forces
C. A. P. O. 5800

... με νέους και νέες για φιλολογία, φιλοσοφία, τουρισμό, φιλοτελισμό, μουσική, ποίηση εις την άγγλικήν, γαλλικήν, ισπανικήν, ιταλικήν και ελληνικήν.

CRISTO NASSIACO
VIA AMPERE 46 PRESSO ZACIOLLO
MILANO ITALIA

... με νέους και νέες για διάφορα θέματα.

Συμνίται
Κοτσιδης Χρήστος
Γκιόκοπουλος Π.
Παταλέξης Δ.
Α.Α. ΚΖ ΒΣΤ 901
Γεωργαντζάς Μιχαήλ
ΚΕΒΟΠ 5ος Λόχος ΒΣΤ 902
Κοντός Νικόλαος
Τοπογράφος
101 ΣΠΠ Έπιτελείο Συντάγματος
ΒΣΤ 901

... με νέους και νέες του έσωτερικού και έξωτερικού.

Σκούρας Ιωάν. Χρήστος
Πτελεόν Άλμυρού Μαγνησίας

... με φίλους και φίλες της «Έκλογής».

Μόνιμος Υπαξιωματικός
Άλεξανδράκης Αναστάσιος
Σχολή Μηχανικού ΣΤΓ 909

... με νέους και νέες για διάφορα θέματα στην ελληνική ή άγγλική γλώσσα.

ELLY AND MARY CAVOUNY
BERNHARDI STEET, No 14a
PAARL C. P., SOUTH AFRICA

... με νέους και νέες για διάφορα θέματα.

Βασίλειος Παρίσιος
Ι. Δροσπούλου 33 — Κυψέλη
Λάζαρης Άριστοτέλης
Θάνος Κουφάκης
Ιον ΣΠΓ3 Λόχος Έπιτελείου
ΣΤΓ 9126'

Διαδιδαστής Διονύσιος Γεώργιος
Λόχος Διαδιδάσεων

Στρατ. Άγάθας Νικόλαος
Λόχος Διοικήσεως
Greek Exped. Forces
C. A. P. O. 5800

Διαδιδασταί Πυροβολικού
Δημόπουλος Ιωάννης
Μητρόπουλος Δημήτριος
Ζάφας Δημήτριος
Γεωργόπουλος Λουκάς
Γεωργακόπουλος Χρήστος
150 ΜΟΠ Α' Πυρ/χία ΣΤΓ 915
Λοχίας Γουναρίδης Βάγιας
146 Μ.Ο. Πυρ/κού Β' Πυρ/χία
ΣΤΓ 913

Μαθηταί

Πλέσσας Σπυρίδων
Καραπατάκης Νικόλαος
ΣΜΥ 3ος Λόχος

Παπαδάκης Εύαγγελος
ΣΜΥ 8ος Λόχος ΣΤΓ 925
Μαθητής Στρατικής Ευθύμιος
Σχολή Μονίμων Υπαξιωματικών
2ος Λόχος ΣΤΓ 925

Συμνίται

Λάμπρου Λάκης
Ζωγράφος Κωνσταντίνος
ΚΕΜΠΑ ΚΕΒ ΣΤΓ 925
Ε. Γ. Λ.
Yaounde 156
CAMEROUN

Τάκης Μπλέτσος
Αντιοχείας 18 — Ν. Σμύρνη
Loukas Markou
13 th Hellenic 7 light
RHAF C.A.P.O. 5802
c/o P. M. B.A.P.O. 902 Athens

Λοχίας Μαθητής Ρωμίος Σπυρίδων
ΣΜΥ 2ος Λόχος ΣΤΓ 925

Ανθ)γός Καμενίτσας Κωνσταντίνος

Μόνιμος Υπαξιωματικός
Τασουλάκης Τέος
ΚΕΝ Κορίνθου 2ος Λόχος ΣΤΓ 909

Μαθητής Σπανέλης Ντίνος
4ος Λόχος ΣΕΑΣ ΒΣΤ 902

Υπολ)γός Κοσμόπουλος Σταύρος
Greek Exped. Forces
C. A. P. O. 5800
KOREA

Ανθ)γός Ζαχαρόπουλος Παναγιώτης
770 Μ.Α.Μ. ΣΤΓ 912

Αποστολίδης Κων/νος
Σακελλαρίδης Τίμος
Παπακωνσταντής Δημήτριος
Τριανταφυλλίδης Ιωάννης
Φίλος Νικόλαος

Άγαπάκης Κωνσταντίνος
Τριανταφυλλίδης Μάριος
Μπακόπουλος Λεωνίδας
Έφαρμοστής Αναστάσιος
Οικονομάκης Γεώργιος
411 Στρ. Νοσοκομείον ΣΤΓ 924 Β.Χ.

... με φίλους και φίλες της «Έκλογής» για τον κινηματογράφο, τον αθλητισμό, τη φωτογραφία, τη μουσική και τα διδλία.

Jean Kapsalis
College N. D. Victoire
Costermansville
Congo - Belge

... με Έλληνόπουλα του έξωτερικού εις την ελληνικήν και άγγλικήν.

Lefteris Barbayannides
5 Riga Ferreou St
THESSALONIKI

... με σπουδαστάς και σπουδαστρί-
ες Παιδαγωγικών Άκαδημιών.

Σπύρος Πλέσσας
Λαοδικείας 4—Άμπελόκηποι, Άθήναι

... με όσους αγαπούν τη μουσική και τις έκδρομές.

Τσάμης Στέργιος
Σχολή Μηχανικού
Διμοιρία Μονίμων Υπαξιωματικών
ΣΤΓ 909

... με νέους και νέες απ' όλη την Ελλάδα εις την Ισπανικήν.

SR. FERMINYAN L.
CASTILLA No 318
TRUJILLO, PERU
SR. HECTOR VILLANOVA
PEDERNERA 717
LOMAS DE ZAMORA - F. C. ROCA
BUENOS - AIRES, ARGENTINA

... νέους απ' όλο τον κόσμο για φιλολογία, καλές τέχνες, μουσική και κινηματογράφο εις την Ισπανική, άγγλική, γαλλική και ιταλική.

ΑΤΟ MARGARITES
DR. RALLH 3, ATHENES
Φοιτήτρια Γκιζέλα Άνδρεάδου
Πάροδος Έλευσίνος Νο 4 Θεσ)νίκη

... με νέους και νέες για διάφορα θέματα.

Λοχίας μαθητής 2ας
Μπαϊραμίδης Γεώργιος
Σ.Μ.Υ. 3ος Λόχος — Σ.Τ.Γ. 925

Λοχίας μαθητής 2ας
Παπαδάκης Εύαγγελος
Σ.Μ.Υ. 8ος Λόχος — Σ.Τ.Γ. 925

Υπαξ)κος Τσουνάκας Κων/νος
Σ.Ε.Α.Κ. ΛΔ Β.Σ.Τ. 900
Ηθή Κουτουδάκη
Θήβαι

Σωτηρίου Ιωάννης
Άεροπορική Πποστήριξις
5ον Συντάγμα Πεζικού Σ.Τ.Γ. 919 6'

Έλένη Μπιαράκη
Γιαμπού 16 Ρέθυμνον
Γιόλα και Λιάνα Βένου
Μετσόδου 25 — Άθήναι

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ

Γ. Χ. Λ. Το Δάρα έτέθη αντίστροφως. Η τελευταία λέξις είχε παροληψη.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΣΚΑΚΙΟΥ

Ν. Μαράσσηλου. Το 813 δεν έδημοσιεύθη εις την «Έκλογήν». Έχετε όμως δίκαιον δια τον Ιππον 83, ο όποιος απώλεσθη... εις το τυπογραφείον.
Α. Κακούρη, Πάτρας. Δεν μπορέσαμε απολύτως να καταλάβουμε το τι γράφετε για το φινάλε το RINCK. Η έξηγησις της λύσεώς μας ήτο σαφής.

Η δεσποινίς Μαίρη Κοκράνη δεν ζητεί αλληλογραφία. Το όνομα της δημοσιεύθηκε από λάθος.

ΛΥΣΕΙΣ

«Σταυρόλεξο» από σελίδα 7.

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ:

1) ΠΡΑΙΤΕΣΤΑ. — ΡΦ (Ροφοί).
2) ΡΕΓΟΥΛΑΡΙΣΜΑ. 3) ΑΚΟΥΑ.
— ΝΙΕΤ. 4) ΙΑΣ. — ΝΑΘΑΝΑΗΛ.
5) ΤΜ'. — ΜΑΝΗΣ. — ΓΙΟ. 6)
Ω·Ι·ΜΕ. — ΤΣ. — ΤΕ. 7) ΡΕ·
ΘΡΑ. — ΜΑΙΤΡ. 8) ΚΑ. — ΝΤΟΥ·
ΡΙΑ. 9) ΑΜΑΝΙΤΟΥ. — ΑΝΤ'. 10)
ΝΩΛΩΝ. — ΚΡΙΝΟΙ. 11) ΟΜΟ·
ΝΟΙΑΝ. — ΛΑ. 12) ΙΩΝ. — ΙΟΠ·
ΠΗΣ.

ΚΑΘΕΤΩΣ:

1) ΠΡΑΙΤΩΡΙΑΝΟΙ. 2) ΡΕΚΑ·
ΜΙΕ. — ΜΩΜΩ. 3) ΑΓΟΣ. — ΜΙ·
ΚΑΔΟΝ. 4) ΙΟΥ. — ΜΕΘΑΝΩΝ.
5) ΤΥΑΝΑ. — ΙΝΟΙ. 6) ΕΛ. —
ΑΝΤΑΝΤ. 7) ΞΑΝΘΗΣ. — ΤΟ·
ΚΑ·Ι'. 8) ΤΡΙΑΣ. — ΜΟΥΡΝΟ.
9) ΑΙΕΝ. — ΤΑΥ. 10) ΣΤΑΓΕΙ·
ΡΩΝ. 11) Ρ.Μ. (Ρώμη). — ΗΙ. —
ΤΙΝΟΛΗ. 12) ΦΑΥΛΟΚΡΑΤΙΑΣ.

«Σκάκι» από σελίδα 128.

Αρ. 121. 1) Π61Χ62! ΠΧΠ 2) Β33
— 64! Βα5—ε5 3) Π31—ε1! και τα
Μαύρα έγκαταλείπουν.

Αρ. 122. 1) Πε3—ε7! Π38—ζ7 2)
ΠΧΠ, ΡΧΠ 3) Ιη6—ε5+ και τα Μαύ·
ρα έγκαταλείπουν.

Αρ. 123. 1) Β04Χ06, η7Χ06 2) η5Χ
06+, Ρ38 3) Πη1—η8 και τα Μαύρα
έγκαταλείπουν. (Έάν... ΡΧΠ, 4) 06—
07+ και μάτ εις την έπομένην).

Αρ. 124. 1) Πε1Χε8+, ΡΧΠ 2)
Βγ8+, Ρε7 3) Π04Χ5+ και τα Μαύ·
ρα έγκαταλείπουν.

Αρ. 125. 1) Πγ5Χγ7, ΡΧΠ 2) δ5—
δ6+, Ργ8 3) δ6—δ7+ και τα Μαύρα
έγκαταλείπουν.

Αρ. 126. 1) Βα5—ζ5! Έξαναγκά·
σμός κινήσεως.

Αρ. 127. 1) Ιγ3—δ1! Έξαναγκα·
σμός κινήσεως.

Αρ. 128. 1) Πε2—ζ2!! Απειλή 2)
Π32—ζ4+ μάτ. Με 5 βαριάντες. Ω·
ραιότητα ή 1)... ΡΧ1+, Π32—δ2+ μάτ.

Αρ. 129. 1) ε5—ε6+ ΡΧε6 (Έάν
ΒΧε6, Αη4!) 2) Αδ1—δ3 και κερδίζει
με την έπόμενη κίνηση τη Ντάμα και
την παρτίδα.

Αρ. 130. 1) Π34—ζ7, Βδ8—η8 2)
Αδ7—δ5, η5—η6 3) Π37—ε7! (Προσ·
χή: Λάθος θά ήτο η3—η4; λόγω Β·8
—η7+ που έξαναγκάζει το πάτ!) 3)...
Βη8—ζ8+ (Σε ΒΧΑ άκολουθεί φυσι·
κά Πε8+ μάτ). 4) Ρ06—η6 και κερ·
δίζουν.

Αρ. 131. 1) Π63—δ1+, Ρδ1—δ2 2)
Ιε1—ζ3+, Ρδ2—γ3 3) Πδ1—δ3+, Ργ3
—γ4 4) Ι33—ε5+ Ργ4Χδ4 5) Πδ3—
δ3+, Ρδ4—ε4 (το καλύτερο) 6) Ιε5—
ζ3, Α04—ζ6 7) Πδ3—δ4+, Α36Χδ4 και
8) Ι33—η5+ μάτ!

Αρ. 132. 1) Αα7—δ6! Βα5Χδ6 2)
Πδ1—α1+, Ρα8—δ8 3) Ιη5—ε6, Ρδ8
—γ8 4) Ρη4—ζ5, Ργ8—δ7 5) Ρ35—
ζ6, Ρδ7—ε8 6) Πα1—α2 Ρε8—δ7 7)
Πα2—α8 και κερδίζουν. Έάν εις την
πέμπτην κίνησην τα Μαύρα παίξουν: 5)
...Ρδ7—γ8, τότε 6) Ρ36—ε7, Ργ8—δ8
7) Ρε7—δ7 και κερδίζουν.

«Τί άκριβώς έννοείτε όταν λέτε...»

1) ΑΠΟΓΕΙΟΝ: Β. Το σημείο του
μεγάλου άξονος της τροχιάς της σε·
λήνης που θρίσκειται στην πιο μεγάλη
άπό τη γή απόστασι. Μεταφορ. το έ·
ψιστο σημείο. "Εφθασαν εις το
άπόγειον της δόξης (εις το
non plus ultra). Από το επίθετο άπό·
γειος ή άπόγειος, άπομακρυ·
σμένος άπό τη γή.

2) ΑΡΕΙΜΑΝΙΟΣ: Α. Έκείνος που
έχει το μένος, τη μανία του "Αρεως,
Θεού του Πολέμου, πολεμοχαρής, άρρε·
νωπός, ύπερήφανος. "Υφος άρειμά·
νιον, μύσταξ άρειμάνιος.

3) ΒΑΡΔΟΣ: Α. Έθνικός ποιητής
που έξυμνει πράξεις θεών και ήρώων,
άρετες ένός λαού και τις όμορφες του
τόπου του. Ο Μιστράλ ό θάρ·
δος της Προβηγκίας. — Σο·
λωμός ό θάρδος της έλευθερίας. Οι
θάρδοι ήσαν ποιητά των αρχαίων Γ·
λατών, που σε έορτές και θρησκευτι·

κές συγκεντρώσεις των έπαλλαν τα κα·
τορθώματα του λαού των με τη συνο·
δεία ειδ·κού όργάνου, της ρότας,
σάν τους όμηρικούς ραψώδους με
τη λύρα.

4) ΒΙΡΤΟΥΟΖΟΣ: Β. Δεξιότεχνος.
Βιρτουόζος το ό βιολιόδ,
που κατέχει τέλεια την τεχνική του όρ·
γάνου αυτού. Η Ιταλική λέξ. virtuosso.

5) ΕΔΕΜ: Γ. Έτσι άποδόθηκε στην
έλληνική μετάφρασι της Παλαιάς Δια·
θήκης άπό τους Έβδόμηκοντα ή έβραι·
κή λέξι έντεν (:τρυφή), που πήρε
την ιδιαίτερη σημασία του τόπου του
Παραδείσου, όπου ό Θεός έτοποθέτησε
τους πρωτοπλάστους.

6) ΕΛΔΟΡΑΔΟ: Α. Ισπανική χώρα
της Άμερικής (το Περού ή η Γουιάνα)
που οι Εύρωπαίοι την φαντάζονταν σκε·
πασμένη με χρυσάφι και πολύτιμους
λίθους. Πολλοί τυχοδιώκτες προσπάθη·
σαν να άνακαλύψουν τη χώρα αυτή με
τα χρυσά σπίατα, όπου είχαν καταφύ·
γει οι τελευταίοι αντίποδας της ιδεαλι·
στικής νήσου Ούτοπίας.

7) ΕΡΑΤΕΙΝΟΣ: Γ. Από το άρ·
χαιο ρήμα έρωμαι (:άγαπώ), ό ά·
γαπητός, ό έλκυστικός. Σήμερα χρη·
σιμοποιούμε τη λέξι για να δηλώσουμε
τόν άπαραίτητο καθημερινό καφέ. Πί·
νει τον έρατεινό του εις
του Ζαχαράτου.

8) ΕΣΜΟΣ: Α. Στην αρχή έσήμαι·
νε το σμή·ος των νεαρών μελισσών και
κατόπιν κάθε πλήθος. Έσμός ά·
γέλων — παιδιών. Σήμερα έχει

περισσότερο τη σημασία όμάδος ανθρώ·
πων που επιδιώκουν κακούς σκοπούς.
Έσμός κακοποιών. Από το ρή·
μα έξομαι (:κάθομαι, έγκαθίστα·
μαι—όπως οι μέλισσες π·χ. στη νέα
κυψέλη).

9) ΗΛΙΟΝ: Β. Ένα άπό τα εύγε·
νη άέρια που περιέχεται στην ατμό·
σφαιρα του "Ηλιου, άπ' όπου πήρε και
τ' όνομά του. Το 1895 το άνακάλυ·
ψαν και στη Γή. Χρησιμοποιείται για
την πλήρωσι των άεροστάτων.

10) ΚΑΜΟΡΑ: Γ. Όνομα μυστικής
πολιτικής και έγκληματικής οργανώσε·
ως στη Νεάπολι της Ιταλίας κατά τον
Ι0' αιώνα. Κατ' επέκτασι, συμμορία
έγκληματιών.

11) ΚΟΣΜΟΠΟΛΙΤΗΣ: Α. Έκεί·
νος που δέν άναγνωρίζει ότι άνήκει σε
ιδιαίτερη πατρίδα, διεθνιστής, που θε·
ωρεί τον έαυτό του πολίτη όλου του
κόσμου.

12) ΠΑΣΤΕΛ: Β. Η γαλλική λέξι
pastel, που έλληνικά μεταφράζεται
κρητιδογραφία, άπό τα σάν
κρητίδα (:κιμωλία) χρωματιστά
κραγιόνια, με τα όποια ζωγραφίζουν
πάνω σε χονδρό, πορώδες χαρτί. Ό
ζωγράφος Χ έκθέτει έργα
του παστέλ.

13) ΣΤΥΓΕΡΟΣ: Γ. Βδελυρός, που
οι πράξεις του σε κάνουν να τον μι·
ση·. Στυγερός δολοφόνος.

14) ΧΡΥΣΟΚΑΝΘΑΡΟΣ: Β. Το
έντομο μηλολόνη. Το χρυσωπό του
χρώμα έδωσε την εικόνα του πλουσίου
ανθρώπου που κολυμπά στο χρυσάφι.

Κυκλοφοροῦν τὶς Γιορτὲς

"Οἱ ἀνέκδοτες ἐπιστολὰς

τοῦ

Νικολάου Τύχτη"

Δραχμὲς 35.000

Ἐξήντα εἰκόνες ἐκτὸς κειμένου

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ

Ἡ Ἀνθολογία ξένων διηγημάτων συνεχίζεται μετὰ τὸ «Πρόσωπὸν τῶν Χριστιογεννῶν» τῆς Σέλμας Λάγκερλεφ. Ὁλόκληρη ἡ σειρά τῆς Ἀνθολογίας — ἀπὸ τὸν Αὐγούστιο 1952 — πωλεῖται στὰ γραφεῖα τῆς «Ἐκλογῆς», Ζήνωνος 4.